

T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KONKORDATO SÜRECİNDE BORÇLUNUN
DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR
VERİLMESİ

Şefika MEMİŞ

2501181914

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. Murat ATALI

İSTANBUL-2022

ÖZ

Konkordato Sürecinde Borçlunun Doğrudan Doğruya İflâsına Karar Verilmesi

Şefika Memiş

Borçlarını vadesinde ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi bulunan borçlu, borçlarını tasfiye etmek veya malî durumunu düzeltmek amacıyla konkordatoya başvurabilir. Bununla beraber konkordato mühletinin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilmemesi ve konkordatonun tamamen feshedilmesi hâllerinde borçlunun iflâsına karar verilmesi mümkündür (İİK m. 292, İİK m. 308, İİK m. 308/f).

Konkordato mühletinin kaldırılma sebepleri İcra ve İflâs Kanunu'nun 292. maddesinde düzenlenmiş olup, bu sebepler aynı zamanda birer iflâs sebebidir. Konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine borçlunun iflâsına karar verilmesi ise İcra ve İflâs Kanunu'nun 308. maddesinde düzenlenmiştir. Söz konusu bu madde uyarınca iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisinin mevcut olması gerekir. Diğer taraftan alacaklının doğrudan doğruya iflâs talep edebileceği hâlleri düzenleyen İcra ve İflâs Kanunu'nun 177. maddesine göre; İcra ve İflâs Kanunu 308. maddesindeki hâl varsa, alacaklı borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebilir. Bu hâliyle İcra ve İflâs Kanunu m. 308 ve m. 177 hükümleri birbiriyle çelişmektedir. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uyarınca mühletin kaldırılması üzerine iflâs kararı verilmesi için başka bir sebep aranmazken; İcra ve İflâs Kanunu m. 308 uyarınca iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisi aranmaktadır. Konkordatonun tamamen feshedilmesi hâlinde ise mahkeme tarafından İcra ve İflâs Kanunu m. 308 uygulanır (İİK m. 308/f-f. 3).

Konkordato sürecinin olumsuz sonuçlanması üzerine mahkeme, şartları mevcutsa borçlunun iflâsına re'sen kararı verir. İflâs kararıyla birlikte mahkemenin tasfiye türünü de belirlemesi gerekir (İİK m. 308/f. 2). Ayrıca gerekli görülmesi hâlinde konkordato komiserinin veya komiserlerinin iflâs idaresi şeklinde görevini sürdürmesi mümkündür. Diğer taraftan mühlet içinde komiserin izniyle doğan borçlar, konkordatonun iflâsla sonuçlanması hâlinde masa borcu sayılır.

Anahtar Kelimeler: Konkordato mühletinin kaldırılması, konkordatonun tasdik talebinin reddi, konkordatonun feshi, konkordato komiseri, iflâs.

ABSTRACT

Direct Bankruptcy Of The Debtor During The Period Of Bankruptcy Composition

Şefika Memiş

A debtor who is unable or in danger of being unable to pay his/her debts on time, may apply for bankruptcy composition in order to liquidate his/her assets or to improve its financial situation. However, it is possible to decide on the bankruptcy of the debtor in cases where the bankruptcy composition respite is lifted, the bankruptcy composition is not by the court approved and the bankruptcy composition is completely terminated (CEB Art. 292, CEB Art. 308, CEB Art. 308/f).

The reasons of the lifting of the bankruptcy composition respite are regulated under Article 292 of the Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy, and these reasons are also grounds for bankruptcy. The decision on the bankruptcy of the debtor upon the non-approval of the bankruptcy composition is regulated under Article 308 of the Turkish Enforcement and Bankruptcy Code. According to the article in question, the existence of a direct reason for bankruptcy is also required for a bankruptcy decision. On the other hand, under Article 177 of the Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy, if there is a case under Article 308, the creditor may request the direct bankruptcy of the debtor. As such provisions of Article 308 and Article 177 of the Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy, do not suits each other and contain conflict. In addition, while no other reason is needed for a bankruptcy decision upon the lifting of the bankruptcy composition respite under Article 292 of the Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy, another contradiction is that one of the reasons for direct bankruptcy is needed for a bankruptcy decision pursuant to Article 308 of the Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy. In case of termination of the bankruptcy composition, the court may apply Article 308 of the Turkish Code of Enforcement and Bankruptcy.

If bankruptcy composition fails, in case of fulfilment of the condition of bankruptcy the court may decide ex officio on the bankruptcy of the debtor. With the bankruptcy decision, the court must also determine the type of liquidation (CEB Art. 308/f. 2). In addition, if deemed necessary, the bankruptcy composition commissars may be appointed as maybe bankruptcy administraton board. On the other hand, debts incurred with the permission of the commissioner during the bankruptcy composition respite shall be considered as bankrupts estate if the bankruptcy composition concludes with bankruptcy.

Keywords: lifting of the bankruptcy composition respite, rejection of the bankruptcy composition, termination of the bankruptcy composition, bankruptcy composition commissar, bankruptcy.

ÖNSÖZ

7101 sayılı Kanun’la konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanmasına ilişkin önemli değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu değişiklikler güncel tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda çalışmamızda konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanmasına sebep olan hâller, iflâs kararı verilmesinde ve sonrasında özellik arz eden hususlar ele alınmıştır.

Tez konumu bana öneren ve çalışma sürecinde desteğini esirgemeyen danışmanım saygıdeğer hocam Prof. Dr. Murat Atalı’ya teşekkür ederim. Tez jürimde yer alan değerli hocalarım sayın Prof. Dr. Seda Özmumcu ve sayın Doç. Dr. Efe Direnisa’ya teşekkürlerimi sunarım. Kürsüye girdiğim ilk günden beri her konuda desteklerini hissettiğim kıymetli kürsü hocalarıma ve çalışma arkadaşlarıma ilgileri ve yardımları için müteşekkirim. 2210-A Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı kapsamında bursiyeri olduğum Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK) teşekkür ederim. Sevgilerini ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme emekleri için minnettarım.

Şefika Memiş
Beyazıt, 2022

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KONKORDATONUN AMAÇ VE İŞLEVİ BAĞLAMINDA DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂS KAVRAMI

I. KONKORDATONUN AMAÇ VE İŞLEVİ.....	4
A. Genel Olarak	4
B. Borçlunun Borçlarını Tasfiye Etme Amacı.....	10
C. Borçlunun Malî Durumunun İyileştirilmesi Amacı	11
II. DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂS KAVRAMI.....	17
A. Genel Olarak	17
B. Doğrudan Doğruya İflâs Sebepleri.....	18
1. Alacaklının Talebiyle Borçlunun Doğrudan Doğruya İflâsına Karar Verilebilecek Hâller	18
2. Borçlunun Talebiyle Kendi İflâsına Karar Verilebilecek Hâller	21
a. Borçlunun Kendi İflâsını İhtiyarî Olarak İstemesi.....	22
b. Borçlunun Kendi İflâsını Zorunlu Olarak İstemesi.....	22
C. Doğrudan Doğruya İflâs Sebepleri ile Konkordato Arasındaki İlişki	23

İKİNCİ BÖLÜM KONKORDATO SÜRECİNDE BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİNİ GEREKTİREN SEBEPLER

I. GENEL OLARAK.....	28
II. KONKORDATO MÜHLETİNDE BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİ	30
A. Konkordato Mühleti	30
B. Konkordato Mühletinde Borçlunun Tasarruf Yetkisi	37
1. Genel Olarak	37
2. Mühlet Sürecinde Borçluya Konkordato Komiseri Atanması	38

3. Konkordato Komiserinin Borçlunun Tasarruflarına Nezaret Etmesi.....	41
4. Mahkemenin İznine Tâbi Tutulan İşlemler (İİK m. 297/f. 2).....	42
5. Mahkeme Kararıyla Borçlunun Tasarruf Yetkisinin Sınırlandırılması.....	45
6. Borçlunun Yerine Komiserin İşletmeyi Yönetmesine Karar Verilmesi	47
C. Geçici Mühlet Talebinin Reddi Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi	48
D. Geçici Mühletin Kaldırılması Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi .	53
E. Kesin Mühlet Talebinin Reddi Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi	54
F. Kesin Mühletin Kaldırılması Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi ..	56
1. Genel Olarak	56
2. Borçlunun Malvarlığının Korunması İçin İflâsın Açılmasının Gerekmesi	57
3. Konkordatonun Başarıya Ulaşamayacağının Anlaşılması	60
4. Borçlunun İcra ve İflâs Kanunu'nun 297. Maddesine Aykırı Davranması veya Komiserin Talimatlarına Uymaması ya da Alacaklıları Zarara Uğratma Amacıyla Hareket Etmesi	64
a. Borçlunun Tasarruf Yetkisinin Sınırlarına veya Komiserin Talimatlarına Aykırı Davranması	65
b. Borçlunun Alacaklıları Zarara Uğratma Amacıyla Hareket Etmesi	67
c. Borçlunun Dürüstlük Kuralına Aykırı Davranması	70
5. Borca Batık Olduğu Anlaşılan Bir Sermaye Şirketi veya Kooperatifin Konkordato Talebinden Feragat Etmesi.....	72
III. KONKORDATONUN TASDİKİ AŞAMASINDA BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİ	77
A. Konkordatonun Tasdik Şartlarındaki Eksiklik Sebebiyle Reddedilmesi	77
B. Konkordatonun Tasdik Şartlarındaki Eksiklik Dışındaki Bir Sebeple Reddedilmesi.....	82
C. Konkordatonun Tasdik Edilmemesi Hâlinde İflâs Kararı Verilmesinin Şartları	87
1. Konkordatonun Tasdik Edilmemesi Hâlinde Doğrudan Doğruya İflâs Sebeplerinden Birinin Aranıp Aranmayacağı Meselesi	87
2. Konkordatonun Tasdik Edilmemesi Hâlinde Söz Konusu Olabilecek Doğrudan Doğruya İflâs Sebepleri.....	90
IV. KONKORDATONUN FESHEDİLMESİ ÜZERİNE BORÇLUNUN İFLÂSINA KARAR VERİLMESİ	92
A. Genel Olarak	92
B. Konkordatonun Tamamen Feshinin Şartları	94
C. İcra ve İflâs Kanunu'nun 308. Maddesinin Kıyasen Uygulanması	98
D. İflâs İçin Konkordatonun Feshi.....	99

V. DEĞERLENDİRME.....	100
-----------------------	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KONKORDATO SÜRECİNDE BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİNDE USÛL, İFLÂSIN HUKUKİ SONUÇLARI VE İFLÂS TASFİYESİNİN ARZ ETTİĞİ ÖZELLİKLER

I. İFLÂS KARARI VERİLMESİNDE UYGULANACAK USÛL	103
A. Ortak Usûlî Hükümler.....	103
B. Mühletin Kaldırılması Hâlinde İflâs Kararı Verilmesinde Uygulanacak Usûl 105	
C. Konkordatonun Tasdiki Talebinin Reddi Hâlinde İflâs Kararı Verilmesinde Uygulanacak Usûl	110
D. Konkordatonun Feshi Yargılaması	117
II. İFLÂSIN HUKUKÎ SONUÇLARI.....	122
III. KONKORDATO SONRASI İFLÂS TASFİYESİNİN ARZ ETTİĞİ ÖZELLİKLER	127
SONUÇ.....	134
KAYNAKÇA	140

KISALTMALAR LİSTESİ

AD:	Adalet Dergisi
AHBVÜHFD:	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
a. g. e.:	adı geçen eser
a. g. m.:	adı geçen makale
Art.:	Article
AÜHFD:	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
b.:	bent
BAM:	Bölge Adliye Mahkemesi
BATİDER:	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
Bkz.:	Bakınız
BUHFD:	Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
c.:	cümle
C.:	Cilt
CEB:	Turkish Code of Enforcement and Bankrupt
Çev.:	Çeviren
ÇÜHFD:	Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.:	dipnotu
E.:	Esas Numarası
EBK.:	818 sayılı Borçlar Kanunu
EÜHFD:	Erzincan Binali Yıldırım Hukuk Fakültesi Dergisi
E.T.:	Erişim Tarihi
f.:	fıkra
HD.	Hukuk Dairesi
HMK:	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İBD:	İstanbul Barosu Dergisi
İİK:	İcra ve İflâs Kanunu
İMÜHFD:	İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
K.:	Karar Numarası

Lexpera:	www.lexpera.com.tr
m.:	madde
MİHBİR:	Türk Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Birliği
MİHDER:	Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi
SDÜHFD:	Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
SÜHFD:	Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
S.:	Sayı
s.:	sayfa
sa.:	sayfa aralığı
T.:	Tarih
TAAD:	Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBBD:	Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TBK:	Türk Borçlar Kanunu
TFMHD:	Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi
TMK:	Türk Medeni Kanunu
TTK:	Türk Ticaret Kanunu
vd.:	ve devamı
Y.:	Yargıtay
YBHD:	Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi
YÜHFD:	Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

GİRİŞ

Konkordato kurumu İcra ve İflâs Kanunu m. 285 ilâ m. 309/1 hükümlerinde düzenlenmiştir. Borçlarını vadesinde ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi bulunan borçlu, borçlarını tasfiye etmek veya malî durumunu düzeltmek amacıyla konkordatoya başvurabilir. Böylelikle konkordato kurumuyla iflâsa tâbi borçlunun iflâsının önüne geçilmesi mümkündür. Ancak konkordatonun başarısız sonuçlanması durumunda, konkordato sürecinden kaynaklı olarak borçlunun iflâsı gündeme gelir.

Konkordato sürecinde; konkordato mühletinin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilmemesi ve konkordatonun tamamen feshi hâllerinde iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verilebilir. Konkordato mühletinin kaldırılması üzerine borçlunun iflâsına karar verilmesi İcra ve İflâs Kanunu m. 292 hükmünde; konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi ise İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmünde düzenlenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmü, kanunun atfı uyarınca konkordatonun tamamen feshedilmesi hâlinde de uygulanır (İİK m. 308/f-f. 3).

7101 sayılı Kanun’la konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilebilmesine ilişkin bahsi geçen düzenlemelerde önemli değişiklikler yapılmıştır. Şöyle ki, söz konusu kanun değişikliğinden önceki dönemde, mühletin kaldırılması ve konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine alacaklının talebiyle borçlunun doğrudan doğruya iflâsına karar verilmekteydi (7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 301; İİK m. 177/f. 3). Mevcut düzenlemeler çerçevesinde ise mühletin kaldırılması ve konkordatonun tasdik edilmemesi birbirinden farklı şartlara tâbi tutulmuştur. Ayrıca bu değişikliklerle beraber konkordato talep eden borçlu hakkında iflâs kararı verilebilmesi için borçlunun iflâsa tâbi kişilerden olması şartı getirilmiştir. Önceki dönemde borçlu iflâsa tâbi kişilerden olmasa bile konkordato mühletinin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilmemesi veya konkordatonun feshi hâllerinde onun hakkında iflâs kararı verilmesi mümkündü. Önemli bir diğer değişiklik ise mahkemenin, İcra ve İflâs Kanunu m. 292 ve m. 308 kapsamında

borçlunun iflâsına alacaklı veya borçlunun talebi olmaksızın re'sen karar verecek olmasıdır.

Çalışma kapsamında, birinci bölümde konkordatonun amaç ve işlevi ile doğrudan doğruya iflâs sebepleri incelenmiştir. Zira konkordato sürecinin çeşitli sebeplerle sona ermesi, konkordatonun amacının gerçekleşmediğinin veya gerçekleşmeyeceğinin anlaşılmasıyla yakından ilgilidir. Ayrıca çalışmada konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilecek hâllerin doğrudan doğruya iflâs sebepleriyle ilişkisi değerlendirildiği için, bu bölümde doğrudan doğruya iflâs sebeplerine de yer verilmiştir.

İkinci bölümde konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesini gerektiren hâller ayrı ayrı ele alınmıştır. İlk olarak konkordato mühletinde borçlunun iflâsına karar verilmesi incelenmiştir. Mühlet sürecinde borçlunun tasarruf yetkisine ve borçluya komiser atanmasına ayrıca değinilmiştir. Zira borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlarına veya komiserin talimatlarına aykırı davranması mühletin kaldırılmasına sebep olabilir. Sonrasında konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi irdelenmiştir. Bu kapsamda tasdik aşamasında konkordatonun reddine sebep olabilecek hususlar incelenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmü uyarınca tasdik talebinin reddedilmesi, mühletin kaldırılması sebeplerinin (İİK m. 292) aksine, başlı başına bir iflâs sebebi olarak kabul edilmemiştir. Bu sebeple İcra ve İflâs Kanunu m. 308 ile m. 177/f. 1-b. 3 arasındaki ilişki önem arz etmektedir. Bu bölümde son olarak konkordatonun feshi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi ele alınmıştır.

Üçüncü bölümde konkordato sürecinde iflâs kararı verilmesinde uygulanacak usûl ve iflâs kararı verildikten sonraki süreç değerlendirilmiştir. Bu kapsamda konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesi hâlinde ortaya çıkacak özel sonuçlar incelenmiştir. Bu noktada İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f. 2 hükmü önem arz eder. Şöyle ki konkordatodan kaynaklanan sebeplerle borçlunun iflâsına karar verilmesi hâlinde, mahkemenin iflâs kararıyla birlikte tasfiye türünü de belirlemesi gerekir (İİK m. 308/f. 2). Ayrıca mahkeme, gerekli gördüğünde konkordato

komiserlerini iflâs idaresi olarak görevlendirebilir. Gerek mahkemenin tasfiye türünü belirleme zorunluluğu gerekse konkordato komiserlerini iflâs idaresi olarak görevlendirebilmesi iflâs hukukumuz açısından istisnâî bir durumdur. Diğer taraftan mühlet içinde komiserin izniyle doğan borçlar, konkordatonun iflâsla sonuçlanması hâlinde masa borcu sayılır.

Çalışmamızda iflâs dışı adî konkordato (İİK m. 285-m. 308/h) esas alınmıştır. Ancak konu kapsamında, iflâs içi konkordato (İİK m. 309) ile malvarlığının terki suretiyle konkordatoya (İİK m. 309/a- m. 309/l) ilişkin özellik arz eden hususlara yeri geldikçe değinilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KONKORDATONUN AMAÇ VE İŞLEVİ BAĞLAMINDA

DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂS KAVRAMI

I. KONKORDATONUN AMAÇ VE İŞLEVİ

A. Genel Olarak

Konkordato, borçlarını vadesinde ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi bulunan herhangi bir borçlunun, kanunda öngörülen şekilde alacaklılarıyla anlaşması ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiğiyle ortaya çıkan bir cebrî icra kurumudur¹.

¹ Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan, Muhammet Özkes, **İcra ve İflâs Hukuku**, 9. Bası, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2022, s. 497; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz, Emel Hanağası, **İcra ve İflâs Hukuku**, 8. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2022, s. 699; Murat Atalı, İbrahim Ermenek, Ersin Erdoğan, **İcra ve İflâs Hukuku**, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2022, s. 627; L. Şanal Görgün, Levent Börü, Mehmet Kodakoğlu, **İcra ve İflâs Hukuku**, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2022, s. 587; Abdurrahim Karlı, **İcra ve İflâs Hukuku**, 4. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, s. 848; Mehmet Kâmil Yıldırım, Nevhis Deren-Yıldırım, **İcra ve İflâs Hukuku**, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2021, s. 596; M. Serhat Sarısözen, **Konkordato**, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021, s. 101. Öğretide konkordatoya ilişkin tanımların sürekli değişen ekonomik şartlar ve kanun değişiklikleri karşısında güncelliğini yitirdiği ifade edilmiştir (Selçuk Öztek, **Yeni Konkordato Hukuku**, Editör: Selçuk Öztek, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019, s. 138-140). Konkordatoya ilişkin bazı güncel tanımlarda ise *dürüst borçlu* ifadesi mevcuttur (Baki Kuru, Burak Aydın, **İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı**, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021, s. 501). Konkordatoya ilişkin diğer tanımlar için bkz. Mustafa Reşit Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku I Sentetik Bölüm**, C. 2, 2. Baskı, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1953, s. 10; Necmeddin M. Berkin, **İflâs Hukuku**, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1972, s. 524; Sabri Şakir Ansay, **Hukuk İcra ve İflâs Usulleri**, 5. Bası, Ankara, İstiklal Matbaası, 1960, s. 337; İlhan Postacioğlu, **Konkordato**, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1965, s. 12; Baki Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s. 1444; Burhan Gürdoğan, **İflâs Hukuku Dersleri**, Ankara, Ajans- Türk Matbaası, 1966, 155; Süha Tanrıver, **Konkordato Komiseri**, Ankara, Yetkin Yayınları, 1993, s. 3-4; Süha Tanrıver, Adnan Deyneki, **Konkordatonun Tasdiki**, Ankara, Yetkin Yayınları, 1996, s. 29-30; Sümer Altay, Ali Eskiocak, **Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2019, s. 15; Timuçin Muşul, **İflâs ve Konkordato**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019, s. 375; Ömer Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, Konya, Mimoza Yayınları, 1998, s. 7. Konkordato kurumu yargı kararlarında ise “herhangi bir borçlunun veya borçlunun iflâsını isteyebilecek alacaklıların ödeme projesinin alacaklıların iflâstan daha verimli pay almaları ve borçlunun işletmesinin devamı ile istihdam olanaklarının korunması amacıyla, konkordatoya tâbi alacaklıların belirli bir çoğunluğu tarafından kabulü ve mahkemenin onayı ile gerçekleşen ve borçlunun, borçlarının bir kesiminden kurtulmasını veya ödeme şeklinin değişmesini sağlayan iflâsa nazaran yumuşatılmış, alacaklıların eşit olarak tatminine yönelik kolektif bir cebri icra kurumu” Y. 6.HD, E.2021/4808, K.2021/1790, T. 24.11.2021 (Lexpera, E.T. 02.11.2022); “...bir borçlunun belirli bir zaman dilimi içindeki tüm borçlarını, alacaklıları tarafından kanunda öngörülen nitelikli çoğunlukla kabul edilmiş ve yetkili makamca onaylanmış olan önerisi doğrultusunda ve kendisi için daha elverişli bulunan şartlar çerçevesinde ödenmesini mümkün kılmak üzere, ona yasa tarafından tanınmış bir hukuki imkan...”

İcra ve İflâs Kanunu'nda borçlunun “vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebileceği” düzenlenmiştir (İİK m. 285/f. 1). Bu hüküm uyarınca borçlu, borçlarını tasfiye etmek veya iflâs sonucundan kurtulmak amacıyla konkordatoya başvurabilir. Borçlu dışında, borçlunun iflâsını talep edebilecek her alacaklı da gerekçeli bir dilekçeyle borçlu için konkordato talep edebilir (İİK m. 285/f. 2).

Konkordatoya iflâsa tâbi olsun veya olmasın tüm borçlular başvurabilir (İİK m. 285/f. 1). Ayrıca konkordato talep eden borçlunun borca batık olması veya aciz hâlinde olması gerekmez². Diğer bir ifadeyle konkordatoya başvuru açısından borçlunun malvarlığına ilişkin özel bir şart aranmamıştır³.

Ankara BAM, 23.HD., E.2021/1732, K.2021/1732, T. 27.10.2021 (Lexpera, E.T. 19.07.2022) şeklinde tanımlanmıştır.

² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a. g. e., s. 502-503; Öztekin, **Öztekin-Konkordato Serhi**, s. 158-161; Muhammet Özkes, “Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özkes, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2018, s. 58-59; Atalı, Ermenek, Erdoğan, a. g. e., s. 653; İbrahim Aşık, Yakup Oruç, Ozan Tok, Ömer Faruk Saçar, **İcra ve İflâs Hukuku**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2022, s. 692; Cenk Akil, **Sorularla Konkordato Hukuku**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020, s. 39-40; Sarısözen, **Konkordato**, s. 118-120; Cemil Simil, **Konkordato Mühletinin Borçlu Bakımından Sonuçları**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020, s. 2; Mert Namlı, “Türk ve İsviçre Hukuku’nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler”, **Yargıtay Dergisi**, C. 44, S. 4, 2018, s. 1496; Mesut Köksoy, **Adi Konkordatoda Geçici Mühlet Kararının Etkileri**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2022, s. 49; Cemal Fazıl Karakaş, “Borca Batık Olmayan Borçlunun Tenzilat Konkordatosu İstemi ve Seçenekli Konkordato Projesi”, **MİHDER**, C. 16, S. 47, 2020/3, s. 775. Belirtmek gerekir ki, öğretide borçlunun ödeme güçlüğü (aciz), ödemelerin tatili ve borca batıklık hâllerinin yaklaşık olarak ispatlanmasıyla konkordatoya başvurulabileceği de ifade edilmiştir (Hakan Pekcanitez, Güray Erdönmez, **Konkordato**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2018, s. 9; Hakan Pekcanitez, Güray Erdönmez, “7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, **Bankacılar Dergisi**, S. 105, 2018, s. 112; Görgün, Börü, Kodakoğlu, a. g. e., s. 591; Mahmut Coşkun, **İflâs ve Konkordato**, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2019, s. 44; Rukiye Duran **Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2020, s. 47-48; Emsalgül Doğan, **Konkordatonun Tasdiki Yargılaması**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2020, s. 50). Öğretide Atalay, konkordatoya başvuru şartı olarak İİK m. 178’de düzenlenen ve ihtiyari iflâs sebebi olan ödeme aczi veya ödeme aczine düşme tehlikesinin arandığını ifade etmiştir (Oğuz Atalay, “Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler,” **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özkes, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2018, s. 115). Öğretide Kale, konkordatoya başvuru aşamasında her ne kadar borca batıklık ve aciz hâli aranmasa da en azından bu yönde bir tehlikenin aranması gerektiğini aksi hâlde konkordatonun borçlular tarafından kötüye kullanılabileceğini belirtmiştir (Serdar Kale, **Sorularla Konkordato**, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2017, s. 8-9).

³ Namlı, a. g. m., s. 1496.

İcra ve İflâs Kanunu m. 285 hükmünde, iflâsın engellenmesi amacıyla konkordato talep edilebileceği açıkça öngörülmüştür. Uygulamada da daha ziyade iflâsa tâbi borçluların, iflâstan kurtulmak için konkordatoya başvurdukları görülmektedir⁴. Ayrıca kendileri için zorunlu iflâs sebebi mevcut olmasına rağmen borca batık sermaye şirketi ve kooperatiflerinin, iflâs talebiyle beraber veya iflâs yargılamasında konkordato talep etmesi mümkündür (İİK m. 179; TTK m. 377; Kooperatifler Kanunu⁵ m. 63/f. 3). Bu sebeple öğretide adî konkordato, *iflâsı önleyici konkordato* olarak da tanımlanmıştır⁶.

Konkordatonun borçlu açısından iflâsa kıyasla önemli avantajları mevcuttur. Öncelikle iflâsta borçlunun tüm borçları ve tüm malvarlığı külli olarak tasfiye edilirken; konkordatoda yalnızca borçlar açısından küllî tasfiye söz konusudur⁷. Zira konkordatoda, iflâstan farklı olarak, borçlunun malvarlığının tasfiye edilmesi değil korunması amaçlanır⁸. Bunun yanı sıra iflâsta borçlunun tasarruf yetkisi alacaklılara karşı kısıtlanırken (İİK m. 191/f. 1), konkordatoda borçlunun tasarruf yetkisi kural olarak korunur (İİK m. 297/f. 1). Diğer taraftan konkordatoyla borçlarını tasfiye eden

⁴ Kuru, **El Kitabı**, s. 1446; Baki Kuru, **İflâs ve Konkordato Hukuku**, İstanbul, Evrim Yayınevi, 1988, s. 408; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 501; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 41.

⁵ 10.05.1969 Tarih ve 13195 sayılı Resmî Gazete.

⁶ Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 15; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 157; Saim Üstündağ, **İflâs Hukuku**, 8. Bası, İstanbul, 2009, s. 228; Kuru, Aydın, **a. g. e.**, s. 503; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 501; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 700, 702; Adnan Deynekli, “Konkordatonun İşçi Alacaklarının Tahsiline Etkisi”, **Prof. Dr. Saim Üstündağ’a Armağan**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020, s. 221; Kale, **a. g. e.**, s. 4. Öğretide bu nitelendirmenin sadece iflâsa tâbi borçlular açısından isabetli olacağı ifade edilmiştir (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 524, dn. 9; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 406, dn. 5; Kuru, **El Kitabı**, s. 1446; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 42-43; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 33, dn. 223). “Konkordato müessesesi, vadesi geldiği halde borçlarını ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi altında bulunan borçluları hacizlerin veya iflâsın ağır sonuçlarından korumak amacıyla getirilmiştir.” Y. 6. HD., E. 2021/5853, K. 2021/2181, T. 13.12.202 (Lexpera, E.T. 02.10.2022). “Borçlunun muhtemel takiplerden kurtulmasını sağlayan ve aynı zamanda borçlunun borçlarını yeniden yapılandırmasına olanak sağlayarak, iflâsın önüne geçmeyi amaçlayan bir müesse olarak karşımıza çıkmaktadır.” İstanbul BAM, 45. HD., 2020/1810, K.2020/239, T. 30.1.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

⁷ Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 11; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 45; Cenk Akil, **Sorularla Adi Konkordato**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019, s. 39; İbrahim Ermenek, Bünyamin Kartal, “Konkordatonun Amacı Kapsamında COVID-19 Salgınının Sürekli Borç İlişkilerinin Feshine Etkisi”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S. 2, 2020, s. 496; Gönen Eriş, **Uygulamalı İflâs ve Konkordato Hukuku**, Ankara, Aydın Yayınları, 1991, s. 791-792; Enver Buroğlu, Yuda Reyna, **Konkordato Hukuku ve Tatbikat**, İstanbul, Yörük Matbaası, 1968, s. 7.

⁸ Oğuz Atalay, “Konkordato Projesinin Hazırlanması”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16.Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 99; Sarısözen, **Konkordato**, s. 109; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 45; Albayrak, **a. g. e.**, s. 44.

borçlu açısından iflâsın kamu hukukuna ilişkin sonuçları ortaya çıkmaz ve böylece borçlunun ticarî itibarı korunur⁹. Ayrıca iflâsın kapanmasından sonra müflisin yeni mal iktisabı hâlinde alacaklıların takip hakkı olmasına karşı, konkordatoda borçlu konkordato projesinin kapsamı dışında kalan borcundan kurtulur¹⁰. Bu sebeplerle öğretide konkordato, *iflâsa nazaran hafifletilmiş bir cebri icra kurumu* olarak nitelendirilmiştir¹¹.

Konkordatonun alacaklılar açısından da çeşitli avantajları mevcuttur. Öncelikle borçluya karşı daha önce takibe girişen alacaklıların lehine bir durum oluşması engellenerek alacaklılar arasında eşitlik sağlanır¹². İflâs sürecinin uzun

⁹ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 523; Ergun Önen, “*İflâstan Sonra Konkordato*”, **BATİDER**, C. 8, S. 3, 1976, s. 94; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 4; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 30; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 29; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 9; Talih Uyar, **Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri**, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları:369, 2019, s. 7; Duran, **a. g. e.**, s. 16; Çağatay Serdar Şahin, **Amerikan Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020, s. 14. “... konkordato sayesinde borçlu iflâsa tabi ise iflâstan ve onun bütün hukuki ve cezai sonuçlarından kurtulmuş olur.” Adana BAM, 9.HD., E.2021/1587, K.2021/1455, T.13.12.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹⁰ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 522; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 12; Önen, **a. g. m.**, s. 81; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 29; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 81; Ömer Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, Konya, Mimoza Yayınları, 2015, s. 544; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 8; Eriş, **a. g. e.**, s. 792; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 45; Akil, **Adi Konkordato**, s. 40; Uyar, **a. g. e.**, s. 9; Duran, **a. g. e.**, s. 14-15; Şakir Balcı, **Türk Hukukunda Konkordato**, İzmir, Güncel Yayınevi, 2007, s. 40; Mahmut Bilgen, **Konkordato İflas ve Yargılama Usulü**, 3.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020, s. 61.

¹¹ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 521; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 11; Gürdoğan, **a. g. e.**, 1966, s. 156; Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 4; Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 110; Önen, **a. g. m.**, s. 77, 80; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 8; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 34; Eriş, **a. g. e.**, s. 791; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 10; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 20, 75; Sarısözen, **Konkordato**, s. 100; M. Serhat Sarısözen, **İcra- İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler**, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2019, s. 86; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 37; Barış Toroman, **İcra ve İflâs Kanunu’na Göre Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin İflâsın Ertelenmesi Talebi**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2007, s. 88; Ayhan Akyürek, Remziye Akyürek, **Konkordato Hukuku**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2019, s. 21; Uyar, **a. g. e.**, s. 8; Coşkun, **a. g. e.**, s. 35; Şahin, **a. g. e.**, s. 12-13; Balcı, **a. g. e.**, İzmir, Güncel Yayınevi, 2007, s. 21.

¹² Necmeddin M. Berkin, **İflâs Hukukunda Konkordato**, İstanbul, İsmail Akgün Matbaası, 1949, s. 14; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 53; Üstündağ, **a. g. e.**, s. 228; Kuru, Aydın, **a. g. e.**, s. 502; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 497; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 699; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 375; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 13; Sarısözen, **Konkordato**, s. 110; Simil, **a. g. e.**, s. 3; Efe Drenisa, “*Konkordatoda Takas*”, **BUHFD**, C. 15, S. 189-190, 2020, s. 495; Barış Toroman, “*Konkordato Müessesesi Hakkında 7101 Sayılı Kanun’la Getirilen Yeniliklerin Kanun Yollarına İlişkin Hükümleri Bakımından Değerlendirilmesi*”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 212; Anıl Köroğlu, “*Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)*”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S. 1, 2020, s. 143; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 3; Uyar, **a. g. e.**, s. 7; Duran, **a. g. e.**, s. 4, 11; Doğan, **a. g. e.**, s. 9; Şahin, **a. g. e.**, s. 8.

sürmesi, tasfiye giderlerinin fazla olması, borçlunun malvarlığının gerçek değerinin altında paraya çevrilmesi gibi sebepler de alacaklı açısından konkordatoyu daha avantajlı kılar¹³. Ayrıca konkordato sürecinde iflâs yoluna nazaran, alacaklıların eline daha yüksek tutarda para geçer¹⁴. Zira konkordato projesiyle teklif edilen tutarın borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçecek tutardan fazla olması, konkordatonun tasdiki şartlarından (İİK m. 305/f. 1- b. a).

Konkordatoda alacaklı ve borçlunun menfaatinin yanında kamu menfaati de gözetilir. Nitekim konkordatoyla işletmelerin devamlılığına imkân tanınarak ülke ekonomisinin korunması da sağlanır¹⁵. Bu amaç 4949 sayılı Kanun¹⁶ ve 7101 sayılı Kanun¹⁷ ile yapılan değişikliklerde de etkili olmuştur¹⁸.

¹³ Berkin, **Konkordato**, s. 28; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 14; Kuru, **El Kitabı**, s. 1446; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 702; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 43; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 33, 77; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 10-11; Sarısözen, **Konkordato**, s. 109; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 87; Duran, **a. g. e.**, s. 12; Şahin, **a. g. e.**, s. 8-9; Doğan, **a. g. e.**, s. 8-9. Benzer yönde: Kemal Arar, **İcra ve İflâs Hükümleri, C. II: İflâs**, Ankara, İdeal Basım ve Cilttevi, 1945, s. 256. Ayrıca bkz. Sema Taşpınar Ayvaz, **İcra- İflâs Hukukunda Yeniden Yapılandırma**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2006, s. 237.

¹⁴ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 10; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 523; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 12-15; Kuru, **El Kitabı**, s. 1446; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 5; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 155; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 4; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 31; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 640; Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 520; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 10-11; Sarısözen, **Konkordato**, s. 109; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 87-88; Ermenek, Kartal, **a. g. m.**, s. 497; Mehmet Kodakoğlu, “*Konkordato Taleplerinde Görevli Mahkeme Kavramı ve İş Dağılımı Sorunu*”, **AHBVÜHFD**, C. 16, S. 2, 2022, s. 75; Uyar, **a. g. e.**, s. 7; Duran, **a. g. e.**, s. 11. “*Konkordatonun amacı, borçluyu olduğu kadar alacaklıları da iflâsa nazaran daha kısa sürede ve yüksek oranda tatmin etmektir.*” Ankara BAM, 23.HD., E.2021/1732, K.2021/1732, T. 27.10.2021 (Lexpera, E.T. 19.07.2022).

¹⁵ Ejder Yılmaz, “*İflâs ve Konkordato Uygulamasıyla İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler*”, **TBBD**, 1995/1, s. 102; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 4-5; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 31; Süha Tanrıver, “*Konkordato Prosedürünün Islahı İle İlgili Bazı Düşünceler*”, **AÜHFD**, C. 50, S. 3, 2001, s. 1; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 630; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 12-13; Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 520; Serdar Kale, “*7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflâs Dışı Adi Konkordato*”, **İMÜHFD**, C. 5, S. 1, 2018, s. 214; İbrahim Kaplan, **Yeni Türk Konkordato Hukuku**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2019, s. 17; Ermenek, Kartal, **a. g. m.**, s. 496; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 4-5; Sarısözen, **Konkordato**, s. 110; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 88; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 44; Kodakoğlu, **a. g. m.**, s. 15; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 144; Coşkun, **a. g. e.**, s. 36; Duran, **a. g. e.**, s. 13; Doğan, **a. g. e.**, s. 9-10; Balcı, **a. g. e.**, s. 26.

¹⁶ 30.07.2003 Tarih ve 25184 sayılı Resmî Gazete.

¹⁷ 15. 03.2018 Tarih ve 30361 sayılı Resmî Gazete.

¹⁸ 4949 sayılı Kanun ve 7101 sayılı Kanun’la konkordato kurumunda köklü değişiklikler yapılmıştır. 4949 sayılı Kanun’un genel gerekçesinde; ekonomik istikrarın sağlanması açısından ödeme güclüğü içinde bulunmakla birlikte durumunu düzeltebilecek şirketlerin faaliyetlerine devam etmesinin amaçlandığı vurgulanmıştır (İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu, Dönem 22, Yasama Yılı 1, Sıra Sayısı 225; Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss225m.htm>, E.T. 10.10.2022). 7101 sayılı Kanun’un genel gerekçesinde ise yatırım ortamının iyileştirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir

Yukarıdaki açıklamalar adı konkordato açısından geçerlidir. Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda amaç, borçlunun borçlarının malvarlığının alacaklılara bırakılmak suretiyle tasfiye edilmesidir¹⁹. Bununla birlikte malvarlığının terki suretiyle konkordatoda da borçlunun, iflâsın ağır sonuçlarından korunması amacı gözetilir²⁰. İflâs içi konkordatoda ise amaç, iflâs kararının tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasıdır²¹.

(Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 3-4; Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022). 4949 sayılı Kanun’la getirilen değişikliklerde kanun koyucunun borçlunun malî durumunun iyileştirme amacı hakkında bkz. Hakan Pekcanitez, “İcra Hukukunda Yapılan Yeni Düzenlemeler”, **Bankacılar Dergisi**, S. 43, 2003, s. 84; Hakan Pekcanitez, “İflâsın Ertelenmesi”, **İBD**, C. 79, S. 2005/2, s. 324; Sema Taşpınar, “Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, **BATİDER**, C. 22, S. 2, Aralık 2003, s. 49-57.

¹⁹ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 35; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 525; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 111; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 500; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 733; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 711-712; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 632; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 45-46; Süha Tanrıver, “4949 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirilmesi”, **TBBD**, 2004/51, s. 67; Oğuz Atalay, “Konkordato Hukukundaki Değişiklikler”, **Bankacılar Dergisi**, S. 47, 2003, s. 104; Karşlı, **a. g. e.**, s. 848; İbrahim Ercan, **İcra ve İflâs Hukukunda Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato**, Konya, Mimoza Yayınları, 2008, s. 103; Seda Özmmucu, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, **Prof. Dr. Zahit İmre’ye Armağan**, İstanbul, Der Yayınları, 2009, s. 312-313; Ahmet Başözen, Mehmet Üçer, “Cessio Bonorum” Ya da Bilinen İsmiyle “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, **EÜHFD**, C. 7, S. 3-4, s. 214; Kale, **a. g. e.**, s. 5; Müjgan Tunç Yücel, Serdar Kale, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Prosedür ve Yetkili Organlar”, **Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan**, İstanbul, Alkım Yayınevi, 2007, s. 503; Evren Kılıçoğlu, “İflâsın Ertelenmesinin Konkordato Ve Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma Kurumlarıyla Karşılaştırılması”, **Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan**, İstanbul, Alkım Yayınevi, 2007, s. 463; Toroman, **a. g. e.**, s. 43; Orhan Eroğlu, **Uygulamada Konkordato**, 4. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2021, s. 338; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 6; Uyar, **a. g. e.**, s. 17; Bilgen, **a. g. e.**, s. 62; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 568; Coşkun, **a. g. e.**, s. 42, 303; Duran, **a. g. e.**, s. 31; Şahin, **a. g. e.**, s. 40-41. Öğretide bazı durumlarda malvarlığının terki suretiyle konkordatoda tasfiye amacının dışında iyileştirme amacının da bulunabileceği ileri sürülmüştür. Örneğin yeni şirket kurma yoluyla konkordatoda borçlunun kendisi değilse de işletmesi açısından iyileştirme amacı gündeme gelebilir (Ercan, **a. g. e.**, s. 138. vd.; Taşpınar Ayvaz, **a. g. e.**, s. 257 vd.; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 733; Kılıçoğlu, **a. g. m.**, s. 463). Bununla beraber öğretide yeni şirket kurma yoluyla konkordatonun ticaret hukuku anlamında iyileştirme olarak değerlendirilemeyeceği de ifade edilmiştir (Oğuz Atalay, **Borca Batıklık ve İflâsın Ertelenmesi**, İzmir, Güncel Yayınevi, 2007, s. 102).

²⁰ Postacioğlu, **Konkordato**, s. 158; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 733; Tanrıver, Adi Konkordato, s. 68; Ercan, **a. g. e.**, s. 129; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 712; Karşlı, **a. g. e.**, s. 848; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 33; Cenk Akil, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Konkordato Tasfiye Memuru”, **AÜHFD**, C. 61, S. 3, 2012, s. 822; Başözen, Üçer, **a. g. m.**, s. 215; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 274; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 341; Coşkun, **a. g. e.**, s. 42, 303; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 6; Duran, **a. g. e.**, s. 32; Bilgen, **a. g. e.**, s. 62; Şahin, **a. g. e.**, s. 41.

²¹ Postacioğlu, **Konkordato**, s. 154; Arar, **a. g. e.**, s. 332; Kuru, **El Kitabı**, s. 1445; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 512; Baki Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku**, C. IV, 3. Baskı, İstanbul, Alfa Yayınevi, 1997, s. 3849; Önen, **a. g. m.**, s. 79; Yılmaz, **a. g. m.**, s. 99; Kuru, Aydın, **a. g. e.**, s. 521; Pekcanitez,

Konkordato kurumu, borçlunun borçlarını tasfiye etmesine dayanır. Borçların tasfiye edilmesi suretiyle borçlunun iflâsının engellenmesi düşüncesi ise her zaman mevcut olmuştur. Bununla beraber zaman içinde yapılan değişikliklerle konkordatoya, borçlunun malî durumunu iyileştirme amacı da yüklenmiştir. Özellikle 7101 sayılı Kanun’la iflâsın ertelenmesi kurumunun da yürürlükten kaldırılmasıyla bu amaç ön plana çıkmıştır. Çalışmamız kapsamında konkordatonun amacı gerek borçluya kesin mühlet verilmesi gerekse konkordato mühletinin kaldırılması açısından önem arz etmektedir. Bu sebeple borçların tasfiye edilmesi ve borçlunun malî durumunun iyileştirilmesi amaçları ayrı ayrı ele alınmıştır.

B. Borçlunun Borçlarını Tasfiye Etme Amacı

Konkordatonun temel amacı, borçlunun alacaklılarıyla kanunda öngörülen şekilde anlaşarak borçlarını belli bir plan çerçevesinde tasfiye etmesidir²². Bu doğrultuda kanunda öngörülen çoğunluk (İİK m. 302) tarafından onaylanan ve mahkemece tasdik edilen (İİK m. 305) konkordato projesine göre borçlunun borçları tasfiye edilir.

İcra ve İflâs Kanunu’nun mevcut hükümleri uyarınca borçlu, borçların tasfiyesi amacı olmaksızın konkordato talep edemez. Nitekim konkordatonun temelinde

Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 549; Öztek, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 700; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 43; Deynekli, **a. g. m.**, s. 221; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 629; Karslı, **a. g. e.**, s. 848; Gülin Güneysu- Güngör, “*Milletlerarası Özel Hukukta İflâs İçerik Konkordato*”, **AÜHFD**, C. 44, S. 1, 995, s. 293; Tolga Akkaya, “*Konkordatoda Yabancı Para Alacakları*”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 80, S. 3, 2022, s. 842; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 32; Sarısözen, **Konkordato**, s. 599; Kale, **a. g. e.**, s. 4; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 266; Toroman, **a. g. e.**, s. 41-42; Kodakoğlu, **a. g. m.**, s. 83; Uyar, **a. g. e.**, s. 162; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 362; Bilgen, **a. g. e.**, s. 64; Doğan, **a. g. e.**, s. 29; Balcı, **a. g. e.**, s. 490; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 555.

²² Postacioğlu, **Konkordato**, s. 36; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 3-4; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 497; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 633; Murat Atalı, “*Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları*”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özekes, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2018, s. 88-89; Hakan Albayrak, **İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2020, s. 44-45; Sarısözen, **Konkordato**, s. 110; Köksoy, **a. g. e.**, s. 140. Öğretide *Akil*, 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerden önceki dönemde borçlunun konkordatoya sadece konkordato projesinin tasdiki amacıyla başvurulabileceğini ancak bu değişikliklerden sonra mühlet hükümlerinden faydalanmanın da konkordatoya başvuru noktasında müstakil bir amaç olduğunu ifade etmiştir (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 43; Akil, **Adi Konkordato**, s. 37).

borçlunun borçlarını hangi vade veya oranda tasfiye edeceğine ilişkin alacaklılarıyla yaptığı anlaşma vardır²³. Bu amaç doğrultusunda borçlunun henüz geçici mühlet talep ederken borçlarını hangi oran veya vadede ödeyeceğini gösteren bir ön proje²⁴ sunması gerekir (İİK m. 286; Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik²⁵, m. 6). Geçici mühlet talebinde sunulan ön projenin herhangi bir ödeme planı ve ödeme teklifi içermemesi hâlinde, borçluya geçici mühlet verilemez²⁶. Borçluya geçici mühlet verilirken kendisinden borçlarını tasfiye etme şeklini gösteren bir proje sunmasının beklenmesi, konkordatonun borç tasfiyesi amacına dayandığını gösterir²⁷.

C. Borçlunun Malî Durumunun İyileştirilmesi Amacı

Konkordato, borçların tasfiyesinin yanında borçlunun malî durumunu iyileştirilmesine de imkân sağlar²⁸. 7101 sayılı Kanun’la konkordatoya ilişkin kanun hükümleri kapsamlı biçimde değiştirilmek suretiyle, konkordatoda borçlunun malî durumunun iyileştirilmesi amacı ön plana çıkarılmıştır²⁹. Anılan değişikliklerle iflâsın ertelenmesi kurumunun yerini alan konkordato, hukuk sistemimizin temel iyileştirme yöntemi hâline gelmiştir³⁰.

7101 sayılı Kanun’la iflâsın ertelenmesi kurumu yürürlükten kaldırılmış ve bu kurumun amacı belirli ve sınırlı bir ölçüde konkordatoya yüklenmiştir³¹. Ancak bahsi geçen değişikliklerden önceki dönem incelendiğinde, bu iki kurumun tamamıyla aynı

²³ Atalı, **a. g. m.**, s. 88; Albayrak, **a. g. e.**, s. 44.

²⁴ Mehaz İsviçre İcra ve İflâs Kanunu’na göre, borçlu konkordato projesini tasdik ederek borçlarını tasfiye etmek veya konkordato projesinin tasdikine gerek olmaksızın şirketinin iyileşmesini sağlamak için konkordatoya başvurabilir. Bu sebeple iyileşme amacıyla geçici mühlet talep eden borçlunun ön proje sunması şart değildir (Simil, **a. g. e.**, s. 10).

²⁵ 30.01.2019 Tarih ve 30671 sayılı Resmî Gazete.

²⁶ Atalay, Konkordato Reformu, s. 117; Atalay, Konkordato Projesi, s. 95; Simil, **a. g. e.**, s. 10.

²⁷ Albayrak, **a. g. e.**, s. 48-50.

²⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 5-6.

²⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 5-6; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 111; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 43; Namli, **a. g. m.**, s. 1482, 1529, 1546-1547; Direnisa, Takas, s. 512.

³⁰ Namli, **a. g. m.**, s. 1497.

³¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 703; Atalay, Konkordato Reformu, s. 116; Özekes, **a. g. m.**, s. 47-52; Atalı, **a. g. m.**, s. 89; Simil, **a. g. e.**, s. 1; Direnisa, Takas, s. 495-496.

amaca hizmet etmedikleri görülür³². Şöyle ki iflâsın ertelenmesi borca batık bir sermaye şirketinin veya kooperatifin iflâsının açılmasını engelleyerek iyileştirilmesini amaçlayan, iflâs yargılaması içerisinde başvurulabilen hukukî bir çareydi³³. Konkordato borçlunun borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik bir kurumken, iflâsın ertelenmesinde borçlu sermaye şirketi veya kooperatifin bizzat kendisinin kurtarılması amaçlanmıştı³⁴.

7101 sayılı Kanun’la getirilen değişikliklerle beraber, iflâsın ertelenmesi kurumunda kullanılan “*malî durumun iyileşmesi*” ve “*iyileşme*” kavramlarına konkordato mühletine ilişkin düzenlemelerde yer verilmiştir³⁵. Örneğin İcra ve İflâs Kanunu m. 291’de borçlunun *malî durumunun düzelmesi* nedeniyle kesin mühletinin kaldırılması düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca *konkordato talebiyle amaçlanan iyileşmenin* gerçekleşmesi üzerine mühlet kaldırılarak konkordatonun reddine karar verilir. Bu kapsamda değerlendirilmesi gereken bir diğer husus, *konkordatonun*

³² Atalay, Konkordato Reformu, s. 113-114; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 626.

³³ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 626-627; Sarısözen, **Konkordato**, s. 85; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 75; Albayrak, **a. g. e.**, s. 46; Kılıçoğlu, **a. g. m.**, s. 452. Ayrıca bkz. Pekcanıtez, İflâsın Ertelenmesi, s. 323; Oğuz Atalay, “*İflâsın Ertelenmesi*”, **Bankacılar Dergisi**, S. 47, 2003, s. 95; Atalay, Konkordato Reformu, s. 113-114; Atalay, **a. g. e.**, s. 65; Timuçin Muşul, **İflâsın Ertelenmesi**, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2010, s. 19-20; İbrahim Ermenek, **İflâsın Ertelenmesi**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010, s. 86. Belirtmek gerekir ki iflâsın ertelenmesi ile amaçlanan iyileşmenin ne zaman gerçekleşmiş sayılacağına ilişkin farklı görüşler ileri sürülmüştür. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, iyileşme için borca batıklığın ortadan kalkması yeterlidir (Selçuk Öztekin, **İflâsın Ertelenmesi**, İstanbul, Arıkan Yayınları, 2007, s. 62-63; Muşul, **İflâsın Ertelenmesi**, s. 242). Diğer bir görüş göre ise iyileşme için borca batıklığın ortadan kalkmasının yanında yapısal bir iyileşmenin de gerçekleşmesi gerekir. Diğer bir ifadeyle iyileşme için ilgili işletmenin karlılığı ve verimliliği istikrarlı bir şekilde devam edecek duruma gelmelidir (Atalay, **a. g. e.**, s. 101; İbrahim Ermenek, “*Borca Batıklık Nedenine Dayalı Olarak Konkordatoda Geçici Mühletin Kaldırılması*”, **AD**, S. 64, 2020/1, s. 219-220; Toraman, **a. g. e.**, s. 210).

³⁴ Albayrak, **a. g. e.**, s. 42 vd; Kılıçoğlu, **a. g. m.**, s. 459. Öğretide iflâsın ertelenmesinin esasında bir yeniden yapılandırma çaresi olmadığı ifade edilmiştir (Öztekin, **a. g. e.**, Önsöz; Taşpınar Ayvaz, **a. g. e.**, 263; Muşul, **İflâsın Ertelenmesi**, s. 246; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 45; Akil, **Adi Konkordato**, s. 40).

³⁵ 7101 sayılı Kanun’un 3. maddesiyle getirilen değişiklikten önce İİK m. 179/f. 1- c .2: *Şu kadar ki, idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin malî durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini son bir yıldan uzun süre ile şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye sunarak iflâsın ertelenmesini isteyebilir.* 7101 sayılı Kanun’un 62. maddesiyle getirilen değişiklikten önce TTK m. 377/f. 1-c.1: *Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı yeni nakit sermaye konulması dâhil nesnel ve gerçek kaynakları ve önlemleri gösteren bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflâsın ertelenmesini isteyebilir.* 7101 sayılı Kanunla değişiklikten önce TTK m. 63/f. 3-c.1: **Malî durumunun düzeltilmesinin mümkün görülmesi hâlinde mahkeme yönetim kurulunun veya alacaklılardan birinin isteği üzerine iflâsın açılmasını erteleyebilir.**

başarıya ulaşma ihtimâlidir. Borçluya kesin mühlet verilmesi ve mühletin devamı için konkordatonun başarıya ulaşması mümkün görülmelidir (İİK m. 289/f. 3; İİK m. 292/f. 1-b. b). Konkordatonun başarıya ulaşması ise “konkordatonun tasdik edilmesi” veya “borçlunun malî durumunun düzelmesi” ihtimâlinin mevcut olmasıyla açıklanmıştır³⁶.

7101 sayılı Kanun’la getirilen değişikliklerden sonraki dönemde öğretilde, konkordatoda borca batık şirketler açısından malî durumun iyileştirilmesinin; borca batık olmayan şirketler ve diğer borçlular açısından ise borçların tasfiyesinin amaçlandığı ileri sürülmüştür³⁷. Benzer doğrultuda iyileşme amacının daha ziyade borçlunun şirket veya işletme olduğu durumlarda söz konusu olduğu; diğer borçluların borç tasfiyesi amacıyla konkordatoya başvuracağı ifade edilmiştir³⁸.

Kanaatimizce konkordatoda borca batık sermaye şirketi veya kooperatifler dışındaki borçlular açısından da malî durumunun iyileşmesi amacı söz konusu olabilir.

³⁶ İİK m. 287’de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 15. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 8 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022). İİK m. 292’de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 20. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 9 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022). Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 5, 49; Atalay, Konkordato Projesi, s. 94; Güray Erdönmez, “Yeni Konkordato Düzenlemesi Hakkında Bazı Tespitler”, **7101 Sayılı Kanunda Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özekes, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2018, s. 139-140; Namlı, **a. g. m.**, s. 1513; Levent Biçer, Mehmet Fethi Şua, “Borca Batık Olmayan Bir Sermaye Şirketinin Konkordato Talebinin Başarıya Ulaşmayacağı Kesin Mühlet İçinde Anlaşıldığında Mahkeme Re’sen ve Başka Bir İnceleme Yapmaksızın İflâsa Karar Vermeli Midir?”, **YÜHFD**, C. 18, 2021/2, s. 735.

³⁷ Atalay, Konkordato Projesi, s. 94-95. İyileştirilecek yapının hukuki bakımdan tüzel kişilik, ekonomik bakımdan ise işletme veya teşebbüs olduğu ifade edilmiştir (Atalay, **a. g. e.**, s. 98). Ayrıca borca batık sermaye şirketinin konkordato projesinde bu borca batıklığı nasıl ortadan kaldıracığını da açıklaması gerektiği ileri sürülmüştür (Atalay, Konkordato Projesi, s. 95-96; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 659). Ancak Kanun’da borca batık sermaye şirketi açısından konkordatonun tasdiki için ayrı bir iyileştirme planı veya projesi aranmamıştır (Atalay, Konkordato Projesi, s. 94; Atalay, Konkordato Reformu, s. 116). Öğretilde borçlunun borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatif olması hâlinde, borçlunun projede ödeme planıyla birlikte iyileştirme planına da sunarak malî durumunu ne şekilde iyileştireceğini ortaya koyması gerektiği ifade edilmiştir (İbrahim Ermenek, Ufuk Özdemir, Ali Rıza Özalp, “Bir Konkordato Nedeni Olarak Borca Batıklığın Tespiti ve Borca Batıklık Halinin Konkordato Sürecine Etkileri”, **ÇÜHFD**, C. 5, S. 1, 2020, s. 1360).

³⁸ Simil, **a. g. e.**, s. 60.

Her ne kadar “iyileşme”, “malî durumun düzeltilmesi”, “malî durumun iyileştirilmesi” kavramları iflâsın ertelenmesi kurumunda borca batık sermaye şirketi ve kooperatifler için kullanılmış olsa da bu kavramlar, konkordato kurumunda kullanılırken borçlu açısından herhangi bir sınırlama yapılmamıştır. Öyle ki 7101 sayılı Kanun tasarısında verilen konkordato tanımı “*borçların yeniden yapılandırılması suretiyle iflasa tabi borçluların malî durumunun düzeltilerek iflastan kurtulmasını, diğer borçluların ise malî durumunun düzeltilmesini amaçlayan alacaklıların da belirli bir tenzilatla veya vadede alacağına kavuşmasını sağlayan ve mahkemenin tasdikiyle taraflar açısından bağlayıcı hale gelen bir anlaşma*” şeklindedir³⁹. Bu tanımdan yola çıkılarak kanun koyucunun malî durumun düzeltilmesi hususunu tüm borçlular açısından geçerli olacak şekilde değerlendirdiği söylenebilir. Ayrıca borçlunun malî durumunun düzelmesi nedeniyle kesin mühletin kaldırılmasına ilişkin hükümde (İİK m. 291), borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatiften bahsedilmemiştir. Nitekim öğretide bu hüküm kapsamında borçlunun malî durumunun düzelmesine dayanarak mühletin kaldırılabilmesi için borca batıklık sebebiyle konkordato talep eden borçlu açısından borca batıklığın; aciz hâline dayanarak konkordato talep eden borçlu açısından aciz hâlinin ortadan kalkması gerektiği ifade edilmiştir⁴⁰. Bu doğrultuda ödeme güçlüğüne düşme tehlikesine dayanan borçlu açısından ise bu tehlikenin sona ermesi gerekmektedir⁴¹. Tüm bu hususlar göz önünde tutulduğunda, kanaatimizce malî durumun iyileşmesi kavramı konkordatoda sadece borca batık sermaye şirketleri ve kooperatiflerle sınırlı olarak değil, tüm borçluları kapsayacak şekilde kullanılmıştır.

³⁹ 7101 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 69.(Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

⁴⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, 65; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 123; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 519; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 309; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 164; Akil, **Adi Konkordato**, s. 129; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 256. Öğretide borca batık sermaye şirketi ve kooperatifler bakımından borca batıklığın ortadan kalkmasının yeterli olmadığı borçlunun yeniden sağlıklı ve istikrarlı bir şekilde faaliyetlerini sürdürebilecek duruma gelmesi gerektiği ifade edilmiştir (Ermenek, **a. g. m.**, s. 517; Ermenek, Özdemir, Özalp, **a. g. m.**, s. 1360).

⁴¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 519.

Konkordato sürecinde borçlunun malî durumunun iyileşmesi, tasdik edilen konkordato projesinin uygulanmasıyla⁴² veya konkordatonun tasdikine ihtiyaç olmaksızın mühlet hükümlerinden faydalanmak suretiyle sağlanabilir⁴³.

Borçlunun malî durumunun iyileştirilmesinde konkordato mühleti önemli bir rol oynar⁴⁴. Toplamda 23 aya kadar çıkabilen mühlet süreci borçlunun malî durumunu iyileştirilmesi için elverişli bir zemin oluşturur. Borçluya konkordato mühleti verilmesinin en önemli sonucu kendisine karşı kural olarak takip yasağının başlamasıdır (İİK m. 294/f. 1). Takip yasağının başlaması borçluya rahatlama sağlar⁴⁵. Ayrıca bu süreçte kural olarak borçlunun rehinli malları hakkında muhafaza tedbiri alınmaz ve bu mallar paraya çevrilemez (İİK m. 295)⁴⁶. Konkordato mühletinin borçluya sağladığı başka avantajlar da vardır. Konkordato mühletinde ihtiyatî tedbir

⁴² Borçlarını konkordato projesiyle tasfiye eden borçlu açısından konkordatonun aynı zamanda bir iyileştirme ve yeniden yapılandırma aracı olduğu ifade edilmiştir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 5-6; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 10, 14; Taşpınar Ayvaz, **a. g. e.**, s. 237; Ermenek, Kartal, **a. g. m.**, s. 496; Sarısözen, **Konkordato**, s. 100-101; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 85; Coşkun, **a. g. e.**, s. 35; Duran, **a. g. e.**, s. 4). İflâsın ertelenmesi kurumunun yürürlükte olduğu dönemde borçlunun konkordato teklifini iyileştirme projesi olarak sunulabileceği ifade edilmekteydi (Pekcanitez, İflâsın Ertelenmesi, s. 326; Atalay, **a. g. e.**, s. 108; Atalay, İflâsın Ertelenmesi, 97 vd.; Muşul, **İflâsın Ertelenmesi**, s. 73; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 464; Ermenek, **a. g. e.**, s. 231 vd; Toroman, **a. g. e.**, s. 216; Kılıçoğlu, **a. g. m.**, s. 460).

⁴³ Simil, **a. g. e.**, s. 60.

⁴⁴ Taşpınar, **Adi Konkordato**, s. 91; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 43; Namlı, **a. g. m.**, s. 1525; Nesibe Kurt Konca, Seyhan Selçuk, *“Adi Konkordatoda Rehinli Malın Satış Yasağı ve İstisnaları”*, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Y.9, S. 18, Aralık 2021, s. 147.

⁴⁵ Yılmaz, **a. g. m.**, s. 100-101; Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 105; Kale, **Adi Konkordato**, s. 231; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 81; Köksoy, **a. g. e.**, s. 162; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 3; Şahin, **a. g. e.**, s. 88, 239. Konkordato sürecinde takiplere ilişkin açık bir düzenleme bulunmasına karşın davalara ilişkin bir düzenleme mevcut değildir. Öğretide konkordato mühletinde borçluya karşı iflâs davası hariç olmak üzere dava açılabilmesi ileri sürülmüştür. Zira iflâs davası, takibin devamı niteliğindedir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1463-1464; Baki Kuru, Baki Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku**, C. III, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 1993, s. 3646 vd.; Karşı, **a. g. e.**, s. 852; Kale, **a. g. e.**, s. 21; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 167; Köksoy, **a. g. e.**, s. 254; Uyar, **a. g. e.**, s. 102; Duran, **a. g. e.**, s. 210; Şahin, **a. g. e.**, s. 263). Ayrıca mühletten önce açılmış iflâs davasının da durması gerekir (İlhan Postacıoğlu, **İflâs Hukuku İlkeleri**, Cilt: 1.İflâs, İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1978, s. 27-28; Kuru, **El Kitabı**, s. 1463; Müjgan Tunç Yücel, **Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020, s. 172-173). Öğretide mühlet sürecinde iflâs davasının açılabilmesi ve iflâs davasına devam edebileceği de ileri sürülmüştür (Eriş, **a. g. e.**, s. 814-815).

⁴⁶ Bununla beraber İİK m. 295 hükmü uyarınca borçlu aleyhine rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılması mümkündür (Detaylı bilgi için bkz. Kurt Konca, Selçuk, **Adi Konkordato**, s. 147-152; Köroğlu, **a. g. m.**, s. 148-152). Borçlunun rehinli alacaklılarla müzakere ve rehinli borçlarının yapılandırılmasına ilişkin teklifte bulunabilmesi (İİK m. 287, m. 291) malî durumunun düzelmesine katkıda bulunur (Ramazan Arslan, *“Adi Konkordatoda Borçlunun Alacaklı Lehine Tesis Edilmiş Borçlarının Yapılandırılması”*, **Prof. Dr. Sabih Arkan’a Armağan**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2019, s. 217).

ve ihtiyatî haciz kararlarının uygulanmaması (İİK m. 294/f. 1), geçici mühlet kararıyla birlikte alacaklara kural olarak faiz işlememesi (İİK m. 294/f. 3; İİK m. 288/f. 1), borçlunun taraf olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen aşırı külfetli borç ilişkilerini komiserin uygun görüşü ve mahkemenin izniyle feshedebilmesi (İİK m. 296)⁴⁷, borçlunun taraf olduğu sözleşmelerin konkordato sebebiyle sözleşmenin diğer tarafınca sona erdirilememesi (İİK m. 296/f. 1)⁴⁸, borçlunun malî durumunun iyileştirilmesinde etkili olabilecek diğer araçlardır⁴⁹.

Mehaz İsviçre İcra ve İflâs Kanunu'nda borçlunun malî durumunun iyileştirilmesi ve konkordatonun başarıya ulaşması ihtimâlleri ayrı ayrı düzenlenmiştir. İsviçre hukukunda konkordato sürecinde borçluya verilen mühlet, borçlunun malî durumunun iyileştirilmesinin bağımsız bir aracı olarak kabul edilmiştir⁵⁰. Bu kapsamda borçlunun malî durumunun iyileşme ihtimâli mevcutsa, borç tasfiyesi amacıyla konkordatoya başvurma ihtimâli bulunmasa dahi, borçluya konkordato mühleti verilebilir⁵¹. Ayrıca İsviçre hukukunda konkordatoya tasdik ihtimâlinden bağımsız olarak iyileşme amacıyla da başvurabilmesi sebebiyle borçlunun tasfiye planı sunması şart değildir⁵².

Öğretide de haklı olarak ifade edildiği üzere kanaatimizce, Türk hukukunda mevcut hükümler çerçevesinde konkordatoya borçların tasfiyesi amacı bulunmaksızın yalnızca borçlunun malî durumunun iyileştirilmesi amacıyla başvurulması mümkün

⁴⁷ Öğretide borçlunun malî durumunu iyileştirme amacına dayanarak sürekli borç ilişkilerini feshedebileceği bununla beraber borçlu sadece borç tasfiyesi amacı taşıyorsa feshin bir anlamı olmayacağı ifade edilmiştir (Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 106; Ermenek, Kartal, **a. g. m.**, s. 497; Cenk Akil, “*Konkordato Prosedürü Çerçevesinde Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi (İİK m. 196, II)*”, **TBBD**, S. 143, 2019, s. 229).

⁴⁸ Münir Kaman, **Konkordatonun Hüküm ve Sonuçları**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2021, s. 86-87.

⁴⁹ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 7-8; Namlı, **a. g. m.**, s. 1525 vd.; Bununla birlikte Atalı, konkordato borçlunun malî durumunu iyileştirmek için gerekli araçlardan yoksun olduğunu belirtmiştir (Atalı, **a. g. m.**, s. 88).

⁵⁰ Pekcanıtez, Erdönmez, **Konkordato**, s. 5; Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 121; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 254; Serdar Kale, “*İsviçre İcra ve İflâs Kanununun Adi Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış*”, **İMÜHFD**, C. 4, S. 2, 2017, s. 155; Erdönmez, Yeni Konkordato, s. 139-140; Namlı, **a. g. m.**, s. 1487-1488; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 43; Akil, **Adi Konkordato**, s. 37; Dörenisa, Takas, s. 496-497; Köksoy, **a. g. e.**, s. 62-63.

⁵¹ Kale, İsviçre Konkordato Hükümleri, s. 155.

⁵² Kale, İsviçre Konkordato Hükümleri, s. 156-157; Simil, **a. g. e.**, s. 10.

değildir⁵³. Nitekim borçlunun ihtiyacı olan geçici mühletle beraber belli bir rahatlama süreci olsa dahi konkordato projesi hazırlaması gerekir⁵⁴. Ayrıca borçlunun konkordato talep ederken sunduğu projede bir ödeme planı ve ödeme teklifi bulunmazsa konkordato talebi kabul edilmez⁵⁵.

II. DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂS KAVRAMI

A. Genel Olarak

İflâs hukukumuzda genel iflâs sebebi, borçlunun muaccel para borcunu depo kararına rağmen ödememesidir⁵⁶. Borçlunun malvarlığı iflâs kararı verilmesinde kural olarak önemli değildir. Borçlunun malvarlığı borçlarını karşılayacak durumda olsa dahi iflâs davasına rağmen borcunu ödemiyorsa, hakkında iflâs kararı verilir⁵⁷.

Borçlunun borcunu iflâs davasına rağmen ödememesi dışında, başka sebepler üzerine de iflâs kararı verilebilir. Doğrudan doğruya iflâs sebepleri olarak nitelendirilen bu hâller İcra ve İflâs Kanunu m. 177-179'da düzenlenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m. 177'de alacaklıların borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği hâller⁵⁸; İcra ve İflâs Kanunu m. 178'de ise borçlunun kendi iflâsını talep edebildiği hâller düzenlenmiştir. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m. 179'da sermaye şirketleri ve kooperatiflerin iflâsına ayrıca yer verilmiştir.

⁵³ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 275; Atalı, **a. g. m.**, s. 88; Köksoy, **a. g. e.**, s. 63.

⁵⁴ Albayrak, **a. g. e.**, s. 78-79; Köksoy, **a. g. e.**, s. 63.

⁵⁵ Atalay, Konkordato Reformu, s. 117; Atalay, Konkordato Projesi, s. 95.

⁵⁶ Postacioğlu, **İflâs**, s. 16-17; Kuru, **El Kitabı**, s. 1084; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 5; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 569; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 519-520; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 458; Karşlı, **a. g. e.**, s. 769; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 422; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 538.

⁵⁷ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 14; Kuru, **El Kitabı**, s. 1084-1085; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 5; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 569; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 519-520; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 65-66.

⁵⁸ Alacaklının borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebildiği hâller de esasında borcun ödenmemesine dayanır (Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 569; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 520).

Doğrudan doğruya iflâs sebepleri sınırlı sayıdadır dolayısıyla Kanun'da düzenlenmeyen bir sebepten dolayı borçlunun iflâsına karar verilemez⁵⁹. İflâs sebeplerinin sınırlı sayıda olması, borçlunun ekonomik hayatında sürekli bir iflâs tehdidine maruz bırakılmasını engeller⁶⁰.

B. Doğrudan Doğruya İflâs Sebepleri

1. Alacaklının Talebiyle Borçlunun Doğrudan Doğruya İflâsına Karar Verilebilecek Hâller

Borçluya karşı iflâs yoluyla takip başlatılması bazı durumlarda gereksiz ve hatta tehlikeli olabilir⁶¹. Bu sebeple borçlunun Kanun'da düzenlenen bazı hâl ve davranışları üzerine alacaklı öncesinde bir takip başlatmaksızın asliye ticaret mahkemesine başvurarak doğrudan doğruya iflâsını talep edebilir.

Bu sebeplerden ilki, borçlunun yerleşim yerinin belli olmamasıdır. İcra ve İflâs Kanunu m. 171/f. 1-b. 1 uyarınca, borçlunun yerleşim yeri⁶² belli değilse, alacaklı ticaret mahkemesine başvurarak borçlunun iflâsını isteyebilir. Zira borç ilişkisinin tarafları açısından muhatabın bulunabilir olması önemlidir. Aksi hâlde borcun ifa edilmemesi durumunda alacaklının alacağını elde etmesi zorlaşır⁶³.

Bir diğer doğrudan doğruya iflâs sebebi, alacaklının borçlunun taahhütlerinden⁶⁴ kurtulmak amacıyla kaçmasıdır (İİK m. 171/f. 1-b. 1). Bu iflâs

⁵⁹ Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. III.**, s. 2660; Cumhur Rüzgaresen, **İflâs Sebepleri**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2011, s. 13.

⁶⁰ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 13.

⁶¹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1143-1144; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 110-111; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 453; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 200; Eriş, **a. g. e.**, s. 385.

⁶² Yerleşim yeri ifadesinin TMK m. 19'daki yerleşim yeri ifadesinden daha geniş anlaşılması gerekir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1144; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 112; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 421; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 230 vd; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 567; Eriş, **a. g. e.**, s. 386).

⁶³ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 243-244.

⁶⁴ Borç taahhüdü ifadesi, borçlar hukukundaki anlamından farklı olarak, borçlunun para ve teminat borçlarını ifade eder. Borçlunun para ve teminat borçları dışındaki borçları için iflâs yoluna

sebebinin, borçlunun yerleşim yerinin belli olmamasından farkı, başlangıçta bilinen bir yerleşim yeri olmasına rağmen borçlunun bu yerleşim yerini sonradan terk etmesidir⁶⁵. Şöyle ki borçlunun kaçması hâlinde borçlarını vadesinde ödeyemeyeceği yönünde bir tehlike söz konusu olur⁶⁶. Borçlunun sık sık adres değiştirmesi⁶⁷, alacaklılara yanlış bilgi vermesi⁶⁸, bir adres bildirmeden ortadan kaybolması⁶⁹ veya yeni bir adres bildirmesine rağmen o adreste bulunmaması⁷⁰ hâlleri de bu bent kapsamında değerlendirilebilir.

Bir başka doğrudan doğruya iflâs sebebi ise; borçlunun, alacaklıların haklarını ihlal edecek şekilde malvarlığını azaltacak veya ortadan kaldıracak işlemler yapması veya bu işlemlere teşebbüs etmesidir (İİK m. 177/f. 1-b. 1). Nitekim borçlunun malvarlığı, alacaklılar için potansiyel bir teminat oluşturur⁷¹.

İflâsa tâbi kişi hakkında haciz yoluyla takibe başvurulduğu hâllerde borçlunun mallarını saklaması da bir iflâs sebebi olarak kabul edilmiştir (İİK m. 177/f. 1-b. 1). Madde metninde yer alan saklama ifadesiyle kastedilen sadece fiilen malların gizlenmesi değildir. Örneğin, kişinin haciz yoluyla takip sırasında mal beyanında bulunmaması da bu kapsamda değerlendirilir⁷².

Alacaklıların borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği bir diğer hâl ödemelerin tatilidir (İİK m. 177/f. 1-b. 2). Ödemelerin tatili; borçlunun muaccel borçlarını genellik ve süreklilik arz edecek şekilde ödememesidir⁷³. Genellik ve

gidilemez. Yine buradaki anlamıyla taahhüt ifadesi sözleşmeden doğan borçlarla sınırlı değildir (Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 273).

⁶⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 422; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 270.

⁶⁶ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 275.

⁶⁷ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 274.

⁶⁸ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 274.

⁶⁹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1145; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 276.

⁷⁰ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 277.

⁷¹ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 295; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 568.

⁷² Kuru, **El Kitabı**, s. 1145; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 113; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 422; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 455; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 77; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 340; Serhat Kırtıloğlu, **İflâs Davası**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2009, s. 46; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 569; Coşkun, **a. g. e.**, s. 718; Eriş, **a. g. e.**, s. 387.

⁷³ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 173-174; Ansay, **a. g. e.**, s. 211; Arar, **a. g. e.**, s. 37; Bilge Umar, **İktisatçılar İçin Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukuku**, İzmir, Sobe Matbaası, 1973, s. 108; Bilge Umar, **İcra ve İflâs Hukukunun Tarihî Gelişmesi ve Genel Teorisi**, İzmir, İstiklal Matbaası,

süreklilik her somut olay açısından ayrıca değerlendirilir⁷⁴. Borçlunun muaccel borçlarını ödememesi sebebiyle hakkında pek çok icra takibi başlatılması veya yüksek meblağlı bir borcunu ödememesi, ödemelerin tatiline örnek verilebilir⁷⁵. Borçlunun borçlarını ödememe hâli; malî durumunun bozulması, aciz hâline düşmesi gibi sebeplere dayanabilir. Bununla beraber borçlunun herhangi bir sebebe dayanmadan ödemelerin tatil etmiş olması da mümkündür⁷⁶.

İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3'te; m. 308'deki hâlin gerçekleşmesi üzerine alacaklının borçlu hakkında iflâs talep edebileceği düzenlenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m. 308'de ise konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde, iflâsa tâbi borçlu hakkında doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin olması şartıyla mahkeme tarafından re'sen iflâs kararı verilebileceği belirtilmiştir. 7101 sayılı Kanun'la getirilen değişikliklerden sonra, konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde alacaklının borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edip edemeyeceği hususunda bir belirsizlik oluşmuştur⁷⁷.

Alacaklının doğrudan doğruya iflâs talep edebileceği son hâl, ilâmlı icra yoluyla alacağını talep etmesine rağmen borçlunun borcunu ödememesidir (İİK m. 177/f. 1-b. 4). Alacaklının bu bent kapsamında iflâs talep edilebilmesi için söz konusu ilâmın kesinleşmesi gerekmez⁷⁸. Ancak ilâmın konusu para ve teminat alacağı olmalıdır⁷⁹. Ayrıca borçluya karşı ilâmlı takip başlatılmalı ve icra emri

1973, s. 29; Kuru, **El Kitabı**, s. 1146; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 114; Kuru, Aydın, **a. g. e.**, s. 401-402; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 423; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 604; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 553; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 570; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 359; Toroman, **a. g. e.**, s. 176.

⁷⁴ Kuru, **El Kitabı**, s. 1146; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 423; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 570; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 371-374; Kırtıloğlu, **a. g. e.**, s. 48.

⁷⁵ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 553. Sadece bir muaccel borcun ödenmemesinin ödemelerin tatil edildiği anlamına gelmeyeceğine ilişkin bkz. Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 175; Arar, **a. g. e.**, s. 37; Bilgen, **a. g. e.**, s. 624.

⁷⁶ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 359.

⁷⁷ Bkz. II. Bölüm, III, C, s. 87.

⁷⁸ Postacioğlu, **İflâs**, s. 41-42; Kuru, **El Kitabı**, s. 1148; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 116, dn. 15; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 425; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 168; Kırtıloğlu, **a. g. e.**, s. 50; Bilgen, **a. g. e.**, s. 639; Eriş, **a. g. e.**, s. 389.

⁷⁹ Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 55; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 425; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 604; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 554; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 80; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 171; Coşkun, **a. g. e.**, s. 726.

gönderilmelidir⁸⁰. İcra emrine rağmen borç ödenmemiş, mal beyanında bulunulmamış ve icranın durduğu veya geri bırakıldığına dair bir karar getirilmemiş olmalıdır⁸¹. Belirtmek gerekir ki, ilâm niteliğindeki belgelere dayanarak da ilâmlı icra takibi yapılabilir (İİK m. 32). İlâm niteliğinde belgelere dayanarak yapılan icra takibi sonucunda borçlunun iflâsının istenip istenemeyeceği hususu ise öğretide tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, İİK m. 177/ f. 1- b. 4 hükmü ilâm niteliğindeki belgeleri de kapsar⁸². Diğer bir görüşe göre ise, bahsi geçen hüküm ilâm niteliğindeki belgeleri kapsamaz⁸³.

İcra ve İflâs Kanunu'nun 179. maddesi uyarınca, sermaye şirketi ve kooperatiflerin borca batık olduğu bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, ilgili şirket veya kooperatifin doğrudan doğruya iflâsına karar verilir. Aşağıda da belirtildiği üzere borca batıklık, sermaye şirketi ve kooperatifler için zorunlu iflâs sebebidir.

2. Borçlunun Talebiyle Kendi İflâsına Karar Verilebilecek Hâller

İcra ve İflâs Kanunu'nda borçlunun kendi iflâsını talep edebileceği durumlar düzenlenmiştir (İİK m. 178/f. 1) İflâsa tâbi bir borçlu aciz hâlinde olduğunu bildirerek kendi iflâsını talep edebilir. Ancak bu durumda iflâs talep edilmesi zorunlu değildir. Kanun'da düzenlenen bazı durumlarda ise borçlunun kendi iflâsını talep etmesi zorunludur (İİK m. 178/f. 3; İİK m. 179).

⁸⁰ Üstündağ, **a. g. e.**, s. 55; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 425; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 604; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 176.

⁸¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 425; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 178-182; Kırtıloğlu, **a. g. e.**, s. 50.

⁸² Ansay, **a. g. e.**, s. 211; Kuru, **El Kitabı**, s. 1149; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. III**, s. 2772; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 56.

⁸³ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 180; Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 53; Postacıoğlu, **İflâs**, s. 42.

a. Borçlunun Kendi İflâsını İhtiyarî Olarak İstemesi

İflâsa tâbi bir borçlu, aciz hâlinde olduğunu bildirerek mahkemeden iflâsını isteyebilir. Borçlu bu durumda bütün aktif ve pasifi ile alacaklıların isim ve adreslerini gösteren mal beyanını iflâs talebine eklemek zorundadır (İİK m. 178/f. 1).

Aciz hâli, borçlunun muaccel borçlarını ödeme araçlarından genel ve sürekli olarak yoksun olmasını ifade eder⁸⁴.

b. Borçlunun Kendi İflâsını Zorunlu Olarak İstemesi

Alacaklılardan birinin iflâsa tâbi borçlu aleyhine haciz yoluyla takibi sonucunda borçlunun yarı mevcudu elinden çıkmış ve kalan mevcudu da muaccel veya vadesi bir yıl içinde gelecek borçlarını ödemeye yetmiyorsa, borçlu derhâl aczini bildirerek iflâsını istemek zorundadır (İİK m. 178/f. 3) Borçlunun kendisinin zorunlu olarak iflâsını istemesi için, yarı mevcudunun haciz yoluyla takip sebebiyle elinden çıkmış olması gerekir. Diğer bir ifadeyle farklı sebeplerle elinden çıkması hâlinde bu bent kapsamında borçlunun iflâsının talep edilmesi mümkün değildir⁸⁵.

Madde metninde geçen aciz ifadesiyle ne kast edildiği açık değildir. Ancak İİK m. 178/f. 1’de düzenlenen ve borçlunun ihtiyari olarak iflâsını istemesine sebep olan aciz hâlinden farklı olduğu madde metninden anlaşılmaktadır⁸⁶.

Borçlunun iflâsını talep etmesinin zorunlu olduğu bir diğer hâl ise sermaye şirketi veya kooperatiflerin borca batık olmasıdır (İİK m. 179; TTK m. 376/f. 3). Borca batıklık, borçlunun pasiflerinin aktiflerinden daha fazla olması hâlidir⁸⁷. Sermaye

⁸⁴ Umar, **Usul- İcra**, s. 107; Umar, **Genel Teori**, s. 28; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 428; Atalay, **a. g. e.**, s. 21; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 557-558; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 574; Kırtıloğlu, **a. g. e.**, s. 57; Toroman, **a. g. e.**, s. 175; Coşkun, **a. g. e.**, s. 739.

⁸⁵ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 640.

⁸⁶ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 558.

⁸⁷ Umar, **Usul- İcra**, s. 107; Umar, **Genel Teori**, s. 27; Kuru, **El Kitabı**, s. 1084; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 430; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 692-693; Rüzgaresen,

şirketi veya kooperatiflerin, aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden düzenlenen ara bilançoya göre, borca batık olması hâlinde, ilgili tüzel kişiyi temsil eden kişilerce iflâs talep edilir (İİK m. 179; TTK m. 376/ f. 3). Borca batıklık kural olarak ara bilançoyla anlaşılrsa da (TTK m. 376/f. 3) icra takibinde borç ödemekten kesin aciz belgesi verilmesiyle de anlaşılabilir⁸⁸.

Bir sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık olması hâlinde; şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflâs isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olursa iflâs kararı verilmesinin önüne geçilebilir. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflâs bildirimi olarak kabul olunur (TTK m. 376/f. 3).

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin zorunlu olarak kendi iflâsını talep etmeleri İcra ve İflâs Kanunu m. 179’da ayrıca düzenlendiği için İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3 kapsamında değerlendirilmemeleri gerekir⁸⁹.

C. Doğrudan Doğruya İflâs Sebepleri ile Konkordato Arasındaki İlişki

Konkordato sürecinin olumsuz sonuçlanması üzerine, şartları mevcutsa, borçlunun doğrudan iflâsına karar verilir. Konkordato, başarılı olması hâlinde borçlunun iflâsını engellerken; başarısız olması hâlinde, borçlunun iflâsına karar verilme ihtimâli mevcut olduğu için borçlu bakımından risklidir⁹⁰. Zira konkordato sürecinde, mühletin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilmemesi veya tamamen

a. g. e., s. 619-621; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 89-90. Detaylı bilgi içi bkz. Atalay, a. g. e., s. 20 vd.

⁸⁸ Rüzgaresen, a. g. e., s. 563, 567-570.

⁸⁹ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a. g. e., s. 558.

⁹⁰ Altay, Eskiocak, a. g. e., s. 4; Rüzgaresen, a. g. e., s. 384; Leyla Akyol Aslan, “7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Adi Konkordatoda Borçlunun Doğrudan Doğruya İflâsına Karar Verilebilecek Haller”, **MİHDER**, C. 15, S. 42, 2019/1, s. 68-69.

feshedilmesi üzerine, koşulları oluşmuşsa, borçlunun doğrudan doğruya iflâsına karar verilir (İİK m. 292, İİK m. 288/f. 1; İİK m. 308, İİK m. 308/f).

7101 sayılı Kanun’la getirilen değişikliklerden önceki dönemde, mühletin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilememesi ve tamamen feshedilmesi hâllerinde alacaklının bu kararların ilân edilmesinden itibaren on günlük süre⁹¹ içinde borçlunun iflâsını talep etmesi hâlinde mahkemenin derhâl iflâsına karar vereceği düzenlenmişti⁹². Diğer bir ifadeyle, konkordato mühletinin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilmemesi veya tamamen feshedilmesi; alacaklının borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği hâller arasında düzenlenmişti. Bu hâliyle konkordato sürecinde iflâsa ilişkin düzenlemeler arasında herhangi bir çelişki mevcut değildi.

Bahsi geçen dönemde konkordatoya ilişkin iflâs sebeplerinin gerçekleşmesi hâlinde, diğer iflâs sebeplerinden farklı olarak iflâsa tâbi olmayan borçlu hakkında da iflâs kararı verilmesi mümkündü (7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 301)⁹³. Bu durum iflâsa tâbi olmayan borçlu açısından ağır bir yaptırım olarak değerlendirilmiş ve iflâsın cezai bir yaptırım gibi kullanılması öğretide eleştirilmişti⁹⁴. 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle beraber, konkordato

⁹¹ 7101 sayılı Kanun’un 29. maddesiyle yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 301 kapsamında on günlük iflâs isteme süresinin hak düşürücü nitelikte olduğu ve bu süre geçtikten sonra alacaklıların ancak takipli iflâsa başvurabilecekleri kabul edilmişti (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 275-276; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 440-441). Bu süre geçtikten sonra şartları mevcutsa alacaklıların diğer doğrudan doğruya iflâs sebeplerine başvurarak borçlunun iflâsını talep edebilecekleri de ileri sürülmüştü (Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 441).

⁹² 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 177/f. 1-b. 3: “301 inci maddedeki hal varsa”; 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 301/f. 1: “konkordato tasdik olunmaz yahut mühlet kaldırılırsa, borçlu iflâsa tabi kişilerden olmasa bile, alacaklılardan birinin 300. Maddeye göre yapılacak ilandan itibaren on gün içinde vuku bulacak talebi üzerine borçlunun derhal iflâsına karar verilir.” 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle m. 308/f-f. 2: “299, 300 ve 301 inci maddelerin hükümleri bu halde de caridir.” 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki dönemde konkordato sürecinde borçlunun doğrudan doğruya iflâsı hakkında detaylı bilgi için bkz. Taylan Özgür Kiraz, “Konkordatoya İlişkin Doğrudan Doğruya İflâs Halleri”, **Nuri Çelik’e Armağan**, C. 1, İstanbul, Beta Yayınevi, 2011, s. 855-873; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 383 vd.

⁹³ İflâsa tâbi olmayan kişiler hakkında da iflâs kararı verilebilmesi 4949 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle kabul edilmiştir (Atalay, **Değişiklikler**, s. 103; Taşpınar, **Adi Konkordato**, s. 81; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 433). Bu değişikliklerin öncesinde iflâsa tâbi olmayan borçlu hakkında da iflâs talep edilebilmesi gerektiği ileri sürülmüştü (Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 28).

⁹⁴ Süha Tanrıver, “İflâs Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları”, **MİHBİR 13. Antalya Toplantısı**, Ankara, 2017, s. 249. Ayrıca bkz. İİK m. 308’de değişiklik yapan

sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesi için iflâsa tâbi kişilerden olması aranmıştır⁹⁵.

7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle beraber mühletin kaldırılması ve konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine iflâs kararı verilmesi farklı maddelerde düzenlenmiş ve farklı şartlara tâbi tutulmuştur. Yine bu Kanun’la beraber doğrudan doğruya iflâs sebeplerinde kural olarak alacaklı veya borçlunun talebi aranırken, konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesine ilişkin düzenlemelerde (İİK m. 292 ve İİK m. 308) mahkemenin şartları oluşmuşsa re’sen iflâs kararı vereceği düzenlenmiştir. Bununla beraber alacaklıların borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği hâller arasında, İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmüne atıf yapılmıştır (İİK m. 177/f. 1- b. 3). Bir taraftan konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması üzerine mahkemenin borçlunun iflâsına re’sen karar vereceği düzenlenmişken (İİK m. 308/f. 1) diğer taraftan konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine alacaklının borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği hüküm altına alınmıştır (İİK m. 177/f. 1-b. 3)⁹⁶.

Doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisi olan ödemelerin tatilinin (İİK m. 177/f. 1-b. 2) konkordato kurumu kapsamında ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Şöyle ki, öğretide borçlunun konkordato talebinin reddedilmiş olmasının ödemelerin tatil edildiğini gösterip göstermediği hususunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Özellikle 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İcra ve İflâs Kanunu m. 301 uyarınca 10 günlük süre içinde iflâs talep etmeyen alacaklının, daha sonra ödemelerin tatiline dayanarak borçlunun iflâsını talep edip edemeyeceği tartışılmıştır. Öğretide

7101 sayılı Kanun’un 36. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 16; Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022). Öğretide bu durumda alacaklıların borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebilmesinin borçluyu tutarlı ve disiplinli davranmaya teşvik edeceği ifade edilmişti (Tanrıver, Adi Konkordato, s. 90).

⁹⁵ “... şirketlerin mal varlığını korunması ve konkordatonun başarıya ulaşmayacağına sabit görülmesi nedeniyle davacı şirketlerin iflâsına, davacı gerçek kişilerin ise, sadece şirket ortağı olmaları tacir olarak kabul edilmeleri için yeterli olmadığı gerekçesiyle, davacılaran gerçek kişiler bakımından kesin mühletin kaldırılmasına...” Gaziantep BAM, 11. HD., E.2020/464, K.2020/555, T.17.9.2020 (Lexpera, 23.07.2022).

⁹⁶ Bkz. II. Bölüm, III, C, s. 87.

ileri sürülen bir görüşe göre, borçlunun konkordato mühleti talebinin reddedilmiş olması ödemelerini tatil ettiğine karine teşkil eder ve alacaklılar ödemelerin tatiline dayanarak borçlu hakkında iflâs davası açabilir⁹⁷. Ancak bu sebeple açılan iflâs davasında, borçlu aksini ispat edebilir⁹⁸. Öğretideki diğer bir görüşe göre ise konkordato mühlet talebinin reddedilmesi, diğer bir ifadeyle konkordato talep edilmiş olması, ödemelerin tatil edildiğini göstermez⁹⁹. Aksinin kabulü borçlunun konkordatoya başvurma hakkından mahrum bırakılması anlamına gelir ve konkordato kurumunun amacıyla bağdaşmaz¹⁰⁰.

Kanaatimizce mevcut hükümler çerçevesinde, borçlunun konkordato talep etmiş olması tek başına ödemelerin tatilini göstermez. Nitekim borçlu, borçlarını vadesinde ödeyememe tehlikesiyle bile konkordato talep edebilir. Bu sebeple geçici mühlet talebinin reddi hâlinde, alacaklıların ödemelerin tatiline dayanarak borçlunun iflâsını talep edememesi gerekir. Konkordato mühletinin kaldırılması üzerine ise mahkeme zaten iflâsa tâbi borçlu hakkında re'sen iflâs kararı verecektir (İİK m. 292). Konkordatonun tasdik talebinin reddi hâlinde mahkemenin ayrıca bir doğrudan doğruya iflâs sebebi olup olmadığını incelemesi gerekir. Bu kapsamda ödemelerin tatilini de değerlendirmesi mümkündür. Ancak bu durumda da yalnızca konkordato tasdik talebinin reddedilmiş olması, ödemelerin tatil edildiğini göstermez. Zira İcra ve İflâs Kanunu m. 308'de tasdik edilmeme üzerine iflâs kararı verilmesi için ayrıca bir doğrudan doğruya iflâs sebebi aranmıştır¹⁰¹.

⁹⁷ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 178; Postacioğlu, **Konkordato**, s. 43; Arar, **a. g. e.**, s. 311; Kuru, **El Kitabı**, s. 1453-1454; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 114; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3608; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 54-55; Karşlı, **a. g. e.**, s. 800; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 20; Balcı, **a. g. e.**, s. 96, 113. Öyle ki, öğretide borçlunun konkordato teklif etmiş olmasının ödemelerin tatiline işaret ettiği fakat konkordato sürecinde borçlunun iflâsı talep edilemeyeceği için ancak konkordatonun kabul edilmemesi üzerine alacaklıların ödemelerin tatiline dayanabileceği ifade edilmiştir (Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 52; Mustafa Reşit Belgesay, **İcra ve İflâs Kanunu Şerhi**, C. 2, İstanbul, M. Sıralar Matbaası, 1955, s. 346; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 176; Postacioğlu, **Konkordato**, s. 43). Sadece konkordato teklif edilmiş olmasının ödemelerin tatilini göstermediği yönünde bkz. Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 114.

⁹⁸ Kuru, **El Kitabı**, s. 1454; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3608. Balcı, **a. g. e.**, s. 96; 113.

⁹⁹ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 534; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 167; s. 55, dn. 135; Üstündağ, **a. g. e.**, s. 54; Duran, **a. g. e.**, s. 84. Nitekim borçlunun konkordatoya başvurmakla borçlarını ödemek konusundaki isteğini ortaya koyar. Ayrıca alacaklıların da konkordato talep etmesi mümkündür. Bu kapsamda borçlunun konkordato teklifi ancak aciz hâlinin belirtisi olarak değerlendirilebilir (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 176; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 431).

¹⁰⁰ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 534, 175; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 431-432.

¹⁰¹ Bkz. II. Bölüm, C, 1, s. 91.

Konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilecek hâllerin şekli iflâs sebebi mi yoksa maddi iflâs sebebi mi oluşturduğu hususu öğretide tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, alacaklının doğrudan doğruya borçlunun iflâsını talep edebildiği diğer durumlar gibi konkordatoya ilişkin iflâs sebepleri de maddî iflâs sebebidir¹⁰². Aksi görüşe göre ise bu durumda iflâs talep edilmesinin sebebi konkordato sürecinin başarısız olmasıdır ve maddî ölçütler değerlendirilmez. Bu sebeple şekli iflâs sebebi söz konusudur¹⁰³.

Bahsi geçen görüşler 7101 sayılı Kanun’la konkordato kurumuna ilişkin olarak yapılan değişikliklerden önceki döneme aittir. Kanaatimizce bu değişikliklerden sonra mühletin kaldırılması (İİK m. 292) ile konkordatonun tasdik talebinin reddedilmesi veya konkordatonun tamamen feshi (İİK m. 308; İİK m. 308/f) hâllerinde iflâs kararı verilmesi farklı şartlara tâbi tutulduğu için ayrı ayrı değerlendirilmesi isabetli olur. Konkordatonun tasdik edilmemesi veya tamamen feshi hâllerinde (İİK m. 308; m. 308/f) iflâs kararı verilebilmesi için ayrıca bir doğrudan doğruya iflâs sebebi arandığı için kanaatimizce artık şekli bir iflâs sebebinden bahsedilemez. Bununla beraber mühletin kaldırılması sebebiyle borçlunun iflâsına karar verilmesi (İİK m. 292) bakımından bahsi geçen tartışma güncelliğini korumaktadır.

¹⁰² Rüzgarsen, **a. g. e.**, s. 33. Ayrıca bkz. Tunç Yücel, Kale, **a. g. m.**, s. 513.

¹⁰³ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 275; Kiraz, **a. g. m.**, s. 857.

İKİNCİ BÖLÜM

KONKORDATO SÜRECİNDE BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİNİ GEREKTİREN SEBEPLER

I. GENEL OLARAK

Konkordato sürecindeki borçlu hakkında İcra ve İflâs Kanunu m. 292 ve m. 308 kapsamında iflâs kararı verilebilir. İcra ve İflâs Kanunu m. 292’de kesin mühletin kaldırılmasıyla borçlunun iflâsına karar verilebilecek hâller düzenlenmiştir. Bahsi geçen madde geçici mühlette de uygulanır (İİK m. 287/f. 5). İcra ve İflâs Kanunu m. 308 ise konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesine ilişkindir. Ayrıca konkordatonun tamamen feshini düzenleyen İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f hükmünde, İcra ve İflâs Kanunu m. 308’e atıf yapılmıştır. Bu durumda konkordatonun tamamen feshi hâlinde de İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmü uyarınca iflâs kararı verilebilir.

Mühletin kaldırılması ve konkordatonun tasdik edilmemesi hâllerinde borçlunun iflâsına karar verilmesi farklı şartlara tâbi tutulmuştur. Şöyle ki İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uyarınca mühletin kaldırılması hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi için ayrıca bir şart aranmamışken; İcra ve İflâs Kanunu m. 308 uyarınca konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi için ayrıca doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması aranmıştır¹. Bu nedenle mühletin kaldırılmasına yol açan durumlar aynı zamanda birer iflâs sebebi oluşturur. Ancak tasdik edilmeme başlı başına bir iflâs sebebi oluşturmaz. Zira İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmü uyarınca ayrıca doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmesi gerekir. Konkordatonun tamamen feshinde de İcra ve İflâs

¹ “İİK’nın 292. maddesinde sayılan hususlardan birinin gerçekleşmesi ile tacir olan borçlunun iflâsına karar verilebilir. Doğrudan doğruya iflâs koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği aranmaz. Tasdik talebinin reddi ile birlikte iflâsına karar verilebilmesi için ise borçlunun iflâsa tabi olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin bulunması gerekir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2021/182, K.2021/239, T.18.2.2021 (Lexpera, E.T., 22.07.2022).

Kanunu m. 308 hükmü uygulanacağı için bu değerlendirme, tamamen fesih hâlinde de söz konusu olur.

Konkordatoda sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesine ilişkin maddeler adı konkordatoda başlığı altında düzenlenmiştir. Bununla beraber malvarlığının terki suretiyle konkordato ve iflâs içi konkordatoda da borçlunun iflâsına karar verilmesi mümkündür. Nitekim malvarlığının terki suretiyle konkordatoda İcra ve İflâs Kanunu m. 292 ve m. 308 hükümleri kıyasen uygulanır (İİK m. 309/1). Ancak malvarlığının terki suretiyle konkordatoda mühletin kaldırılması ve konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karara verilmesine ilişkin özellik arz eden bir husus mevcut değildir².

İflâs içi konkordatoda borçluya konkordato mühleti verilmez ve komiser atanmaz³. Bu sebeple mühletin kaldırılmasına dayanılarak iflâs kararı verilemez⁴. Mahkemenin iflâs içi konkordato tasdik talebini reddetmesi hâlinde ise tasfiye işlemleri kaldığı yerden devam eder⁵. Zira halihazırda verilmiş bir iflâs kararı mevcuttur. Diğer bir ifadeyle, iflâs içi konkordatoda İcra ve İflâs Kanunu m. 292 ve m. 308 uygulanmaz. İflâs içi konkordato açısından özellik arz eden husus tasdik edilen iflâs içi konkordatonun daha sonra tamamen feshedilmesidir. Nitekim adı konkordatoda olduğu gibi iflâs içi konkordatoda da tasdik kararından sonra konkordatonun tamamen feshine karar verilmesi mümkündür⁶.

² Tunç Yücel, Kale, **a. g. m.**, s. 508, 513, 537; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 587, 601.

³ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 35; Belgesay, **Şerh**, s. 521; Ansay, **a. g. e.**, s. 353; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 155; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 515; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3855, 3866; Kuru, Aydın, **a. g. e.**, s. 523; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 550; Önen, **a. g. m.**, s. 84; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 708; Karşı, **a. g. e.**, s. 858; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 631; Deynekli, **a. g. m.**, s. 221; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 550; Kale, **a. g. e.**, s. 96-97; Sarısözen, **Konkordato**, s. 600; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 267; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 329-331; Akil, **Adi Konkordato**, s. 261-262; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 365; Coşkun, **a. g. e.**, s. 287; Uyar, **a. g. e.**, s. 164; Bilgen, **a. g. e.**, s. 324; Balcı, **a. g. e.**, s. 494-495; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 557; Efrail Aydemir, **Konkordato ve Yeniden Yapılandırma**, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2019, s. 124.

⁴ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 385; Kiraz, **a. g. m.**, s. 868.

⁵ Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 521; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3868; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 208; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 552; Önen, **a. g. m.**, s. 92; Sarısözen, **Konkordato**, s. 606; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 385; Kiraz, **a. g. m.**, s. 869; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 373; Coşkun, **a. g. e.**, s. 290; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 560; Aydemir, **a. g. e.**, s. 130; Balcı, **a. g. e.**, s. 498.

⁶ Sarısözen, **Konkordato**, s. 609; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 340; Kiraz, **a. g. m.**, s. 869.

II. KONKORDATO MÜHLETİNDE BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİ

A. Konkordato Mühleti

Konkordato mühleti, borçlunun bu süreçte tasdik şartlarını sağlaması amacıyla verilir⁷. Ayrıca mahkeme de konkordatonun tasdik şartlarının oluşup oluşmadığını mühlet içinde inceler.

Mühletin borçlu açısından en önemli sonucu, bu süre zarfında borçluya karşı kural olarak takip yapılamamasıdır. Takip yasağı, borçlunun malvarlığının korunmasına ve alacaklılar arasında eşitliğin sağlanmasına hizmet eder⁸. Mühlet sürecinde bir yandan borçluya karşı kural olarak takip yasağı getirilmiş diğer yandan ise borçlunun tasarruf yetkisine ilişkin bazı sınırlamalar düzenlenmiştir. Bu şekilde alacaklı ve borçlu arasında denge gözetilmiştir⁹.

İcra ve İflâs Kanunu'nda geçici mühlet ve kesin mühlet olmak üzere iki mühlet türü mevcuttur. Geçici mühlet kavramı, konkordato hukukumuzda 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle dâhil olmuştur¹⁰. Geçici mühlet, İsviçre İcra ve İflâs

⁷ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 18; Belgesay, **Şerh**, s. 498; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 538; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 36; Umar, **Usul- İcra**, s. 209; Kuru, **El Kitabı**, s. 1454; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 418; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3632; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 509; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 30; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 39; Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 530; Karşı, **a. g. e.**, s. 851; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 619; Kale, **a. g. e.**, s. 13; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 2, 7, 127; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 49; Sarısözen, **Konkordato**, s. 193; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 119; M. Serhat Sarısözen, *“Geçici ve Kesin Mühlet Kararı”*, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 43-44; Duran, **a. g. e.**, s. 76; Şahin, **a. g. e.**, s. 87; Balcı, **a. g. e.**, s. 114.

⁸ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 7, s. 127.

⁹ Kale, **Adi Konkordato**, s. 231. 7101 sayılı Kanun'un gerekçesinde bu durum, fedakârlığın denkleştirilmesi olarak nitelendirilmiştir. Bkz. İİK m. 297'de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun'un 25. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 12). (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

¹⁰ Bahsi geçen değişikliklerden önceki dönemde tek bir konkordato mühleti düzenlenmişti (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 21; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 80; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 232). Bu dönemde; borçlunun konkordato mühleti talep etmesinden kendisi hakkında mühlet kararı verilmesine kadar süreçte, gerek borçlunun alacaklılar zararına hareket edebilmesini gerekse

Kanunu'nun 293a-293d maddeleri dikkate alınarak düzenlenmiştir. İsviçre'deki geçici mühlet düzenlemesi ise Amerika Birleşik Devletleri'ndeki *kendiliğinden durdurma* kurumu temel alınarak yapılmıştır¹¹.

Konkordato talep eden borçluya gerekli belgeleri (İİK m. 286) eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet verilir (İİK m. 287/f. 1)¹². Mahkeme Kanun'un aradığı bilgi ve eklerin bulunup bulunmadığını şekli olarak inceler ve bir eksiklik yoksa derhâl geçici mühlet kararı verir¹³. Geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğurur (İİK m.

alacaklıların borçlu aleyhinde takibe girişmelerini önleyici bir mekanizmaya ihtiyaç olduğu ifade edilmişti (Tanrıver, Konkordato Prosedürünün Islahı, s. 2-3; Tanrıver, Adi Konkordato, s. 70).

¹¹ İİK m. 287'de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun'un 15. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 8 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022). Atalay, Konkordato Reformu, s. 126; Ali Cem Budak, Müjgan Tunç Yücel, "İflas, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato İle İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflâs Kanunu Değişiklikleri", **MİHDER**, C. 11, S. 31, 2015/2, s. 21-27; s. 31; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 50; Sarısözen, **Konkordato**, s. 193; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 120; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 44; Köksoy, **a. g. e.**, s. 5-6; Duran, **a. g. e.**, s. 76; Şahin, **a. g. e.**, s. 89; Rüknettin Kumkale, **Konkordato**, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2018, s. 84. Amerikan Federal İflas Kanunu (Chapter 11)'nda düzenlenen kendiliğinden durdurma (*automatic stay*) kurumuyla borçluya yeniden yapılandırma başvurusuyla bir rahatlama sağlanır. Böylelikle müzakere süreci daha sağlıklı işler ve yeniden yapılandırma sürecinin, borçluya karşı dava veya takip yürütülerek engellenmesinin önüne geçilmiş olur. (Efe Drenisa, "Corporate Reorganization In Turkish Law Compared With The United States Chapter 11", **YÜHFD**, C. 2, S. 1, 2005, s. 177-179).

¹² Borçluya konkordato mühleti verilmesi HMK m. 382/II uyarınca bir çekişmesiz yargı işidir. Bu sebeple konkordato mühleti verilmesinde re'sen araştırma ilkesi uygulanır. Mahkeme gerekli görmesi hâlinde açıklanması gereken hususlar için konkordato talep eden borçlu veya alacaklıya başvurabilir (Özekes, **a. g. m.**, s. 57; Sarısözen, **Konkordato**, s. 195-196; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 45).

¹³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 505; Atalay, Konkordato Reformu, s. 126; Özekes, **a. g. m.**, s. 72-73; Atalay, **a. g. m.**, s. 87; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 243-244; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 423; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 23-24; Simil, **a. g. e.**, s. 43-44; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 82-83; Akil, **Adi Konkordato**, s. 63-64; Sarısözen, **Konkordato**, s. 202-208; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 48; Namlı, **a. g. m.**, s. 1504; Köksoy, **a. g. e.**, s. 92; Cemal Fazıl Karakaş, "Konkordato Başvurusu ve Başvuruya Eklenicecek Belgeler", **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 40; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 238; Duran, **a. g. e.**, s. 79; Şahin, **a. g. e.**, s. 122; Duran, **a. g. e.**, s. 58-59. Bununla beraber mahkemenin geçici mühlet verirken şekli bir inceleme yapmakla yetinmemesi gerektiği de ifade edilmiştir (Coşkun, **a. g. e.**, s. 69). Geçici mühlette istenen belgelerin eksiksiz olarak verilmesi yeterli görülmüş, bu belgelerin içeriği hakkında yaklaşık ispat dahi aranmamıştır. Geçici mühlet talebine ilişkin inceleme, usul ve takip hukuku açısından istisnai bir hâl olarak değerlendirilmiştir (Özekes, **a. g. m.**, s. 72-73). Öğretide konkordato talebini inceleyen mahkemenin, sunulan belgelerin Kanun'un aradığı belgeler olup olmadığını incelemesi gerektiği ifade edilmiştir (Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 243-244; Sarısözen, **Konkordato**, s. 207). Özellikle 7155 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten önceki dönemde geçici mühlet başvurusunda bazı borçluların finansal analiz raporundan muaf tutulması ve bu kapsamda sunduğu belgelerden malî durumunun iyileşmesi mümkün görülmeyen borçlu hakkında da geçici mühlet verilmesi öğretide eleştirilmiştir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 24; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 115- 117). Ancak daha sonra 7155 sayılı Kanunla konkordatoya başvuru belgelerinde

288/f. 1). Mahkemenin geçici mühlet talebini reddetmesi hâlinde konkordato talebi de reddedilmiş olur¹⁴.

Geçici mühlet konkordato sürecinin zorunlu bir aşamasıdır¹⁵. Diğer bir ifadeyle borçluya geçici mühlet kararı verilmeden kesin mühlet verilemez. Geçici mühlet süresi üç aydır. Borçlunun veya komiserin üç aylık süre dolmadan talep etmesi ve mahkemece de uygun görülmesi hâlinde bu süre iki ay daha uzatılabilir (İİK m. 287/f. 4)¹⁶.

Mahkeme kesin mühlete ilişkin kararını geçici mühlette verir (İİK m. 289/f. 1). İlgililerin mahkemeden ayrıca kesin mühlet talep etmesi gerekmez¹⁷. Geçici mühletteki şekli incelemenin aksine mahkeme kesin mühlete karar verirken konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlini değerlendirir (İİK m. 289/f. 3)¹⁸.

finansal analiz raporuna ilişkin kısım değiştirilerek tüm borçlular açısından makul güvence veren denetim raporu alma zorunluluğu getirilmiştir. Makul güvence veren denetim raporuyla mahkemenin geçici mühlet kararı vermesi için gerekli belgeler kuvvetlendirilmiştir (Sarisözen, **Konkordato**, s. 208; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 123 vd.). Ayrıca bu şekilde konkordatonun başarı şansı objektif olarak tespit edilmek istenmiştir (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 74).

¹⁴ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 246; Simil, **a. g. e.**, s. 31; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 237.

¹⁵ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 45-46; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 246; Simil, **a. g. e.**, s. 31; Namlı, **a. g. m.**, s. 1505; Köksoy, **a. g. e.**, s. 20-21.

¹⁶ Komiser veya borçlunun geçici mühlet içinde uzatma talep etmesine rağmen mahkemenin geçici mühlet bittikten sonra vermiş olduğu uzatma kararları geçerlidir. Bu durumda mahkeme süresi içinde yapılmış bir uzatma talebi üzerine, geçici mühletin sona ermesinden uzatma hakkındaki kararını verene kadar tedbiren mühletin etkilerini uzatmalıdır (Özekes, **a. g. m.**, s. 78; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 662; Atalı, **a. g. m.**, s. 92; Köksoy, **a. g. e.**, s. 115; Bilgen, **a. g. e.**, s. 80; Şahin, **a. g. e.**, s. 128). Mühletin etkilerinin devam ettiği bu süre daha sonra iki aylık uzatma süresinden düşürülmelidir (Özekes, **a. g. m.**, s. 78). Bununla beraber geçici mühletin uzatılmasına ilişkin kararın süresinde verilememesi borçludan kaynaklanıyorsa konkordato talebi reddedilmelidir (Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 662). Buna karşılık azınlıkta kalan görüşe göre üç ay geçtikten sonra geçici mühletin uzatılmasına kararı verilemez (Sarisözen, **Konkordato**, s. 232-233; Sarisözen, **a. g. m.**, s. 59).

¹⁷ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, 44; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 272; Atalı, **a. g. m.**, s. 86-87; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 610; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 27; Sarisözen, **Konkordato**, s. 242; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 140; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 247; Duran, **a. g. e.**, s. 128. Ancak öğretide ileri sürülen bir diğer görüşe göre, kesin mühlete karar verilmesi için borçlu, geçici komiser veya konkordato talep eden alacaklının talebinin aranması gerekir (Köksoy, **a. g. e.**, s. 23).

¹⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 46-47; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 273; Atalı, **a. g. m.**, 87; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 50; Sarisözen, **Konkordato**, s. 249; Akil, **Sorularla Konkordato**, 112; Simil, **a. g. e.**, s. 31, 50; Namlı, **a. g. m.**, s. 1505; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 156; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 239. Mahkemenin kesin mühlete ilişkin kararını verirken bilirkişiye başvuramayacağı zira geçici komiserin zaten bu amaçla atandığı öğretide haklı olarak ifade edilmiştir (Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 510; Atalı, **a. g. m.**, s. 90; Sarisözen, **a. g. m.**, s. 48-49).

Konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâli değerlendirilirken, borçlunun malî durumunun iyileşmesinin veya konkordatonun tasdik edilmesinin mümkün olup olmadığı incelenir¹⁹. Nitekim İcra ve İflâs Kanunu’nun 287. maddesinde değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 15. maddesinin gerekçesine²⁰ göre *konkordatonun başarıya ulaşması* ifadesi ile kastedilen, konkordato talep edenin malî durumunun düzelmesinin veya konkordatonun tasdikinin mümkün olup olmadığıdır. Bu doğrultuda konkordatonun tasdik ihtimâli mevcutsa borçluya kesin mühlet verilir. Ancak yalnızca malî durumun iyileşmesi ihtimâline dayanarak borçluya kesin mühlet verilip verilmeyeceği öğretide tartışmalıdır.

Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, yalnızca borçlunun malî durumunun iyileşmesi ihtimâline dayanarak borçluya kesin mühlet verilemez²¹. Borçlunun malî durumun iyileşmesi ihtimâli ve konkordatonun başarıya ulaşması ifadeleri dar yorumlanmalıdır²². Zira konkordato kurumu borçların tasfiyesi amacından ayrı düşünülemez²³. Diğer bir görüşe göre ise konkordatonun tasdiki veya iyileşme ihtimâllerinden birinin mümkün görülmesi hâlinde borçluya kesin mühlet verilebilir²⁴. Diğer bir ifadeyle konkordatonun tasdik ihtimâli bulunmasa dahi, borçlunun malî

¹⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 49; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 509; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 599; Atalı, **a. g. m.**, s. 88-89; Sarısözen, **Konkordato**, s. 245; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 56-57; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 112; Simil, **a. g. e.**, s. 31, 59; Namli, **a. g. m.**, s. 1508-1509; Levent Börü, “*Borçlunun Malî Durumunun İyileşme Ümidi Olmadığının Açıkça Anlaşılması Durumunda Konkordato Mühletinin Kaldırılarak İflâsına Karar Verilmesi Gerekliğine İlişkin İsviçre Federal Temyiz Mahkemesi Kararı Üzerine Bazı Değerlendirmeler*”, **MİHDER**, C. 16, S. 26, 2020/2, s. 515; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 249-250.

²⁰ İİK m. 287’de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 15. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 8. (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

²¹ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 274-275. Konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâli için hem iyileşme hem de konkordatonun tasdiki ihtimâllerinin birlikte bulunması gerekir. Ancak borçlu, konkordato projesiyle sadece borçlarını tasfiye etmeyi amaçlıyorsa, tasdik ihtimâlinin bulunması yeterli olur. Diğer bir ifadeyle, borçluya iyileşme amacına dayanarak kesin mühlet veriliyorsa hem iyileşme ihtimâli hem de konkordatonun tasdiki ihtimâli aranmalıdır (Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 275). Benzer doğrultuda Atalı, konkordatonun borçların tasfiyesi amacından ayrı düşünülmeyeceğini ifade etmiştir (Atalı, **a. g. m.**, s. 89).

²² Atalı, **a. g. m.**, s. 88.

²³ Atalı, **a. g. m.**, s. 88.

²⁴ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 49; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 120-121; Sarısözen, **Konkordato**, s. 245; Albayrak, **a. g. e.**, s. 85-86.

durumunun iyileşme ihtimâli mevcutsa borçluya kesin mühlet verilmesi gerekir²⁵. Bununla beraber borçluya kesin mühlet verilmesi noktasında malî durumun iyileşmesi ihtimâlinin Kanun'da açıkça düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir²⁶.

Borçluya kesin mühlet verilmesi için borçlunun konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlini somutlaştırması gerekir. Borçlu iyileşme amacıyla konkordato talep ediyorsa bu iyileşmenin hangi zaman diliminde ve nasıl gerçekleşeceğini; konkordatonun tasdiki ihtimâline dayanıyorsa başta gerekli alacaklı çoğunluğu olmak üzere tasdik şartlarını sağlayacağını ortaya koymalıdır²⁷.

Kesin mühlete karar verilirken geçici komiser tarafından hazırlanan rapor önemlidir (İİK m. 289/f. 2). Bu rapor komiserin geçici mühlet sürecinde konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâline ilişkin değerlendirmelerini içerir²⁸. Ancak mahkeme komiserin raporuyla bağlı değildir. Geçici komiserin aksi yönde bir rapor sunmasına rağmen borçlu veya konkordato talep eden alacaklı konkordatonun tasdikinin mümkün olduğunu ispat edebilir²⁹. Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün görülmesi hâlinde borçluya bir yıllık³⁰ kesin mühlet verilir (İİK m. 289/3).

²⁵ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 49; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 120-121; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 112; Akil, **Adi Konkordato**, s. 83; Simil, **a. g. e.**, s. 60; Doğan, **a. g. e.**, s. 73. *Erdönmez*, 7101 sayılı Kanunla getirilen değişikliklerle beraber konkordatonun sadece borç tasfiyesi amacıyla sınırlı değerlendirilemeyeceği ve iyileştirme odaklı konkordato projesi verilebileceğini belirtmiştir (Erdönmez, *Yeni Konkordato*, s. 139-140).

²⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 49; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 121.

²⁷ Simil, **a. g. e.**, s. 61-62. Bu kapsamda mahkemenin kesin mühlet kararını verirken bu iki ihtimâlden hangisine dayandığını açıklaması gerekir (Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 250). Ayrıca borçlunun malî durumunun düzeltilmesi amacı varsa, kesin mühlet sadece konkordato projesinin hazırlanarak alacaklılara sunulduğu bir süreç olarak görülmemeli aynı zamanda borçlunun mühletin sonuçlarından faydalanarak malî durumunu iyileştirebileceği bir fırsat olarak da değerlendirilmelidir. Komiser de konkordato sürecini bu hususu göz önünde bulundurarak yürütmelidir (Albayrak, **a. g. e.**, s. 51-52).

²⁸ Özekes, **a. g. m.**, s. 80; Kale, *Adi Konkordato*, s. 221.

²⁹ Atalı, **a. g. m.**, s. 87; Simil, **a. g. e.**, s. 63.

³⁰ Öğretide bir yıllık sürenin üst sınır olduğu ve mahkemenin bir yıldan daha az süreyle kesin mühlete karar verebileceği ileri sürülmüştür (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 54; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 121; Simil, **a. g. e.**, s. 66-67; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 249). Aksi görüşe göre ise kanunun açık ifadesi sebebiyle mahkeme bir yıldan az süreyle kesin mühlete karar veremez. Nitekim borçluya mühlet verildikten sonra bu sürenin uzun olduğunun anlaşılması hâlinde mühletin kaldırılması mümkündür (Atalı, **a. g. m.**, s. 91; Sarısözen, **Konkordato**, s. 250-251; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 66; Duran, **a. g. e.**, s. 140-141). Ayrıca öğretide Kanun düzenlemesinin “*en fazla bir yıl*” şeklinde olmasının daha isabetli olacağı ifade edilmiştir (Namlı, **a. g. m.**, s. 1514-1515).

Mahkemenin kesin mühlete ilişkin kararını geçici mühlet içinde vermesi gerekir (İİK m. 289/f. 1). Mahkemenin geçici mühlet süresi içinde kesin mühlete ilişkin kararını verememesi hâlinde konkordato sürecinin ne şekilde ilerleyeceğine ilişkin İcra ve İflâs Kanunu'nda bir düzenleme yoktur. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre kesin mühlete ilişkin kararın geçici mühlet içinde verilememesi borçlunun kusurundan kaynaklanmıyorsa örneğin komiserin raporu geç sunması sebebiyle bu gecikme yaşanmışsa, mahkeme kesin mühlete karar verebilir³¹. Bu durumda mühletin etkileri kendiliğinden devam etmez. Ancak yargılamaya devam eden mahkeme mühletin etkilerinin devam etmesine karar verebilir³². Diğer bir görüşe göre, komiserin raporu mahkemeye geçici mühlet içinde sunması şartıyla, kesin mühlet kararı, geçici mühlet sona erdikten sonra da verilebilir. Bu hâlde mühletin etkileri de kesin mühlet kararına kadar devam eder³³. Bir başka görüşe göre ise, geçici mühlet sona erdikten sonra borçluya kesin mühlet verilemez bu sebeple konkordato talebi reddedilmelidir³⁴.

Kesin mühlet güçlük arz eden özel durumlarda³⁵, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkeme tarafından 6 aya kadar uzatılabilir. Borçlunun da bu yola başvurması mümkündür (İİK m. 289/f. 5). Borçlunun uzatma talep etmesi hâlinde konkordato komiserinin de görüşü alınır. Her

³¹ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 109; Simil, **a. g. e.**, s. 56. *Pekcanitez/Erdönmez*, bu hususun geniş yorumlanmaması gerektiğini, aksi hâlde sürecin belirsiz bir şekilde uzayabileceğini ifade etmiştir. Yazarlara göre ancak istisnai hâllerde geçici mühlet sona erdikten sonra kesin mühlete karar verilebilir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 46-47).

³² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 46-47; Atalı, **a. g. m.**, s. 92; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 109; Akil, **Adi Konkordato**, s. 81; Simil, **a. g. e.**, s. 56; Köksoy, **a. g. e.**, s. 26; Duran, **a. g. e.**, s. 128. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre geçici mühletin sona ermesinden mahkemenin kesin mühlet vermesine kadar geçen sürenin, kesin mühlet süresinden düşürülmesi gerekir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 57). Diğer bir görüşe göre ise, geçici mühletin sona ermesiyle kesin mühlete karar verilmesi arasında geçen sürenin kesin mühlet süresinden düşürülmemesi gerekir (Simil, **a. g. e.**, s. 57).

³³ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 270-271.

³⁴ Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 610; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 139; Sarısözen, **Konkordato**, s. 249; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 65. *Sarısözen*'e göre, mahkemenin dosyanın kapsamından dolayı geçici mühlette karar veremeyeceği durumlarda süreye riayet ederek borçluya kesin mühlet verilmesi daha sonra yapacağı inceleme kapsamında gerekli görmesi hâlinde mühleti kaldırması daha isabetli olur (Sarısözen, **Konkordato**, s. 249; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 65).

³⁵ Öğretide alacaklı sayısının çok olması, dosyanın kapsamının geniş olması, yabancılik unsuru içeren hukuki ilişkilerin bulunması, yeni finansal araçların aranması gibi sebepler bu duruma örnek gösterilmiştir (Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 28; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 115). Ayrıca borçlunun malî durumunu iyileştirmek amacıyla konkordatoya başvurması hâlinde işletmenin yeniden yapılandırma süreci devam ediyorsa borçlu hakkında kesin mühletin uzatılmasına karar verilebileceği ileri sürülmüştür (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 115).

iki durumda da uzatma talebinin kesin mühletin sona ermesinden önce yapılması³⁶ ve uzatma kararı verilmeden varsa alacaklılar kurulunun görüşünün alınması gerekir (İİK m. 289/f. 5).

Konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa; mahkeme, gerekli görürse komiserden gerekçeli bir rapor da alarak, karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz (İİK m. 304/f. 2). Mahkeme bu kararı, talep olmaksızın re'sen verebilir³⁷.

Borçlunun malî durumunun düzelmesi nedeniyle kesin mühletin kaldırılması mümkündür (İİK m. 291). Belirtmek gerekir ki tam anlamıyla bir iyileşme için borçlunun borçlarını tam ve zamanında ödeyecek duruma gelmesi gerekir³⁸. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m. 292 hükmündeki düzenlenen hâllerin gerçekleşmesi üzerine konkordato mühleti kaldırılır ve borçlu iflâsa tâbi kişilerden iflâsına karar verilir.

Konkordatonun tasdikine ilişkin karar verilmesiyle kural olarak konkordato mühletinin etkileri sona erer. Bununla birlikte konkordato projesinde tasdik edilen

³⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 59; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 284; Sarısözen, **Konkordato**, s. 252-253; Simil, **a. g. e.**, s. 67 vd.; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 150-151; Akyürek, Akyürek, **Konkordato**, s. 252-253; Coşkun, **a. g. e.**, s. 90; Duran, **a. g. e.**, s. 154. Öğretide kesin mühletin uzatılmasına ilişkin talep süresi içinde yapılmasına rağmen mahkeme kesin mühlet içinde karar verememişse, karar verilene kadar mahkemenin kesin mühletin sonuçlarının devamına karar verebileceği ileri sürülmüştür (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 60-62). *Atalı*, haklı olarak uzatma talebi hakkında kesin mühlet sona erdikten sonra da karar verilebileceğini, ancak bu durumda mahkemenin mühletin etkilerinin devamına karar vermesi gerektiğini ifade etmiştir (Atalı, **a. g. m.**, s. 92). Bununla beraber *Sarısözen*, mahkemenin uzatma talebine ilişkin kararını mutlaka kesin mühlet içinde vermesi gerektiğini ileri sürmüştür (Sarısözen, **Yenilikler**, s. 141; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 67).

³⁷ Simil, **a. g. e.**, s. 73.

³⁸ İİK m. 291'de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun'un 19. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 9 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022); Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 164; Akil, **Adi Konkordato**, s. 129; Namlı, **a. g. m.**, s. 1524; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 57; Coşkun, **a. g. e.**, s. 104; Kumkale, **a. g. e.**, s. 89. Öğretide Tunç Yücel iyileşmeyi “*borçlunun içinde bulunduğu ekonomik ve malî yetersizlikten kurtulması ve sağlıklı ve borçlarını ödeyecek duruma gelmesi*” olarak açıklamıştır (Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 1). Simil ise iyileşmeyi “*borçlu şirketin finansal olarak yeniden sağlıklı bir yapıya kavuşması, yani şirketin devamlılığın tekrardan sağlanması ve tasfiyesine engel olunması*” şeklinde ifade etmiştir (Simil, **a. g. e.**, s. 61).

konkordatonun kesinleşmeyle bağlayıcı hâle gelmesi kararlaştırılabilir. Bu durumda mühletin etkileri, konkordato projesi bağlayıcı hâle gelene kadar devam eder (İİK m. 308/c-f. 1).

B. Konkordato Mühletinde Borçlunun Tasarruf Yetkisi

1. Genel Olarak

Konkordato mühletinde borçlu, kural olarak tasarruf yetkisini kaybetmez ancak işlerine komiser nezaretinde devam edebilir (İİK m. 297). Komiserin borçlunun faaliyetine nezaret etmesi alacaklılar açısından güvence oluşturur³⁹.

Borçluya mühlet sürecinde komiser atanmasının yanında borçlunun tasarruf yetkisine ilişkin de bazı sınırlamalar getirilmiştir. Bu sınırlamalar kanundan veya mahkeme kararından kaynaklanabilir. Mahkeme somut olayın özelliklerini göz önünde bulundurarak borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlarını belirler⁴⁰.

Borçlu mühlet içinde işlemlerine komiser nezaretinde devam eder ancak komiserin talimatlarıyla borçlunun tasarruf yetkisini kısıtlaması mümkün değildir⁴¹. Bununla beraber borçlu, mühlet sürecinde komiserin talimatına uygun hareket

³⁹ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 535; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 42, 73; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, 120; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 524; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 189-190; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 209; Coşkun, **a. g. e.**, s. 95; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 261; Mesut Köksoy, “İcra ve İflâs Kanunu’nun 297’nci Maddesinin İkinci Fıkrasında Öngörülen Tasarruf Sınırlamaları Bakımından Üçüncü Kişinin İyiniyetinin Korunması Sorunu”, **AHBVÜHFD**, C. 26, S. 2, 2022, s. 260.

⁴⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 84; Güray Erdönmez, **Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptali**, 2. Baskı, İstanbul On İki Levha Yayınları, 2019, s. 387; Hakan Albayrak, “Konkordato Mühletinde Mahkeme Tarafından Takdir Edebileceği Tasarruf Sınırlamalarının Değerlendirilmesi”, **TFMHD**, C. 7, S. 2, 2021, s. 195; Uyar, **a. g. e.**, s. 99. Mahkeme tasarruf yetkisine ilişkin sınırlamaları borçlu hakkında mühlet kararını verirken belirleyebileceği gibi mühlet içinde durumu değerlendirerek de verebilir veya mevcut sınırlamaları değiştirebilir (Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 674; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 408; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 111).

⁴¹ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 222; Akil, **Adi Konkordato**, s. 168; M. Ertan Yardım, “İİK m. 292 Çerçevesinde Konkordato Mühletinin Kaldırılması Prosedürü”, **MİHDER**, C. 16, S. 45, 2020, s. 99-100; Albayrak, **a. g. e.**, s. 133-134.

etmelidir. Aksi hâlde mahkeme, borçlunun tasarruf yetkisinin veya konkordato mühletinin kaldırılmasına karar verebilir (İİK m. 297/f. 3 ve m. 292/f. 1- b. c).

Konkordato mühleti içinde, komiserin izniyle doğan alacaklar açısından konkordato bağlayıcı değildir (İİK m. 308/c-f. 2). Diğer bir ifadeyle mühlet içinde komiserin onayı ile doğan alacaklar konkordato hükümlerine tâbi olmaksızın ödenir⁴². Ayrıca tasdik şartlarından birisi de mühlet içinde komiserin izniyle doğan borçların ifası için alacaklı bundan açıkça vazgeçmedikçe teminat gösterilmiş olmasıdır (İİK m. 305/f. 1-d bendi) Konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanması hâlinde ise mühlet içinde komiserin izniyle doğan bu alacaklar, masa borcu sayılır (İİK m. 308/c-f. 4)⁴³.

Mühlet içinde borçlunun komiser talimatlarına ve tasarruf yetkisinin sınırlarına aykırı davranmasının kaldırma sebebi oluşturması (İİK m. 292/f. 1-b. c, İİK m. 297/f. 3)⁴⁴ ve mühlet içinde komiserin izniyle doğan borçların iflâstan sonra masa borcu teşkil etmesi (İİK m. 308/c- f. 4)⁴⁵ sebebiyle mühlet içinde borçlunun tasarruf yetkisi çalışmamız kapsamında ayrıca incelenmiştir. Bu doğrultuda borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlarına aykırı davranması hâlinde, ilgili işlemin akıbetine de yer verilmiştir.

2. Mühlet Sürecinde Borçluya Konkordato Komiseri Atanması

Konkordato komiseri, konkordato sürecinin yürütülmesine hizmet eden bir kamu görevlisidir⁴⁶. Komiser borçlu veya alacaklıların temsilcisi olmayıp, görevini

⁴² Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 86-87; Kaman, **a. g. e.**, s. 49.

⁴³ Konkordato mühletinde komiserin izniyle doğan borçlar; mühlet içinde icra takibine konu olabilir. Yine bu borçlar konkordato kapsamında rehinli alacaklardan sonra ancak imtiyazlı alacaklardan önce ödenir. Detaylı bilgi için bkz. Nesibe Kurt Konca, Seyhan Selçuk, “*Geçici Mühletten Sonra Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçların Hukukî Durumu (İİK m. 308/c, 4)*”, **Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan**, C. III, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, s. 1540 vd.

⁴⁴ Bkz. II. Bölüm, II, F, 4, a, s. 65.

⁴⁵ Bkz. III. Bölüm, II, s. 122 vd.

⁴⁶ Tanrıver, **a. g. e.**, s. 26; Atalı, **a. g. m.**, s. 94; Öğretide, konkordato komiserinin resmi bir icra organı olduğu ifade edilmiştir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1468; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 439; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3667; Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 69; Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. m.**, 124; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 522; Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 532; Kale, **a. g. e.**, s. 28; Kale, **Adi Konkordato**, s. 226; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 143;

onlardan bağımsız olarak yerine getirir⁴⁷. Bu doğrultuda konkordato komiseri öğretide, *mahkemenin uzayan kolu* olarak nitelendirilmiştir⁴⁸.

Borçluya geçici mühlet verilirken geçici konkordato komiseri atanır (İİK m. 287/f. 3). Mahkeme tarafından geçici komiser atanması İsviçre hukukunun⁴⁹ aksine, Türk hukukunda zorunludur⁵⁰. Geçici komiserin temel görevi, konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlinin bulunup bulunmadığını tespit etmektir (İİK m. 287/f. 3). Bu doğrultuda geçici komiser, borçluya kesin mühlet verilir verilmeyeceğine ilişkin olarak mahkemeye rapor sunar (İİK m. 289/f. 2). Bunun dışında kesin mühlet kararıyla atanan komiserin görevleri, uygun düştüğü ölçüde geçici komiser açısından da uygulanır (İİK m. 287/f. 3; İİK m. 290).

Borçluya kesin mühlet verilirken yine komiser görevlendirilir. Kesin mühlet verilirken yeniden görevlendirme yapmayı gerektiren bir sebep yoksa komiser

Akil, Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato, s. 823; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 39; Coşkun, **a. g. e.**, s. 91; Şahin, **a. g. e.**, s. 171). Komiserin hukuki niteliği konusundaki tartışmalar için bkz. Tanrıver, **a. g. e.**, s. 109 vd.

⁴⁷ Tanrıver, **a. g. e.**, s. 88; Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 22; Belgesay, **Şerh**, s. 497; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 542; Berkin, **Konkordato**, s. 56; Arar, **a. g. e.**, s. 274; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 68; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3668; Kuru, **El Kitabı**, s. 1468; Önen, **a. g. m.**, s. 84; Atalı, **a. g. m.**, s. 94; Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 532; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 614; Kale, **Adi Konkordato**, s. 221; Murat Oruç, Özgür Çatıkkaş, Cafer Şuekinci **Hukuki ve Malî Yönleriyle Konkordato**, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020, s. 23; Köksoy, **a. g. e.**, s. 134; Zeynel Abidin Bükem, **Tatbikatta Konkordato**, İstanbul, Kocamanoğlu Yayınevi, 1963, s. 23.

⁴⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 73; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 136; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 289; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 121; Kale, **a. g. e.**, s. 28; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 282; Şahin, **a. g. e.**, s. 173.

⁴⁹ İsviçre hukukunda borçluya geçici mühlet veren mahkemenin, gerekli görmediği durumlarda geçici komiser atamaktan (İsviçre İİK m. 293b/f. 2) ve geçici mühlet verildiğine ilişkin ilandan (İsviçre İİK m. 293c/f. 2) kaçınabileceği düzenlenmiştir (Budak, Tunç Yücel, **a. g. m.**, s. 31 vd.; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 118, 119; Kaplan, **a. g. e.**, s. 23-24, 26; Sarısözen, **Konkordato**, s. 205-206; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 48; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 94, 101; Daniel Staehelin, “İsviçre İcra İflas Hukukunda Aciz Hukukunda Yapılan Yeniliklere İlişkin Değerlendirmeler” (Çev: Abdurrahman Kavasoglu, Ömer Çon), **SDÜHFD**, C. 8, 2018, s. 44). Ancak mahkeme eğer geçici mühleti ilân etmiyorsa geçici komiser görevlendirmek zorundadır. İsviçre öğretisinde ise bu durumun çok istisna hâllerde uygulanabileceği ileri sürülmüştür (Simil, **a. g. e.**, s. 32).

⁵⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 35, 69; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 254; Görgün, Börü, Kodakoglu, **a. g. e.**, s. 597; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 609; Simil, **a. g. e.**, s. 96; Namlı, **a. g. m.**, s. 1507; Köksoy, **a. g. e.**, s. 127.

görevine devam eder (İİK m. 289/f. 3). Komiserin görevleri temel olarak İİK m. 290'da düzenlenmiştir⁵¹.

Alacaklı sayısı veya miktarının belli bir oranın üstünde olması hâlinde mahkemenin üç komiser görevlendirmesi de mümkündür (İİK m. 287/f. 3). Bu komiserlerden biri hukukçu, biri malî müşavir olmalıdır (Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelik m. 5/f. 2). Öğretide üçüncü komiserin borçlunun faaliyet gösterdiği sektördeki uzman kişilerden seçilmesi gerektiği ifade edilmiştir⁵². Mahkeme üç komiser görevlendirdiğinde, komiserler arasındaki iş bölümünün nasıl olacağına da karar vermelidir⁵³.

Konkordato komiserinin işlemlerine karşı şikâyet merci asliye ticaret mahkemesidir. Asliye ticaret mahkemesi konkordato komiserinin işlemlerine karşı yapılan şikâyetleri kesin olarak karara bağlar (İİK m. 290/f. 4). Ayrıca eğer mevcutsa alacaklılar kurulu, asliye ticaret mahkemesine başvurarak, komiserin görevden alınmasını talep edebilir. Mahkeme bu talep hakkında borçluyu ve komiseri dinledikten sonra karar verir (İİK m. 290/f. 7).

Komiserin görevi kural olarak mahkemenin tasdikine ilişkin kararlarla sona erer. Ancak konkordato projesinde, projenin tasdike ilişkin kararın kesinleşmesiyle yürürlüğe gireceği kararlaştırılmışsa komiserin görevi kesinleşmeye kadar devam

⁵¹ İcra ve İflâs Kanunu'nun 290. maddesi uyarınca komiser, konkordato projesinin tamamlanmasına katkıda bulunmak, borçlunun faaliyetlerine nezaret etmek, mahkemenin istediği ve uygun gördüğü sürelerde ara raporlar sunmak, alacaklılar kurulunu ve alacaklıları konkordatonun seyri hakkında bilgilendirmek, kanun tarafından düzenlenmiş veya mahkeme tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmekle görevlidir. Bununla birlikte İcra ve İflâs Kanunu'nun diğer maddelerinde ve Konkordato Komiserliği ve Alacaklılar Kuruluna Dair Yönetmelikle de komiserin görevleri ayrıca düzenlenmiştir. Örneğin İİK m. 298/f. 1 uyarınca komiser, borçlunun malvarlığının defterini tutmak ve kıymet takdirini yapmakla görevlidir. Komiser ayrıca alacaklıları alacaklarını bildirmeye davet eder (İİK m. 299), alacaklar hakkında rapor hazırlar (İİK m. 300), konkordato projesini müzakere etmek için alacaklıları toplantıya çağırır (İİK m. 301), alacaklılar toplantısına başkanlık eder ve rapor sunar (İİK m. 302). Komiserin görevleri hakkında detaylı bilgi için bkz; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 163 vd.

⁵² Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 253.

⁵³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 508; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 290; Taşpınar, Adi Konkordato, s. 72; Kale, **a. g. e.**, s. 31; Simil, **a. g. e.**, s. 94; Bilgen, **a. g. e.**, s. 99. Aksi yönde bkz. Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 125; Akil, **Adi Konkordato**, s. 93

eder⁵⁴. Ayrıca konkordato sürecinde borçlunun doğrudan doğruya iflâsına karar verilmesi hâlinde asliye ticaret mahkemesinin konkordato komiserini iflâs idaresi olarak görevlendirmesi mümkündür (İİK m. 308/f. 2).

3. Konkordato Komiserinin Borçlunun Tasarruflarına Nezaret Etmesi

Borçlu mühlet sürecinde işlerine komiser nezaretinde devam eder. (İİK m. 297/f. 1; İİK m. 288/f. 1). Bu kapsamda konkordato mühletinde komiser, borçluya⁵⁵ talimat verebilir⁵⁶. Nitekim komiser denetim yetkisini borçluya talimat vererek kullanır⁵⁷. Örneğin komiser borçluya mutata sayılamayacak iş ve işlemlerin yapılmasından önce kendisine bilgi verilmesi veya kendisinden izin istenmesi yönünde talimat verebilir⁵⁸.

Komiser, borçlunun her bir işleminin alacaklıların menfaatine uygun olup olmadığını göz önünde bulundurmak zorundadır⁵⁹. Bununla beraber komiser talimatlarıyla borçlunun tasarruf yetkisini kısıtlayamaz⁶⁰. Komiserin denetim yetkisi, borçluya talimat vermekle sınırlıdır, talimatlara uygun davranıp davranmamak

⁵⁴ Ali Cem Budak, Serdar Kale, **Konkordato Komiserinin Kontrol Listesi**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019, s. 26; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 125.

⁵⁵ Komiserin üçüncü kişilere talimat verme yetkisi yoktur (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 129; Sarısözen, **Konkordato**, s. 258-259; Simil, **a. g. e.**, s. 108; Albayrak, **a. g. e.**, s. 135; Albayrak, **a. g. m.**, s. 197). Ayrıca iflâstaki durumun aksine borçluya mühlet verildikten sonra üçüncü kişilerin borçluya yaptıkları ödemeler hukuken geçerlidir, tekrar ödeme yapmaları gerekmez (Tanrıver, **a. g. e.**, s. 84; Ahmet Başözen, **Müflisin Tasarruf Yetkisi**, Ankara, Turhan Kitabevi, 2005, s. 115).

⁵⁶ Berkin, **Konkordato**, s. 48; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 257; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 121; Simil, **a. g. e.**, s. 103 vd.; Albayrak, **a. g. e.**, s. 133; Albayrak, **a. g. m.**, s. 197.

⁵⁷ Tanrıver, **a. g. e.**, s. 192; Simil, **a. g. e.**, s. 103; Albayrak, **a. g. e.**, s. 133; Albayrak, **a. g. m.**, s. 197; Köksoy, **a. g. e.**, s. 142; Şahin, **a. g. e.**, s. 193.

⁵⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 74; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 128.

⁵⁹ Üstündağ, **a. g. e.**, s. 239; Kale, **Adi Konkordato**, s. 237; Albayrak, **a. g. m.**, s. 197; Kurt Konca, Selçuk, **Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar**, s. 1534.

⁶⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 85-86; Atalı, **a. g. m.**, s. 97; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 426; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 222-223; Akil, **Adi Konkordato**, s. 168; Akyürek, Akyürek, **Konkordato**, s. 297-298. Öğretide *Altay/Eskiocak* komiserin talimatlarıyla borçluya tasarruf yasakları getirebileceğini ifade etmiştir. Ancak yazarlar, borçlunun komiserin getirdiği tasarruf yasaklarına aykırı davranması hâlinde üçüncü kişinin kötüniyetli olsa dahi işlemlerin geçerli olacağını belirtmiştir (Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 176-177). *Sarısözen*, komiserin de talimatlarıyla bazı işlemleri yasaklayabileceği, örneğin belli bir miktarın üzerindeki ödemeleri kendi onayına bağlayabileceğini ifade etmiştir (Sarısözen, **Konkordato**, 410).

borçlunun takdirindedir. Bu sebeple borçlunun komiserin talimatına aykırı hukukî işlemleri geçerlidir⁶¹. Üçüncü kişinin, borçlunun konkordato komiserinin talimatlarına aykırı davrandığını bilmesi durumunda dahi sonuç değişmez⁶². Ancak komiserin emir ve talimatlarına aykırı işlemler hukuken geçerli olsa da konkordatonun tasdik edilmesi hâlinde üçüncü kişinin alacağı konkordatoya tâbi olur⁶³. Nitekim konkordato, mühletten sonra komiserin izni olmaksızın doğan borçlar için bağlayıcıdır (İİK m. 308/c-f. 2). Ayrıca borçlunun komiserin talimatlarına aykırı davranması hâlinde komiser mahkemeden borçlunun tasarruf yetkisinin veya konkordato mühletinin kaldırılmasını isteyebilir (İİK m. 297/f. 3; İİK m. 292/f. 1-b. c).

4. Mahkemenin İznine Tâbi Tutulan İşlemler (İİK m. 297/f. 2)

Borçlu mühlet sürecinde bazı işlemleri mahkemenin izni olmaksızın yapamaz (İİK m. 297/f. 2). İlgili hüküm uyarınca borçlu mahkemenin izni olmaksızın rehin tesis edemez, kefil olamaz, ivazsız tasarruflarda bulunamaz; taşınmazını, işletmenin devamı için önem arz eden taşınırını ve işletmenin devamlı tesisatını devredemez ve takyit edemez. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür.

Mahkemenin iznine tâbi tutulan işlemler öğretide *yasak işlemler* olarak isimlendirilmiştir⁶⁴. Yasak işlemler Kanun'da tahdidi biçimde sayılmış olup, yorum

⁶¹ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 22; Belgesay, **Şerh**, s. 501; Berkin, **Konkordato**, s. 48; Arar, **a. g. e.**, s. 272; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 65-66; Umar, **Usul- İcra**, s. 107; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3660; Üstündağ, **a. g. e.**, s. 240; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 77; Süha Tanrıver, "*Konkordato Mühletinin Kaldırılması*", **Yargıtay Dergisi**, 1995/4, s. 494-495; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 637; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 122; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 428; Sarısözen, **Konkordato**, s. 410; Simil, **a. g. e.**, s. 132; Yardım, **a. g. m.**, s. 100; Albayrak, **a. g. m.**, s. 199; Kurt Konca, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1534; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 288.

⁶² Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 65-66; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3660; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 195; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 428; Albayrak, **a. g. m.**, s. 200. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, komiserin emir ve talimatlarına aykırı davranış medeni hukuk anlamında geçerlidir ancak alacaklıları bağlamaz (Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 625).

⁶³ Simil, **a. g. e.**, s. 133; Yardım, **a. g. m.**, s. 100; Albayrak, **a. g. m.**, s. 199.

⁶⁴ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 21; Belgesay, **Şerh**, s. 501; Ansay, **a. g. e.**, s. 344; Postacıoğlu, **Konkordato**, 1965, s. 58; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 434; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3661; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 175; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 72 vd.; Tanrıver, *Mühletin Kaldırılması*, s. 493; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 111 vd.; Taşpınar, *Adi Konkordato*, s. 68; Albayrak, **a. g. m.**, s. 194; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 36-37. Belirtmek gerekir ki, 4949 sayılı Kanunla getirilen

ve kıyas yoluyla genişletilemez⁶⁵. Mahkeme bu işlemlerin yapılmasına ilişkin kararını verirken, komiserin görüşünü ve alacaklılar kurulunun muvafakatini almak zorundadır (İİK m. 297/f. 2, c.3). Ancak mahkeme komiser veya alacaklılar kurulunun görüşüyle bağlı değildir⁶⁶.

İcra ve İflâs Kanunu m. 297/f. 2’de zikredilen hukukî işlemler, mahkemenin izni olmaksızın yapılması hâlinde hükümsüzdür. Ancak bu hükümsüzlüğün niteliği öğretide tartışmalıdır. Öğretide hâkim olan görüşe göre, İcra ve İflâs Kanunu m. 297/f. 2’de maddî hukuk anlamında bir hükümsüzlük söz konusudur ve bu hükümsüzlük mahkemenin işlemten sonra onay vermesiyle giderilemez⁶⁷. Ayrıca bu işlemlere ilişkin hükümsüzlük, konkordato tasdik edilsin veya edilmesin mühlet sürecinden sonra da ileri sürülebilir⁶⁸. Öğretide ileri sürülen diğer görüşe göre ise bu işlemler, maddî hukuk anlamında geçerli olmasına rağmen konkordato alacaklılarını bağlamaz. Diğer bir ifadeyle bu durumda takip hukukuna özgü bir hükümsüzlük söz konusudur⁶⁹. Bu kapsamda işlemin geçersiz olduğunu ancak konkordato alacaklıları ileri sürebilir. Borçlu, işlemin diğer tarafı veya üçüncü kişiler işlemin geçersiz olduğunu ileri

değişikliklerden önceki dönemde, borçlunun bazı işlemleri yapması mutlak olarak yasaktı. Diğer bir ifadeyle borçlu mahkemenin izniyle dahi bazı işlemleri yapmasına izin verilmemiştir.

⁶⁵ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 541; Postacioğlu, **Konkordato**, s. 65; Tanrıver, a. g. e., s. 74; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 116; Rüzgaresen, a. g. e., s. 390; Simil, a. g. e., s. 125-126; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 187; Albayrak, a. g. m., s. 194; Köksoy, a. g. m., s. 263; Köksoy, a. g. e., s. 270; Bükem, a. g. e., s. 19.

⁶⁶ Simil, a. g. e., s. 125-126.

⁶⁷ Üstündağ, a. g. e., s. 240; Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 85; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a. g. e., s. 514; Tanrıver, a. g. e., s. 75-76; Atalı, Ermenek, Erdoğan, a. g. e., s. 637; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 413-414; Sarısözen, **Konkordato**, s. 415-416; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 222; Akil, **Adi Konkordato**, s. 170-171; Albayrak, a. g. e., s. 123-124; Köksoy, a. g. m., s. 271; Köksoy, a. g. e., s. 288; Akyürek, Akyürek, a. g. e., s. 327; Şahin, a. g. e., s. 201. Ayrıca bkz. Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 540; Berkin, **Konkordato**, s. 52; Ansay, a. g. e., s. 344; Arar, a. g. e., s. 274; Postacioğlu **Konkordato**, s. 58-59; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 434-435, dn. 91; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- IV**, s. 3663; Gürdoğan, a. g. e., s. 175. *Albayrak*, 297/f. 2’de düzenlenen işlemlerin mahkemenin izni olmaksızın yapılması hâlinde maddi hukuk anlamında kesin hükümsüz olduğunu kabul etmesine rağmen mahkemenin işlem yapıldıktan sonra onay verebileceğini belirtmiştir (Albayrak, a. g. e., s. 126-127).

⁶⁸ Postacioğlu, **Konkordato**, s. 58-59; Tanrıver, a. g. e., s. 76; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 414-415; Eroğlu, a. g. e., s. 212; Şahin, a. g. e., s. 201. *Albayrak*, İİK m. 291 uyarınca mühletin borçlunun malî durumundaki iyileşme sebebiyle kaldırılması hâlinde tasarruf yasağına aykırı olarak yapılan işlemlerin geçersiz sayılmasını gerektiren bir durum olmadığı için bu hususun dürüstlük kuralı da göz önünde tutularak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Albayrak, a. g. e., s. 125-126).

⁶⁹ Yıldırım, Deren-Yıldırım, a. g. e., s. 625, dn. 87; Taşpınar, **Adi Konkordato**, s. 69-70; Başözen, a. g. e., s. 114; Simil, a. g. e., s. 134-135; Eroğlu, a. g. e., s. 212.

süremez⁷⁰. Ayrıca mahkemenin daha sonra icazet vermesiyle bu hükümsüzlük giderilebilir⁷¹.

Kanaatimizce, öğretide de haklı olarak ifade edildiği üzere İİK m. 297/f. 2'nin açık lafzı gereği, mahkemenin izni olmaksızın gerçekleştirilen bu işlemler maddi hukuk anlamında hükümsüzdür ve mahkemenin onay vermesiyle geçerli hâle gelmez.

İcra ve İflâs Kanunu m. 297/f. 2 uyarınca mahkemenin iznine tâbi tutulan işlemler açısından borçluya mühlet verilmesi ile mühlet kararının ilânı arasında geçen süreçte yapılan işlemlerin hukukî durumu kanunda açıkça düzenlenmemiştir. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre mühlet kararı verilmesiyle mühletin ilânı arasında geçen sürede arasında üçüncü kişinin iyiniyeti korunmalıdır⁷². Aksi görüşe göre ise İcra ve İflâs Kanunu m. 297/f. 2'de tasarruf yasağının başlangıç anının mühlet kararı şeklinde açıkça belirtilmiş olması⁷³ ve İsviçre'de iyiniyetin korunacağına ilişkin hükmün (İsviçre İİK m. 298/f. 3) İcra ve İflâs Kanunu'muza alınmamış olması, mevcut hükümler çerçevesinde iyiniyetin korunmadığını gösterir⁷⁴. Konkordatoda iyiniyetin

⁷⁰ Simil, **a. g. e.**, s. 135-136.

⁷¹ Taşpınar, *Adi Konkordato*, s. 69-70; Simil, **a. g. e.**, s. 136-137; Başözen, **a. g. e.**, s. 114; Levent Börü, Şafak Parlak Börü, "*Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri*", **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S. 3, 2020, s. 1252. Mahkemenin onayı alınmadan yapılmış olan işleme ilişkin onay vermesine kadarki sürede, işlem askıda hükümsüzdür (Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 392-393; Simil, **a. g. e.**, s. 137; Börü, Parlak Börü, **a. g. m.**, s. 1251-1252). *Simil*, bu noktada cüzi ve külli icrada da borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlandırıldığı hâllerde, sınırlandırmaya aykırı işlemlerin yalnızca alacaklılara karşı geçersiz olduğuna dikkat çekmiştir (Simil, **a. g. e.**, s. 135). *Tanrıver*, bu işlemlerin mutlak olarak yasaklandığı dönemde, yapılan işlemin alacaklılar ve borçlu açısından yararlı olması ve komiserin de bu işleme onay vermesi hâlinde hükümsüzlüğün ileri sürülemeyeceğini, sürülmesi hâlinde de dikkate alınmaması gerektiğini ifade etmişti (Tanrıver, *Mühletin Kaldırılması*, s. 137).

⁷² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 92; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 420; Sarısözen, **Konkordato**, 417; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 133; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 60; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 101-102, 230; Akil, **Adi Konkordato**, s. 173; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 123; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 330; Uyar, **a. g. e.**, s. 100; Coşkun, **a. g. e.**, s. 141-142; Şahin, **a. g. e.**, s. 136.

⁷³ 4949 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki dönemde, yasak işlemler için yasağın konkordato mühletinin ilanıyla başladığı düzenlenmişti (4949 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 290/f. 1). Bu sebeple öğretide mühlete karar verilmesiyle ilanı arasında geçen süreçte yapılan tasarrufların iyiniyetli üçüncü kişiler bakımından geçerli olduğu kabul edilmişti (Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 21; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 540-541; Berkin, **Konkordato**, s. 52; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 58-59; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 435; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3663-3664; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 78; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 116-117; Eriş, **a. g. e.**, s. 824). Öğretide ilândan evvel üçüncü kişinin iyiniyetli olmaması hâlinde dahi tasarrufların geçerli olacağı yönünde bir görüş de mevcuttur (Bükem, **a. g. e.**, s. 17).

⁷⁴ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 24; Kaplan, **a. g. e.**, s. 87; Simil, **a. g. e.**, s. 139 vd.; Albayrak, **a. g. e.**, s. 130-131; Köksoy, **a. g. e.**, s. 280-281; Köksoy, **a. g. e.**, s. 293.

korunmaması gerektiğini ifade eden bir diğer görüş ise, mahkemenin iflâsın açılmasına karar vermesi hâlinde dahi borçlunun masa malları üzerindeki tasarruflarının sadece alacaklılara karşı hükümsüz olduğuna ve iflâs kararının ilânına kadar geçen süreçte istisnai hâller (İİK m. 190/f. 2; m. 191/f. 2 ve m. 192) dışında iyiniyetli üçüncü kişilerin korunmadığına dikkat çekmiştir⁷⁵. Kanaatimizce öğretide de haklı olarak ifade edildiği üzere, borçluya mühlet verilmesi ile mühletin ilânı arasında iyiniyetin korunacağına ilişkin açık bir düzenleme mevcut olmadığı için üçüncü kişilerin iyiniyeti korunmayacaktır.

Mahkeme somut olayın özelliklerine göre İcra ve İflâs Kanunu m. 297/f. 2’de sayılmayan bazı işlemlerin yapılmasını da mahkemenin iznine tâbi tutabilir. Mahkemenin bu işlemlere izin vermemesi hâlinde bu işlemler de hükümsüz olur⁷⁶.

5. Mahkeme Kararıyla Borçlunun Tasarruf Yetkisinin Sınırlandırılması

Mahkemenin mühlet içinde borçlunun tasarruf yetkisini sınırlandırması mümkündür (İİK m. 297/f. 1). Bu kapsamda mahkeme somut olayın özelliklerini göz önünde bulundurarak borçlunun bazı işlemleri yapmasını komiserin katılımına bağlayabilir⁷⁷. Ancak mahkemenin, yapılacak tüm işlemlerin komiserin iznine tâbi tutması gibi bir uygulama kanunun amacına uygun olmaz⁷⁸.

Mahkeme, komiserin iznine bağladığı işlemlerin sınırını açık ve net olarak belirlemelidir. Bu husus üçüncü kişilerin hukuki güvenliği açısından önemlidir⁷⁹.

⁷⁵ Simil, **a. g. e.**, s. 140-142.

⁷⁶ Simil, **a. g. e.**, s. 131.

⁷⁷ Simil, **a. g. e.**, s. 112; Başözen, **a. g. e.**, s. 111; Sarısözen, **Konkordato**, s. 409-410; Köksoy, **a. g. e.**, s. 294-295; Akyürek, **Akyürek, a. g. e.**, s. 301. Bu noktada borçlunun konkordato talep edecek duruma gelmesindeki tutumu önem arz eder (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 85). Yine borçlunun borca batık olup olmamasının da borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlanmasında ve komiserin görevinin belirlenmesinde önemli olduğu ifade edilmiştir (Ermenek, Özdemir, Özalp, **a. g. m.**, s. 1359).

⁷⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 88; Albayrak, **a. g. m.**, s. 201; Şahin, **a. g. e.**, s. 194; Köksoy, **a. g. e.**, s. 296.

⁷⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 77; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 127; Albayrak, **a. g. m.**, s. 201; Köksoy, **a. g. e.**, s. 296.

Ayrıca mahkemenin borçlunun tasarruf yetkisine getirdiği sınırlandırmaları ilân etmesi gerekir (İİK m. 297/f. 4). Bu kapsamda mahkeme, izin gerektiren işlem türlerini veya belli bir tutarın üzerindeki işlemleri belirleyebilir⁸⁰.

Komiser ilgili işlemin yapılmasına izin verirken somut olayın özelliklerine göre işletmenin yapısını da göz önünde bulundurmalıdır. Zira komiserin onayı ve izniyle yapılan işlemler konkordato hükümlerinden etkilenmeyecektir⁸¹.

Mahkeme tarafından komiserin iznine tâbi tutulduğu hâlde bu izin alınmadan yapılan işlemlerin akıbeti öğretide tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre komiserin katılımı olmaksızın yapılan işlemler geçerlidir ancak karşı tarafın alacağı konkordato hükümlerine tâbi olur (İİK m. 308/c-f. 2)⁸². Bu kapsamda işlemin diğer tarafı müspet zararını veya o ana kadar yaptığı masraflarını bu çerçevede talep edebilir⁸³. Diğer bir görüşe göre, komiser izni olmadan yapılan işlemler geçersizdir ve işlemin diğer tarafı olumlu veya olumsuz zararından kaynaklı tazminat talebini konkordato hükümleri çerçevesinde talep edebilir⁸⁴. Bir başka görüşe göre, bu işlemlerin komiserin katılımı bulunmaksızın yapılması hâlinde, işlemler maddi hukuk bakımından geçerli olsa da mühlet içinde konkordato alacaklıları açısından geçersiz olacaktır⁸⁵. Öğretide ileri sürülen ve bizim de katıldığımız diğer bir görüşe göre ise

⁸⁰ Taşpınar, *Adi Konkordato*, s. 67; Albayrak, **a. g. m.**, s. 201; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 110-111; Coşkun, **a. g. e.**, s. 140.

⁸¹ Albayrak, **a. g. m.**, s. 201.

⁸² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 88-89; Kale, *Adi Konkordato*, s. 249, dn. 44; Sarısözen, **Konkordato**, s. 418-419; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 225; Akil, **Adi Konkordato**, s. 170; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 302; Tolga Akkaya, “*Konkordatonun Tasarrufun İptali Davasına Etkisi*”, **YBHD**, Y.6, S. 2021/1, s. 229; Şahin, **a. g. e.**, s. 195. Yasak işlemler açısından mühlet kararı verilmesiyle mühletin ilanı arasında geçen sürede iyi niyetin korunup korunmayacağına ilişkin tartışmalar mahkemece komiserin iznine tâbi tutulmuşken bu izin alınmaksızın yapılan işlemler açısından da geçerlidir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 92-93).

⁸³ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 88-89.

⁸⁴ Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 175-176; Duran, **a. g. e.**, s. 151-152. Bu görüş, geçersiz bir işlemde doğan borcun konkordato şartları çerçevesinde talep edilemeyeceği gerekçesiyle eleştirilmiştir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 88).

⁸⁵ Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 625; Albayrak, **a. g. e.**, s. 142-143; Albayrak, **a. g. m.**, s. 203. Albayrak mahkemenin belli bir tutarın üzerindeki ödemelerin yapılmasını komiserin iznine bağladığı durumlarda bu ödemelerin geçersiz olacağını ve iadesinin istenebileceğini belirtmiştir (Albayrak, **a. g. e.**, s. 143; Albayrak, **a. g. m.**, s. 204).

mahkemenin geçerli olarak yapılmasını komiserin iznine bağladığı işlemler, komiserin izni veya onayı olmaksızın yapılırsa geçersiz olur⁸⁶.

6. Borçlunun Yerine Komiserin İşletmeyi Yönetmesine Karar Verilmesi

Konkordato mühletinde borçlunun işletmesinin yönetiminin komisere bırakılması imkânı, 4949 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle getirilmiştir⁸⁷. Mahkeme borçlunun malî durumunun iyileşmesini mümkün görmekle beraber borçlunun bunu gerçekleştiremeyeceği kanaatindeyse, işletmenin faaliyetini komisere bırakabilir⁸⁸. İşletmenin yönetiminin komisere verilmesine mühletle birlikte karar verilebileceği gibi sonrasında da karar verilebilir. Mühlet içinde borçlunun komiser talimatlarına aykırı davranması, işletmeyi yönetmede başarısız olması hâllerinde mahkeme bu yola başvurabilir⁸⁹.

İşletmenin tamamının veya yalnızca bir bölümünün yönetimi komisere bırakılabilir⁹⁰. İşletmesinin yönetiminin komisere bırakılması hâlinde, borçlunun işletmenin yürütülmesine ilişkin yetkisi de kaldırılmış olur⁹¹. Bu kapsamda işletmenin iç idaresi ve dış temsili komisere geçer⁹². Komiser bu durumda konkordato projesinin

⁸⁶ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 637; Köksoy, **a. g. e.**, s. 298. Atalı, Ermenek, Erdoğan, bu işlemlerin işletmenin yönetiminin komisere bırakılması hâlinde borçlunun komiser onayı olmaksızın yapacağı işlemler gibi hükümsüz olacağını ifade etmiştir. Bu kapsamda ilgili işleme onay verilene kadar üçüncü kişi işlem ile bağliken borçlu bağli değildir. Komiser tarafından onay verilirse işlem geçerli olur. İşleme onay verilmemesi hâlinde ise işlem geçersiz olacaktır (Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 637). Komiser ilgili işleme onay veya izin verene kadar işlemin askıda hükümsüzdür (Levent Börü, “*Adi Konkordato’da Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi*”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 10, S. 1, 2019, s. 183). Komiserin onay vermemesi hâlinde ise işlemler alacaklılara karşı geçersiz olacaktır (Taşpınar, *Adi Konkordato*, s. 67).

⁸⁷ Bkz. 4949 sayılı Kanun m. 72.

⁸⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 90; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 332.

⁸⁹ Simil, **a. g. e.**, s. 115.

⁹⁰ Simil, **a. g. e.**, s. 115. İşletmenin yürütülmesi hususunda görevlendirilen komiser, yönetim komiseri olarak nitelendirilir. Diğer hâllerde ise denetim komiseri olarak görev yapar (Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 637).

⁹¹ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 423; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 179; Başözen, **a. g. e.**, s. 111; Albayrak, **a. g. e.**, s. 144.

⁹² Simil, **a. g. e.**, s. 114, 117. İşletmenin yönetiminin komisere bırakılması hâlinde komiserin hukuki statüsü ile ilgili öğretide farklı görüşler ileri sürülmüştür. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, borçlunun işletmesini yönetmekle görevlendirilen komiser ticari temsilci konumdadır (Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 423; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 179-180). Diğer bir görüşe göre ise,

hazırlanmasında daha aktif olacaktır⁹³. Nitekim borçlunun faaliyetlerine devam ettiği hâllerde konkordato projesi kural olarak kendisi tarafından hazırlanır, komiserin görevi konkordato projesinin hazırlanmasına katkıda bulunmaktır⁹⁴.

Komiserin borçlunun yerine işletmenin faaliyetine devam etmesine karar verilmesi hâlinde, borçlunun yaptığı işlemler komiser tarafından onaylanmadığı sürece geçerli olmaz⁹⁵. Bu kapsamda komiser onay vermediği sürece, üçüncü kişiler, işlemin geçerliliğini ileri süremez ve iyiniyet iddiasında da bulunamaz⁹⁶.

C. Geçici Mühlet Talebinin Reddi Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi

Geçici mühlet talebi farklı sebeplerle reddedilebilir. Bu hâllerden ilki borçlunun geçici mühlet talep ederken eksik belge sunmasıdır. Borçlunun geçici mühlet talep ederken sunması gereken belgeler, İcra ve İflâs Kanunu m. 286 hükmünde düzenlenmiştir. Ancak başvuru belgelerinde eksiklik olması hâlinde mahkemenin ne şekilde karar vereceğine ilişkin bir düzenleme mevcut değildir. Öğretide başvuru belgelerin eksiklik olması hâlinde borçluya bu eksiklikleri tamamlaması için makul bir süre verilmesi gerektiği ileri sürülmüştür⁹⁷. Mahkeme

ticari temsilcinin TBK m. 547 kapsamında bağlı bir tacir yardımcısı olması, kendisine işletme sahibince yetki verilmesi, ticari temsilci ile şirket arasında hizmet veya vekalet sözleşmesine dayalı iradi bir ilişki olması gibi sebeplerle komiserin ticari temsilci olarak değerlendirilemez. Bu görüşe göre komiser bu durumda bir tacir yardımcısı olan ticari temsilci değil, ticaret hukuku anlamında yönetime yetkili organ konumdadır (Albayrak, **a. g. e.**, s. 145-147; Albayrak, **a. g. m.**, s. 205-206; Şahin, **a. g. e.**, s. 198). *Simil*'e göre ise işletmenin yürütülmesinin komisere bırakıldığı hâllerde komiserin yönetim organının yetkilerini kullanır ancak hukuki niteliğinde bir değişiklik olmaz (Simil, **a. g. e.**, s. 116, 121-125).

⁹³ Albayrak, **a. g. m.**, s. 207.

⁹⁴ Simil, **a. g. e.**, s. 101, 118.

⁹⁵ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 637; Sarısözen, **Konkordato**, s. 411; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 224-225; Albayrak, **a. g. m.**, s. 207-208.

⁹⁶ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 637; Sarısözen, **Konkordato**, 411; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 225.

⁹⁷ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 22; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 706; Özkes, **a. g. m.**, s. 67; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 647; Kale, **Adi Konkordato**, s. 220-221; Kale, **a. g. e.**, s. 13; Sarısözen, **Konkordato**, s. 211 vd.; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 49; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 78-79; Akil, **Adi Konkordato**, s. 60; Albayrak, **a. g. e.**, s. 62; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 236; Doğan, **a. g. e.**, s. 57; Bilgen, **a. g. e.**, s. 80; Şahin, **a. g. e.**, s. 119-120. Aksi yönde bkz. Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 433; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 604-605. Özkes, geçici mühlet talep ederken eksik belge verilmesi borçlunun ciddiyetten yoksun olmasından

tarafından verilen süre içinde eksikliklerin giderilmemesi hâlinde konkordato başvurusu reddedilir⁹⁸.

Başvuru belgelerindeki eksiklik alacaklının konkordato talep etmesi hâlinde de gündeme gelebilir. Alacaklının konkordato talep etmesi durumunda mahkeme borçluya gerekli belgeleri hazırlaması için makul bir süre verir (İİK m. 287/f. 2). Borçlu bu süre içerisinde gerekli belgeleri mahkemeye sunmazsa, geçici mühlet talebi reddedilir⁹⁹.

Konkordato talebinde bulunan kişinin konkordato gider avansını da başvuruyla birlikte yatırması gerekir. Gider avansının yatırılması konusunda HMK m. 114 ve 115'in kıyasen uygulanacağı kabul edilmiştir (İİK m. 285/f. 4). Gider avansının hiç yatırılmamış veya eksik yatırılmış olması hâlinde borçluya kesin süre verilmesi; tamamlanmaması hâlinde ise konkordato talebinin reddedilmesi gerekir¹⁰⁰.

Mahkemenin geçici mühlet talebini değerlendirirken şekli bir inceleme yapmakla yetineceği yukarıda belirtilmişti¹⁰¹. Bununla beraber öğretide mahkemenin geçici mühlet talebini dürüstlük kuralına aykırı bulması hâlinde reddetmesi gerektiği

kaynaklanıyorsa, borçlunun kastı veya ağır ihmâli sebebiyle bu eksiklik söz konusu olmuşsa borçluya süre verilmemesi ve geçici mühlet talebinin reddedilmesi gerektiğini belirtmiştir (Özekes, **a. g. m.**, s. 67).

⁹⁸ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 656; Kale, **Adi Konkordato**, s. 221; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 79; Akil, **Adi Konkordato**, s. 60; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 696; Şahin, **a. g. e.**, s. 124. “İİK’nun 286.maddesinde belirtilen ve dilekçe ekinde sunulması dava şartı olan belgelerin tamamlanması için HMK’nun 115/2.maddesine göre kesin süre verilerek, belgelerin tamamlanması hâlinde İİK. m. 287’ye göre geçici mühlet kararı verilmesi, aksi halde sonucuna göre işlem yapılması gerekirken, belgeleri tamamlaması için süre verilmeden geçici mühlet talebinin ve davanın yazılı gerekçeleriyle reddine karar verilmesi doğru olmamıştır.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/429, K.2019/676, T. 11.4.2019 (Lexpera, E.T. 26.07.2022).

⁹⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 505; Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 156; Budak, Tunç Yücel, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 252; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 656; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 428; Kale, **Adi Konkordato**, s. 220; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 78-79; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 146; Köksoy, **a. g. e.**, s. 56; Akyürek, **Akyürek, a. g. e.**, s. 235.

¹⁰⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 704; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 657; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 590; Simil, **a. g. e.**, s. 18-19; Köksoy, **a. g. e.**, s. 53; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 96; Coşkun, **a. g. e.**, s. 51; Akyürek, **Akyürek, a. g. e.**, s. 175.

¹⁰¹ Bkz. II. Bölüm, II, A, s. 31.

ileri sürülmüştür¹⁰². Örneğin daha önce konkordato talebi reddedilen borçlunun durumunda herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen yeniden konkordatoya başvurması dürüstlük kuralına aykırı görülmüştür¹⁰³. Benzer şekilde; mahkemenin konkordato talebinin hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olduğunu tespit etmesi hâlinde, geçici mühlet talebini reddetmesi gerektiği ifade edilmiştir¹⁰⁴. Bu kapsamda konkordato projesi daha önce kötüniyetle sakatlanarak feshedilmiş bir borçlunun tekrar konkordato talep etmesinin hakkın kötüye kullanılmasına örnek teşkil edeceği belirtilmiştir¹⁰⁵.

İcra ve İflâs Kanunu'nda geçici mühlet talebinin reddi hâlinde iflâs kararı verilmesine ilişkin bir düzenleme mevcut değildir. Bu sebeple geçici mühlet talebinin reddedilmesi hâlinde kural olarak borçlunun iflâsına karar verilemez¹⁰⁶. Öyle ki, mahkeme, borçlunun sunmuş olduğu belgeleri inceledikten sonra, mühletin kaldırılmasını gerektiren hâllerin (İİK m. 292) bulunduğu tespit etse dahi, bu aşamada iflâs kararı veremez¹⁰⁷. Nitekim mühlet talebinin reddedilmesi ile mühletin kaldırılması birbirinden farklı kavramlardır. Mühletin kaldırılması bir iflâs sebebi olarak kabul edilse de mühletin reddi açıkça bir iflâs sebebi olarak kabul

¹⁰² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 148; Sarısözen, **Konkordato**, s. 523; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 276-277.

¹⁰³ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 148; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 141; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 563; Sarısözen, **Konkordato**, s. 523; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 230; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 276-277; Akil, **Adi Konkordato**, s. 215; Uyar, **a. g. e.**, s. 139. Benzer yönde: Doğan, **a. g. e.**, s. 314.

¹⁰⁴ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 647; Simil, **a. g. e.**, s. 44-45; Köksoy, **a. g. e.**, s. 80; Cemal Fazıl Karakaş, “*Konkordatodan Vazgeçme*”, **BUHFD**, C. 15, S. 195-196, 2020, s. 1648-1649; Coşkun, **a. g. e.**, s. 204. “*Davalı şirketin borca batıklık durumunda 3 senelik süre içerisinde herhangi bir değişiklik olmadığı gibi zararın artmaya devam ettiği, gelir getiren faaliyetin kalmadığı ve davalının malî durumu iyice bozulduktan sonra karar duruşmasından iki gün önce şirket merkezini İzmir’e taşıyarak mahkemeden konkordato talep etmesi yargılamayı uzatmaya yönelik olup mahkeme sonucuna tesir etmeyeceği kanaatine varıldığından bekletici mesele yapılmasına gerek görülmemiştir. Kaldı ki İİK’nın 309 Maddesi gereği, iflâstan sonrada konkordato talep edilmesi mümkündür.*” İstanbul 17. HD., E.2019/617, K.2019/1577, T.19.9.2019 (Lexpera, E.T. 30.09.2022).

¹⁰⁵ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 174; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 150; Sarısözen, **Konkordato**, s. 573-574; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 256; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 316; Nur Bolayır, “*İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordatonun Tamamen İptali*”, **Prof. Dr. Necmettin M. Berkin’e Armağan**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2021, s. 278. *Akil*, geçici mühlet talebine eklenen belgelerden borçlunun böyle bir niyetinin olduğunu tespit etmenin zor olduğunu ifade etmiştir. Zira borçlu bu aşamada makul güvence veren denetim raporu sunar (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 258).

¹⁰⁶ Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 526; Köksoy, **a. g. e.**, s. 98.

¹⁰⁷ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 59-60.

edilmemiştir¹⁰⁸. Diğer bir ifadeyle geçici mühlet talebinin reddedilmesi hâlinde İcra ve İflâs Kanunu m. 292'in kıyasen uygulanması mümkün değildir¹⁰⁹.

Kural geçici mühlet talebinin reddi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilememesi olsa da borca batık durumda bulunan bir sermaye şirketi veya kooperatif hakkında mahkemenin re'sen iflâs kararı verebileceği ifade edilmiştir¹¹⁰. Öyle ki bir sermaye şirketi veya kooperatifin konkordato sürecinin iyileşme (İİK m. 291) dışında bir sebeple sona ermesi hâlinde mahkemenin ilgili sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık olup olmadığını re'sen araştırması gerekir¹¹¹. Borca batıklık, sermaye şirketleri ve kooperatifler açısından zorunlu iflâs sebebi olduğu için re'sen iflâs kararı verilmesi gerektiği yönündeki görüş kanaatimizce isabetlidir.

Mehaz İsviçre İcra ve İflâs Kanunu'na göre, geçici mühlete başvuran borçlunun malî durumunun düzelmesi veya konkordatonun tasdik edilmesi mümkün görülmezse konkordato talebinin reddedilmesiyle birlikte borçlu hakkında iflâs kararı verilir (İsviçre İİK m. 293a/f. 3)¹¹².

¹⁰⁸ Rüzgarsen, **a. g. e.**, s. 389.

¹⁰⁹ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 248, 265; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 26; Sarisözen, **Konkordato**, s. 215; Sarisözen, **a. g. m.**, s. 52; Orhan Eroğlu, "İflâs Dışı Adi Konkordato Mühleti İçerisinde Borçlunun İflâsına Karar Verilebilecek Durumlar", **SÜHFD**, C. 27, S. 3, 2019, s. 793; Akyürek, Akyürek, **Konkordato**, s. 241; Coşkun, **a. g. e.**, s. 77.

¹¹⁰ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 248, 265; Atalay, Konkordato Projesi, s. 101; Sarisözen, **Konkordato**, s. 215; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 125-126; Ermenek, **a. g. m.**, s. 508; Ermenek, Özdemir, Özalp, **a. g. m.**, s. 1358; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 88; Akil, **Adi Konkordato**, s. 67; Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 516; Simil, **a. g. e.**, s. 17; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 60; Köksoy, **a. g. e.**, s. 99; Şahin, **a. g. e.**, s. 126. Geçici mühlet talebini reddeden mahkemenin İİK m. 177'de düzenlenen hâllere ve m. 178'e göre borçlunun aciz hâline dayanarak iflâs kararı vermesi mümkün değildir. Nitekim ilgili maddelere dayanarak iflâs kararı verilebilmesi için alacaklı veya borçlunun talebi gerekir. (Simil, **a. g. e.**, s. 16-17). Ancak mühlet talebinin reddi hâlinde alacaklılar varsa diğer doğrudan doğruya iflâs sebeplerine dayanabilir (Rüzgarsen, **a. g. e.**, s. 389). Örneğin mühlet talebini reddedilmesi üzerine, alacaklılar şartları mevcutsa İİK m. 177/f. 2 uyarınca ödemelerin tatiline dayanarak borçlunun iflâsını talep edebilir (Rüzgarsen, **a. g. e.**, s. 43).

¹¹¹ Ermenek, **a. g. m.**, s. 513; Ermenek, Özdemir, Özalp, **a. g. m.**, s. 1358-1359.

¹¹² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 25; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 245; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 606; Kale, İsviçre Konkordato Hükümleri, s. 156-157; Kaplan, **a. g. e.**, s. 22; Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 526; Sarisözen, **Konkordato**, s. 214-215; Sarisözen, **a. g. m.**, s. 52; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 88-89; Akil, **Adi Konkordato**, s. 67; Namlı, **a. g. m.**, s. 1503; Simil, **a. g. e.**, s. 41; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 58-59; Duran, **a. g. e.**, s. 83. Öğretide Türk hukukunda da bu sebeplerin varlığı hâlinde geçici mühlet talebinin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir (Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 238-239).

Borçlunun geçici mühlet talebinin reddedilmesi hâlinde iflâs kararı verilmesi yönünde bir düzenleme olmamasına ilişkin farklı görüşler ileri sürülmüştür. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, Türk hukukunda da İsviçre'dekine benzer bir düzenleme yapılması isabetli olurdu¹¹³. Nitekim bu yönde bir düzenleme olması, konkordatoya başvuranlar açısından âdeta bir kendi kendisini denetim mekanizması oluşturur¹¹⁴. Aksi görüşe göre ise borçlunun henüz geçici mühlet talebi aşamasında iflâs tehlikesine maruz bırakılmaması, konkordatonun amacı da göz önünde tutulduğunda, isabetli olmuştur¹¹⁵.

Kanaatimizce geçici mühlet talebinin reddi sebebiyle borçlunun iflâsına karar verilmemesi isabetli olmuştur. Nitekim mahkemenin geçici mühlet talebini reddetmesi büyük ölçüde başvuru belgelerindeki eksiklikten kaynaklanır. Başvuru belgelerindeki eksiklik sebebiyle geçici mühlet talebi reddedilen borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi ölçülü olmaz¹¹⁶. Ayrıca borçlunun konkordato talebinin dürüstlük kuralına aykırı bulunması veya hakkın kötüye kullanılması sebebiyle reddedilmesi hâlinde alacaklının İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 1 uyarınca doğrudan doğruya iflâs talebinde bulunması mümkündür. Her ne kadar İsviçre hukukunda geçici mühlet talebinin reddi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi mümkün olsa da mahkemenin geçici mühlet üzerine yaptığı inceleme hukukumuzdan farklıdır. Şöyle ki İsviçre hukukunda mahkeme geçici mühlet talebi üzerine mahkemenin konkordatonun tasdiki veya borçlunun malî durumunun düzeltilmesi ihtimâlini değerlendirir¹¹⁷. Diğer bir ifadeyle mahkeme, şekli bir inceleme yapmakla yetinmez.

¹¹³ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 26-27; Erdönmez, Yeni Konkordato, s. 138; Sarisözen, **Konkordato**, s. 214-215; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 125; Sarisözen, **a. g. m.**, s. 52; Şahin, **a. g. e.**, s. 125.

¹¹⁴ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 26-27; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 118; Erdönmez, Yeni Konkordato, s. 138.

¹¹⁵ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 247; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 59; Duran, **a. g. e.**, 83. Borçluya geçici mühlet verildikten sonra, İİK m. 292'deki hâllerden birinin gerçekleşmesi üzerine mahkeme doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birini aramaksızın iflâs kararı verebilecektir. Böylelikle konkordatoya başvuran iflâsa tâbi borçlu bakımından mühletin kaldırılması hâlinde ciddi bir yaptırım uygulanmış olur (Serdar Kale, *"Tartışmalar"*, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 176).

¹¹⁶ Benzer yönde bkz. Köksoy, **a. g. e.**, s. 99.

¹¹⁷ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 26-27.

D. Geçici Mühletin Kaldırılması Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi

Geçici mühlet içinde İcra ve İflâs Kanunu m. 292’de düzenlenen hâllerden birinin gerçekleşmesi üzerine mühletin kaldırılmasına ve iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verilir¹¹⁸. Zira kesin mühletin kaldırılmasına ilişkin İcra ve İflâs Kanunu m. 292 hükmü geçici mühlette de uygulanır. (İİK m. 287/f. 5).

Belirtmek gerekir ki mahkeme alacaklıların itirazı üzerine geçici mühleti kaldırabilir. Şöyle ki alacaklılar, geçici mühlet verilmesine mühletin ilânından itibaren yedi gün içinde itiraz edebilir (İİK m. 288/f. 1). Mahkeme bu itirazları kural olarak kesin mühlete ilişkin kararını verirken dikkate alır (İİK m. 289/f. 2). Ancak mahkemenin bu itirazları incelemek için kesin mühlet yargılamasını beklemesine gerek yoktur. Geçici mühlet sürecinde bu itirazları inceleyerek itirazlar yerindeyse geçici mühleti kaldırarak konkordato talebini reddedebilir¹¹⁹. Geçici mühletin kaldırılması hâlinde de de İcra ve İflâs Kanunu m. 292 hükmü uygulanacağı için iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verilir.

¹¹⁸ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 247; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 434-436; Sarısözen, **Konkordato**, s. 238; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 57; Coşkun, **a. g. e.**, s. 77. Örneğin geçici mühlet içinde borçlunun aktiflerinin konkordatonun tasdiki veya borçlunun malî durumunun iyileşmesi ihtimâli için yeterli olmadığının anlaşılması üzerine geçici mühletin kaldırılması söz konusu olabilir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 26; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 117; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 91-92; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 47). İİK m. 292’nin geçici mühlette de uygulanacağına ilişkin yargı kararları: Ankara BAM 23. HD., E. 2021/792, K.2021/1093, T.7.7.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022); Ankara BAM, 23. HD., E.2021/1493, K.2021/1457, T. 13.10.2021 (Lexpera, E.T. 20.07.2022); İstanbul BAM, 17. HD., E.2019/1281, K.2020/261 T. 30.1.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1282, K.2020/519, T. 20.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3158, K.2020/1071, T.17.6.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3695, K.2020/1133, T.23.6.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹¹⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 43; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 120; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 440; Erdönmez, Yeni Konkordato, s. 139; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 133-134; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 62; Köksoy, **a. g. e.**, s. 122; Duran, **a. g. e.**, s. 125. Eroğlu, **a. g. e.**, s. 129; Şahin, **a. g. e.**, s. 132. Öğretide *Simil* alacaklıların borçluya geçici mühlet kararına karşı konkordatonun başarıya ulaşması ihtimâlinin bulunmadığını ileri sürerek itiraz edememesi gerektiğini ileri sürülmüştür. Nitekim mahkeme geçici mühlete karar verirken bu hususu incelemeyiz. Bu görüşe göre, alacaklıların konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olmadığına ilişkin itirazları mahkemenin kesin mühlete ilişkin kararında dikkate alınmalıdır (Simil, **a. g. e.**, s. 46-47).

E. Kesin Mühlet Talebinin Reddi Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi

Konkordatonun başarıya ulaşması mümkün görülmezse borçluya kesin mühlet verilmez (İİK m. 289/f. 3). Ancak kesin mühlet verilmeyen borçlunun iflâsına kararı verilip verilemeyeceğine ilişkin Kanun'da bir düzenleme yoktur.

Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre kesin mühlet talebinin reddi hâlinde borçlu hakkında iflâs kararı verilemez¹²⁰. Zira İcra ve İflâs Kanunu'nda bu yönde bir düzenleme yoktur. Öyle ki kesin mühlet talebinin reddi hâlinde borçlunun iflâsını düzenleyen İsviçre İcra ve İflâs Kanunu m. 294/f. 3 hükmündeki düzenleme katı bulunarak İcra ve İflâs Kanunu'na alınmamıştır¹²¹. İflâs sebeplerinin kanuni ve sınırlı olduğu göz önünde tutulursa kanunda açıkça düzenlenmeyen bir hâle dayanılarak iflâs kararı verilmesi isabetli olmaz. Bu sebeple mahkeme, borçluya kesin mühlet vermeyecekse mühletin kaldırılması kararıyla yetinmelidir¹²². Öğretide ileri sürülen diğer görüşe göre ise kesin mühlet talebinin reddedilmesi aynı zamanda geçici mühletin kaldırılması sonucunu doğurur¹²³. Bu sebeple İcra ve İflâs Kanunu m. 292 hükmü uygulanır ve iflâsa tâbi borçlu açısından iflâs kararı verilir¹²⁴. Borçluya

¹²⁰ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 61; Yardım, **a. g. m.**, s. 122.

¹²¹ İİK m. 292'de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun'un 20. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 9 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022); Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 61. Öğretide İsviçre İcra ve İflâs Kanunu'nda olduğu gibi bizde de bu yönde açık bir düzenleme olması gerektiği ileri sürülmüştür (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 54-55). Bu kapsamda yazarlar mevcut düzenlemeler çerçevesinde kesin mühlet talebinin reddi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilemeyeceğini kabul etmektedir.

¹²² Yardım, **a. g. m.**, s. 122-124.

¹²³ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 246. Kesin mühlet talebinin mahkeme tarafından reddedilmesiyle geçici mühletin etkileri ortadan kalkar (Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 25-26). *Kale*, kesin mühlet talebinin reddiyle beraber şartları varsa mahkemenin iflâs kararı vereceğini ifade etmiş ancak bu şartların İİK m. 292 kapsamındaki mühletin kaldırılması sebepleri mi yoksa diğer iflâs sebeplerinden biri mi olduğunu belirtmemiştir (Kale, *Adi Konkordato*, s. 230). "... *bu haliyle kesin mühlet verilmesi şartlarını taşımadığı gibi geçici mühletin uzatılması şartlarını da taşımadığı ve borca batık olduğu gerekçesiyle, davacının konkordato talebinin reddi ile İİK 292. maddesi gereğince iflâsına karar verilmiştir.*" İstanbul BAM, 17. HD., E.2019/142, K.2019/689, T. 18.4.2019 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹²⁴ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 246, 276-277; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 63 vd. Ancak şerhin yazarlarından Kale; başarıya ulaşma ihtimâlinin mümkün görülmemesi sebebiyle kesin mühlete geçilememesi hâlinde mahkemenin doğrudan borçlunun iflâsına karar

“konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâli” bulunmadığı için kesin mühlet verilmemesi hâlinde geçici mühletin kaldırılması söz konusu olur. Bu sebeple iflâsa tâbi borçlu açısından iflâs sonucu doğar. Nitekim geçici mühlet içinde konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılmaması üzerine (İİK m. 292/f. 1-b. b) geçici mühlet kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilirken; aynı sebebe dayanarak borçluya kesin mühlet verilmemesi hâlinde iflâs kararı verilmemesi tutarlı olmaz.

Uygulamada ilk derece mahkemelerinin her iki yönde de karar verdiği görülmektedir. Şöyle ki birtakım yargı kararlarında, kesin mühlet talebinin reddiyle yetinilerek, borca batık olmayan borçlu hakkında iflâs kararı verilmemişken¹²⁵; bazı kararlarda ise kesin mühlet talebinin reddiyle beraber aynı zamanda geçici mühletin İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1-b uyarınca kaldırılmasına dayanılarak iflâs kararı verilmiştir¹²⁶. Belirtmek gerekir ki geçici mühlet talebinin reddedilmesi hâlinde olduğu gibi, kesin mühlet talebinin reddedilmesinde de eğer borçlu borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatifse mahkeme borçlunun iflâsına karar verir¹²⁷.

veremeyeceğini, İİK m. 308’de olduğu gibi doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birini araması gerektiğini ileri sürmüştür (Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 560-561).

¹²⁵ “... projenin inandırıcı ve gerçekçi olmadığı, şirketin gerek kaydi gerekse rayiç bilançolarına göre borca batık durumda bulunmadığından bahisle konkordato talebinin reddine karar verilmiştir... konkordato projesinin başarı şansının bulunmadığı, İİK’nın 292. maddesinde “Kesin mühlet içinde konkordato talebinin reddi ile İflâsın açılması” düzenlemesine yer verildiği, davacı şirket hakkında kesin mühlet verilmediği, belirtilen yasal düzenlemeler ve açıklamalar doğrultusunda, mahkemenin, İİK 289.madde gereğince işlem yapıldıktan sonra, konkordatonun başarıya ulaşmayacağı gerekçesiyle davacının konkordato talebinin reddi kararında bir isabetsizlik görülmediği anlaşılmakla...” İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/1739, K.2020/2143, T.10.12.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022). Benzer yönde: İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1993, K.2020/282, T. 18.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹²⁶ “...konkordato ön projesinin uygulanmasının mümkün görülmediği, konkordatonun tasdiki ihtimalinin olmadığı gerekçesi ile davacı şirketlerin kesin mühlet talebinin reddi ile İİK m. 292/1-b gereğince davacı şirketlerin ayrı ayrı iflâsına karar verilmiştir.” Y.23. HD., E.2019/3457, K. 2020/701, T. 5.2.2020 (Lexpera, E.T., 18.04.2022). “... zira İİK 292. maddesinin amir hükmü karşısında iflâs kararı verilmesi için şirketin borca batık olmasının ya da olmamasının hiçbir önem arz etmediği açık olduğundan, ... davacının kesin mühlet talebinin reddine, geçici mühletin kaldırılmasına, borçlu şirketin iflâsına dair verilen karar esas ve usul yönünden hukuka uygun olduğu anlaşıldığından, ...” İstanbul BAM 17.HD., E.2019/221, K.2019/886, T. 9.5.2019 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹²⁷ Ermenek, **a. g. m.**, s. 508; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 65. Bkz. Y. 23. HD., E.2020/947 K.2021/121, T. 20.1.2021 (Lexpera, E.T., 18.04.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1993, K.2020/1814, T. 1.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); İstanbul BAM 17.HD., E.2019/2566, K.2019/1735, T.3.10.2019 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

F. Kesin Mühletin Kaldırılması Hâlinde Borçlunun İflâsına Karar Verilmesi

1. Genel Olarak

Konkordato mühleti içinde İcra ve İflâs Kanunu m. 292’de düzenlenen sebeplerin¹²⁸ gerçekleşmesi üzerine mühlet kaldırılır ve iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verilir. Mühletin kaldırılması sebepleri; borçlunun malvarlığının korunması için iflâsının açılmasının gerekmesi, konkordatonun başarıya ulaşmayacağının anlaşılması, borçlunun İcra ve İflâs Kanunu m. 297’ye aykırı davranması veya komiserin talimatlarına uymaması ya da alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket etmesi ve borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatifin konkordato talebinden feragat etmesidir.

İcra ve İflâs Kanunu m. 292, İsviçre İcra ve İflâs Kanunu m. 296/b’den yararlanılarak düzenlenmiştir. Ancak ilgili madde sert bulunduğu için iflâs sonucunun iflâsa tâbi borçlularla sınırlandırıldığı ve ayrıca maddede sayılan iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmesinin arandığı ifade edilmiştir¹²⁹. Her ne kadar bahsi geçen hükmün gerekçesinde borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi için maddede sayılan iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmesinin arandığı ifade edilse de bu sebepler esasında mühletin kaldırılması sebepleri olup ilgili maddede borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi için ayrıca bir şart aranmamıştır.

İcra ve İflâs Kanunu m. 292 kapsamında kesin mühletin kaldırılmasına sebep olan hâller birbirinden bağımsızdır. Bu sebeplerden herhangi birinin gerçekleşmesi,

¹²⁸ 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki dönemde borçlu hakkında mühletin kaldırılması alacaklı talebiyle borçlunun iflâsına karar verilebilecek hâllerden birisiydi (7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 301 ve 177/f. 1-b. 3). Hangi hâllerde mühletin kaldırılacağı ise mevcut İİK m. 292’de olduğu gibi tek bir maddede düzenlenmemiştir. 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önce İİK m. 287 ve m. 290’da mühletin kaldırılacağı hâllere yer verilmişti.

¹²⁹ İİK m. 292’de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 20. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 9 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

mühletin kaldırılması ve iflâsa tâbi borçlu açısından iflâs kararı verilmesi için yeterlidir¹³⁰.

Kesin mühletin uzatılmasına karar verilmesi hâlinde (İİK m. 289/f. 4), uzatma süresi içinde İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uygulanmaya devam eder¹³¹. İcra ve İflâs Kanunu m. 292'deki hâllerden birinin gerçekleştiği tespit edilirse mahkeme, mühletin kaldırılmasına ve iflâsa tâbi borçlu açısından iflâsa karar verir. Benzer şekilde geçici mühletin uzatılmasına karar verilmişse, uzatma süresinde İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uygulanır¹³². Bunun yanı sıra mahkemenin tasdik yargılaması sırasında mühletin etkilerinin devam etmesine karar vermesi hâlinde (m. 304/f. 2) de İcra ve İflâs Kanunu m. 292'nin uygulanacağı ileri sürülmüştür¹³³. Diğer bir ifadeyle mühletin etkilerinin devam etmesine karar verilmesi hâlinde de İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uyarınca iflâs kararı verilebilir.

2. Borçlunun Malvarlığının Korunması İçin İflâsın Açılmasının Gerekmesi

Borçlunun malvarlığının korunması için iflâsının açılması gerekiyorsa mühlet kaldırılarak borçlu hakkında iflâs kararı verilir (İİK m. 290/f. 1). 7101 sayılı Kanun'la

¹³⁰ Budak/Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 559-560; Kale, **a. g. e.**, s. 25; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 168; Simil, **a. g. e.**, s. 242. Somut olayda mühletin kaldırılması sebeplerinden biri bulunabileceği gibi birden fazla sebebinin birlikte bulunması da mümkündür. “*Bu durumda İİK 292/1-a,b ve c bendleri gereğince borçlunun mal varlığının korunması gerektiği ve bu haliyle konkordatonun başarıya ulaşmayacağı ve konkordato komiserlerinin talimatlarına uyulmadığı sübut bulunduğu borçlu şirketler hakkında iflâs kararı verilmesi yerindedir.*” İstanbul BAM 45. HD., E.2020/1831, K.2020/354, T.15.12.2020 (E.T. 25.07.2022). “*... İİK'nın 292/1-b-c bendindeki şartların gerçekleştiği kabul edilmiştir. İİK'nın 292/1-b-c bentlerindeki şartların gerçekleşmesi durumunda, iflâs kararı verilebilmesi için ayrıca borca batıklık da atanmamaktadır.*” Gaziantep BAM, 11. HD., E.2021/108, K.2021/1546, T. 20.10.2021 (Lexpera, E.T. 20.07.2022). Uygulamada özellikle borçlunun malvarlığının korunması için iflâsının açılması sebebi söz konusu olduğunda konkordatonun başarıya ulaşma ihtimalinin bulunmaması da gündeme gelmektedir. Bkz. Y. 23. HD., 2019/2694, K. 2021/118 T. 20.1.2021 (Lexpera, 18.04.2022); İstanbul BAM, 17. HD., E.2019/1635, K. 2020/421, T. 13.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 17. HD., E.2019/3493, K. 2020/1496, T. 7.7.2020 (Lexpera, 23.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1573, K.2020/217, T. 4.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1810, K. 2020/239, T. 11.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹³¹ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 55-56; Yardım **a. g. m.**, s. 89.

¹³² Yardım, **a. g. m.**, s. 89.

¹³³ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 56; Yardım, **a. g. m.**, s. 89.

yapılan değişikliklerden önceki dönemde de borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli olması hâlinde komiserin talebi üzerine mühletin kaldırılabilceği düzenlenmişti (7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 287/f. 7)¹³⁴.

Konkordatoyla hem borçlunun iflâsının engellenmesi hem de malvarlığının korunması amaçlanır¹³⁵. Bu kapsamda konkordato sürecinde borçlunun malvarlığının daha iyiye gitmesi en azından mühletten önceye göre kötüleşmemesi beklenir¹³⁶. Bu sebeple borçlunun malvarlığı ve dolayısıyla alacaklıların konkordato sonucunda eline geçecek alacak tutarı süreç içerisinde azalıyorsa borçlunun malvarlığının korunması için iflâs kararı verilmesi mümkündür¹³⁷.

Uygulamada, malvarlığının korunması için iflâsın açılmasının gerekmesi sebebiyle mühletin kaldırıldığı hâllerde borçluların büyük oranda borca batık olduğu görülmektedir¹³⁸. Bununla beraber şirketin borca batık olması tek başına mühletin

¹³⁴ Kuru, **El Kitabı**, s. 1457; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 316; Kale, **a. g. e.**, s. 24; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 51; Yardım, **a. g. m.**, s. 76.

¹³⁵ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 166; Simil, **a. g. e.**, s. 218-219; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 69-70; Yardım, **a. g. m.**, s. 90-91; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 793.

¹³⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 66; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 123; Ermenek, **a. g. m.**, s. 521; Simil, **a. g. e.**, s. 218; Köksoy, **a. g. e.**, s. 388.

¹³⁷ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 315-316; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 166; Akil, **Adi Konkordato**, s. 130; Simil, **a. g. e.**, s. 218-219; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 69-70; Köksoy, **a. g. e.**, s. 387; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 793; Coşkun, **a. g. e.**, s. 106; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 258-259. “...birikmiş borcun ileride kapanması mümkün gözükmediği gibi daha fazla aktif- pasif dengesizliğine yol açacağı anlaşılmıştır.” İstanbul BAM, 17. HD., E.2019/1635, K.2020/421, T.13.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “... davacı şirketin mali durumunu iyileştirmesi için öngördüğü projenin kesin mühlet süresince gerçekleşen üretim miktarı ve satış geliri ile gerçekleşmeyeceğinin tespit edildiğini, İİK’nın 289. Maddesi uyarınca verilen kesin mühletin İİK’nın 292. Maddesi uyarınca kaldırılmasının alacaklı tarafın haklarını koruması ve işletme kaynaklarının tüketilmesinin önüne geçilmesi gerektiğini, işletmede 27/04/2019 tarihinde çıkan yangında işletme aktifinde yer alan işletme deposunun zarar gördüğü ve kullanılmaz hale geldiğini, bu azalışı karşılayacak herhangi bir satış gelirinin olmaması nedeniyle işletme faaliyetlerine devam etmesine engel oluşturduğunu, bu kapsamda alacaklıların haklarının korunması ve zarara uğratılmaması açısından işletmenin kesin mühlet sürecinin devam etmesinin uygun olmadığı...” Gaziantep BAM, 11.HD., E.2020/464, K.2020/55, T.17.9.2020 (Lexpera, E.T., 23.07.2022).

¹³⁸ “... beş aylık dönemi sonunda borca batıklığı devam ettiği, bu dönemde borca batıklıktan çıkmayı sağlayacak kar elde edemediği, konkordato projesinin başarıya ulaşması mümkün gözükmediği, şirketin kısa vadeli borçları artmaya devam ettiği, mevcut durum itibarıyla birikmiş borcun ileride kapanması mümkün gözükmediği bu haliyle daha fazla aktif-pasif dengesizliğine yol açacağı anlaşılmıştır.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3695, K. 2020/1133, T.23.6.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “... bu haliyle şirketin borca batık olduğu, toplam 2.946.079,080TL tutarındaki alacağının şüphe hale geldiği işletme giderlerinin dahi karşılanmaz hale geldiği ve bu haliyle

kaldırılmasına karar verilmesini gerektirmez¹³⁹. Nitekim borca batık bir şirketin konkordato talep etmesi mümkün olduğu gibi konkordatonun amaçlarından birisi de bu borca batıklığı ortadan kaldırmaktır¹⁴⁰.

İflâs kararı verilmeden borçlunun malvarlığının korunması mümkünse öncelikle daha yumuşak tedbirler tercih edilmelidir¹⁴¹. Bu kapsamda mahkeme ölçülülük ilkesini de göz önünde bulundurarak mühletin kaldırılması yoluna başvurmadan önce borçlunun tasarruf yetkisini kaldırarak işletmenin yönetimini komişere bırakabilir¹⁴². Diğer bir ifadeyle iflâs yoluna, son çare olarak başvurulmalıdır¹⁴³.

konkordatonun başarıya ulaşma ihtimali memümkün görülmüdiği anlaşılmakla; borçlunun malvarlığının korunması için iflâsın açılması gerektiği anlaşıldığından mahkemece davacı şirket hakkındaki kesin mühlet kaldırılarak konkordato talebinin reddine ve şirketin iflâsına karar verilmesi yerindedir.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1810, K.2020/239, T.30.1.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “ Bir yılı aşkın süredir verilen kesin mühletten yararlanarak her türlü haciz baskısından kurtulan şirketin buna rağmen projesinde gösterdiği karlılığın çok uzağında kaldığı ve başlangıç durumundan daha kötüye giderek borca batık hale geldiği, revize projede yeni bir kaynak getirmek yerine şirketin önemli bir üretim tesisi olan makinenin satışı öngörmesi bir nevi şirketin kısmı tasfiyesi anlamına geldiği ve konkordatonun amacıyla bağdaşmadığı, tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, davacı şirkete ön ve revize projenin, yasada tanımlanan şekilden uzak olup ve somut veriler karşısında başarıya ulaşma ihtimali bulunmamaktadır. ... Bu durumda İİK m. 292/1-a,b bendleri gereğince borçlunun mal varlığının korunması gerektiği ve bu haliyle konkordatonun başarıya ulaşmayacağı sübut bulunduğundan borçlu şirket hakkında iflâs kararı verilmesi yerindedir.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1573, K.2020/217, T.4.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹³⁹ “Bu bağlamda konkordato talep edenlerin borca batıklığının artması konkordato talebinin reddini gerektirmez, malvarlıklarının paraya çevrilerek tasfiyesiyle de borcu ödenmesi mümkündür. Mahkemece kabul edildiği üzere borçları karşılamak üzere davacı K2’in babasından kalan hissedar oldukları bir adet bağımsız bölümün satılması da sözkonusu olup, bu aşamada davacıların iflâsını gerektirir bir husus bulunmamaktadır.” Antalya BAM, 11. HD., E.2019/2202, K. 2020/407, T. 9.3.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹⁴⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 503; Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 159.

¹⁴¹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 65-66; Budak, Tunç Yücel, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 316; Sarisözen, **Konkordato**, s. 288-289; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 162; Simil, **a. g. e.**, s. 219; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 69-70; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 259; Coşkun, **a. g. e.**, s. 106.

¹⁴² Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 166; Akil, **Adi Konkordato**, s. 130-131; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 70.

¹⁴³ Budak, Tunç Yücel, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 316; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 166; Akil, **Adi Konkordato**, s. 130; Simil, **a. g. e.**, s. 219; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 70; Köksoy, **a. g. e.**, s. 389; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 793; Şahin, **a. g. e.**, s. 209.

3. Konkordatonun Başarıya Ulaşamayacağıın Anlaşılması

Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa mühlet kaldırılarak iflâsa tâbi borçlu açısından iflâs kararı verilir (İİK m. 292/f. 1). 7101 sayılı Kanun’la getirilen değişikliklerden önceki dönemde de konkordatonun gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması üzerine mahkemenin mühleti kaldırarak alacaklılardan birinin talebi üzerine borçlunun iflâsına karar verilebileceği düzenlenmişti (7101 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 287/f. 7)¹⁴⁴.

Kesin mühlet sürecinde konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlinin bulunmadığının tespitiyle esasında konkordato mühletinin temeli ortadan kalkar¹⁴⁵. Nitekim borçluya kesin mühlet verilmesi konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlinin bulunmasına bağlıdır (İİK m. 289/f. 3). Bu noktada “*konkordatonun başarı ihtimâli*” ile tam olarak neyin kast edildiği hususu öğretide tartışmalı olduğunu daha önce belirtmiştik¹⁴⁶. Bu tartışma, konkordatonun başarı ihtimâlinin bulunmaması hâlinde mühletin kaldırılmasında da önem arz etmektedir.

İcra ve İflâs Kanunu’nun 292. maddesinde değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 20. maddesinin gerekçesine göre¹⁴⁷, iyileşmenin veya konkordatonun tasdikinin mümkün olmadığı hâllerde konkordatonun başarıya ulaşmayacağı gerekçesiyle mühletin kaldırılacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda konkordato İcra ve

¹⁴⁴ Kuru, *El Kitabı*, s. 1457; Kale, *a. g. e.*, s. 24; Yardım, *a. g. m.*, s. 76.

¹⁴⁵ Börü, *Mühletin Kaldırılması*, s. 525; Simil, *a. g. e.*, s. 217; Yardım, *a. g. m.*, s. 8; Akyürek, *Akyürek, a. g. e.*, s. 254. “Önemle belirtmek gerekir ki, İİK’nun 285 vd.md.lerinde düzenlenen konkordato müessesesi bir lütuf ve hoşgörü kurumudur. Konkordato talep eden şirketin geçici mühlet kararı öncesi kuruma layık olduğuna ilişkin rüştiünü ispat etmesi, geçici ve kesin mühlet içerisinde ise konkordatoya layık olma rüştiünü devam ettirmesi gerekir.” Ankara BAM, 23. HD., E.2021/1788, K.2021/1486, T. 20.10.2021 (Lexpera, E.T. 19.07.2022).

¹⁴⁶ Bkz. I. Bölüm, I, C, s. 12-13.

¹⁴⁷ İİK m. 292’de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun’un 20. Maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 9 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

İflâs Kanunu m. 305 uyarınca tasdiki veya İcra ve İflâs Kanunu m. 291 uyarınca mühletin iyileşme sonucunda kaldırılması hâllerinde başarıya ulaşmış sayılır¹⁴⁸.

Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre konkordatonun başarılı olmayacağını kabulü için iyileşme veya tasdik ihtimâllerinden birinin dahi mümkün olmaması gerekir¹⁴⁹. Diğer bir ifadeyle, konkordatonun tasdik ihtimâli mevcutsa borçlunun malî durumunun düzelmeyeceği anlaşılsa bile konkordato mühleti kaldırılmamalıdır¹⁵⁰. Benzer şekilde konkordatonun tasdik imkânı yoksa; örneğin borçlunun büyük alacaklıları konkordatoyu tasdik etmeyeceklerini açıkça belirtmiş olsa da iyileşme ihtimâlinin mevcut olması hâlinde mühletin kaldırılmaması gerektiği ifade edilmiştir¹⁵¹.

Konkordatonun başarıya ulaşmayacağı ihtimâlinin somut ve objektif kriterler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir¹⁵². Konkordatonun tasdiki için gerekli alacak veya alacaklı nisabının sağlanamayacağının anlaşılması, yatırımcıların yatırım yapmaktan vazgeçmeleri, önemli müşteri veya tedarikçilerin borçluyla ticari ilişkiyi kesmeleri üzerine mahkeme konkordatonun başarıya ulaşmayacağı sonucuna

¹⁴⁸ Yardım, **a. g. m.**, s. 93. “Mühlet içinde, iyileşmenin ya da alacaklıların konkordatoyu kabulünün mümkün olmayacağını anlaşılmaması ya da konkordatoyu tasdik etmeyeceğinin açık olması, tasdik şartlarının mevcut olmadığından önceden anlaşılması hâlinde de konkordato mühleti kaldırılarak talep reddedilecek ve şartlar yerine gelmişse borçlunun iflâsına karar verilebilecektir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1282, K.2020/519, T. 20.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); Aynı yönde: İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/473, K.2020/1873, T.15.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

¹⁴⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 67-68; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 124; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 317; Sarisözen, **Konkordato**, s. 289; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 166-167; Akil, **Adi Konkordato**, s. 131; Yardım, **a. g. m.**, s. 95-96; Köksoy, **a. g. e.**, s. 392.

¹⁵⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 67. *Akyol Aslan*, tasdik ihtimâlinin bağımsız olarak borçlunun malî durumunun iyileşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde de konkordato mühletinin kaldırılması gerektiğini ifade etmiştir (Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 72-73).

¹⁵¹ Simil, **a. g. e.**, s. 221; Yardım, **a. g. m.**, s. 96. Konkordatonun başarı ihtimâlinin daha dar yorumu için bkz. Atalı, **a. g. m.**, s. 87.

¹⁵² “Borçlunun durumu, malvarlığı gelirleri ve taahhütlerini yerine getirmesine engel olan nedenler gözetilerek, objektif verilere göre konkordato başarı olasılığı değerlendirilmelidir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1282, K.2020/519, T. 20.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “... bahsedilen kaynağın somut verilere dayanmadığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan sermaye artırımı yönünden de, hangi kaynaklarla nasıl sağlanacağı yönünde somut veri bulunmamaktadır... Kaldı ki belirtilen teklifin herhangi bir maddi teminatı bulunmayıp soyut olduğu ve bahsedilen satış ile ilgili herhangi bir gelişme de olmadığı gözetildiğinde, bu yönden de projenin başarı ihtimali bulunmamaktadır.” İstanbul BAM, 17. HD., E.2020/2258, K.2021/77, T. 21.1.2021 (Lexpera, E.T. 01.10.2022). “...şirketin projesinin ve somut bilgi ve belgelere dayanmadığı gözetildiğinde mahkemece konkordato talebinin reddine karar verilmesi yerindedir.” İstanbul BAM, 17.HD., 2020/2013, K.2020/2088, T. 26.11.2020 (Lexpera, E.T., 23.07.2022).

varabilir¹⁵³. Uygulamada; şirketin tek faaliyeti olan işletmeyi devretmesi¹⁵⁴, borçlunun konkordato talep ederken bildirdiği stok miktarının fiili stok miktarından ciddi oranda farklı olması¹⁵⁵, şirket aktifinde yer alan alacaklıların büyük ölçüde tahsil kabiliyetinin olmaması¹⁵⁶, ödeme konusundaki tek somut kaynağı sermaye artırımına olmasına rağmen onun da gerçekleştirilmemesi¹⁵⁷, şirketin çalışma kabiliyetini kaybetmesi¹⁵⁸, hedeflediği satış ve kar oranına ulaşamaması¹⁵⁹ gibi sebeplerden bir ya da birkaçına dayanıldığı görülmektedir.

Konkordatonun başarıya ulaşmayacağı mahkemenin geçici veya kesin mühletin uzatılmasına ilişkin talebin mahkeme tarafından reddedilmesi hâlinde söz konusu olabilir. Öncelikle uzatma talebini inceleyen mahkeme konkordatonun başarıya ulaşmayacağını tespit ederse uzatma talebinin reddine ve mühletin kaldırılmasına karar verebilir¹⁶⁰. Bununla beraber mahkeme uzatma talebini

¹⁵³ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 317; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 166; Akil, **Adi Konkordato**, s. 131; Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 526; Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 736.

¹⁵⁴ “Somut olayda, davacının geçici mühlet içinde, tek faaliyetinin bulunduğu özel okulu devrettiği ve gayri faal hale geldiği, bu nedenle konkordatonun başarıya ulaşma imkanı olmadığı ...” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1446, K. 2020/198, T. 23.1.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹⁵⁵ Y. 23. HD., E.2019/2690, K. 2021/117, T. 20.1.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022).

¹⁵⁶ Y. 23. HD., E.2019/2690, K. 2021/117, T. 20.1.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); İstanbul BAM, 17. HD., E.2020/2013, K.2020/2088, T. 26.11.2020 (Lexpera, E.T. 05.09.2022).

¹⁵⁷ İstanbul BAM, E.2019/1645, K.2020/344, T. 6.2.220 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). Bu karar Y. 23. HD., E.2020/947, K. 2021/121 T.20.1.2021 kararı ile onanmıştır. İstanbul BAM, 17. HD., 2019/3649, K. 2020/1807, T.1.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1450, K.2020/201, T.4.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹⁵⁸ “... 31/08/2019 tarihinden sonra komiser heyetinin şirket yetkililerine ulaşamadığı, şirketin borçlarını ödemediği, şirketin çalışma kabiliyetini kaybettiği, projenin başarıya ulaşmasının mümkün olmadığı anlaşılmıştır.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3776, K. 2020/1001, T.10.6.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 17. HD., 2020/52 K. 2020/1061, T. 17.6.2020 (Lexpera, E.T., 25.07.2022).

¹⁵⁹ “Davacı şirketin komiser raporlarına göre şirketin hedeflenen satış ve karlılık oranlarına ulaşamadığı, borca batık durumda olduğu, heyetin bilgi ve onayı olmaksızın kayıt dışı işlemler yaptığı (taşınmaz satımı, gerçek kişi ve kurumlara çekle ödemeler yapıldığı gibi), borçların arttığı, vergi ve SGK borçlarının ödenmediği, sunulan teminat mektubunun ... Bankası tarafından teyit edilmediği, mesafeli satış işlemlerinin yapıldığı online sitesine ulaşma ihtimalinin bulunmadığı anlaşılmakla mahkemece davacı şirket hakkındaki konkordato talebinin reddi ile iflâs kararı verilmesi yerindedir.” İstanbul BAM, 45. HD., 2020/2370, K. 2020/566, T. 27.5.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022).

¹⁶⁰ Simil, **a. g. e.**, s. 71. “... geçici ve kesin mühlet süreçlerinden sonuç alınamadığı, şirketin iş ve işlemlerine dair komiseri yeterince bilgilendirmediğinden kesin mühletin uzatılması talebinin yerinde görülmediği gerekçesiyle, konkordato talebinin reddine, davacı şirketin İİK’nın 292 ve 179. Maddesi hükümleri uyarınca iflâsına karar verilmiştir.” Y. 15.HD., E.2021/1184, K.2021/567, T. 2.3.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022). “... borçlunun kesin mühletin uzatılmasını talep edebilmesi için mali durumunu iyileştirebileceği veya konkordatonun tasdik edileceğinin inandırıcı şekilde ispat edilmesine bağlı olduğu, konkordatonun başarıya ulaşma ihtimalinin inandırıcı şekilde

reddetmesine rağmen mühletin kaldırılmasına karar vermemişse konkordato mühletin etkileri mühletin bitimine kadar devam eder. Uzatma talebinin reddi kendiliğinden mühletin kaldırılması sonucunu doğurmaz¹⁶¹. Ancak uzatma talebi reddedilen konkordato mühlet içinde tamamlanamamışsa, borçlunun iflâsı gündeme gelebilir¹⁶². Bununla beraber öğretide uzatma talebinin reddine ilişkin kararın bir çeşit konkordato talebinin reddi kararı olduğu da ifade edilmiştir¹⁶³.

Konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılmaması üzerine mühletin kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmesi öğretide haklı olarak eleştirilmiştir. Şöyle ki konkordatonun tasdik talebinin reddedilmesi (İİK m. 308) ve konkordatonun tamamen feshi (İİK m. 308/f) hâllerinde iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden biri aranırken mühlet aşamasında konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılmaması üzerine iflâs kararı verilmesinin isabetli olmadığı ifade edilmiştir¹⁶⁴. Bu durumun konkordato hükümlerinin amacına aykırı olduğu, bu bent kapsamında iflâsa karar verilmesinin borçlunun cezalandırılması anlamına geleceği ileri sürülmüştür¹⁶⁵. *Konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılmaması* hâlinin yalnızca borca batık şirketler bakımından bir iflâs sebebi teşkil etmesi gerektiği ifade edilmiştir¹⁶⁶. Diğer taraftan borca batık durumda olmayan sermaye şirketi veya kooperatiflerin konkordatodan feragat ederek iflâs sonucunu engelleyebileceklerine dikkat çekilmiştir¹⁶⁷. Zira sermaye şirketi ve kooperatifler dışındaki iflâsa tâbi

ispatlanamadığı, İİK 'nın 292. maddesinde konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılmaması hâlinde konkordato talebinin reddi ile iflâsa karar verileceğinin düzenlenmiş olduğu gerekçesiyle, borçlu şirket hakkında verilen kesin mühletin kaldırılarak, konkordato talebinin reddine, şirketin iflâsına karar verilmiştir." İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/473, K.2020/1873, T. 15.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

¹⁶¹ Simil, **a. g. e.**, s. 246-247; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 395.

¹⁶² Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 395.

¹⁶³ Kuru, **El Kitabı**, s. 1459.

¹⁶⁴ Ermenek, **a. g. m.**, s. 519-520.

¹⁶⁵ Eroğlu, **a. g. m.**, s. 794. Borca batık olmayan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin mühlet içinde konkordatolarının başarıya ulaşmayacağına anlaşılmaması üzerine mühletin kaldırılmasıyla başka bir şart aranmadan iflâslarına karar verilmesi konkordatonun amacına uygun görülmemiştir. Bu şekilde bir yol izlenmesinin borçlu açısından ağır sonuçlara yol açabileceğine dikkat çekilmiştir. Ayrıca borçlunun kusuru bulunmaksızın konkordatonun başarısız olması mümkündür (Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 729-730).

¹⁶⁶ Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 738-739. Bu yönde bir ayırımın isabetli olmayacağına ilişkin bkz. Köksoy, **a. g. e.**, s. 393.

¹⁶⁷ Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 729.

borçluların da konkordatodan feragat ederek, mahkemenin İcra ve İflâs Kanunu m. 292 kapsamında iflâs kararını vermesini engellemeleri teorik olarak mümkündür.

Uygulamada konkordato talep eden ve sonrasında konkordatonun başarıya ulaşmayacağını anlaşılmaması üzerine mühletin kaldırılmasına karar verilen borçluların önemli bir kısmının halihazırda borca batık olduğu görülmektedir¹⁶⁸. Bu borçlular açısından konkordato mühletin kaldırılmasıyla beraber iflâs kararı verilmesi herhangi bir sorun teşkil etmez. Bununla beraber borçlu borca batık olmasa dahi kanunun açık hükmü uyarınca mühletin kaldırılmasıyla birlikte borçlunun iflâsına karar verilmesi gerekir. Kanaatimizce bu şekilde borca batık olmayan borçlunun, ilgili bent uyarınca mühletin kaldırılarak iflâsına karar verilmesi isabetli olmamıştır. Diğer taraftan alacaklıların, borçlunun konkordato projesine onay vermemelerine rağmen borçlunun iflâs etmesini istememeleri de mümkündür¹⁶⁹. Kanaatimizce alacaklılardan biri veya kendisinin bu yönde bir talebi olmamasına rağmen zorunlu iflâs sebebi de yokken borçlu hakkında “konkordatonun başarıya ulaşmayacağını” anlaşılmaması üzerine iflâs kararı verilmesi borçlunun konkordato talebinin olumsuz sonuçlanması sebebiyle cezalandırılması anlamına gelir.

4. Borçlunun İcra ve İflâs Kanunu’nun 297. Maddesine Aykırı Davranması veya Komiserin Talimatlarına Uymaması ya da Alacaklıları Zarara Uğratma Amacıyla Hareket Etmesi

İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1-b. c uyarınca; borçlunun İcra ve İflâs Kanunu m. 297’ye aykırı davranması, komiserin talimatlarına uymaması veya alacaklıları

¹⁶⁸ Ankara BAM, 23.HD., E.2021/1732, K.2021/1732, T. 27.10.2021 (Lexpera, E.T. 19.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1645, K. 2020/344, T. 6.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 17. HD., 2019/3649, K. 2020/1807, T.1.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); İstanbul BAM, 17. HD., E. 2020/52 K. 2020/1061, T. 17.6.2020 (Lexpera, E.T., 25.07.2022); İstanbul BAM 45. HD., E.2020/1573, K. 2020/217, T. 4.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 45.HD., 2020/1684, K.2020/108 T. 14.10.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., 2020/2370, K. 2020/566, T. 27.5.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3776, K. 2020/1001, T.10.6.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM 45 HD., E.2020/1810, K. 2020/239, T.11.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹⁶⁹ Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 739.

zarara uğratma amacıyla hareket ettiğinin anlaşılması üzerine kesin mühletin kaldırılmasına karar verilir. 7101 sayılı Kanun'dan önceki dönemde borçlunun yasak tasarruflardan birisini yapması, komiserin ihtarlarına aykırı davranması hâlinde veya iyi niyetinden şüpheyi haklı gösterir bir harekette bulunması durumunda mahkemenin tasarruf yetkisinin veya mühletin kaldırılmasına karar verebileceği düzenlenmişti (7101 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 290/f. 3)¹⁷⁰.

a. Borçlunun Tasarruf Yetkisinin Sınırlarına veya Komiserin Talimatlarına Aykırı Davranması

Borçlunun tasarruf yetkisine ilişkin yasal kısıtlamalara (İİK m. 297) veya komiser talimatına¹⁷¹ aykırı davranması hâlinde mahkeme, mühletin kaldırılmasının dışında borçlunun tasarruf yetkisini de kaldırabilir (İİK m. 297/f. 3). Ölçülülük ilkesi gereğince iflâsa son çare olarak başvurulması, öncelikle tasarruf yetkisinin kısıtlanması gerekir. Konkordatonun amacı kapsamında da bu şekilde bir yol izlenmesi daha isabetlidir¹⁷². Bu sebeple konkordatonun başarı ihtimâli mevcutsa mahkeme öncelikle borçluyu uyarmalı, borçlu uyarılara uygun hareket etmezse tasarruf yetkisini sınırlandırmalı veya bazı işlemlerin geçerli olarak yapılmasını komiserin iznine tâbi kılmalıdır. Mahkeme bu kapsamda işletmenin faaliyetinin borçlu yerine komiser tarafından yürütülmesine karar verebilir¹⁷³. Ancak borçlunun davranışları alacaklıların menfaatlerini ciddî ölçüde zedeliyorsa, tasarruf yetkisinin

¹⁷⁰ Kuru, *El Kitabı*, s. 1457; Kale, *a. g. e.*, s. 24-25; Rüzgaresen, *a. g. e.*, s. 389 vd.

¹⁷¹ Komiserin verdiği talimatların makul ve amaca uygun olması gerekir. Komiserin keyfi talimatları sebebiyle ilgili hükümler uygulanmaz (Berkin, *Konkordato*, s. 48; Tanrıver, *Mühletin Kaldırılması*, s. 495; Ulukapı, *Konkordatonun Feshi*, s. 123; Akil, *Sorularla Konkordato*, s. 128-129; Simil, *a. g. e.*, s. 225; Akyol Aslan, *a. g. m.*, s. 78-79; Yardım, *a. g. m.*, s. 100; Köksoy, *a. g. e.*, s. 396; Akyürek, *a. g. e.*, s. 262).

¹⁷² Pekcanitez, Erdönmez, *a. g. e.*, s. 68; Budak, Tunç Yücel, *Öztek-Konkordato Şerhi*, s. 318; Kaplan, *a. g. e.*, s. 88; Simil, *a. g. e.*, s. 224; Akil, *Sorularla Konkordato*, s. 167, 229; Akil, *Adi Konkordato*, s. 132, 172; Akyol Aslan, *a. g. m.*, s. 78; Yardım, *a. g. m.*, s. 108; Köksoy, *a. g. e.*, s. 394; Eroğlu, *a. g. m.*, s. 793; Akyürek, *a. g. e.*, s. 262.

¹⁷³ Simil, *a. g. e.*, s. 2255-226; Albayrak, *a. g. m.*, s. 200; Akyol Aslan, *a. g. m.*, s. 78; Yardım, *a. g. m.*, s. 100; Eroğlu, *a. g. m.*, s. 793; Akyürek, *a. g. e.*, s. 262.

sınırlanmasına başvurmadan, mühlet kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmesi mümkündür¹⁷⁴.

Borçlunun çeşitli davranışları bu kapsamda değerlendirilebilir. Örneğin, borçlunun yasak işlemlerden birini yapması¹⁷⁵, yeni yükümlülükler altına girmesi¹⁷⁶, alacaklılar toplantısına makul bir mazereti olmaksızın katılmaması¹⁷⁷, komiserin istediği bilgi ve belgeleri tam olarak sunmaması¹⁷⁸, komiserin izni olmaksızın malvarlığını azaltıcı işlemlerde bulunması¹⁷⁹, İcra ve İflâs Kanunu m. 300 kapsamında komiserin alacaklar hakkında açıklama yapmaya daveti üzerine cevap vermemesi¹⁸⁰, komiser heyetinin ihtarına rağmen ticari defterlerin sunulmaması ve süreç içinde gerçeğe aykırı beyanda bulunması¹⁸¹ da yine bu kapsamda değerlendirilmiştir. Ayrıca borçlunun mühletten önceki borçlarını ödemesi üzerine¹⁸² mühletin kaldırılmasına

¹⁷⁴ Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 68-69; Sarısözen, **Konkordato**, s. 293; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 77-78. *Akyürek*, *Akyürek*’e göre; borçlu alacaklılarını zarara uğratma amacıyla hareket ederse mahkeme, borçlunun tasarruf yetkisinin kaldırılmasına karar vermemeli, doğrudan mühletin kaldırması yönünde karar tesis etmelidir (Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 263). Nitekim İİK m. 297/f. 3’te borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlarına ve komiserin ihtarlarına aykırı davranması hâlinde mahkemenin tasarruf yetkisinin kaldırılması veya mühletin kaldırılması yönünde karar verebileceği düzenlenmiştir. Diğer yandan *Erdönmez*, borçlunun alacaklılar zararına hareket ettiği ancak zararın doğmadığı durumlarda da tasarruf yetkisinin sınırlandırılmasının daha isabetli olacağını ifade etmiştir. Aksi hâlde iflâs kararının hem borçluyu hem de alacaklıları cezalandırma sonucunu doğurabileceğine dikkat çekmiştir. Ayrıca alacaklıların konkordato projesini kabul etmeme imkanları mevcuttur. Bu şekilde alacaklıların tercihin öncelik verilmesi daha isabetli olur (Güray Erdönmez, “*Borçlunun Alacaklıları Zarara Uğratma Amacıyla Hareket Ettiği Hâllerde Konkordato Mühletinin Kaldırılması*”, **Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan**, C. II, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, s. 1204).

¹⁷⁵ Kuru, **El Kitabı**, s. 1466-1467; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 118.

¹⁷⁶ Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 68.

¹⁷⁷ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 548; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3688; Kale, *Adi Konkordato*, s. 245.

¹⁷⁸ Şahin, **a. g. e.**, s. 118-119. Ankara BAM, 23. HD., E.2021/662, K.2021/841, T. 2.6.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3502, K.2020/1560, T.14.7.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

¹⁷⁹ Ankara BAM 23. HD., E.2021/792, K.2021/1093, T.7.7.2021 /Lexpera, E.T. 21.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1282, K.2020/519, T. 20.2.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

¹⁸⁰ İzmir BAM, 17.HD., E.2021/1342, K.2021/1664, T. 25.11.2021 (Lexpera, E.T., 18.07.2022).

¹⁸¹ İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3502, K.2020/1560, T.14.7.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

¹⁸² Öncelikle belirtmek gerekir ki borçlunun mühletten önceki borçlarını ödemesi İİK m. 297/f. 2’de düzenlenen yasak işlemlerden biri değildir. Bu sebeple borçlunun üçüncü kişiye yaptığı ödemeler geçerlidir (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 65; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3660; Tanrıver, *Konkordato Prosedürünün Islahı*, s. 5; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 223; Akil, **Adi Konkordato**, s. 169; Simil, **a. g. e.**, s. 222; Köksoy, **a. g. e.**, s. 268). Bununla beraber komiserin borçluya konkordato mühletinden önce doğan borçları ödememesi doğrultusunda talimat vermesi mümkündür (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 65; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3660; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 427-428; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 223; Akil, **Adi Konkordato**, s. 169; Simil, **a. g. e.**, s. 105). Öğretide *Sarısözen*, bu yönde bir talimat verilmeden

karar verilebilir. Zira mühletten önceki bazı borçların ödenmesi alacaklılar açısından eşitlik prensibine aykırıdır ve konkordato kurumuyla bağdaşmaz¹⁸³. Bu sebeple mahkeme mühletten önceki borçların ödenmesine dayanarak borçlunun tasarruf yetkisinin kısıtlanmasına karar verebileceği gibi mühletin kaldırılmasına da karar verebilir¹⁸⁴.

b. Borçlunun Alacaklıları Zarara Uğratma Amacıyla Hareket Etmesi

İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1-b. c kapsamında incelenmesi gereken diğer bir hâl borçlunun alacaklıları zarara uğratmak amacıyla hareket etmesidir. 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle beraber *borçlunun iyi niyetinden şüpheli haklı gösterir bir sebebin mevcut olması* hâli mühletin kaldırılması sebeplerinden çıkartılmıştır (7155 sayılı Kanun’un 18. maddesiyle getirilen değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 290/f. 3). Ancak 7155 sayılı Kanun’un¹⁸⁵ 16. maddesiyle *borçlunun*

önce yapılan ödemelerin geçerli sayılması gerektiği ileri sürülmüştür (Sarısozen, **Konkordato**, s. 322. Aynı yönde: Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 223; Akil, **Adi Konkordato**, s. 169; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 427-428). Ancak kanaatimizce borçluya mühletten önce doğan borçlarını ödememesi yönünde bir komiser talimatı verilmiş olsa dahi yapılan ödeme geçerli olur. Nitekim komiser talimat vererek borçlunun tasarruf yetkisini sınırlandıramaz. Diğer taraftan öğretide mühletten önce doğan borçların ödenmesinin yasak tasarruflardan biri olarak düzenlenmesi gerektiği ileri sürülmüştür (Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 175, 493. dn; Tanrıver, Komiser, s. 75; Tanrıver, Konkordato Prosedürünün Islahı, s. 5; Tanrıver, Mühletin Kaldırılması, s. 493-494; Tanrıver, 4949, s. 79-80).

¹⁸³ Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 65; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 177-179; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 16-17; Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1201; Simil, **a. g. e.**, s. 223; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 37; Bükem, **a. g. e.**, s. 19. “... İİK. 308/c maddesinin 2.fıkrası gereğince konkordatoya tabii borcun ödenmemesi gerektiği halde konkordato talep eden şirket tarafından mühlet içerisinde bir kısım borçların ödendiği, şirket yetkili temsilcisinin dönem içi ödemeyi mahkememizin 16.07.2021 tarihli celsesindeki sözlü beyanı ile teyit ettiği, böylelikle, İİK. 291/1-c maddesi kapsamında konkordato talep eden şirketin bir kısım alacaklılarının zararına hareket ettiği...” Ankara BAM, 23. HD., E.2021/1788, K.2021/1486, T. 20.10.2021 (Lexpera, E.T. 19.07.2022).

¹⁸⁴ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 68, 171; Simil, **a. g. e.**, s. 222-223; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 177-179; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 800. Benzer doğrultuda; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 65; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 175-176, dn. 493; Tanrıver, Mühletin Kaldırılması, s. 494; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 120. Bununla beraber istisnai olarak işletmenin devamlılığı açısından borçlunun mühletten önceki borçlarını ödemesi gerekebilir. Böyle bir durum söz konusuysa borçlunun mühletten önceki borçlarını ödenmesine izin verilmelidir (Atalay, Konkordato Reformu, s. 127; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 261; Oruç, Çatıkkaç, Şuekinci, **a. g. e.**, s. 54, 65). Yargıtay’ın ise komiser tarafından ayrıca yasaklanmadıkça mühletten önceki borçların ödenmesine dayanılarak mühletin kaldırılmayacağına ilişkin kararları mevcuttur. Y. 12.HD, 10.02.1983 T., 1982/10613 E., 1983/921 K (Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 177-179). Ayrıca bkz. Tanrıver, Mühletin Kaldırılması, s. 493.

¹⁸⁵ 19.12.2018 Tarihli ve 30630 sayılı Resmî Gazete.

alacaklıları zarara uğratmak amacıyla hareket etmesi ibaresi mühletin kaldırılması sebebi olarak İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1-b. c'ye eklenmiştir¹⁸⁶. Bu kapsamda borçlu alacaklıları zarara uğratma kastıyla hareket ediyorsa mühlet kaldırılarak iflâsa tâbi borçlu açısından iflâs kararı verilebilir. Belirtmek gerekir ki benzer bir düzenleme mehzaz İsviçre İcra İflâs Kanunu'nda mühletin kaldırılması sebepleri arasında düzenlenmemiştir¹⁸⁷.

Borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla ortaya koyduğu tutum ve davranışlar; bir şeyi yapma veya yapmama şeklinde olabilir¹⁸⁸. Yine bu kapsamda borçlu, bir veya birden fazla alacaklı zararına hareket edebileceği gibi tüm alacaklıları zarara uğratılması da söz konusu olabilir¹⁸⁹.

İcra ve İflâs Kanunu'nda suç olarak düzenlenen alacaklının konkordatoda kabul yönünde oy kullanması için menfaat temin edilmesi (İİK m. 333/f. 1), borçlunun konkordato mühleti elde etmek veya konkordato projesini tasdik ettirmek için hileli tutum ve davranışlarıyla malî durumu hakkında alacaklıları veya komiseri hataya düşürmesi, konkordato projesine uymaması (İİK m. 334) hâllerinin alacaklıları zarara sokan eylemler kapsamında değerlendirilebileceği belirtilmiştir¹⁹⁰.

Alacaklıların zararına olacak şekilde işletmenin fiziki olarak boşaltılması¹⁹¹, bilanço ve malî tablolar arasında önemli farklılıklar olması¹⁹² gibi hâller üzerine borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği kabul edilerek ilgili bent uyarınca mühletin kaldırılmasına karar verilmiştir.

¹⁸⁶ Erdönmez, bu hâl kapsamında mühletin kaldırılması için borçlunun tutum ve davranışının zarar verme amacı taşıması, tehlike veya zararın doğması ve illiyet bağının bulunması gibi şartların mevcut olması gerektiğini ifade etmiştir (Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1190). Bu kapsamda borçlunun ihmâli davranışıyla alacaklıların zararına hareket etmesi sonucunda mühletin kaldırılması söz konusu olmaz (Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1196).

¹⁸⁷ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 79.

¹⁸⁸ Süha Tanrıver, “*Konkordatonun Tasdiki Şartı Olarak Dürüstlük Koşulu*”, **BATİDER**, C. 14, S. 4, 1994, s. 66; Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı s. 1191.

¹⁸⁹ Tanrıver, Dürüstlük Koşulu, s. 66; Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1197-1198.

¹⁹⁰ Kuru, **El Kitabı**, s. 1451; Yardım, **a. g. m.**, s. 81.

¹⁹¹ İzmir BAM, 17.HD., E.2021/802, K.2021/1117 T.8.7.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022).

¹⁹² İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/3951, K.2020/1521, T. 9.7.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

Borçlunun mühlet içinde alacaklıları zarara uğratma amacıyla yaptığı işlemler aynı zamanda tasarrufun iptali davasına da konu olabilir. Şöyle ki alacaklıların zararına yapılan işlemler kimi hâllerde geçersiz kabul edilirken¹⁹³; borçlunun tasarruf yetkisi kural olarak korunduğu için, yaptığı işlemler çoğu zaman maddi hukuk anlamında geçerlidir. Mühlet içinde borçlunun yaptığı işlemler her ne kadar geçerli olsa da tasarrufun iptali davasına konu olabilir. Bu noktada ilgili işleme komiserin onay veya izin vermiş olması da bu sonucu değiştirmez¹⁹⁴. Ayrıca öğretide, mahkemenin iznine tâbi tutulan ve mahkemece izin verilen işlemlerin de tasarrufun iptali davasına konu olabileceği ileri sürülmüştür¹⁹⁵. Bununla beraber öğretide ileri sürülen bir görüşe göre mühletten önce veya mühlet içinde borçlunun bazı işlemlerine karşı tasarrufun iptali davasının kabul edilmiş olması ilgili bent uyarınca mühletin kaldırılmasını gerektirmez¹⁹⁶. Zira borçlunun mühletten önceki işlemlerine dayanılarak mühletin kaldırılmasına karar verilmemesi gerekir¹⁹⁷.

Öğretide borçlunun komiserin talimatına aykırı davranması hâlinde mühletin kaldırılmasıyla birlikte iflâs kararı verilebilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin bulunması gerektiği; ancak alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket edilmesi hâlinde doğrudan doğruya iflâs sebepleri aranmaksızın iflâs kararı verilebileceği ileri sürülmüştür¹⁹⁸. Kanaatimizce aynı bent kapsamında düzenlenmiş bu iki sebep (İİK m. 292/f. 1-b. c) arasında bu şekilde bir ayırım yapılması isabetli

¹⁹³ Örneğin, İİK m. 297/2'deki işlemler açısından mahkemenin izni yoksa ilgili işlem geçersiz olduğu için tasarrufun iptali davasına konu olmaz (Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 179; Erdönmez, **a. g. e.**, s. 387; Köksoy, **a. g. e.**, 261; Şahin, **a. g. e.**, s. 291).

¹⁹⁴ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 179; Erdönmez, **a. g. e.**, s. 390; Akkaya, Tasarrufun İptali, s. 229; Köksoy, **a. g. e.**, s. 261; Şahin, **a. g. e.**, s. 291. Mühlet sürecinde alacaklılar açısından takip yasağı söz konusu olduğu için, bu sebeple aciz belgesi alamamaları hâlinde bu hususun dava şartı olarak aranmaması gerektiği ifade edilmiştir. Tasarrufun iptali davasındaki sürelerin hesaplanmasında da konkordato sürecinin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir (Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 178; Akkaya, Tasarrufun İptali, s. 239 vd; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 245; Şahin, **a. g. e.**, s. 289-290).

¹⁹⁵ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 179; Erdönmez, **a. g. e.**, s. 394; Akkaya, Tasarrufun İptali, s. 233-234; Şahin, **a. g. e.**, s. 292. Ancak mühlet içinde mahkemenin izniyle gerçekleşen bu işlemlerin tasarrufun iptali davasına konu olmasının hukuki güvenliği zedeleyeceği, İsviçre İİK'nda mühlet içinde alacaklılar kurulu veya mahkeme izniyle yapılan işlemlerin tasarrufun iptaline konu olamayacağının Kanun'da açıkça düzenlendiği, olması gereken hukuk bakımından bu yönde bir düzenlemenin daha yerinde olacağı ifade edilmiştir (Akkaya, Tasarrufun İptali, s. 233-234; Erdönmez, **a. g. e.**, s. 391; Köksoy, **a. g. e.**, s. 262). İsviçre'deki bu düzenleme hakkında bkz. Budak, Tunç Yücel, **a. g. m.**, s. 28 vd.

¹⁹⁶ Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1192; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 174.

¹⁹⁷ Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1192.

¹⁹⁸ Eroğlu, **a. g. m.**, s. 795-796.

değildir. Zira bahsi geçen düzenlemenin açık lafzı bu yönde bir yoruma elverişli değildir.

c. Borçlunun Dürüstlük Kuralına Aykırı Davranması

Borçlunun alacaklıları zarar uğratma amacıyla hareket etmesi ifadesi kapsamında konkordatoda dürüstlük koşulunun aranıp aranmadığı ayrıca değerlendirilmelidir. Bu husus 4949 sayılı Kanun¹⁹⁹ ile getirilen değişikliklerden bu yana öğretide tartışmalıdır. Bahsi geçen değişikliklerle beraber konkordato talebi bakımından “*borçlunun işlerindeki doğruluğuna*” ibaresi kaldırılmıştır²⁰⁰. Ancak bu değişiklikle beraber konkordato talep eden borçluya mühlet verilmesi için *projenin alacaklıları zarara sokmak kastından ari olması* aranmıştır²⁰¹.

Mevcut düzenlemeler çerçevesinde konkordatoda dürüstlük koşulunun aranıp aranmadığına ilişkin farklı görüşler ileri sürülmüştür. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre borçlunun dürüst olması konkordato süreci açısından şarttır²⁰². Zira dürüstlük kuralı (TMK m. 2) tüm özel hukuk ilişkileri açısından aranır. Konkordatoda borçlunun alacaklıları zarara uğraticı nitelikteki davranışlarının korunması beklenemez. Yine 7155 sayılı Kanun’un 16. maddesiyle İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1-b. c’ye eklenen

¹⁹⁹ 30.07.2003 tarihli ve 25184 sayılı Resmî Gazete.

²⁰⁰ *Öztek*, dürüstlük koşulunun konkordato mühleti verilmesi ve konkordatonun tasdiki için açıkça arandığı dönemde bu hususu eleştirerek konkordatonun tamamıyla ekonomik verilere dayanması gerektiğini ileri sürmüştü. Yazar ahlaki değer ve kriterlerin aranmasının konkordatonun amacına uygun olmadığını, insan ve işletme ayrımı yapılması gerektiğini belirtmişti. Bu kapsamda borçlunun dürüst olmayan davranışları konkordatonun tasdikine etki etmemelidir. Ancak dürüstlük kuralına aykırı davranışları sebebiyle kendisine yaptırım uygulanabilir (Selçuk Öztek, *Türk Hukukunda ve Uygulamasında Ödeme Güçlüğü İçindeki İşletmelerin Rehabilitasyonu: İmkânlar, Aksaklıklar ve Çözüm Önerileri, Türk, İngiliz ve ABD Hukukunda İşletmelerin Ödeme Güçlüğü Sorunları ve Banka İlişkileri Sempozyumu*, İstanbul Sanayi Odası Yayınları, İstanbul 1993, s. 242). Aynı doğrultuda: Taşpınar, *a. g. e.*, s. 240 vd.; Taşpınar, *Adi Konkordato*, s. 57-58.

²⁰¹ *Tanrıver*, bu ifadeye dayanarak daha dar kapsamlı da olsa borçluya mühlet verilirken hâlâ dürüstlüğün aranması gerektiğine dikkat çekmiştir. Zira mühletin kaldırılması sebeplerinden biri olarak borçlunun iyiniyetinden şüpheyi haklı gerektiren bir hâlin varlığının aranması, konkordatonun tamamen feshine ilişkin düzenlemenin muhafaza edilmesi, İİK m. 304 uyarınca konkordatoda dürüstlüğü koruyan bir suçun mevcut olması da bunu gösterir (Tanrıver, *Adi Konkordato*, s. 71-72, 87).

²⁰² Pekcanitez, Erdönmez, *a. g. e.*, s. 130-131; Atalı, Ermenek, Erdoğan, *a. g. e.*, s. 643; Yeşilova, *Öztek-Konkordato Şerhi*, s. 660-661; Börü, *Mühletin Kaldırılması*, s. 530; Bolayır, *a. g. m.*, s. 251-254; Altay, Eskiocak, *a. g. e.*, s. 11, 184; Köksoy, *a. g. e.*, s. 81; Uyar, *a. g. e.*, s. 130; Bilgen, *a. g. e.*, s. 220.

ibare de borçlunun dürüstlük kuralına aykırı davranışlarının korunmadığını gösterir²⁰³. Ayrıca borçlunun dürüstlük kuralına aykırı iş ve işlemleri konkordatonun tamamen feshine yol açabilir²⁰⁴. Belirtmek gerekir ki mahkeme kararlarında da borçlunun konkordato sürecinde dürüst olması gerektiğine dikkat çekilmiştir²⁰⁵.

Öğretide ileri sürülen diğer bir görüşe göre konkordatoda dürüstlük kuralı aranmamalıdır²⁰⁶. Zira konkordatoya ilişkin birden fazla kez kanun değişikliği yapılmasına rağmen dürüstlük kuralı yeniden düzenlenmemiştir. Bu sebeple konkordato mühleti verilirken veya konkordatonun tasdiki aşamasında dürüstlük incelemesi yapılmamalıdır. Eğer borçlunun davranışı Kanun'da düzenlenen bir mühletin kaldırılması sebebi teşkil ediyorsa, mühlet kaldırılarak borçlunun iflâsına

²⁰³ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a. g. e., s. 644; Altay, Eskiocak, a. g. e., s. 11, 184.; Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 530; Bolayır, a. g. m., s. 251-254; Köksoy, a. g. e., s. 399; Uyar, a. g. e., s. 130; Coşkun, a. g. e., s. 87.

²⁰⁴ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 660-661; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 312-313; Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 530-531; Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1187; Duran, a. g. e., s. 5-6; Bilgen, a. g. e., s. 220.

²⁰⁵ “7101 sayılı sayılı kanunla yapılan değişiklikten önceki İİK'nın 286. maddede, dürüstlük koşulu öngörülmemiş ise de, aynı maddede konkordato projesinin alacaklıları zarara sokmak kasdından arı olması koşulu öngörülmüştür. Dava tarihinde yürürlükte bulunan düzenlemelerde ise benzer bir ifadeye yer verilmemiştir. Ancak, konkordato ile ilgili düzenlemelerde iyi niyetle ilgili düzenlemenin olmaması, mahkemenin böyle bir değerlendirme yapamayacağı anlamına gelmemelidir. ... İİK'nın 292. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “uymazsa” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşıyorsa” ibaresi eklenmiştir. Diğer yandan, somut olayda uygulanma yeri tartışmalı da olsa dahi, TMK'nın 2.maddesinde, herkesin haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kuralına uymak zorunda olduğu, bir hakkın kötüye kullanılmasının hukuk düzeninin korumayacağı ifade edilmiştir. 6100 sayılı HMK'nın ikinci bölümünde, yargılamaya hakim olan ilkeler üst başlığı ile, 29.maddede, dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğü düzenlenerek, maddede, tarafların dürüstlük kuralına uygun davranmak zorunda olduğu belirtilmiştir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2018/3168, K. 019/32, T. 17.1.2019 (Lexpera, E.T., 23.07.2022). Bkz. İstanbul BAM, 17.HD., E. 2019/834, K.2019/2324, T. 19.12.2019 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/1608, K.2021/1198, T. 24.11.2021 (Lexpera, E.T. 28.07.2022). “Yeni konkordato hükümlerinde de dürüstlük her ne kadar açıkça bir koşul olarak öngörülmemişse de dürüstlük kuralının konkordatoda tamamen bertaraf edildiğini kabul etmek mümkün değildir.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/608, K.2021/1198, T. 24.11.2021 (Lexpera, E.T. 01.10.2022). “Konkordato dürüst bir borçlunun belli bir zaman kesiti içerisindeki bütün adi alacaklarını yetkili makamın onayı ve alacaklı çoğunluğunun kabulü ile tasfiyesinin sağlandığı bir icra biçimidir.” Adana BAM, 9.HD., E.2021/794, K.2021/794, T.30.12.2021 (Lexpera, 25.07.2022). “... konkordatonun tamamen feshini düzenleyen İİK m. 308/f maddesinin 1.fıkrasından da anlaşılacağı üzere, konkordatodan beklenen amacın hasıl olabilmesi için, “borçlunun dürüst olması”nın şart olduğu...” İstanbul BAM 45 HD., E.2020/1810, K. 2020/239, T.11.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “... davacı konkordato talep eden dava dilekçesi ekinde sunduğu stok listeleriyle konkordato komiserine ibraz ettiği talep edeni iyi niyetli olmadığı, dürüstlük ilkesine uygun davranmadığı ... dosya kapsamında anlaşılmaktadır.” İstanbul BAM 17.HD., E.2018/2727, K.2018/1955, T.22.11.2018 (Lexpera, E.T. 22.07.2022).

²⁰⁶ Sarısözen, **Konkordato**, s. 104-105.

karar verilebilir. Kanun'da açıkça düzenlenmeyen bir davranış, sırf dürüstlük koşuluna aykırı olduğu için konkordato sürecini olumsuz etkilememelidir²⁰⁷.

Öğretideki bir diğer görüşe göre, konkordato sürecinde dürüstlük kuralı kapsamında ikili bir ayırım yapılabilir. Şöyle ki borçlunun konkordato talep ettikten sonraki süreçte dürüst davranması gerekir. Ancak konkordato talebinden önceki süreçteki davranışlarına dayanılarak borçlunun konkordato talebi reddedilmemelidir²⁰⁸. Zira konkordatoya başvuru noktasında bu yönde bir şart mevcut değildir²⁰⁹.

5. Borca Batık Olduğu Anlaşılan Bir Sermaye Şirketi veya Kooperatifin Konkordato Talebinden Feragat Etmesi

Borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse²¹⁰, borçlu hakkında borca batıklık sebebiyle iflâs kararı verilir. Feragat talebi borca batık sermaye şirketi ve kooperatifler açısından aynı zamanda bir iflâs talebi

²⁰⁷ Yardım, **a. g. m.**, s. 88. Bununla beraber dürüstlük kuralına aykırı hareket edilmesiyle, alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket edilmesinin pratikte örtüşeceği ifade edilmiştir (Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1195-1196). Alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket edilmesi hâlinde mühletin kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmesi ise İİK m. 292 hükmünde açıkça düzenlenmiştir.

²⁰⁸ Taşpınar Ayvaz, **a. g. e.**, s. 202, 243-244. Benzer yönde: Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1192; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 258; Doğan, **a. g. e.**, s. 181-183.

²⁰⁹ Erdönmez, Alacaklıları Zarara Uğratma Amacı, s. 1192.

²¹⁰ Konkordatonun bir çekişmesiz yargı işi olması sebebiyle tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edeceği bir talep veya talep sonucu söz konusu olmadığından feragat ifadesinin talebin geri alınması olarak kabul edilmesi gerektiği nitekim konkordato talebinden feragat eden borçlunun tekrar konkordatoya başvurabileceği belirtilmiştir (Simil, **a. g. e.**, s. 226-227, 231-232; Köksoy, **a. g. e.**, s. 399-400). Benzer şekilde konkordatodan vazgeçme veya konkordatonun talebinin geri alınmasından bahsedileceği ifade edilmiştir (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1643). Diğer taraftan geri alma kavramının isabetli olmadığı zira geri almadan bahsedebilmek için HMK m. 123 uyarınca tüm alacaklıların rızasının gerektiği ileri sürülmüştür (Mehmet Ünsal Candemir, “*Adi Konkordato Talebinden Feragat*”, **TAAD**, Y.13, S. 49, 2022, s. 331). Nitekim konkordatodan feragat edilmesi, daha sonra tekrar konkordato talep edilmesini engellemez. Konkordatodan feragat üzerine mahkemenin ayrıca karar vermesi gerekir. Diğer bir ifadeyle feragat beyanı kendiliğinden sonuç doğurmaz. Ayrıca konkordatodan feragatin maddi hukuk işlemi yönü yoktur bu sebeple irade bozukluğuna dayanılarak iptali istenemez (Candemir, **a. g. m.**, s. 332).

olarak kabul edilmelidir²¹¹. Nitekim borca batıklık sermaye şirketi veya kooperatifler açısından zorunlu iflâs sebebidir²¹².

Borca batık sermaye şirketi veya kooperatiflerin konkordatodan feragat etmesi İsviçre İcra ve İflâs Kanunu'nda mühletin kaldırılması sebebi olarak düzenlenmemiştir²¹³. Türk Hukuku açısından da 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerden önceki dönemde benzer bir hüküm mevcut değildi²¹⁴. Bahsi geçen düzenlemeyle borca batık sermaye şirketi veya kooperatifler dışındaki borçlular hakkında sadece feragat edilmiş olmasına dayanılarak iflâs kararı verilemeyeceği açıklığa kavuşturulmuştur.

Konkordato süreci bir alacaklı tarafından başlatılmış olsa dahi, o alacaklının rızası olmaksızın konkordato talebinden feragat edilmesi mümkündür²¹⁵. Mahkeme konkordatonun tasdikine ilişkin kararını verene kadar borçlu konkordatodan feragat edebilir²¹⁶. Konkordatonun tasdikine karar verildikten sonra borçlunun konkordatodan

²¹¹ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 318-319; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 82; Yardım, **a. g. m.**, s. 104; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 797; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 263; Candemir, **a. g. m.**, s. 341.

²¹² Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 318; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 168; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 83; Yardım, **a. g. m.**, s. 104; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 797; Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1653.

²¹³ Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 731; Candemir, **a. g. m.**, s. 324.

²¹⁴ Ancak bu dönemde öğretide borçlunun konkordatodan feragat edebileceği ve feragatin konkordatonun reddi kararıyla aynı sonuçları doğuracağı ileri sürülmüştür. Bu sebeple konkordatodan feragat eden borçlu hakkında 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 301 kapsamında iflâs kararı verilebileceği kabul edilmişti (Kuru, **El Kitabı**, s. 1507; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3785; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi** s. 49, dn. 360; Simil, **a. g. e.**, s. 228; Kiraz, **a. g. m.**, s. 864; Leyla Akyol Aslan, **Medeni Usul Hukukunda Davadan Feragat**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2011, s. 319; Yardım, **a. g. m.**, s. 105-106; Balcı, **a. g. e.**, s. 349). Aksi hâlde mühletin kaldırılması veya konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde hakkında iflâs kararı verilmesinden endişe eden borçlunun konkordatodan feragat ederek iflâs sonucunu engellemesinin mümkün olduğu ifade edilmişti (Rüzgaresen, **a. g. e.**, 443). Yargıtay uygulamasında ise bu konuda 11. HD ile 19. HD arasında görüş ayrılığı ortaya çıkmıştı. 19. HD öğretide ileri sürülen görüşe uygun olarak tasdik talebinden feragat ile konkordato sürecinin sona ermesi durumunda da alacaklıların borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebilecekleri yönünde karar verirken; 11. HD'nin içtihadı aksi yöndeydi (Akyol Aslan, **a. g. e.**, s. 318; Biçer, Şua, **a. g. m.**, s. 734-735). Mevcut düzenlemeler çerçevesinde konkordatodan feragat sonucunda İİK m. 308'in uygulanması gerektiği yönünde bkz. Candemir, **a. g. m.**, s. 341; Coşkun, **a. g. e.**, s. 220.

²¹⁵ Simil, **a. g. e.**, s. 226; Köksoy, **a. g. e.**, s. 399; Candemir, **a. g. m.**, s. 333. Alacaklıların mahkemeden borçlunun konkordatodan vazgeçme talebini dikkate almamasını talep edebileceği ve mahkemenin borçlunun bu yöndeki talebine rağmen konkordato sürecinin devamını sağlamasının mümkün olduğu ileri sürülmüştür (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1655-1656).

²¹⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 145; Sarısözen, **Konkordato**, s. 518; Candemir, **a. g. m.**, s. 337.

feragat edip edemeyeceği ise ayrıca değerlendirilmelidir. Öğretide konkordatonun kesinleşmeyle bağlayıcı hâle geleceğinin kararlaştırıldığı durumlarda, konkordatonun tasdiki ile kesinleşmesi arasında geçen süreçte konkordatodan feragat edilebileceği ileri sürülmüştür²¹⁷.

Sermaye şirketi ve kooperatifler dışındaki borçlular da konkordato talebinden feragat edebilir. Aksinin kabulü tasarruf ilkesiyle bağdaşmaz²¹⁸. Bu durumda borca batık sermaye şirketi ve kooperatifler dışındaki borçlular hakkında, sadece feragat etmelerine dayanılarak iflâs kararı verilemez²¹⁹.

Şu hâlde borca batık olmayan sermaye şirketi ve kooperatifler ile sermaye şirketi ve kooperatifler dışındaki borçlular hakkında sadece feragat etmeleri sebebiyle iflâs kararı verilemez. Ancak bu borçlular hakkında şartları oluşmuşsa iflâs kararı verilebilir. Borçlunun konkordatodan feragat etmiş olması, hakkında iflâs kararı verilmesine engel teşkil etmez²²⁰. Örneğin konkordato talebinden feragat eden iflâsa tâbi borçlu hakkında İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1'deki ilk üç bentte sayılan hâllerden biri varsa mahkeme, mühletin kaldırılmasına ve iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar vermelidir²²¹. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m. 292'de düzenlenen hâller dışında;

²¹⁷ Simil, **a. g. e.**, s. 231. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, feragat ancak konkordatonun tasdikine ilişkin karara kadar mümkündür (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1644- 1645). Bununla birlikte Karakaş, istinaf mahkemesinin HMK m. 353/1-a bendi kapsamında kaldırma kararı vermesi hâlinde borçlunun ilk derece mahkemesi önünde konkordatodan vazgeçmesinin mümkün olduğunu ifade etmiştir (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1645). Tasdik talebinin reddi durumunda kanun yoluna başvurulması üzerine borçlunun gerek kanun yolunda gerekse sonrasında ilk derece yargılamasında konkordato talebinden feragat edebileceği yönünde bkz. Candemir, **a. g. m.**, s. 337-338. "...İİK 305. maddesi gereğince tasdik şartlarının oluşmadığı, istemci şirketin borca batık olmadığı, bu nedenle İİK 308. maddesi kapsamında doğrudan iflâs sebebinin bulunmadığı gerekçesiyle, istemci şirketin konkordato tasdik talebinin reddine karar verilmiştir. ... Bu durumda Dairemizce, borca batık olmadığı tespit edilen istemci şirketin iflâsına karar verilmeksizin, vekilin karar kesinleşmeden önce istinaf aşamasındaki feragati nedeniyle, İlk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına konkordato isteminin feragat nedeniyle reddine ilişkin yeniden esas hakkında karar verilmesi gerekmiştir." Ankara BAM, 23. HD., E.2021/52, K. 2021/ 752, T.25.5.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022).

²¹⁸ Simil, **a. g. e.**, s. 227; Köksoy, **a. g. e.**, s. 400; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 83; Candemir, **a. g. m.**, s. 334.

²¹⁹ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 246, 277; Simil, **a. g. e.**, s. 228-230; Yardım, **a. g. m.**, s. 104; Köksoy, **a. g. e.**, s. 400.

²²⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 145.

²²¹ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 83; Yardım, **a. g. m.**, 106-107; Köksoy, **a. g. e.**, s. 402; Candemir, **a. g. m.**, s. 339. Öğretide konkordatonun başarıya ulaşma şansı kalmaması sebebiyle konkordatodan

İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3'teki hâl mevcutsa iflâs kararı verilmelidir. Nitekim İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3'teki hâl sermaye şirketi veya kooperatifler dışındaki borçlular açısından zorunlu iflâs sebebidir²²².

Konkordatonun talebinin malî durumunun iyileşmesi üzerine geri alınması da mümkündür²²³. Nitekim mahkemeden iyileşme sebebiyle mühletin kaldırılmasını talep etmesine (İİK m. 291) nazaran konkordato talebini geri alması daha pratik olur. Konkordato talebinin geri alınması hâlinde mahkeme başkaca bir inceleme yapmaksızın karar verilmesine yer olmadığına karar vererek konkordato yargılamasını sona erdirir²²⁴. Konkordato talebinin geri alınması durumunda borçlunun iflâsına ancak zorunlu iflâs sebeplerinden birisi mevcutsa karar verilebilir. Bu durumda sermaye şirketi ve kooperatifler açısından borca batıklık; iflâsa tâbi diğer borçlular açısından ise İİK m. 178/f. 3'te durum varsa iflâs kararı verilebilir²²⁵.

vazgeçme üzerine iflâs kararı verilebileceği ileri sürülmüştür (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1658).

²²² Aynı yönde; Simil, **a. g. e.**, s. 230. Öğretide *Yardım*, borca batık sermaye şirketi ve kooperatifler dışındaki borçluların herhangi bir yaptırıma tâbi tutulmaksızın feragat etmesine imkân tanınması eleştirilmiştir. Bu şekilde borçluların konkordato talep ederek aleyhlerine başlatılmış veya başlatılacak olan icra takiplerini durdurmalarının önünün açıldığı ileri sürülmüştür. İcra sistemimizde takibin haksız yere durdurulmasının farklı hükümler çerçevesinde cezalandırıldığına da dikkat çekilmiştir (Yardım, **a. g. m.**, 104-107). *Karakaş*, bu durumda ihtiyari iflâs sebebi olan borçlunun aciz hâline dayanılarak da iflâs kararı verilebilmesi gerektiğini ifade etmiştir. (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1657).

²²³ Benzer yönde; Simil, **a. g. e.**, s. 235-236.

²²⁴ Simil, **a. g. e.**, s. 235-236; Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1643, 1647.

²²⁵ Simil, **a. g. e.**, s. 235-236. Konkordatonun geri alınması için alacaklıların rızasının gerekip gerekmediği konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre konkordatonun geri alınabilmesi için tüm alacaklıların rızası alınmalıdır (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 145-146; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 277; Akil, **Adi Konkordato**, s. 216; Sarısözen, **Konkordato**, s. 518; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 227; Candemir, **a. g. m.**, s. 331). Buna karşılık bir başka görüşe göre yalnızca itiraz eden alacaklıların rızasının alınması gerekir. Yargıtay'ın da bu yönde içtihatları mevcuttur (Kuru, **El Kitabı**, s. 1507; Bilgen, **a. g. e.**, s. 495). Öğretide ileri sürülen bir diğer görüşe göre ise konkordatonun geri alınması için alacaklıların rızasına gerek yoktur. Konkordatonun tasdiki bir çekişmesiz yargı işidir ve borçlunun mahkemeye konkordato talebini geri aldığını beyan etmesi yeterlidir (Simil, **a. g. e.**, s. 235; Doğan, **a. g. e.**, s. 308-309). Bu görüşe göre borçlu konkordatonun tasdikine karar verilene kadar konkordato talebini geri alabilir, ancak konkordatonun tasdikinden sonra kararın kesinleşmesine kadar geçen süreçte ancak ilgililerin rızasıyla konkordato talebini geri alabilir (Simil, **a. g. e.**, s. 235).

²²⁶ Simil, **a. g. e.**, s. 236. Borçlunun borca batıklığının ortadan kalkması sebebiyle iyileşmeye dayalı olarak konkordatodan vazgeçmesi durumunda mahkemenin sadece borca batıklığının ortadan kalkmasını yeterli kabul etmemesi borçlunun gerçek anlamda borçlarını tam olarak vaktinde ödeyebilecek duruma gelip gelmediğini incelemesi gerektiği ifade edilmiştir (Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1647).

Uygulamada ilk derece ve bölge adliye mahkemeleri, 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerden hemen sonraki süreçte İcra ve İflâs Kanunu m. 292 kapsamında iflâs kararı verirken borca batıklığı bir kriter olarak göz önünde bulundurmuştur²²⁶. Ancak daha sonraki kararlarında mahkemeler, içtihat değiştirerek ilgili madde uyarınca iflâs kararı verilmesinin borca batıklığa bağlı olmadığını vurgulamıştır²²⁷. Belirtmek gerekir ki mühletin kaldırılması sebebiyle iflâs kararı verilmesi için, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin konkordato talebinden feragat etmesi dışında, borca batıklık aranmamıştır²²⁸.

²²⁶ “... mahkemece İİK 292. madde kapsamında, konkordatonun başarıya ulaşmayacağı gerekçesiyle, davacılar borca batık şirketin kesin mühletinin kaldırılarak, konkordato talebinin reddi ile şirketin iflâs kararında ve borca batık olmayan ancak konkordato projesinin amacına ulaşamayacağı anlaşılan şirket yönünde ise konkordato talebinin reddi kararında bir isabetsizlik görülmemiştir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/1899, K.2020/2127, T.3.12.2020 (Lexpera, E. T. 23.07.2022). Aynı yönde: İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/1750, K.2020/2104, T. 3.12.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/614, K.2020/1857, T.8.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022). “Diğer yandan, İİK 292. maddede açıkça, yasanın belirttiği durumların gerçekleşmesi hâlinde re’sen İflâs kararı verilmesinde, borçlu şirketin borca batık olma koşulunun aranacağına dair açık bir düzenleme olmamakla birlikte, maddenin ilk fıkrasındaki iflâsa tabi borçlu bakımından ifadesi nedeniyle, İİK m. 292/1-b bendindeki konkordatonun başarıya ulaşmayacağı durumlarda şirketin borca batık olmasının gereği Dairemizin emsal kararlarında belirtildiği üzere kabul edilmektedir. ...” İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/473, K.2020/1873, T.15.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022). Öğretide Ermenek, konkordato sürecinin iyileşme dışında sona erdiği hâllerde sermaye şirketleri ve kooperatifler açısından mahkemenin borca batıklık araştırması da yapması gerektiğini ifade etmiştir. Özellikle borca batıklığa dayalı olarak konkordato talep edildiğinde mahkemenin borca batıklığın devam edip etmediğini inceleme yükümlülüğü bulunduğuna dikkat çekmiştir (Ermenek, **a. g. m.**, s. 513).

²²⁷ İstanbul, 17.HD., E. 2020/1970, K. 2020/2041, T. 19.11.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/783, K.2019/1794, T.10.10.2019 (Lexpera, E.T., 25.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/2129, K. 2020/373, T. 23.12.2020 (Lexpera, E.T. 22.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1831, K.2020/354, T.15.12.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

²²⁸ İİK’nun 292.maddesinde a, b, c, d bentlerinde yer alan şartlardan birinin gerçekleşmesi hâlinde mahkemece re’sen borçlunun iflâsına karar verileceği düzenlenmiştir. Borca batıklık ise bu dört bentten sadece biridir. Yani fıkranın ilk üç bendindeki hallerin varlığı saptandığında iflâsın açılması için ayrıca şirketin borca batık olması öngörülmemiştir.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/608, K.2021/1198, T. 24.11.2021 (Lexpera, E.T. 01.10.2022). “İİK 292. maddesinin amir hükmü karşısında iflâs kararı verilmesi için şirketin borca batık olmasının ya da olmamasının hiçbir önem arz etmediği açık olduğundan...” İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/221 K. 2019/886, T.9.5.2019 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). Benzer şekilde; İstanbul BAM 17.HD., E.2018/2727, K.2018/1955, T.22.11.2018 (Lexpera, E.T. 22.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/2129, K. 2020/373, T. 23.12.2020 (Lexpera, E.T. 22.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1831, K. 2020/354, T. 15.12.2020 (Lexpera, 01.10.2022); İstanbul BAM, 45. HD., 2021/23, K.2021/710, T.30.6.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/1446, K. 2020/198, T. 23.1.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); Gaziantep BAM, 11. HD., E.2021/108, K.2021/1546, T. 20.10.2021 (Lexpera, E.T. 20.07.2022). “... ancak İİK’nın 292/1a ve b maddesi hükümleri uyarınca, konkordato talep eden şirketin malvarlığının korunması için iflâsın açılmasının gerekli olduğu ve konkordatonun başarıya ulaşma imkanının bulunmadığı gerekçesiyle, borçlu şirketin iflâsına karar verilmesi gerekirken, konkordato talebinin reddine karar verilmesiyle yetinilmesinin doğru olmadığı belirtilerek, istinaf başvurusunun esasın reddine, ilk derece mahkemesi kararı düzeltilerek yeniden esas hakkında karar verilmesine, buna göre, geçici mühlet kararı kaldırılarak,

III. KONKORDATONUN TASDİKİ AŞAMASINDA BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİ

Konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi İcra ve İflâs Kanunu m. 308’de düzenlenmiştir. İlgili madde uyarınca borçlu hakkında iflâs kararı verilebilmesi için öncelikle konkordato reddedilmelidir²²⁹. İflâs kararı verilmesinin diğer bir şartı ise doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisinin mevcut olmasıdır²³⁰.

İsviçre hukukunda ise, konkordato tasdik talebinin reddi üzerine iflâs kararı verilebilmesi için ayrıca bir doğrudan doğruya iflâs sebebi aranmamıştır (İsviçre İİK m. 309)²³¹. Bununla beraber alacaklının borçlunun doğrudan iflâsını talep edebileceği hâllerden konkordatoya ilişkin neden de çıkartılmıştır²³².

A. Konkordatonun Tasdik Şartlarındaki Eksiklik Sebebiyle Reddedilmesi

Konkordato projesi gerekli hazırlık işlemleri tamamlandıktan sonra ve Kanun’da aranan şartları (İİK m. 305) taşıması hâlinde mahkeme tarafından tasdik

talepte bulunan şirketin konkordato talebinin reddiyle iflâsına karar verilmiştir.” Y. 23. HD., 2019/2694, K. 2021/118 T. 20.1.2021 (Lexpera, 18.04.2022). Benzer şekilde; Y. 23. HD., E.2019/223, K.2020/4184, T.10.12.2020 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2019/2408, K. 2020/3297, T. 27.10.2020 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2020/1076, K. 2020/4145, T. 9.12.2020 (Lexpera, E.T. 18.04.2022).

²²⁹ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 561; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 85.

²³⁰ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 561; Aydemir, **a. g. e.**, s. 82. *“Tasdik talebinin reddi ile birlikte iflâsına karar verilebilmesi için ise borçlunun iflâsa tabi olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin bulunması gerekir. İİK’nın 178 ve 179. Maddeleri, iflâsa tabi borçlunun aciz hâlinde olması ve borca batık bulunması hâlinde iflâsına karar verileceğini düzenlenmektedir.”* İstanbul BAM, 17.HD., E.2021/182, K.2021/239, T.18.2.2021 (Lexpera, E.T., 22.07.2022).

²³¹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 141; Kaplan, **a. g. e.**, s. 50; Cenk Akil, *“Salt Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olmasının Re’sen İflâs Kararı Verilmesini Gerektirip Gerektirmediği”*, **Prof. Dr. Selçuk Öztek’e Armağan**, C. I, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, s. 54; Staehelin, **a. g. m.**, s. 48.

²³² Budak, Tunç Yücel, **a. g. m.**, s. 25; Akil, Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması, s. 54.

edilir. Mahkemenin tasdik kararından sonra konkordato, resmi bir nitelik kazanır ve bağlayıcı hâle gelir²³³.

Konkordatonun tasdik şartları İcra ve İflâs Kanunu m. 305'te düzenlenmiştir. Mahkeme konkordatonun tasdikine ilişkin kararını bu şartların gerçekleşip gerçekleşmediğini inceleyerek verir. Konkordatonun tasdiki için aranan bu şartların hepsinin birlikte bulunması zorunludur²³⁴.

Konkordatonun tasdiki için aranan ilk şart, adi konkordatoda konkordato sonucu elde edilecek tutarın borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktardan²³⁵ fazla olmasıdır. Malvarlığının terki suretiyle konkordato açısından ise konkordatoda paraya çevirme sonucunda elde edilecek tutar borçlunun iflâsı hâlinde eline geçecek miktardan fazla olmalıdır (İİK m. 305/f. 1- b. a)²³⁶.

²³³ Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 52.

²³⁴ Kuru, **El Kitabı**, s. 1490; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 139; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 74, 139; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 527; Kale, **a. g. e.**, s. 55; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 256-258; Akil, **Adi Konkordato**, s. 197-198; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 479-480; Coşkun, **a. g. e.**, s. 195; Kumkale, **a. g. e.**, s. 117; Oruç, Çatıkkaş, Şuekin, **a. g. e.**, s. 75. Ayrıca bkz. Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 474-475, dn. 213.

²³⁵ Borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçecek miktar hesaplanırken, iflâsın doğuracağı olumsuz sonuçların da değerlendirilmesi gerekir (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 157; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 529; Kale, **Adi Konkordato**, s. 251). Örneğin borçlunun malları iflâs tasfiyesi sırasında paraya çevrilirken muhammen bedelinin yarı fiyatına satılabilir (Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 529; Kale, **Adi Konkordato**, s. 251). Ayrıca borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçecek miktarın hesaplanmasının masraf ve zaman kaybına neden olabileceği ifade edilmiştir. Zira komiserin bu hesabı yapılabilmesi her zaman için mümkün değildir. Diğer taraftan tasdik yargılamasında bu şarta itiraz edilmesi hâlinde mahkeme bilirkişiye başvurabilir. Yine mahkeme bu şartın gerçekleşip gerçekleşmediğini değerlendirmek için her ne kadar zorunlu olmasa da iflâs analiz raporu sunulmasını isteyebilir. Gerek mahkemenin bilirkişiye başvurması gerekse iflâs analiz raporu talep edilmesi masraf ve zaman kaybına sebep olur (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 129; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 534).

²³⁶ 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerden önceki dönemde bu şart sadece malvarlığının terki suretiyle konkordatoda aranmaktaydı. Konkordatonun malvarlığının tasfiyesini esas alan bir kurum olmaması sebebiyle bu şartın adi konkordatoya uygun olmadığı; ancak malvarlığının terki suretiyle konkordatoda uygulanabileceği ileri sürülmüştür. Borçlunun kaynakları ile orantılı olan bir ödeme planının alacaklılar tarafından kabul edilmesi hâlinde konkordatonun tasdik edilmesinin daha isabetli olacağı belirtilmiştir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 128-129; Atalay, Konkordato Reformu, s. 121-122).

Konkordatonun tasdiki için aranan bir diğer şart teklif edilen tutarın borçlunun kaynaklarıyla²³⁷ orantılı olmasıdır. (İİK m. 305/f. 1-b. b). Konkordato komiseri bu hususu raporunda tespit edecektir²³⁸. Ancak mahkeme gerekli görürse borçlunun teklifini kaynaklarıyla orantılı olup olmadığının tespiti için bilirkişiye başvurabilir²³⁹. Öğretide bu şartın aynı zamanda konkordato sonucunda alacaklıların eline geçecek miktarın iflâsa oranla daha fazla olması şartını da kapsadığı ifade edilmiştir²⁴⁰.

Borca batık durumda olmayan borçlunun tenzilat konkordatosu talep etmesinin orantılılık şartına aykırılık teşkil edip etmediği ayrıca değerlendirilmelidir. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, konkordatonun tasdikine ilişkin şartlar göz önünde bulundurulduğunda, borca batık durumda olmayan borçlunun tenzilat konkordatosu talep etmesi hâlinde hem alacaklıların eline iflâs durumuna nazaran daha az miktarda para geçer hem de bu husus orantılılık hususuna aykırılık teşkil eder. Bu sebeple borca batık olmayan borçlu tenzilat konkordatosu talep edemez²⁴¹. Öğretideki aksi yöndeki

²³⁷ İİK m. 305/f. 1-b’de kullanılan kaynak ifadesi, malvarlığından daha farklı bir anlam taşır. Bu kapsamda kaynak kavramı, ödeme araçlarına ilişkin bir ifadedir (Atalay, Konkordato Reformu, s. 121; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a. g. e., s. 535; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 259; Akyürek, Akyürek, a. g. e., s. 482).

²³⁸ Komiser tarafından mühlet sürecinde borçlunun mallarına ilişkin kıymet takdiri; tasdik aşamasında borçlunun teklif ettiği tutarla kaynaklarının orantılı olup olmadığını değerlendirilmesinde önem taşır (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 545-546; Kuru, **El Kitabı**, s. 1471; Tanrıver, a. g. e., s. 168; Kale, **Adi Konkordato**, s. 243; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 451; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 132; Buroğlu, Reyna, a. g. e., s. 43). Nitekim komiserin mühlet aşamasında kıymet takdiri hususunda gerekli olması hâlinde bilirkişiye başvurabileceği belirtilmiştir (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 132). “*Borca batık olan şirketin zararda etmesi karşısında teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olduğundan söz edilemeyeceği...*” İstanbul BAM, 17. HD., E.2021/645, K. 2021/738, T. 10.6.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022); Ankara BAM, 23. HD., E.2020/1215, K. 2021/759, T.25.5.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022).

²³⁹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1491; Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 130; Tanrıver, Deynekli, a. g. e., s. 95; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 133; Altay, Eskiocak, a. g. e., s. 214. Ayrıca bkz. Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 93. Aksi yönde bkz. Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 453.

²⁴⁰ Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 130; Sarısözen, **Konkordato**, s. 506; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 257; Akil, **Adi Konkordato**, s. 197; Namlı, a. g. m., s. 1538. Nitekim 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerden önceki dönemde, borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçecek miktarın konkordatoda alacaklıların eline geçecek miktardan fazla olması şartı ayrıca aranmamasına rağmen öğretide; borçlunun teklifinin mevcuduyla orantılı olup olmadığı incelenirken bu hususun da göz önünde bulundurulacağı ifade edilmişti (Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 13; Belgesay, **Şerh**, s. 511; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 531; Berkin, **Konkordato**, s. 86; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 24; Tanrıver, Deynekli, a. g. e., s. 93; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 153).

²⁴¹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1452; Öztek, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 161 vd.; Kale, a. g. e., s. 49; Kale, **Adi Konkordato**, s. 216, s. 252; Köksöy, a. g. e., s. 49; Akyürek, Akyürek, a. g. e., s. 162; Coşkun, a. g. e., s. 19; aynı yönde Oruç, Çatıkkaş, Şuekinci a. g. e., s. 10. Öğretide Berkin, borçlunun mevcudunun konkordatoda teklif ettiği tutardan fazla olmasının alacaklıları zarara uğratma kastına

görüŖe göre ise, aciz hâlinde olan borçlunun, konkordato projesinde iyileŖtirme planı mevcutsa borca batık durumda olmasa dahi, tenzilat konkordatosu talep etmesine imkân tanınmalıdır²⁴². Bu kapsamda borca batık durumda olmayan borçlunun tenzilat konkordatosu talep edemeyeceğini kabul etmek isabetli değildir. Zira konkordato borçlunun malvarlığını tasfiye etmeyi amaçlayan bir kurum olmadığı için tüm malvarlığını satması kendisinden beklenemez²⁴³.

Konkordatonun tasdiki için konkordato projesinin gerekli alacaklı çoğunluğuyla kabul edilmiŖ olması gerekir. Konkordatonun tasdiki için gerekli çoğunluk İcra ve İflâs Kanunu m. 302/f. 3'te düzenlenmiŖtir. Bu hükme göre konkordato projesi, kaydedilmiŖ alacaklı ve alacakların yarısı veya alacaklıların dörtte biri ve alacakların üçte ikisini aşan bir çoğunlukla kabul edilmiŖ olmalıdır²⁴⁴.

delil niteliğinde olduğunu ifade etmiŖtir (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 531). Borçlunun malvarlığı borçlarını karŖılayacak düzeyde olsa da borçlarını ödeyebilmesi için mevcudunu kısa sürede paraya çevirmesi mümkün değilse vade konkordatosu talep edebilmelidir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1452; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 165; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 154; Sarısözen, **Konkordato**, s. 128-129; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 94; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 483; Kumkale, **a. g. e.**, s. 71). Ayrıca bkz. İİK m. 285'de değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun'un 13. maddesinin gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileŖtirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 6-7 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

²⁴² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 11-13; Atalay, Konkordato Reformu, s. 120-121; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 534; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 41-42; Akil, **Adi Konkordato**, s. 37; Şahin, **a. g. e.**, s. 32-33. Budak/Kale, eserin birinci basısında borca batık olmayan borçluların ancak vade konkordatosu talep edebileceğini görüşündeyken ikinci baskıda görüş deęiŖtirmiŖtir (Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 534-535). "... borca batık olmamakla birlikte borç ödemededen aciz hâlinde bulunan bir borçlunun vade konkordatosu istemesinin mümkün olduğu, diğer bir deyiŖle mevcudu borçlarının tamamını ödeyebilecek durumda olan bir borçlunun mallarını o anda satarak vadesi gelmiŖ bütün borçlarını ödemesi mümkün değilse, o zaman borçlunun borçlarını %100 yani tamamen ödeme taahhüdünde bulunarak alacaklılardan kendisine bir mühlet verilmesini isteyebileceğini, bu durumdaki bir borçlunun normal olarak tenzilat konkordatosu isteyebilmesinin mümkün olmadığını, zira böyle bir teklifin, teklif edilen meblağın borçlunun kaynakları ile orantılı olması şartlarına uygun düşmeyeceğini... 7101 sayılı kanun ile değişik 285. maddenin hükümet gerekçesinde bu yönde olduğunu, mevcudu borçlarının tamamını ödeyebilecek durumda olan davacı borçlunun düzenlemiŖ olduğu konkordato projesinde %20 tenzilat istemesinin mümkün olmadığını belirterek şartları oluşmayan davanın reddine karar verilmiŖtir. Karar, borçlu davacı şirket vekili tarafından istinaf edilmiŖtir... İİK'nun 285. maddede düzenlenen konkordato talebine ilişkin yasal düzenleme, hükümet gerekçesi, gerekçede ki sınırlama getirilmesinden kaçınıldığına dair açıklama, ... bir yıllık kesin mühlet verilmesi gerekirken aksine verilen ret kararı isabetli görölmemiŖtir." İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/28, K.2019/480, T.14.3.2019 (Lexpera, E.T. 01.10.2022).

²⁴³ Atalay, Konkordato Reformu, s. 121; Atalay, Konkordato Projesi, s. 99; Karakaş, Tenzilat Konkordatosu, s. 788 vd.

²⁴⁴ Alacağını İİK m. 299'da öngörölen sürede yazdırmamıŖ olan alacaklılar konkordato nisabının belirlenmesinde ve konkordatonun tasdikine ilişkin oylamada dikkate alınmaz (Akil, **Sorularla**

Konkordatonun tasdiki için aranan bir diğer şart imtiyazlı alacaklıların²⁴⁵ alacaklarının tam olarak ödenmesi ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilmiş borçların ifasının, alacaklı bundan açıkça vazgeçmemişse, teminata bağlanmış olmasıdır²⁴⁶. Çekişmeli alacaklar, geciktirici şarta bağlı alacaklar ile belirsiz vadeli alacaklar için teminat yatırılıp yatırılmayacağı ve ne ölçüde yatırılacağına mahkeme karar verir (İİK m. 302/f. 6 kıyasen uygulanır). Bununla beraber alacaklıların açık bir beyanla teminattan kısmen veya tamamen vazgeçmeleri mümkündür²⁴⁷. Ayrıca alacağı teminata bağlı olmasa da alacaklılar konkordato projesine onay vermek için teminat gösterilmesini isteyebilirler²⁴⁸. Teminat, borçlu veya üçüncü bir kişi tarafından gösterilebilir²⁴⁹. Borçlunun konkordatonun tasdiki aşamasında gösterdiği teminatın yetersiz olması hâlinde kendisine teminatı tamamlaması için kısa bir süre verilmesi gerektiği ileri sürülmüştür²⁵⁰.

Konkordato, s. 143). Ancak alacağın bilançoda kayıtlı olması durumunda alacaklı konkordato oylamasında dikkate alınır (Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3679).

²⁴⁵ İİK m. 206/f. 1- 1. sıradaki alacaklar bu kapsamdadır. Alacağını İİK m. 299'da öngörülen sürede yazdırmayan imtiyazlı alacaklılar teminattan faydalanamazlar (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 144).

²⁴⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 132; Sarısözen, **Konkordato**, s. 509. Teminat şartı 7101 sayılı Kanunla getirilen değişikliklerle beraber hafifletilmiştir. İİK m. 305'te değişiklik yapan 7101 sayılı Kanun'un 33. maddesinin gerekçesinde konkordatonun başarılı bir iyileştirme aracına dönüştürülmesi amacıyla teminattan vazgeçildiğine yer verilmiştir (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 14 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022). Ayrıca bkz. Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 535-536; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 262; Namlı, **a. g. m.**, s. 1539; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1547).

²⁴⁷ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 565; Berkin, **Konkordato**, s. 89; Arar, **a. g. e.**, s. 307; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 31; Kuru, **El Kitabı**, s. 1493; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 469; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3750; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 135; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 536; Süha Tanrıver, "*İflâs Dışı Konkordato Bakımından Tasdik Şartı Olarak Teminat*", **AÜHFD**, C. 44, S. 1, 1995, s. 211-212; Kale, **a. g. e.**, s. 53; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 263; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 269; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1546; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 484; Eriş, **a. g. e.**, s. 860; Doğan, **a. g. e.**, s. 145-146.

²⁴⁸ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 262.

²⁴⁹ Arar, **a. g. e.**, s. 306; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 133; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 536; Tanrıver, Teminat, s. 213; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1548; Uyar, **a. g. e.**, s. 125; Doğan, **a. g. e.**, s. 151; Balcı, **a. g. e.**, s. 267; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 490.

²⁵⁰ Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 30; Kuru, **El Kitabı**, s. 1492; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 467, dn. 198; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3746; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 133; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 536; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 128-129; Tanrıver, Teminat, s. 219; Kale, **a. g. e.**, s. 53; Kale, **Adi Konkordato**, s. 253; Eriş, **a. g. e.**, s. 860; Doğan, **a. g. e.**, s. 169. Bununla birlikte hiç teminat gösterilmemesi hâlinde, mahkemenin duruşmaya kadar teminatın tamamlanması gerektiğini aksi hâlde ayrıca süre verilmeyeceğini borçluya

Konkordatonun tasdiki için gerekli yargılama giderleri ve konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenecek para üzerinden alınması gereken harcın tasdik kararından önce borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olması gerekir²⁵¹. Yargılama giderlerinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 323'e göre belirleneceği ve bu giderlerin sadece tasdik kararı için gerekli olan giderlerden ibaret olduğu ifade edilmiştir²⁵².

Konkordatonun tasdiki için yukarıda açıklanan bu şartlar bulunmazsa konkordato tasdik edilmez. Konkordato talebi reddedilen iflâsa tâbi borçlu hakkında, doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin de mevcut olması koşuluyla iflâs kararı verilir (İİK m. 308/f. 1).

B. Konkordatonun Tasdik Şartlarındaki Eksiklik Dışındaki Bir Sebeple Reddedilmesi

Konkordato talebi, tasdik şartlarının eksik olması dışındaki bir sebepten dolayı da reddedilebilir. Nitekim tasdik aşamasında, tasdik aşamasına kadar gelen süreç ilişkin telafisi güç bir eksikliğin tespit edilmesi hâlinde konkordatonun reddine karar verilmesi gerekir²⁵³.

bildirilmesi gerekir (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 30; Kuru, **El Kitabı**, s. 1492; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 467, dn. 198; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3745; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 128; Tanrıver, Teminat, s. 219; Eriş, **a. g. e.**, s. 860).

²⁵¹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 136; Sarısözen, **Konkordato**, s. 513; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 264. Yargılama giderleri ve tasdik harçlarında ödenmemiş olması hâlinde borçluya gerekli tutarın depo edilmesi için kesin süre verilmesi gerekir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1497; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 473-474; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3759 vd; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 537; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 136; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 494-495). “İİK’nın 305/1-e bendi gereği konkordatonun tasdiki şartlarından biri de konkordato tasdikinin gerektirdiği yargılama giderleri ile konkordatonun tasdiki durumunda alacaklılara ödenmesi kararlaştırılan para üzerinden alınması gereken harcın, tasdik kararından önce, borçlu tarafından mahkeme veznesine depo edilmiş olmasıdır. Somut olayda ihtarın tebliğine rağmen belirtilen harç ve masraflar yatırılmadığı gibi davacı vekili duruşmada açıkça tasdik harç ve giderlerini yatırmayacağını beyan ettiğine göre, mahkemece davacının konkordato tasdiki talebinin reddine karar verilmesi yerindedir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2021/182, K.2021/239, T. 18.2.2021 (Lexpera, E.T., 22.07.2022).

²⁵² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 136.

²⁵³ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 48.

Konkordato komiserinin raporunu ve dosyayı mahkemeye kesin mühlet sona erdikten sonra sunması hâlinde konkordatonun reddi söz konusu olabilir. Şöyle ki komiserin konkordato dosyasını ve raporunu mahkemeye sunmasına ilişkin İcra ve İflâs Kanunu'nda iki süre öngörülmüştür²⁵⁴. Öncelikle komiserin kesin mühlet içinde konkordatonun tasdikine ilişkin işlemleri tamamlayarak dosyayı raporuyla birlikte mahkemeye sunması gerekir (İİK m. 290/f. 1). Ayrıca komiser, iltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi eder (İİK m. 302/f. 8). Mahkemenin söz konusu raporun ve dosyanın konkordato mühletinde verilir verilmediğini araştırması gerekir²⁵⁵.

Komiserin raporunu ve dosyayı mahkemeye yedi günlük süre geçtikten sonra (İİK m. 290/f. 1) ancak kesin mühlet içinde vermesi hâlinde konkordatonun sadece bu sebeple reddedilmemesi gerekir²⁵⁶. Bununla birlikte raporun ve dosyanın kesin mühletin sona ermesinden sonra verilmesi hâlinde mahkemenin ne şekilde hareket edeceği öğretide tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, konkordato komiseri dosyayı ve raporunu mühlet süresi bittikten sonra mahkemeye sunarsa tasdik talebi reddedilmelidir²⁵⁷. Bu görüşe göre komiser, borçlunun zararından genel

²⁵⁴ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 240; Akil, **Adi Konkordato**, s. 181.

²⁵⁵ Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 61.

²⁵⁶ Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 342; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 240; Akil, **Adi Konkordato**, s. 182; Sarısözen, **Konkordato**, s. 495; Doğan, **a. g. e.**, s. 220. Aksi görüş için bkz. Coşkun, **a. g. e.**, s. 185.

²⁵⁷ Kale, **a. g. e.**, s. 61; Kale, **Adi Konkordato**, s. 248; Doğan, **a. g. e.**, s. 221; Balcı, **a. g. e.**, s. 227. 4949 sayılı Kanun'un 75. maddesiyle yapılan değişiklikten önce komiserin konkordato dosyasını ve raporunu mahkemeye verilmek üzere icra dairesine tevdi etmesi gerekiyordu (4949 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikten önceki hâliyle İİK m. 296/f. 1). Bu dönemde öğretide, konkordato dosyası ve komiser raporunun mühlet bittikten sonra icra dairesine tevdi edilmesi hâlinde, mahkemenin konkordato talebini reddetmesi gerektiği ileri sürülmüştü (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 536, 554; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 49, 89-90; Kuru, **El Kitabı**, s. 1460, 1486; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 424; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3709; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 189; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 57, Bükem, **a. g. e.**, s. 37). *Postacıoğlu*'na göre, mahkemeye konkordato dosyası süresinde tevdi edilmişse komiser raporunun daha sonra sunulması mümkündür (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 89-90). Ancak öğretide böyle bir ayırımın isabetli olmadığı ifade edilmiştir (Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 458; Pekcenitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 119, Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 135; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 342). Öğretide konkordato dosyasının mahkemeye sunulmasından önce mühletin sona ermesi hâlinde, mühlet kaldırılmış gibi sonuç doğacağı ifade edilmiştir (Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 387). “*İlk derece Mahkemesince en son bu tarih itibarıyla tasdik konusunda bir karar verilmesi gerekirken (İİK m. 304/I), hukuka aykırı olacak ve yasa ile belirlenen sürelerin hakim*

hükümlere göre sorumlu olur²⁵⁸. Öğretide ileri sürülen bir diğer görüşe göre, dosya ve raporun mahkemeye geç sunulması hâlinde konkordato talebinin doğrudan reddedilmesi, komiserin gecikmesinden dolayı borçlunun cezalandırılması anlamına geleceği için adil olmaz. Bu sebeple eğer gecikmeye rağmen makul bir süre içinde dosya ve rapor tevdi edilirse tasdik talebi incelenmelidir²⁵⁹.

Konkordato sürecinde borçlunun dürüstlük kuralına uygun hareket etmesi gerekir²⁶⁰. Aksi hâlde borçlunun konkordato talebi reddedilmelidir²⁶¹. Örneğin, mahkeme tasdik yargılamasında, borçlunun mühletin kaldırılmasına sebep olacak davranışlarda bulunduğunu tespit ederse, bu hususu re'sen dikkate alarak borçlunun dürüst olmadığı gerekçesiyle konkordatonun tasdik talebini reddedebilir²⁶². Bunun

tarafından değiştirilmesine izin vermeyen genel hukuk ilkesini çiğneyecek şekilde, 30.04.2020 tarihli ara kararı ile duruşmanın kesin mühletin olduğu tarihten sonrasına, 16.07.2020 tarihine bırakılması ve kesin mühletin bitiminden sonraki bu tarihte sadece konkordato isteminin usulden reddine karar verilmesinin mümkün olduğu gözden kaçırılarak esasa ilişkin nedenlerle konkordato isteminin reddine karar verilmesi doğru olmamıştır.” Ankara BAM, 23. HD., E.2021/853, K.2021/1458, T. 13.10.2021 (Lexpera, E.T. 20.07.2022). “Komiserler kurulunca kesin mühlet içerisinde yapılması gereken işlerden İİK’nın 299, 300 ve 301. maddelerindeki işlemler yapılmamış; yani alacaklılar alacaklarını bildirmeye davet edilmemiş, borçlunun alacaklar hakkındaki beyanı alınmamış, alacaklılar toplantıya çağırılmamıştır. ... İlk derece Mahkemesince İİK’nın 292/son maddesindeki emredici hükme aykırı olarak borçlu duruşmaya davet edilmeksizin karar verilmiş olup, Dairemizce HMK’nın 353/(1)-a.6 maddesi uyarınca bu eksikliğin tamamlanması için İlk derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve yeniden esas hakkında karar verilmesi için kararı veren Mahkemeye gönderilmesi durumunda, Mahkemece borçlu hakkındaki kesin mühlet 14.06.2021 tarihinde olduğundan İİK’nın 304. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki emredici hüküm doğrultusunda konkordato hakkında karar verilmesi mümkün olmayacaktır. Yine kesin mühlet sürecindeki usulsüzlükler ve İİK’nın 304. maddesinin birinci fıkrasının 2. cümlesi nedeniyle Dairemizce HMK’nın 353/(1)-b.2. maddesi uyarınca konkordatonun esası hakkında karar verilmesinin mümkün olmadığı düşünülmüştür. Bu durumda Dairemizce, istemci için kesin mühletin 14.06.2021 tarihinde sona erdiği, onun için devam eden bir konkordato prosedürünün varlığından söz edilemeyeceği, istemcinin yeniden konkordato isteminde bulunmasının mümkün olduğu gözetilerek, HMK’nın 355. maddesi uyarınca, İlk derece Mahkemesinin kararının kaldırılmasına ve konkordato isteminin usulden reddine dair yeniden esas hakkında karar verilmesi gerekmektedir.” Ankara BAM, 23. HD., E.2021/1433, K.2021/1154, T. 8.9.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022).

²⁵⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 119; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 189; Kale, **a. g. e.**, s. 61; Kale, **Adi Konkordato**, s. 248; Bükem, **a. g. e.**, s. 38.

²⁵⁹ Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 66; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 234 vd.; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 342-282; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 242; Sarısözen, **Konkordato**, s. 495.

²⁶⁰ Bkz. II. Bölüm, II, F, 4, c, s. 70.

²⁶¹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1490; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 507; Kale, **a. g. e.**, s. 15, 48; Kale, **Adi Konkordato**, s. 265; Coşkun, **a. g. e.**, s. 87; Bilgen, **a. g. e.**, s. 224 vd. Borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket etmesine dayanılarak konkordatonun tasdik talebinin reddine karar verilmesine ilişkin örnekler için bkz. Uyar, **a. g. e.**, s. 127-129.

²⁶² Kuru, **El Kitabı**, s. 1491. *Yardım*, borçlunun konkordato mühletinde konkordatoyu kötüniyetle sakatlayan bir davranışının aynı zamanda İİK m. 292/f. 1-c uyarınca mühletin kaldırılmasına sebep olabileceğini ancak borçlunun davranışının bu bent kapsamında değerlendirilememesi hâlinde

yanı sıra konkordato projesinde yer almayan bir alacaklının tasdik aşamasında itiraz etmesi üzerine alacaklı olduğun tespit edilmesi borçlunun dürüst olmadığı yönünde bir kanaat oluşturabilir ve bu da konkordatonun tasdik talebinin reddine sebep olabilir²⁶³.

Konkordatonun feshine sebep olabilecek hususların tasdik aşamasında fark edilmesi hâlinde konkordatonun tasdik talebinin reddedilmesi gerekir²⁶⁴. Örneğin, konkordato projesinin alacaklılar arasındaki eşitlik prensibine aykırı olması hâlinde tasdik talebinin reddedilmesi gerektiğine ilişkin kararlar mevcuttur²⁶⁵. Bu sebepler ilgililer tarafından ileri sürülebileceği gibi, mahkemece de re'sen dikkate alınabilir²⁶⁶. Borçlunun dürüstlük kuralına aykırılık teşkil eden ve ileride konkordatonun feshine

mahkemenin m. 308 uyarınca tasdik talebini reddetmesi gerektiğini ileri sürmüştür (Yardım, a. g. m., s. 82).

²⁶³ Kuru, *El Kitabı*, s. 1488.

²⁶⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a. g. e., s. 538; Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 130-131, s. 144; Pekcanitez, Erdönmez, a. g. m., s. 140; Budak, Kale, *Öztek-Konkordato Şerhi*, s. 539; Ulukapı, *Konkordatonun Feshi*, s. 48; Kale, *Adi Konkordato*, s. 253; Bolayır, a. g. m., s. 260; Akil, *Sorularla Konkordato*, s. 254; Akil, *Adi Konkordato*, s. 195; Yardım, a. g. m., s. 82; Eroğlu, a. g. e., s. 311.

²⁶⁵ “Tasdik için aranan koşulların dışında mahkemenin Yasa’nın öngördüğü birtakım ilkeleri de gözetmesi gerekir. Bunlardan ilki borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatlerin hükümsüz olduğuna ilişkin kuraldır (İİK m. 308/d). Bu düzenleme “alacaklılar arası eşitlik” ilkesinin dayanağı olarak kabul edilmektedir... Her ne kadar bu ilke İcra ve İflâs Kanunu’nun “konkordatonun tamamen feshi” başlıklı 308/f maddesinde düzenlenmiş ise de bu sadece kötüninietin tasdikten sonra anlaşılması haline münhasır gibi değerlendirilmemelidir, elbette bu mutlak bir sonuçtur fakat mahkeme henüz tasdik aşamasında kötüninieti fark ettiğinde konkordatoyu tasdikten kaçınmalıdır... bir kısım alacaklıların tamamen tenzil edileceği, bunlardan geriye kalanların 50.000,-TL üzerinden ikinci bir tasnife tutularak bu tutarın altında kalan alacaklıların tam ve derhal ödeneceği, bu tutarın üstünde kalan alacaklılara ise faiz ödenmeksizin yani faiz oranında tenzilat yapılarak altışar ay aralıklarla üç eşit taksitte ödeneceği şeklinde formüle edilen konkordato projesi eşitlik ilkesine tamamen aykırı ve alacaklıları zararlandırıcı niteliktedir.” Ankara BAM, 23.HD., E.20220/1159, K. 2020/1104, T. 9.9.2020 (Lexpera, E.T. 26.07.2022); Aynı yönde bkz. Ankara BAM 23. HD., E.2021/1171, K.2021/1442, T. 13.10.2021 (Lexpera, E.T. 24.09.2022). Bununla beraber aksi yönde kararlar da mevcuttur. “Dava konusu uyuşmazlıkla ilk derece mahkemesi tarafından talepte bulunan şirketin İİK 308/d maddesi kapsamında bir kısım alacaklılar için imtiyazlı vaatlerin dürüstlük kuralına aykırı olduğu, bu kapsamda konkordato projesine onayın İİK 302. Maddesi ve I. Fıkrasının a ve b bentlerinde aranan nispette gerçekleşmediğinden bahisle talebin reddine karar verilmiş ise de; İİK 308/d maddesinin “Borçlu tarafından alacaklılardan birine konkordato projesinde öngörülenden fazla olarak yapılan vaatler hükümsüzdür” hükmüne haiz olduğu , ilgili maddenin konkordato haricinde yapılan imtiyazlı vaatlerin hükümsüzlüğünü düzenlediği , proje kapsamında bir kısım alacaklılar yönünden yapılan ödeme vaatlerinin tek başına konkordato tasdik talebinin reddine yasal ve yeterli bir sebep ve gerekçe olmayacağı , bu yönüyle konkordato talep edenin istinafinin yerinde olduğu...” Kayseri BAM, 6. HD., E.2020/754, K.2020/879, T. 16.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); Aynı yönde: Kayseri BAM, 6. HD., E.2020/684, K.2020/738, T. 30.10.2020 (Lexpera, E.T. 02.10.2022); Kayseri BAM, 6. HD., E.2021/1212, K. 2021/1332, T.10.9.2021 (Lexpera, E.T., 02.10.2022).

²⁶⁶ Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 131; Budak, Kale, *Öztek-Konkordato Şerhi*, s. 539; Akil, *Sorularla Konkordato*, s. 254; Bolayır, a. g. m., s. 256.

sebeup olabilecek davranış ve beyanlarının konkordatonun tasdiki aşamasında dikkate alınması, dolaylı olarak konkordatonun tasdik sürecinde dürüst davranmasının arandığını gösterir²⁶⁷.

Konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine mahkeme, doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin de mevcut olması hâlinde iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verir (İİK m. 308/f. 1).

Borçlu konkordatonun tasdiki yargılamasında konkordato talebinden feragat edebilir. Böyle bir durumda mahkemenin tasdik şartlarının oluşup oluşmadığını incelemeksizin konkordato talebinin reddine karar vermesi gerekir²⁶⁸. Tasdik yargılamasında borçlunun feragati üzerine konkordato talebinin reddedilmesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilip verilemeyeceği ayrıca değerlendirilmelidir. Mühletin kaldırılması aşamasında sermaye şirketi ve kooperatiflerin borca batıklığı hâlinde iflâs kararı verileceği düzenlenmiştir (İİK m. 292/f. 1- b. d). Bu hüküm doğrultusunda konkordato tasdik talebinin reddedilmesi hâlinde de yalnızca borca batık bir sermaye şirketi ve kooperatif söz konusuysa mahkemenin re'sen iflâs kararı vermesi gerektiği ileri sürülebilir. Ancak kanaatimizce konkordato talebinden feragat edilmesi de konkordatonun reddi sonucunu doğuracağı için İİK m. 308/f. 1 hükmü uygulanmalıdır. Aksi hâlde borçlu tasdik yargılamasında konkordatodan feragat ederek İİK m. 308 hükmünün uygulanmasının önüne geçebilir.

²⁶⁷ Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 130-131.

²⁶⁸ Kuru, **El Kitabı**, s. 1507; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3783; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 277; Akil, **Adi Konkordato**, s. 216; Sarısözen, **Konkordato**, s. 519; Akyol Aslan, **a. g. e.**, s. 320.

C. Konkordatonun Tasdik Edilmemesi Hâlinde İflâs Kararı Verilmesinin Şartları

1. Konkordatonun Tasdik Edilmemesi Hâlinde Doğrudan Doğruya İflâs Sebeplerinden Birinin Aranıp Aranmayacağı Meselesi

İcra ve İflâs Kanunu m. 308'in açık lafzına rağmen konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin aranıp aranmayacağı noktasında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bu konudaki tartışmalara ise İcra ve İflâs Kanunu m. 308 ile İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3 arasındaki çelişki sebep olmuştur²⁶⁹. Zira İcra ve İflâs Kanunu m. 177 uyarınca, *m. 308'deki hâl varsa*, alacaklı borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edilebilir. (İİK m. 177/f. 1-b. 3). Diğer taraftan İcra ve İflâs Kanunu m. 308'e göre ise konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme re'sen iflâs kararı verir.

İcra ve İflâs Kanunu m. 308 ile m. 177/f. 1-b. 3 arasındaki çelişki 7101 sayılı Kanun'la getirilen değişikliklerden sonraki dönemde ortaya çıkmıştır. Önceki dönemde de İİK m. 177'de benzer bir atıf mevcuttu. Ancak atıf yapılan ve mevcut İcra ve İflâs Kanunu m. 308'in karşılığı olan 7101 sayılı Kanun ile getirilen değişiklikten önceki hâliyle İcra ve İflâs Kanunu m. 301'de, konkordato mühletinin kaldırılması veya konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde alacaklıların talebiyle borçlunun iflâsına karar verileceği düzenlenmişti.

Mevcut hâliyle bu iki madde arasında bir çelişki olduğu konusunda tereddüt yoktur. Nitekim öğretide bu çelişkinin giderilmesi için kanun değişikliği yapılması gerektiği haklı olarak ifade edilmiştir²⁷⁰. Ancak mevcut durumda bu çelişkinin nasıl yorumlanması gerektiği konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür.

²⁶⁹ Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, 144-145; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 539; Sarisözen, **Konkordato**, s. 520; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 228; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 95; Yardım, **a. g. e.**, s. 117; Akil, Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması, s. 48; Doğan, **a. g. e.**, s. 304.

²⁷⁰ Sarisözen, **Konkordato**, s. 520-521; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 228; Akil, Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması, s. 55; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 94.

Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre konkordatonun tasdik edilmemiş olması hâlinde başkaca bir doğrudan doğruya iflâs sebebi aranmaksızın mahkeme tarafından re'sen iflâs kararı verilebilir. Zira tasdik edilmeme, İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3 uyarınca doğrudan doğruya iflâs sebeplerindendir biridir²⁷¹.

Öğretide ileri sürülen bir diğer görüşe göre, konkordatosu tasdik edilmeyen borçlunun alacaklısı, sadece bu nedene dayanarak borçlunun doğrudan iflâsını isteyebilir²⁷². Ancak mahkemenin İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmü kapsamında alacaklının talebi bulunmaksızın re'sen iflâs kararı verebilmesi doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisi için mevcut olmalıdır²⁷³. İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3'ün m. 308'e yaptığı atıf, "konkordatonun tasdik edilmemesi" ile sınırlı olarak anlaşılmalıdır²⁷⁴.

Öğretide ileri sürülen başka bir görüşe göre ise kanunun açık lafzı gereği m. 308 kapsamında borçlunun iflâsına karar verilebilmesi için konkordatonun tasdik edilmemiş olması tek başına yeterli görülmemeli ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisinin gerçekleşmiş olması aranmalıdır²⁷⁵. Bu sebeple esasında, 7101

²⁷¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 538-539; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 144-145; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 140; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 94-97; Uyar, **a. g. e.**, s. 154.

²⁷² Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 604.

²⁷³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, **a. g. e.**, s. 604; Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 93-95; Akil, Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması, s. 55.

²⁷⁴ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 90-91.

²⁷⁵ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 544; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 560-562; Kale, Adi Konkordato, s. 254; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 571, 716; Sarısözen, **Konkordato Hukuku**, s. 520-521; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 272-275; Namlı, **a. g. m.**, s. 1541; Eroğlu, **a. g. m.**, s. 801. Ayrıca bkz. Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 424. *Eroğlu*, konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde iflâs kararı verilebilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebepleri dışında İİK m. 292'de belirtilen durumlara da dayanılabileceğini ifade etmiştir (Eroğlu, **a. g. m.**, s. 801). Bu yönde mahkeme kararları; "...davacı şirketin konkordato talep ve davasının reddine karar vermek gerekmiştir. Konkordato komiser raporundan ve dosya kapsamındaki delillerden davacı şirketin borca batık olmadığı görülmektedir. Ancak davacının borca batık olmaması ve İİK'nun 292. maddesinin şartlarının bulunmaması nedeniyle davacının iflâsına karar verilmemiş... davacı vekilinin istinaf başvurusunun... ESASTAN REDDİNE... karar verildi." Kayseri BAM, 6. HD., E.2020/684, K.2020/738, T. 30.10.2020 (Lexpera, E.T. 02.10.2022). Benzer yönde; Kayseri BAM, 6. HD., E.2021/1212, K. 2021/1332, T.10.9.2021 (Lexpera, E.T., 02.10.2022); Kayseri BAM, 6. HD., E.2020/754, K.2020/879, T. 16.11.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). Konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde İİK m. 292'de yer alan sebeplerden birine dayanılarak iflâs kararı verilebileceğine ilişkin bir düzenleme mevcut değildir. Ayrıca İİK m. 292/f. 1-b'de konkordatonun başarıya ulaşmayacağına ilişkin anlaşılması bir kaldırma sebebi olarak düzenlenmiştir. İİK m. 308 kapsamında konkordato tasdik edilmediği takdirde konkordatonun

sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerden sonra İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3’te düzenlenen özel bir iflâs sebebi kalmamıştır²⁷⁶. Diğer bir ifadeyle alacaklı sadece konkordatonun tasdik edilmemesine dayanarak İİK m. 177/f. 1- b. 3 uyarınca borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edemez. 7101 sayılı Kanun’la İcra ve İflâs Kanunu m. 177’de de değişiklik yapılmasının amacı ise m. 308 hükmüyle bağlantı kurmaktır²⁷⁷. Nitekim her ne kadar İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3, m. 308’e gönderme yapmış olsa da ilgili hükümde çoğul bir ifadeyle doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmiş olması aranmıştır²⁷⁸. Diğer bir ifadeyle, madde 308 kapsamında iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmesi munzam bir şart olarak aranmıştır²⁷⁹. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m. 177/b. 3 hükmünde konkordatonun tasdik edilmemesi veya feshedilmesine atıf yapılmamış bir bütün olarak m. 308’e atıf yapılmıştır. Bu sebeple İcra ve İflâs Kanunu m. 177/b. 3 düzenlemesi, m. 308’deki *doğrudan doğruya iflâs sebebi* bulunması şartını ortadan kaldırmamıştır²⁸⁰. Bununla beraber konkordato talep eden borçlu açısından çoğu zaman doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisi zaten mevcuttur²⁸¹.

Kanaatimizce, öğretide de haklı olarak ifade edildiği üzere, İcra ve İflâs Kanunu m. 308 hükmü gereğince borçlunun iflâsına karar verilebilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin gerçekleşmiş olması gerekir. Diğer bir ifadeyle, 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle beraber tasdik edilmeme başlı başına bir

başarıya ulaşmayacağı anlaşılmış olur. Diğer bir ifadeyle mühletin kaldırılması sebeplerinden biri gerçekleşmiş olur. Bu sebeple kanaatimizce bu husus, İİK m. 308’de ayrıca bir doğrudan doğruya iflâs sebebi aranmasıyla bağdaşmaz. *Görgün, Börü, Kodakoğlu*, bu çelişkiyi ayrıca değerlendirmemiş olsa da İİK m. 177 ve İİK m. 308 ile ilgili açıklamalarında konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine ancak doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden biri mevcutsa mahkemenin resen iflâs kararı verebileceğini ifade etmiştir (Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 503, s. 617).

²⁷⁶ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 544; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 275. Akil, “*sonraki kanun önceki kanunu ilga eder*” prensibi çerçevesinde İİK m. 308’e üstünlük tanınması gerektiğini ve İİK m. 177’de düzenlenen konkordatonun tasdik edilmeme hâlinin zımnen doğrudan doğruya iflâs sebebi olmaktan çıkarıldığını ileri sürmüştür (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 275; Akil, **Adi Konkordato**, s. 214). Ancak daha sonraki tarihte yayınlanan makalesinde, İİK m. 308’e ilişkin değişiklik yapılırken İİK m. 177’nin de değiştirildiğini ve yürürlükten kaldırılmadığına dikkat çekerek kanun koyucunun her iki maddenin de uygulama alanını tümüyle ortadan kaldırmadığını ifade etmiştir (Akil, Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması, s. 54-55).

²⁷⁷ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 562.

²⁷⁸ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 663-664.

²⁷⁹ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 664.

²⁸⁰ Simil, **a. g. e.**, s. 258-259.

²⁸¹ Simil, **a. g. e.**, s. 259.

doğrudan doğruya iflâs sebebi olmaktan çıkmıştır Aksinin kabulü İcra ve İflâs Kanunu m. 308'in lafzına ve amacına uygun düşmez. Bu sebeple alacaklıların İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3 uyarınca iflâs talebinde bulunmaları mümkün olmamalıdır. Bir taraftan konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilebilecek hâllerde şartları mevcutsa, mahkemenin resen iflâs kararı verebileceği düzenlenmişken (İİK m. 308/f. 1), diğer taraftan İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1- b. 3'teki değişiklik yerinde olmamıştır. Bu sebeple İİK m. 177/f. 1- b. 3 hükmünün yürürlükten kaldırılması isabetli olacaktır.

2. Konkordatonun Tasdik Edilmemesi Hâlinde Söz Konusu Olabilecek Doğrudan Doğruya İflâs Sebepleri

Konkordatonun tasdik edilmemesi durumunda doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden hangisinin mevcut olabileceği ayrıca incelenmelidir. Öncelikle borçlunun borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatif olması hâlinde tasdik talebini reddeden mahkemenin iflâs kararı vereceği kabul edilmektedir. Nitekim borca batıklık sermaye şirketleri ve kooperatifler açısından zorunlu bir iflâs sebebidir²⁸². Uygulamada da konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde (İİK m. 308) doğrudan doğruya iflâs sebebi olan borca batıklık gündeme gelmektedir²⁸³.

²⁸² Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 561; Ermenek, **a. g. m.**, s. 508; Ermenek, Özdemir, Özalp, **a. g. m.**, s. 1379.

²⁸³ “... İİK 179. maddesi gereğince sermaye şirketi olan davacının borca batık olmasının doğrudan iflâs sebebi olduğu ve aynı kanunun 308. maddesi gereğince doğrudan iflâs sebeplerinin mevcut olması hâlinde konkordato talebi reddedilen sermaye şirketinin iflâsına karar verilmesi gerektiği...” Ankara BAM, 23. HD., E.2021/732, K.2021/1461, T. 13.10.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). Aynı yönde: İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/2243, K. 2021/143, T. 14.1.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2021/645, K. 2021/738, T. 10.6.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/5, K.2021/703, T. 30.6.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022). “... konkordato tasdik edildiğinden kesin mühletin sonuçlarının kendiliğinden kalktığına tespitine, borçlu gerçek kişi tarafından sunulan projenin onaylanmaması nedeniyle bu kişi hakkında verilen kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilmiştir. ... İİK m. 305/1-c bendi uyarınca konkordato tasdik şartları gerçekleşmemesi nedeniyle davacıların konkordato taleplerinin reddine ve konkordato tasdik şartları gerçekleşmemesi nedeniyle davacı şirketin İİK 308. Maddesinde düzenlenen iflâs şartının değerlendirilmesi (borca batıklığın tespit) gerekirken hukuki yanlış ve eksik araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olduğundan... kararının açıklanan gerekçeler doğrultusunda kaldırılmasına...” İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/669, K.2021/1323, T. 15.12.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “...bu nedenle teklif edilen tutarın borçlunun kaynakları ile orantılı olmadığı gerekçesiyle borçlu şirketin konkordato tasdiki talebinin reddine, şirketin borca batık bulunmaması nedeniyle iflâs kararı verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.” İstanbul BAM, 17. HD., E.2021/340, K.2021/574, T. 22.4.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022).

Alacaklının borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği hâller (İİK m. 177) açısından; borçlunun yerleşim yerinin belli olmaması, alacaklının taahhütlerinden kurtulmak amacıyla kaçması ve haciz yoluyla yapılan takip sırasında mallarını saklaması durumlarının gerçekleşmesi ihtimâli kanaatimizce düşüktür. Zira konkordato yargılamasına devam eden ve tasdik aşamasına gelmiş bir borçlu söz konusudur. Bununla beraber borçlunun konkordato sürecinde alacaklıların haklarını ihlal eden hileli işlemlerde bulunması veya buna teşebbüs etmesi söz konusu olabilir.

Konkordato talebini reddeden mahkemenin ödemelerin tatiline dayanarak borçlunun iflâsına karar verip veremeyeceği öğretide tartışmalıdır²⁸⁴. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre konkordato talebinin reddedilmesi ödemelerin tatil edildiğini gösterir²⁸⁵. Aksi görüşe göre ise ödemelerin tatiline dayanılmaz. Zira aciz veya ödemelerin tatili hâli, zorunlu bir iflâs sebebi değildir. Bu sebeple konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde ödemelerin tatiline dayanılarak iflâs kararı verilemez²⁸⁶.

İcra ve İflâs Kanunu m. 177 kapsamında son olarak ilâma bağlı bir alacağın icra emrine rağmen ödenmemesidir. Kanaatimizce mahkeme konkordato dosyasından icra emrine rağmen ödenmeyen ilâma bağlı bir alacak bulunduğunu tespit ederse borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi söz konusu olabilir.

İcra ve İflâs Kanunu m. 177'deki hâllerin gerçekleşmesi hâlinde iflâs kararı verilebilmesi için alacaklının talebi gerekir. Ancak İİK m. 308 hükmüne göre mahkeme re'sen iflâs kararı verir. Bu durumda tasdik talebinin reddi üzerine alacaklının doğrudan iflâs talep edebileceği hâllerden birisinin bulunduğunu tespit eden mahkemenin, ayrıca alacaklının talebini arayıp aramayacağı hususunda tereddüt oluşturabilir. Kanaatimizce İİK m. 308. maddenin açık lafzından ve içeriği ile düzenleme şeklinden İcra ve İflâs Kanunu m. 177'deki iflâs sebeplerinin mevcut olduğunu tespit eden mahkemenin alacaklının talebini aramaksızın iflâs kararı vereceği anlaşılmaktadır.

²⁸⁴ Bkz. I. Bölüm, C, s. 25-26.

²⁸⁵ Yardım, **a. g. m.**, s. 118.

²⁸⁶ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 664.

Doğrudan doğruya iflâs kararı verilebilecek hâller İcra ve İflâs Kanunu m. 177 ve İcra ve İflâs Kanunu m. 179’la sınırlı değildir. Nitekim borçlunun talebiyle de kendisi hakkında iflâs kararı verilmesi mümkündür. Öncelikle borçlu açısından İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3’te düzenlenen hâl mevcutsa borçlunun re’sen iflâs kararı vermesi mümkündür. İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3 düzenlemesi de sermaye şirketleri ve kooperatiflerin borca batıklığı (İİK m. 179) gibi zorunlu iflâs sebebidir. Bununla beraber konkordato talebi reddedilen borçlu İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 1 kapsamında aciz hâlinde de olabilir. Zira konkordato talebi reddedilen borçlunun aciz hâlinde olma ihtimâli yüksektir. İcra ve İflâs Kanunu m. 308’den yola çıkılarak; borçlunun bu yönde talebi olmasa dahi, bir doğrudan doğruya iflâs sebebi olarak İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 1’deki durumun mevcut olması hâlinde, mahkemenin re’sen iflâs kararı verebileceği söylenebilir²⁸⁷. Ancak İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 1’de düzenlenen hâl bir ihtiyari iflâs sebebidir ve bu sebeple iflâs kararı verilebilmesi için borçlunun bu yönde bir talebi olması gerekir. Öte yandan İcra ve İflâs Kanunu m. 308’in lafzından ve gerekçesinden kanun koyucunun iflâs kararı verilmesini güçleştirmek istediği anlaşılmaktadır. Bu sebeple kanaatimizce İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 1’deki hâlin mevcut olması durumunda eğer borçlunun bu yönde bir talebi yoksa mahkemenin kendiliğinden iflâs kararı vermesi mümkün olmamalıdır.

IV. KONKORDATONUN FESHEDİLMESİ ÜZERİNE BORÇLUNUN İFLÂSINA KARAR VERİLMESİ

A. Genel Olarak

Konkordato tasdik edildikten sonra kısmen veya tamamen feshedilebilir²⁸⁸. Kendisine konkordato projesine göre ifada bulunulmayan bir alacaklı konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak konkordatonun kendisi için feshedilmesini isteyebilir (İİK m. 308/e). Buna konkordatonun kısmen feshi denir. Konkordatonun

²⁸⁷ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 95.

²⁸⁸ Öğretide, “fesh” kavramının kullanılması terminolojik bakımdan eleştirilmiştir. “İptal” kavramının kullanılmasının daha isabetli olacağı ifade edilmiştir (Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 161; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 107-109; Sema Taşpınar Ayvaz, “*Konkordatonun Tamamen Feshi*”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 197-198; Sarısözen, **Konkordato**, s. 558; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 247; Bolayır, **a. g. m.**, s. 243-244).

kısmen feshedilmesi hâlinde konkordato fesih talebinde bulunan alacaklı dışındaki alacaklılar açısından bağlayıcı olmaya devam eder. Bununla beraber konkordatonun kötünîyetle²⁸⁹ sakatlandığını ileri süren her alacaklı konkordatoyu tasdik eden mahkemeden konkordatonun tamamen feshini isteyebilir (İİK m. 308/f). Konkordatonun tamamen feshi tüm alacaklılar için sonuç doğurur²⁹⁰. Konkordatonun tamamen feshi, kısmen feshinden farklı olarak, ilân edilir. Ancak bunun için tamamen feshe ilişkin kararın kesinleşmesi gerekir²⁹¹. Konkordatonun yalnızca tamamen feshi hâlinde borçlu hakkında doğrudan doğruya iflâs kararı verilebildiği için konkordatonun kısmen feshi üzerinde durulmayacaktır²⁹².

Konkordatonun tamamen feshi, esas olarak dürüstlük kuralıyla ilişkilendirilmiştir²⁹³. Şöyle ki borçlunun konkordatonun tasdikini sağlamak amacıyla konkordatonun herhangi bir aşamasında dürüstlük kuralına aykırı davranması hâlinde konkordatonun tamamen feshinin istenebileceği kabul edilmiştir²⁹⁴.

²⁸⁹ 7101 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerden önceki dönemde her alacaklının sui niyetle mualel bulunan bir konkordatonun feshini talep edebileceği düzenlenmişti. Öğretide sui niyetli davranışın borçlunun hileli işlemleri ile dürüst olmayan her türlü davranışı olduğu ifade edilmiştir (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 241-243; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 212-213; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 660).

²⁹⁰ Pekcanıtez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 173; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 651; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 316.

²⁹¹ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 652.

²⁹² Kısmen fesih ve tamamen fesih arasındaki farklar için bkz. Bolayır, **a. g. m.**, s. 245-246. Konkordatonun kısmen feshini dava etmiş ve kazanmış olmasına rağmen borçlunun borcunu ödememesi hâlinde alacaklı haciz veya iflâs yoluyla takip yapabilir (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 578; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 133; Kuru, **El Kitabı**, s. 1525; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 171-172; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 647-648; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 412; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 311). Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre konkordatonun kısmen feshini sağlamış bir alacaklı konkordatonun feshiyle birlikte iflâs yoluyla takibe girişebilir ve kısmen feshe ilişkin karar kesinleşmeden borçlunun iflâsına karar verilebilir (Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 172). Diğer bir görüşe göre ise borçlu hakkında iflâs yoluyla takip yapılabilir de henüz konkordatonun feshine ilişkin karar kesinleşmeden borçlu hakkında iflâs kararı verilemez (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 133; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 212; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 420).

²⁹³ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 580; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 508; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3841; Üstündağ, **a. g. e.**, s. 263-264; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 213; Önen, **a. g. m.**, s. 95; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 206; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 177; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 533; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 648; Kale, **a. g. e.**, s. 82; Kale, **Adi Konkordato**, s. 265; Bolayır, **a. g. m.**, s. 249-254; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 253; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 313; Akil, **Adi Konkordato**, s. 244-245; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 310; Bilgen, **a. g. e.**, s. 346; Eriş, **a. g. e.**, s. 914; Oruç, Çatıktaş, Şekinci, **a. g. e.**, s. 80; Balcı, **a. g. e.**, s. 476.

²⁹⁴ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 241-242. Nitekim özellikle 4949 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerden önceki dönemde dürüstlük koşulu konkordato sürecinde daha belirgin bir şekilde aranmıştır. Hatta bu dönemde konkordato mühleti verilmesi için aranan en önemli şartın dürüstlük koşulu olduğu ifade edilmişti (Kale, **Sorularla Konkordato**, s. 15). Bahsi geçen dönemde

B. Konkordatonun Tamamen Feshinin Şartları

Konkordatonun tamamen feshedilmesi için öncelikle tasdik edilmiş olması gerekir²⁹⁵. Konkordato kural olarak tasdik kararıyla bağlayıcı hâle gelir (İİK m. 308/c). Ancak konkordatonun feshi için tasdik kararının kesinleşmesinin gerekip gerekmediği tartışmalıdır. Öğretide bir görüşe göre, tasdik kararı kesinleşmeden konkordatonun tamamen feshi yoluna başvurulamaz. Diğer bir ifadeyle henüz kesinleşmemiş bir konkordatonun feshi istenemez²⁹⁶. Diğer görüşe göre ise konkordatonun feshinin talep edilebilmesi için, tasdik kararının kesinleşmesine gerek yoktur. Zira kötüniyetle sakatlandığı açık bir şekilde ortada olan konkordatonun feshi için kesinleşme kararının beklenmesi alacaklara zarar verir²⁹⁷. Nitekim İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f-f. 1’de de konkordatonun feshine karar verilmesi için konkordatonun tasdikinin kesinleşmesi aranmamıştır. Örneğin aynı maddenin ikinci fıkrasında ilân için açıkça tasdik kararının kesinleşmesinden bahsedilmiştir. Ayrıca konkordatonun tasdikine ilişkin karar kesinleşmeden konkordatonun feshinin talep edilmesi hâlinde iki yargılama birbirini etkileyebileceği için birinin diğerine bekletici mesele yapılması mümkündür²⁹⁸.

Konkordatonun tamamen feshinin talep edilebilmesi için öncesinde borçlunun iflâsına karar verilmemiş olması gerekir²⁹⁹. Ayrıca konkordatonun feshi davası sırasında borçlunun iflâsına karar verilirse dava konusuz kalır³⁰⁰.

Borçlunun konkordatoyu kötüniyetle sakatlayan eylemleri üzerine konkordatonun feshine gidilebilir. Bu eylemlerinin konkordatonun tasdikini etkilemiş

konkordato mühleti verilmesi için borçlunun dürüst olması ve konkordato prosedürü boyunca dürüstlük kuralına aykırı davranmaması gerektiği bunun yanı sıra hakkın kötüye kullanılması yasağına da riayet edilmesi gerektiği ileri sürülmüştü (Leyla Keser, “*Dürüstlük Kuralı ve Konkordato Mühleti Bakımından Önemi*”, Prof. Dr. Mahmut Tefik Birsal’e Armağan, İzmir, 2001, s. 258 vd.).

²⁹⁵ Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 169; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 240; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 656; Bolayır, a. g. m., s. 247.

²⁹⁶ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 241; Kale, *Adi Konkordato*, s. 266; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 657; Kale, a. g. e., s. 85; Buroğlu, Reyna, a. g. e., s. 176; Coşkun, a. g. e., s. 268; Eroğlu, a. g. e., s. 318.

²⁹⁷ Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 170; Pekcanitez, Erdönmez, a. g. m., s. 149; Bolayır, a. g. m., s. 248.

²⁹⁸ Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 170; Bolayır, a. g. m., s. 248-249.

²⁹⁹ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 662.

³⁰⁰ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 247; Bolayır, a. g. m., s. 268; Altay, Eskiocak, a. g. e., s. 419.

olması gerekmez. Diğer bir ifadeyle konkordato üzerinde sonuç doğurmak üzere gerçekleştirilmişse konkordato tamamen feshedilebilir³⁰¹. Ayrıca borçlunun konkordatonun tamamen feshine sebep olan davranışlarının alacaklılara zarar vermiş olması da aranmaz³⁰².

Borçlunun gerçeğe aykırı bilanço ibraz etmesi, alacaklı çoğunluğunu sağlamak amacıyla hayalî alacaklılar ortaya çıkarması, aktifini veya pasifini olduğundan farklı göstermesi, bazı mallarını kaçırması gibi davranışlar konkordatonun tamamen feshine sebep olabilir³⁰³. Ayrıca borçlunun alacaklılardan birisine konkordato dışı vaatte bulunması konkordatonun tamamen feshine neden olabilir³⁰⁴. Bu noktada öğretilde borçlunun, konkordato dışında alacaklılara vaatte bulunmasının, konkordatonun tamamen feshinin tipik bir örneğini teşkil ettiği ifade edilmiştir³⁰⁵. Bu husus dürüstlük kuralıyla bağdaşmadığı gibi³⁰⁶ alacaklılar arasındaki eşitlik prensibine de aykırıdır³⁰⁷.

³⁰¹ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 580; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 136; Kuru, **El Kitabı**, s. 1527; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 508- 509, dn. 311; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3843-3844; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 213; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 243; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 660; Bolayır, **a. g. m.**, s. 262; Eriş, **a. g. e.**, s. 914.

³⁰² Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 243; Bolayır, **a. g. m.**, s. 262. Bununla beraber *Taşpınar Ayvaz*, konkordatonun feshi noktasında bu derece katı davranılmaması gerektiğini, tasdik hileli işlem ve eylemlere dayanması ve uygun illiyet bağının bulunması gerektiğini ifade etmiştir. Bu kapsamda her tasarrufun iptali sebebinin aynı zamanda bir tamamen fesih sebebi olmadığına da dikkat çekmiştir (*Taşpınar Ayvaz*, **Konkordatonun Feshi**, s. 204-205).

³⁰³ Umar, **Usul- İcra**, s. 215; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 242-243; Bolayır, **a. g. m.**, s. 256-357; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 546.

³⁰⁴ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 581; Berkin, **Konkordato**, s. 50; Arar, **a. g. e.**, s. 325; Kuru, **El Kitabı**, s. 1520; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 546; Budak, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 634; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 301; Bolayır, **a. g. m.**, s. 263-264.

³⁰⁵ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 242. İİK m. 308/d uyarınca borçlu alacaklılarla konkordato projesinde öngörülenden daha fazla ödeme yapmayı taahhüt edemez. Bu vaatlere konkordato dışı vaat denir. Böyle taahhütler konkordatonun tasdikinden önce yapılmak şartıyla hükümsüzdür (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 159-161; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 193-194; Budak, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 633 vd.; Sarisözen, **Konkordato**, s. 555-556; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 298-301; Akil, **Adi Konkordato**, s. 232). Konkordato dışı vaadin geçersiz sayılması için ilgili alacaklının konkordatonun tasdiki yönünde oy kullanmış olması veya vaadin bu amaçla yapılmış olması aranmaz (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 160; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 300; Akil, **Adi Konkordato**, s. 233). Ancak konkordatonun tasdikinden sonra yapılan vaatler kural olarak geçerlidir (Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 33; Belgesay, **Şerh**, s. 518). Bu vaatler ahlaki bir borcun ifası olarak kabul edilir. (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 159; Sarisözen, **Konkordato**, s. 556; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 246; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 300; Akil, **Adi Konkordato**, s. 234; Coşkun, **a. g. e.**, s. 247).

³⁰⁶ Kuru, **El Kitabı**, s. 1520; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 190.

³⁰⁷ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 190; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 298; Bolayır, **a. g. m.**, s. 263.

Borçlunun komiserin talimatına veya tasarruf yetkisinin sınırlarına aykırı davranışlarının, konkordato mühleti sırasında fark edilmemesi hâlinde, konkordatonun tasdikinden sonra konkordatonun feshine sebep olabileceği ileri sürülmüştür³⁰⁸. Bunun yanı sıra borçlunun iptale tâbi tasarrufları (İİK m. 278-280) konkordatonun kötüniyetle sakatlanmasına yol açarsa konkordatonun feshi sebebi sayılır³⁰⁹.

Konkordatonun tasdikine ilişkin şartların yerine getirilmemesi hâlinde, bu eksikliklerin daha sonra konkordatonun feshine sebep olup olamayacağının incelenmesi gerekir. Dürüstlük koşulunun bir tasdik şartı olarak arandığı dönemde, dürüstlük koşulu dışındaki zorunlu şartlardaki eksikliğin doğrudan konkordatonun feshine sebep olamayacağı nitekim konkordatonun tamamen feshine ilişkin hükmün buna imkân vermediği ileri sürülmüştü³¹⁰.

Mühlet veya tasdik aşamasında, fesih talebinde bulunan alacaklı tarafından bilinmesine rağmen ileri sürülmemiş veya alacaklılardan biri tarafından ileri sürüldüğü hâlde mahkemece haklı görülmemiş sebepler, konkordatonun tamamen feshine sebep olmamalıdır³¹¹.

³⁰⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 171; Bolayır, **a. g. m.**, s. 258-259; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 313.

³⁰⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 172; Altay, Eskiocaki **a. g. e.**, s. 398.

³¹⁰ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 189. Ancak borçlunun dürüstlük kuralına aykırı davranışı konkordatonun tasdikine ilişkin diğer şartları etkilemesi hâlinde fesih sebebi oluşmuş sayılır (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 189, 245). Öğretide tasdik şartlarındaki eksikliğin sonrasında konkordatonun tamamen feshine yol açabileceği ifade edilmiştir (Kale, **Adi Konkordato**, s. 266).

³¹¹ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 581; Berkin, **Konkordato**, s. 97; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 93, 136; Kuru, **El Kitabı**, s. 1527-1528; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 509, dn. 312; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3844; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 213; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 172; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 534; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 189, 246; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 179; Bükem, **a. g. e.**, s. 55; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 658-659; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 254; Bolayır, **a. g. m.**, s. 260; Aydemir, **a. g. e.**, s. 104; Uyar, **Yeni Konkordato**, s. 151; Bilgen, **a. g. e.**, s. 1369; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 551. Öğretide konkordato mühletinin kaldırılmasını gerektiren sebeplerin konkordato prosedüründe fark edilmemesi hâlinde konkordatonun feshine sebep olabileceği ileri sürülmüştür (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 111 vd.; Kale, **a. g. e.**, s. 84; Kale, **Adi Konkordato**, s. 266). Mühletin kaldırılmasına yol açan sebeplerin konkordatonun tamamen feshine yol açabilmesi için daha önce ileri sürülmemiş olması gerekir. Nitekim daha önce ileri sürülmüş ancak mahkeme tarafından yerinde görülmemişse bu sebeplere dayanarak konkordatonun feshi istenemez (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 125). *Akil*, bu şekilde bir genel kabulün isabetli olmadığını öncesinde ileri sürülen bir itirazın yeterli delil bulunmadığı için reddedilmiş olabileceğini ifade etmiştir (Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 314, Akil, **Adi Konkordato**, s. 246).

Konkordatonun feshine sebep olacak davranış üçüncü kişi tarafından da gerçekleştirilebilir³¹². Üçüncü kişinin eylemlerinin konkordatonun feshine sebep olup olamayacağının ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Bu kapsamda borçlunun bilgisi dâhilindeki üçüncü kişinin eylemini borçlu kendisi gerçekleştirmiş gibi sonuç doğurur³¹³. Bununla beraber üçüncü kişilerin davranışları borçlunun bilgisi dâhilinde değilse ancak üçüncü kişinin davranışı ile konkordatonun tasdiki arasında uygun illiyet bağı mevcutsa konkordatonun tamamen feshine gidilebilir³¹⁴. O hâlde üçüncü kişilerin eylemi borçlunun bilgisi dışındaysa ve konkordatonun tasdikine herhangi bir etkisi olmamışsa, konkordatonun feshine sebep olmamalıdır³¹⁵. Diğer bir ifadeyle üçüncü kişinin eylemi olmasaydı da konkordatonun tasdik edileceği anlaşıyorsa, konkordatonun feshine sebep olmaz³¹⁶. Bununla beraber üçüncü kişinin eylemi borçlunun bilgisi dâhilinde olmamasına rağmen konkordatonun tasdikinde etkili olmuşsa konkordatonun tamamen feshine sebep olur³¹⁷.

³¹² Arar, **a. g. e.**, s. 329; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 169; Kale, **Adi Konkordato**, s. 265; Bolayır, **a. g. m.**, s. 255; Uyar, **a. g. e.**, s. 152; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 255. Örneğin üçüncü kişi alacaklılara konkordato haricinde vaatte bulunabilir. Ancak üçüncü kişilerin kendi malvarlığı üzerinden verdikleri vaatlerin konkordatonun feshine sebep olmaması gerektiği ileri sürülmüştür (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 245).

³¹³ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 34; Kuru, **El Kitabı**, 1527; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 243; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 658; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 313; Akil, **Adi Konkordato**, s. 245; Sarısözen, **Konkordato**, s. 572; Bolayır, **a. g. m.**, s. 262.

³¹⁴ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 243; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 314; Akil, **Adi Konkordato**, s. 245. Üçüncü kişilerin alacaklılara konkordato dışında ödeme vadetmesi hâlinde konkordatonun feshine gidilip gidilemeyeceği tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, bu vaatler de geçersiz sayılmalı ve tasdik kararında etkili olmuşsa, konkordatonun feshi sebebi kabul edilmelidir. Aksi hâlde borçlular, alacaklılara konkordato dışı vaatlerini üçüncü kişiler üzerinden gerçekleştirir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1521; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3819-3820, 3843-3844). Başka bir görüşe göre, kanun metninde yalnızca borçlunun vaatleri geçersiz sayılmıştır (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 585). Diğer bir görüşe göre ise, üçüncü kişinin vaadinin borçlunun malvarlığını azaltıp azaltmadığına göre bir ayırım yapılmalıdır. Bu doğrultuda, üçüncü şahıs borçlu hesabına hareket ediyorsa hem vaat geçersiz olmalı hem de konkordatonun tamamen feshi istenebilmelidir (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 193; Bolayır, **a. g. m.**, s. 266.-267). Diğer bir görüşe göre bu işlemler, borçlunun malvarlığına zarar vermemek şartıyla geçerlidir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 146; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 301; Akil, **Adi Konkordato**, s. 234).

³¹⁵ Kuru, **El Kitabı**, s. 1527; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 508-509, dn. 311; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3844; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 416; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 658; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 313; Sarısözen, **Konkordato**, s. 572; Bolayır, **a. g. m.**, s. 262; Coşkun, **a. g. e.**, s. 268.

³¹⁶ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 658; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 255; Bolayır, **a. g. m.**, s. 262.

³¹⁷ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 581; Kuru, **El Kitabı**, s. 1527; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 313-314.

C. İcra ve İflâs Kanunu'nun 308. Maddesinin Kıyasen Uygulanması

Konkordatonu tamamen feshedilmesi hâlinde İİK m. 308 hükmü uygulanır (İİK m. 308f/f. 3) Bu kapsamda konkordatonun tamamen feshine karar verilmesi hâlinde İİK m. 308 gereğince doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin varlığı hâlinde, iflâsa tâbi olması şartıyla borçlu hakkında iflâs kararı verilir³¹⁸.

Konkordatonun tasdik edilmemesi durumunda borçlunun iflâsına karar verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin aranıp aranmayacağına ilişkin tartışma, konkordatonun feshi durumunda da geçerlidir. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3 uyarınca konkordatonun feshedilmesi hâli (İİK m. 308/f; İİK m. 308) doğrudan doğruya iflâs sebebi olarak kabul edildiği için konkordatonun feshedilmesi hâlinde mahkeme diğer doğrudan doğruya iflâs sebeplerini aramaksızın borçlunun iflâsına re'sen karar verebilir³¹⁹. Aksi görüşe göre ise konkordatonun tamamen feshi 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle beraber doğrudan doğruya iflâs sebebi olmaktan çıkartılmıştır. Konkordatonun tamamen feshine dayanarak doğrudan bir iflâs davasının açılması mümkün değildir³²⁰.

Yukarıda da belirttiğimiz üzere, konkordatonun tasdik edilmemesinde olduğu gibi³²¹ konkordatonun feshedilmesi hâlinde de borçlunun iflâsına karar verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması gerekir. Bu durumda mahkeme borçlunun iflâsına re'sen karar verecektir. Alacaklılar, İİK m. 177 /f. 1-b. 3 uyarınca borçlunun iflâsını talep edemez.

³¹⁸ Bolayır, konkordatonun feshine ilişkin kararın kesinleşmesi üzerine mahkemenin borçlunun iflâsına karar vereceğini ifade etmiştir (Bolayır, **a. g. m.**, s. 274).

³¹⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 173; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 149; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, **a. g. e.**, s. 548; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 649; Bolayır, **a. g. m.**, s. 274.

³²⁰ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 663.

³²¹ Bkz. II. Bölüm, III, C, 1, s. 87.

Konkordatonun tamamen feshi hâlinde; borçlu, borca batık bir sermaye şirketi ve kooperatifse mahkemece re'sen iflâs kararı verilir³²². Zira borçlu hakkında bir doğrudan doğruya iflâs sebebi mevcuttur.

Konkordatonun tamamen feshi hâlinde önem arz eden diğer bir doğrudan doğruya iflâs sebebi ise “*alacaklıların haklarını ihlal eden hileli muamelelerde bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi*”dir. Nitekim konkordatonun tamamen feshine yol açacak davranışı aynı zamanda İİK m. 177/f. 1 anlamında alacaklıların haklarını ihlal eden hileli muamele de teşkil edecektir. Bu durumda mahkemece re'sen borçlunun iflâsına karar verilmezse, alacaklının İİK m. 177/f. 1- b. 1'e dayanarak borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep etmesi mümkündür. Öğretide konkordatonun tamamen feshi, bir iflâs sebebi olarak düzenlenmemiş olsaydı da İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f 1-b. 1'de yer alan, “*borçlunun hileli muamele yapması veya bunlara teşebbüs etmesi*” kapsamında borçlunun iflâsına karar verilebileceği ifade edilmiştir³²³.

D. İflâs İçi Konkordatonun Feshi

İflâs içi konkordatoda, konkordatonun borçlunun dürüst olmayan tutum ve davranışı sonucunda her alacaklı konkordatonun feshini talep edebilir³²⁴. Ancak iflâs içi konkordatonun tamamen feshi üzerine mahkemenin ayrıca iflâs kararı vermesinin gerekip gerekmediği tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre iflâs içi konkordatonun tamamen feshine karar verilmesi hâlinde mahkemenin ayrıca iflâs kararı vermesi gerekmez, konkordato kararı verilmeden önce mevcut olan iflâs hâli kendiliğinden geri gelir ve iflâs tasfiyesi kaldığı yerden devam eder³²⁵. Aksi görüşe göre ise iflâs hâli kendiliğinden geri gelmez. Ancak mahkeme yeniden borçlunun

³²² Ermenek, Özdemir, Özalp, **a. g. m.**, s. 1379.

³²³ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 428, s. 441.

³²⁴ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 238.

³²⁵ Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 157; Kuru, **El Kitabı**, s. 1541; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 523-524; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3873; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 341; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 271; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 444; Coşkun, **a. g. e.**, s. 290; Bilgen, **a. g. e.**, s. 327; Balcı, **a. g. e.**, s. 498. *Postacıoğlu*, iflâsın kaldırılmasına ilişkin kararın geri alınması gerektiğini ifade etmiştir (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 157).

ıflâsına karar verebilir. Nitekim İİK m. 308 hükmü ıflâs içi konkordato da uygulanır (İİK m. 309/f. 2; m. 308f/f. 3)³²⁶. Ancak mahkemenin yeniden ıflâs kararı vermesi hâlinde konkordatonun önceki ıflâs tasfiyesinde gerçekleştirilen işlemlerin tamamının yenilenmesi gerekmez³²⁷.

V. DEĞERLENDİRME

Konkordatoda sürecinde borçlunun ıflâsına karar verilmesini düzenleyen İcra ve İflâs Kanunu m. 292 ve m. 308 hükümleri arasında, doğrudan doğruya ıflâs sebeplerinden birinin aranması noktasında bir farklılık söz konusudur. Şöyle ki İcra ve İflâs Kanunu m. 292 hükmü uyarınca mühletin kaldırılması üzerine mahkeme ıflâsa tâbi borçlunun re'sen ıflâsına karar verecektir. Ancak İİK m. 308 hükmü uyarınca mahkemenin ıflâsa tâbi borçlunun ıflâsına karar vermesi için ayrıca bir doğrudan doğruya ıflâs sebebinin gerçekleşmesi gerekir.

Öğretide, İcra ve İflâs Kanunu m. 292 kapsamında mühletin kaldırılarak borçlunun ıflâsına karar verilmesi için İcra ve İflâs Kanunu m. 308'de olduğu gibi doğrudan doğruya ıflâs sebeplerinden birinin mevcut olması gerektiği ifade edilmiştir³²⁸. Aksi hâlde tasdik talebinin reddi hâlinde ıflâs kararı verilebilmesi için doğrudan doğruya ıflâs sebeplerinden biri aranırken tasdik talebinin reddi hâlinde aranmaması çelişkili olacaktır³²⁹. Öğretide ileri sürülen bir diğer görüşe göre ise, konkordato mühletinin kaldırılması hâlinde başka bir doğrudan doğruya ıflâs sebebi aranmadan mahkemenin re'sen ıflâs kararı verdiği göz önünde tutulduğunda tasdik

³²⁶ Öztekin, Tunç Yücel, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 723; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 318; Akil, **Adi Konkordato**, s. 249-250; Sarısözen, **Konkordato**, s. 609; Aydemir, **a. g. e.**, s. 133. İflâs içi konkordatonun tamamen feshi hâlinde borçlu hakkında ıflâs kararı verilebilmesi için alacaklının talebinin arandığı 7101 sayılı Kanunla getirilen değişikliklerden önceki dönemde, öğretide ıflâs içi konkordatoda konkordatonun feshi hâlinde mahkemenin doğrudan ıflâs prosedürüne devam edemeyeceği alacaklılardan birinin ıflâs talep etmesi gerektiği ifade edilmişti (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 582; Ansay, **a. g. e.**, s. 353; Arar, **a. g. e.**, s. 331; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 214; Önen, **a. g. m.**, s. 96; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 277; Kiraz, **a. g. m.**, s. 869). *Önen*, olması gereken hukuk bakımından diğer görüşün daha isabetli olduğunu ifade etmişti (Önen, **a. g. m.**, s. 96-97).

³²⁷ Kuru, **El Kitabı**, s. 1541; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 318; Aydemir, **a. g. e.**, s. 133.

³²⁸ Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 186.

³²⁹ Sarısözen, **Konkordato**, s. 239.

talebinin reddinde de başka bir iflâs sebebi aramadan iflâs kararı verilebilmesi gerekir³³⁰.

Mühletin kaldırılmasına yol açan hâller (İİK m. 292) bakımından ayrı ayrı bir değerlendirme yapmak daha isabetli olacaktır. Borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatifin feragati üzerine mahkemenin İİK m. 292 hükmü uyarınca başkaca bir sebep aramadan iflâsına karar verebilecek olmasında herhangi bir sakınca mevcut değildir. Borca batıklık, sermaye şirketi ve kooperatifler bakımından zorunlu iflâs sebebidir.

Diğer bir mühletin kaldırılması sebebi olan borçlunun komiser talimatlarına ve tasarruf yetkisinin sınırlarına aykırı davranması ile alacaklıları zarar uğratma amacıyla hareket etmesi hâlinde ise alacaklının doğrudan doğruya iflâs talep edebileceği *borçlunun alacaklıların haklarını ihlal eden davranışlarda bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi* hâli de gündeme gelebilir. Ayrıca mahkeme somut olayın özelliklerine göre ve ölçülülük prensibi çerçevesinde borçlunun tasarruf yetkisinin kısıtlanmasına da karar verebilir.

Bir diğer mühletin kaldırılması sebebiyse, borçlunun malvarlığının korunması için iflâsının açılmasının gerekmesidir. Borçlunun malvarlığının durumu, kural olarak iflâs kararı verilmesi bakımından önemli değildir. Nitekim sermaye şirketi ve kooperatiflerin borca batık olması (İİK m. 179) ile diğer borçlular açısından İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3'te düzenlenen hâl dışında borçlu hakkında malvarlığının durumuna dayanılarak iflâs kararı verilemez. Mahkeme konkordato sürecinde malvarlığının korunması için mühleti kaldırarak iflâs kararı verirken bu hususu da göz önünde tutarak daha dar bir yorum yapmalıdır.

İcra ve İflâs Kanunu m. 292 ve m. 308 hükümleri arasındaki farklılığın esas olarak önem arz ettiği hâl ise konkordatonun başarıya ulaşmayacağını anlaşılmaması üzerine mühletin kaldırılmasıdır. Zira konkordatonun tasdik talebinin reddi hâlinde

³³⁰ Akyol Aslan, **a. g. m.**, s. 96-97.

borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebebi aranırken, henüz mühlet aşamasında konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması üzerine mühletin kaldırılmasıyla iflâs kararı verilmesi isabetli olmamıştır. Öğretide de haklı olarak ifade edildiği üzere konkordatonun tasdik edilmemesi, konkordatonun başarıya ulaşmadığı hâllerden biridir³³¹. Mevcut hâliyle bahsi geçen iki hüküm arasında çelişki bulunmaktadır. Kanaatimizce bu konuda kanun değişikliği yapılması isabetli olur. Kanun değişikliği ile İcra ve İflâs Kanunu m 292/f. 1 -b bendi ile m. 308 hükmü arasında bir paralellik kurulmalıdır.

Kanun koyucunun iflâs kararı verilmesini güçleştirme amacı da göz önünde tutulduğunda, mühletin kaldırılması bakımından da doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin aranması, özellikle konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması üzerine iflâs kararı verilmesi bakımından isabetli olacaktır. Bununla beraber mevcut hükümler çerçevesinde ise konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlinin bulunmaması sebebiyle mühlet kaldırılırken konkordatonun tasdik edilmesi ve borçlunun malî durumun iyileşme ihtimâlinde biri dahi mevcut değilse mühlet kaldırılmalıdır. Bu şekilde bir yorum yapılarak konkordatonun başarısız olması hâlinde iflâs kararı verilmesinin sakıncaları bir ölçüde giderilmiş olur.

³³¹ Akil, Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması, s. 53-54.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KONKORDATO SÜRECİNDE BORÇLUNUN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLÂSINA KARAR VERİLMESİNDE USÛL, İFLÂSIN HUKUKİ SONUÇLARI VE İFLÂS TASFİYESİNİN ARZ ETTİĞİ ÖZELLİKLER

I. İFLÂS KARARI VERİLMESİNDE UYGULANACAK USÛL

A. Ortak Usûlî Hükümler

7101 sayılı Kanun’la getirilen değişikliklerle beraber konkordato sürecinde icra mahkemesinin görevi son bulmuştur. Konkordato sürecinde, artık sadece asliye ticaret mahkemesi görevlidir.

Konkordatoda yetkili mahkeme, iflâsa tâbi olmayan borçlunun yerleşim yeri mahkemesiyken; iflâsa tâbi borçlu açısından muamele merkezinin bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir (İİK m. 285/f. 3; İİK m. 154/f. 1-f. 2).

Konkordato başvurularında iflâsa tâbi borçlular açısından mahkemenin yetkisi kesindir¹. Ayrıca borçlunun yerleşim yerini veya muamele merkezini değiştirmesi hâlinde konkordato dosyası yeni yerleşim yerindeki veya muamele merkezindeki asliye ticaret mahkemesine gönderilmez². Bununla beraber öğretide borçluların konkordato talep etmeden önce muamele merkezlerini değiştirmelerine engel olmak için yürürlükten kaldırılan iflâsın ertelenmesinde olduğu gibi borçlunun muamele

¹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1448; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 14; Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 174; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 647; Görgün, Börü, Kodakoğlu, **a. g. e.**, s. 592; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 57; Akil, **Adi Konkordato**, s. 47; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 99; Sarisözen, **Konkordato**, s. 137; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 66; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 133-134; Coşkun, **a. g. e.**, s. 46; Bilgen, **a. g. e.**, s. 1473; Doğan, **a. g. e.**, s. 213. Öğretide iflâsa tâbi olmayan borçlular açısından da mahkemenin yetkisinin kesin olduğu ifade edilmiştir (Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 647; Köksoy, **a. g. e.**, s. 89).

² Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 175; Sarisözen, **Konkordato**, s. 137; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 99; Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 694; Köksoy, **a. g. e.**, s. 85. Yetkisiz mahkemeye başvuru yapılması hâlinde HMK m. 20 hükmü uyarınca başvuru üzerine dosyanın yetkili mahkemeye gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir (Aşık, Oruç, Tok, Saçar, **a. g. e.**, s. 694; Köksoy, **a. g. e.**, s. 87).

merkezini taşıması hâlinde önceki bir yıla bakılarak mahkemenin yetkisinin belirlenmesi gerektiği ileri sürülmüştür³.

Borçluya konkordato mühleti verilmesi ve konkordatonun tasdiki çekişmesiz yargı işidir (HMK m. 382). Bu sebeple konkordato sürecinde kural olarak re'sen araştırma ilkesi (HMK m. 385/f. 2)⁴ ve basit yargılama usûlü (HMK m. 385/f. 1) uygulanır⁵. Bu kapsamda mahkeme anlaşılmayan hususların açıklanmasını, borçludan veya konkordato talep eden alacaklıdan isteyebilir⁶. Ancak re'sen araştırma ilkesinin sınırları hususunda öğretide farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bu noktada konkordatonun kamu düzenini ilgilendirip ilgilendirmediği önem arz eder. Nitekim re'sen araştırma ilkesinin sınırları bu çerçevede çizilecektir⁷. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, borçluya konkordato mühleti verilmesi kamu düzenini ilgilendirmediği için re'sen araştırma ilkesi sınırlı olarak uygulanmalı ve bu kapsamda mahkeme yeni vakıa ve delil araştırmasına gitmemelidir⁸. Diğer bir görüşe göre ise konkordatoda alacaklıların ve bir anlamda kamu menfaatlerinin de gözetilmesi sebebiyle mahkeme re'sen vakıa araştırabilir ve delil toplayabilir⁹.

³ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 648; Sarısözen, **Konkordato**, s. 137; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 56. Detaylı bilgi için bkz. Kodakoğlu, **a. g. m.**, s. 106 vd. Öğretide şirketin muamele merkezinin konkordato talebi için taşınması hâlinde, talebin TMK m. 2 uyarınca reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir (Oruç, Çatıkkaş, Şuekinci, **a. g. e.**, s. 41).

⁴ Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 144; Özekes, **a. g. m.**, s. 57; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 635; Kale, **Adi Konkordato**, s. 250. *"Mahkemenin bu aşamada geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır ve tasdik yargılamasında re'sen araştırma ilkesi geçerlidir. Mahkeme, tasdik yargılamasında konkordato projesini kontrol edecek, konkordato sürecinde yapılması gereken işlemlerin zamanında ve kanuna uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyecektir. Şekli inceleme kapsamında yapacağı en önemli tespit, komiserin süresi içinde dosyayı kendisine teslim edip etmediğidir. İçerik olarak dikkatle araştırması gereken husus ise borçlunun alacaklılar arasında dengeyi koruyup korumadığıdır."* Y. 15. HD., E.2021/1209, K.2021/569, T.2.3.2021.

⁵ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 635; Kale, **Adi Konkordato**, s. 250. Ayrıca HMK m. 103/f. 1-b. e uyarınca konkordatoya ilişkin işler ve davalar adli tatilde de görülür.

⁶ Öztekin, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 144; Özekes, **a. g. m.**, s. 57; Sarısözen, **Konkordato**, s. 196.

⁷ Sarısözen, **Konkordato**, s. 196; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 45.

⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 44; Pekcanitez, **Yeni Düzenlemeler**, s. 138. Borçluya mühlet verilmesinin kamu düzenini ilgilendirdiği ancak buna rağmen mahkemenin yeni vakıa ve delil araştırmayacağı da ifade edilmiştir (Coşkun, **a. g. e.**, s. 86).

⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 533; Atalı, **a. g. m.**, s. 89; Sarısözen, **Konkordato**, s. 196-197; Sarısözen, **a. g. m.**, s. 45; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 71; Duran, **a. g. e.**, s. 126. Ancak borçlunun taleplerini destekleyecek malzemeleri borçlunun getirmesi gerektiği, bu noktada taraflarca hazırlama ilkesinin geçerli olduğu ifade edilmiştir (Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 645). Çekişmesiz yargı işlerinde, re'sen araştırma ilkesinin niteliğine uygun düştüğü ölçüde uygulanması gerekir (Murat Atalı, **Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku**, Cilt III, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 15. Bası, s. 2141).

Konkordato sürecinde mühletin kaldırılması ve tasdik talebinin reddine karar verilmesi hâlinde mahkeme alacaklı veya borçlunun talebi bulunmaksızın borçlunun doğrudan doğruya iflâsına karar verebilir (İİK m. 292, İİK m. 308). Talep olmaksızın borçlunun iflâsına karar verilmesi tasarruf ilkesine istisna teşkil eder¹⁰.

Konkordato başvurusu esnasında gider avansı da yatırılmalıdır. İflâsa tâbi kişiler açısından iflâs giderleri toplamı da gider avansı kapsamında yatırılır¹¹. Bu sebeple iflâs kararı verilebilmesi için ayrıca iflâs giderlerinin ödenmesi gerekmez¹². Uygulamada konkordatonun tasdik edilmesi hâlinde dahi mahkemenin daha sonra konkordatonun feshine karar vermesi ihtimâli olduğu için borçlu tarafından yatırılan iflâs avansının, konkordato kapsamındaki tüm borçlar ödendikten sonra borçluya iadesi yönünde kararlar verilmektedir¹³.

B. Mühletin Kaldırılması Hâlinde İflâs Kararı Verilmesinde Uygulanacak Usûl

Konkordato mühleti içinde kanunda düzenlenen sebeplerden birinin gerçekleşmesi hâlinde komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme mühleti kaldırır¹⁴ ve

¹⁰ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 645.

¹¹ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 58-60; Simil, **a. g. e.**, s. 217.

¹² Simil, **a. g. e.**, s. 217. İsviçre İİK'nda da 2013 değişiklikleriyle mühletin kaldırılması hâlinde re'sen iflâs kararı verilebileceği düzenlenmiştir. Bu durumda alacaklıların talep etmesi hâlinde iflâs yargılamasına ilişkin giderlerini avans olarak yatırılmasına ilişkin yükümlülük ve iflâs giderlerinden sorumluluk da kaldırılmıştır (Yardım, **a. g. m.**, s. 78). İİK m. 160 uyarınca iflâs isteyen alacaklı, ilk alacaklılar toplantısına kadar olan masraflardan sorumludur. Mahkeme, bu masraflar ile iflâs kararının kanun yolları için gerekli bütün tebliğ masraflarının peşin verilmesini ister. *"İflâs avansının HMK'nın 114/2 maddesi gereğince iflâs davasının özel dava şartı niteliğinde bulunduğu, (emsal Yargıtay 23 HD'nin ... esas, ... karar sayılı ve 13.12.2013 tarihli ilam) mahkemece verilen kesin süreye rağmen iflâs avansının yatırılmadığı gerekçesiyle, dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmiştir."* Y. 23. HD., E.2015/588, K. 2016/2406, T. 14.4.2016 (Lexpera, E.T. 18.04.2022).

¹³ *"... İİK'nın 308/f maddesi uyarınca konkordatonun tamamen feshi hâlinde borçlunun İİK'nın 308'nci maddesi gereğince iflâsına karar verileceği hususu göz önüne alınarak borçlu tarafından yatırılan İflâs avansının bu aşamada iadesine yer olmadığına, iflâs avansının ödeme takviminde belirtilen tüm borçlar ödendikten sonra borçlu şirkete iadesine karar verilmiştir."* İstanbul BAM, 17. HD., E.2020/1554, K.2020/2066, T.26.11.2020 (Lexpera, E.T., 27.07.2022). Aynı yönde: İstanbul BAM, 17. HD., E.2021/247, K. 2021/559, T. 22.4.2021 (Lexpera, E.T., 27.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2021/780, K.2021/1143, T. 14.10.2021 (Lexpera, E.T., 25.07.2022).

¹⁴ *"... geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilmesi gerekmesine rağmen, şartları oluşmayan davanın reddine karar verilmesi doğru değilse de, usul ekonomisi gözetilerek ayrılcı bu husus sonuca da etkili olmadığından yanlışlığa değinilmekle yetinilmiştir."* İstanbul BAM,

iflâsa tâbi kişilerden olması şartıyla borçlunun iflâsına re'sen karar verir (İİK m. 292/f. 2; İİK m. 287/f. 5)¹⁵.

Mahkeme konkordato mühletinin kaldırılması ve iflâsa tâbi borçlu açısından iflâs kararını komiserin raporu üzerine verir¹⁶. Ancak mahkemenin bu yönde bir karar vermesi için komiserin mühletin kaldırılmasını talep etmiş olması gerekmez¹⁷. Diğer

17. HD., E.2020/2013, K.2020/2088, T.26.11.2020 (Lexpera, E.T. 05.09.2022). “Sonuç olarak geçici komiser heyeti raporlarının dosya kapsamına uygun olduğu, dosyadaki verilere göre, davacı tarafça sunulan konkordato projesinin başarıya ulaşma şansının bulunmaması nedeniyle İİK 292.maddesi uyarınca davacı şirketlerin iflâsına karar verilmiş ise de konkordato talepleri yönünden hüküm kurulmadığı ve geçici mühlet kararının ve tedbirlerin kaldırılmamış olduğu görülmüştür. 6100 sayılı HMK 297 maddesi gereğince; hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özeti, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususlar, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan deliller, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesi, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerinin yer alacağı belirtildikten sonra, hükmün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu nedenle kararın bu yönüyle usul ve yasaya aykırı olduğu anlaşılmıştır. Ne var ki bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmeden HMK’nın 353/1.b.2 bendi gereğince hükmün düzeltilmesi cihetine gidilerek ve usulü kazanılmış haklar gözetilerek esas hakkında hüküm tesis edilmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.” İstanbul BAM., 17. HD., E.2019/1322, K.2020/156, T. 16.1.2020 (Lexpera, E.T. 25.07.2022)

¹⁵ “... konkordato için başvurmuş olan davacılar yönünden iflâs şartlarının araştırılması ve sonucuna göre bu kısım yönünden bir karar oluşturulmak üzere iflâs hususu için dosyanın tefrik edilmesinin yasal karşılığının olmadığı, yasaya aykırı olduğu anlaşılmıştır. Dava konusu somut uyusmazlıkta, yukarıdaki bilgiler ışığında konkordato ve iflâs yönünden ayrı ayrı yargılama yapılmasının usul ve yasaya uygun olmadığı anlaşılmakla; davacılar vekilinin istinaf başvurusunun HMK’nın 353/1.a.6 bendi gereğince kabulü ile mahkeme kararının kaldırılmasına, dairemiz kararına uygun şekilde iflâs yönünden tefrik edilen dosyanın bu dosya ile birleştirilmesi sağlanıp, ... şekilde hüküm oluşturulmuştur.” İstanbul BAM 45. HD., E.2020/2129, K.2020/373, T. 23.12.2020 (Lexpera, 22.07.2022).

¹⁶ Mahkeme alacaklılardan birinin başvurusu üzerine mühletin kaldırılması sebeplerinden birinin oluştuğunu tespit ederse, mühletin kaldırılmasına karar verebilir (Simil, **a. g. e.**, s. 241-242).

¹⁷ Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 314; Börü, Mühletin Kaldırılması, s. 528; Simil, **a. g. e.**, s. 241-242; Köksoy, **a. g. e.**, s. 378. Mahkemenin talep olmaksızın mühletin kaldırılmasına karar vermesi hâlinde, borçluyu ve özellikle komiseri dinlemesi isabetli olacaktır (Simil, **a. g. e.**, s. 242). Bununla beraber, öğretilde konkordato mühletinin kaldırılmasını talep edecek kişinin konkordato komiseri olduğu, alacaklıların konkordato mühletinin kaldırılmasını talep edemeyeceği ancak bu hususta komiseri başvurabilecekleri ifade edilmiştir (Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 542; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 66; Kuru, **El Kitabı**, s. 1457; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 172; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 184-185; Kale, **Sorularla Konkordato**, s. 25). Ayrıca mahkemenin komiserin bu yönde bir talebi olmadan re'sen mühletin kaldırılmasına karar veremeyeceği belirtilmiştir (Tanrıver, **a. g. e.**, s. 256; Tanrıver, Mühletin Kaldırılması, s. 496; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 395). “... mahkemenin mühleti kaldırması ve doğal olarak konkordato talebini de reddetmesi gerekecektir. Yasal düzenleme kapsamında, mahkemenin mühlet içerisinde duruma el koyması için komiserin mühletin kaldırılması ya da borçlunun iflâsına karar verilmesi talebinde bulunmasına gerek yoktur. Buna karşılık, talep olmaksızın komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme mühletin kaldırılmasına ve iflâsa karar verebilir.” İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/1899, K.2020/2127, T. 3.12.2020 (Lexpera, E.T. 23. 07. 2022). Aynı yönde: İstanbul BAM, 17.HD., E.2020/473, K.2020/1873, T.15.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); İstanbul BAM, 17. HD., 2019/3649, K. 2020/1807, T.1.10.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

bir ifadeyle, komiserin sunduğu raporlardan mühletin kaldırılması sebeplerinin oluştuğunu tespit eden mahkeme mühletin kaldırılmasına karar verebilir. Ayrıca mahkeme mühletin kaldırılması yargılamasında komiserin raporunu yeterli görmezse bilirkişiye başvurabilir¹⁸.

Mahkeme mühletin kaldırılmasına ilişkin kararını verirken; borçluyu, varsa konkordato talep eden alacaklıyı ve alacaklılar kurulu¹⁹ ile gerekli görmesi hâlinde diğer alacaklıları duruşmaya davet eder (İİK m. 292/f. 3). İlgili düzenlemeden anlaşılacağı üzere mahkeme mühletin kaldırılmasına ilişkin kararını duruşma yaparak verir²⁰. Bu kapsamda yargı kararlarında, borçlunun mahkemeye çağrılarak dinlemeksizin mühletin kaldırılmasına karar verilmesi istinaf aşamasında kaldırma²¹;

¹⁸ Simil, **a. g. e.**, s. 241.

¹⁹ Alacaklılar kurulu kesin mühlet kararıyla oluşturulduğu için (İİK m. 289/f. 4) geçici mühlet aşamasında alacaklılar kurulu mevcut değildir.

²⁰ Yardım, **a. g. m.**, s. 109-110; Coşkun, **a. g. e.**, s. 108.

²¹ İstanbul BAM 17.HD., E. 2018/2922, K. 2019/42, T. 17.1.2019 (Lexpera, E.T., 23.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E. 2020/1994, K. 2021/ 208, T. 24.2.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022); İstanbul BAM 45. HD., 2021/216, K. 2021/1113, T. 0.11. 2021 (Lexpera, E.T., 18.07.2022); Ankara BAM, 23. HD., E.2021/662, K.2021/841, T.2.6.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/216, K.2021/1113, T.10.11.2022 (Lexpera, E.T. 18.07.2022). “*Bu durumda konkordato talep eden borçlu şirket yetkilisinin İİK 292/son maddesi uyarınca ihtaratlı tebligat çıkartılmak suretiyle mahkemeye çağrılarak dinlenmeden davacı şirket yönünden iflâs kararı verilmesi doğru görülmemiştir.*” İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/2058; K. 2021/138, T. 10.2.2021 (Lexpera, E.T., 22.07.2022) Aynı yönde bkz; İstanbul BAM 45. HD., E.2020/2190, K. 2021/03, T. 4.2.2021 (Lexpera, E.T., 21.07.2022); Trabzon BAM, 4. HD., E. 2021/553, K. 2021/553, T. 27.4.2021 /Lexpera, E.T. 21.07.2022). Bununla birlikte bölge adliye mahkemelerinin aksi yönde kararları da mevcuttur. “... her ne kadar yukarıda açıklanan gerekçeler ve İİK’nın 287. maddesinin atfı ile 291. ve 292. maddeleri gereğince borçlu ve varsa yasada belirtilenlerin duruşmaya davet edilip dinlendikten sonra karar verilmesi gerekir ise de, tarafların duruşmaya çağrılması ve netice olarak aynı kararın verilmesinde HMK’nın 30. maddede düzenlenen usul ekonomisi ilkesi de gözetilerek hukuki yarar olmadığı kanaatine varılarak davacı vekilinin istinaf başvurusunun reddine dair karar verilmesi gerekmele aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.” İstanbul BAM, 17.HD., E. 2018/3168, K. 2019/32, T. 17.1.2019 (Lexpera, E.T. 23.07.2022); “... İlk derece Mahkemesince İİK’nın 292/son maddesi hükmüne göre şirket yetkililerinin duruşmaya çağrılmamış olmalarının sonuca etkili olmayacağı değerlendirilmiştir.” Ankara BAM, 23.HD., E.2021/1732, K.2021/1732, T. 27.10.2021 (Lexpera, E.T. 19.07.2022).

temyiz aşamasında ise bozma sebebi²² olarak kabul edilmiştir. Bu husus hukukî dinlenilme hakkı kapsamında değerlendirilmiştir²³.

Mahkeme mühletin kaldırılmasına ilişkin kararını verirken borçlunun ve alacaklıların talebiyle bağlı değildir. İlgililer aksini talep etse dahi mühletin kaldırılmasına karar verebilir²⁴.

Konkordatodan feragat edilmesi üzerine mühletin kaldırılmasına karar verilmesi hâlinde borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi, borçlunun borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatif olmasına bağlıdır. Bu durumda borca batıklığın tespiti önem arz eder²⁵. Bu noktada şirket veya kooperatifin konkordatoya başvuru

²² “Somut olayda, konkordato talep eden borçlu şirketin yetkili temsilcilerinin yargılama sırasında mahkemeye çağrılarak dinlenmediği, mahkemece bu hükmün yerine getirilmediği dosya kapsamından anlaşılmıştır. Bu durumda, konkordato talep eden borçlu şirketlerin yetkililerinin mahkemeye çağrılarak dinlenmeden yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.” Y. 6.HD., E.2021/2772, K. 2021/1831, T.29.11.2021 (Lexpera, E.T., 18.04.2022). Aynı yönde bkz. Y. 6.HD., E.2021/1794, K. 2021/500 T. 29.9.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 15.HD., E.2021/1184, K.2021/567; T.2.3.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 15. HD., E.2021/1324; K.2021/474, T. 24.2.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 15.HD., E.2021/2720, K.2021/1423, T. 5.4.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y” 15.HD., E.2021/2795, K. 2021/1661, T. 14.4.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2019/1873, K. 2020/4516, T. 23.12.2020 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2019/3450, K. 2021/88, T. 19.1.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2020/1581, K. 2021/266, T. 27.1.2021 (Lexpera, E.T., 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2020/2161, K. 2021/269, T. 27.2.2021 (Lexpera, E.T., 18.04.2022); Y. 23. HD., E.2020/2225, K. 2021/270, T. 27.1.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Y. 15. HD., E.2021/491, K. 2021/634, T. 4.3.2021 (Lexpera, E.T. 02.10.2022). Bahsi geçen son kararın muhalefet şerhinde ise bu husus İİK m. 308 düzenlemesi de değerlendirilerek bu hususun kamu düzenine aykırı olmadığı nitekim İİK m. 308 kapsamında borçlunun iflâsına karar verilirken borçlunun dinlenilmesinin aranmadığına dikkat çekilmiştir.

²³ “Öte yandan duruşma gününün 04.10.2018 tarihi olmasına rağmen, Konkordato Komiserlerinin 18/09/2018 tarihinde kesin raporlarını sunmaları nedeniyle, mahkemece duruşma gününün öne çekildiği ve 27/09/2018 tarihine duruşma günü verildiği, bu duruşmada, davacı vekilinin, komiser raporunu yeni tebliğ ettiklerini belirterek, beyanda bulunmak için süre talep ettiği, mahkemece, komiser raporunun bilirkişi mahiyetinde olmadığı, bu nedenle bu rapora karşı beyan için süre verilmesi gerekmediği, davanın niteliği gereği acil işlerden olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin talebinin reddine karar verilerek aynı duruşmada davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır...Bu durumda, mahkeme alınan komiserler heyeti raporuna karşı beyan ve itirazlarını bildirmesi için davacıya süre verilmesi gerekirken doğrudan kararda yazılı gerekçeler ile davacının savunma hakkının kısıtlanarak davacıya süre verilmeden davanın esası hakkında karar verilmesi HMK’nın 27. Maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.” Denilerek bu husus kaldırma sebebi olarak kabul edilmiştir.” İstanbul BAM, 17. HD., E.2018/3337, K.2019/518, T. 21.3.2019 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).

²⁴ Yardım, a. g. m., s. 110.

²⁵ “Mahkemece konkordato talebinden vazgeçen ... Grup.. Ltd Şti’nin borca batık olduğu gerekçesi ile iflâsına karar verilmiş ise de bu şirketin borca batıklığına ilişkin incelemenin yeterli olmadığı dosyada raporların çelişkili olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda TTK 376 maddesinde belirtilen usulle şirketin borca batık olup olmadığının rayçe değerlere göre belirlenip denetime açık rapor alındıktan sonra konkordato talebinden vazgeçen davacı şirketin durumu belirlenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ve çelişkili raporlara göre iflâs kararı verilmesi

aşamasında borca batık olup olmadığı önemli değildir. Her halükârda mahkeme feragat üzerine borca batıklık incelemesi yapmalıdır²⁶.

Mühletin kaldırılması hâlinde konkordato mühletinin tüm sonuçları ortadan kalkar²⁷. Bu kapsamda konkordato komiserinin ve alacaklılar kurulunun görevi sona erer²⁸.

Mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin mühletin kaldırılmasıyla beraber iflâs kararı vermesi hâlinde, bu kararlara karşı kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde istinaf yoluna gidilebilir. İstinaf mahkemesinin verdiği karara karşı ise yine kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir²⁹. Nitekim

doğru olmamıştır.” Y. 15.HD., E.2021/1883, K. 2021/ 2600, T. 9.6.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2021). Şirketin rayiç değerlere göre borca batık olup olmadığının net olarak tespitinin önemi vurgulanmıştır. Bkz. Y. 15.HD., E.2021/2978, K.2021/1816, T.20.04.2021 (Lexpera, E.T. 18.04.2022); Ankara BAM, 23.HD., E.2021/1993, K.2021/1080, T.5.7.2021 (Lexpera, E.T., 21.07.2022); İstanbul BAM 17.HD., E.2020/1896, K.2020/2169, T.17.12.2020 (Lexpera, E.T. 22.07.2022); İstanbul BAM, 17.HD., E.2019/2792, K.2020/1501, T.9.7.2020 (Lexpera, E.T. 23.07.2022).

²⁶ Ermenek, **a. g. m.**, s. 519; Karakaş, Konkordatodan Vazgeçme, s. 1654; Candemir, **a. g. m.**, s. 339.

²⁷ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 69; Yardım, **a. g. m.**, s. 124-125; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 169. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, mühletin kaldırılmasına ilişkin karar kesinleşerek ilân edilmesi üzerine sonuç doğurur (Postacioğlu, **Konkordato**, s. 45; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3621). Öğretide ileri sürülen diğer bir görüşe, her ne kadar Kanun'da kesin mühletin etkilerinin, mühletin kaldırılması kararının kesinleşmesine kadar devam edeceğine ilişkin bir düzenleme olmasa da kanun yolu aşamasında mühletin kaldırılması kararını inceleyen bölge adliye mahkemesi mühletin etkilerinin devam etmesine karar verebilir (Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 187-188; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 169; Simil, **a. g. e.**, s. 225, 244). Bu doğrultuda mühletin kaldırılmasına ilişkin karar kesinleşene kadar mühlet işlemeye devam eder. Bu görüşe göre mühletin etkileri devam ettiği için komiserin konkordato sürecine ilişkin görevleri devam eder. Bu sebeple komiserin konkordato dosyasının hazırlanarak mahkemeye sunması gerekir. Bu süreçte konkordatonun tasdiki yargılamasına geçilirse mühlet kararına ilişkin kararın kesinleşmesinin beklenip beklenmeyeceği hususu önem kazanır. Bu durumda konkordatonun tasdiki için gereken şartlar oluşmamışsa mahkeme tasdik talebini reddederek süreci sonlandırabilir. Ancak tasdik için gerekli şartlar oluşmuşsa mühlete ilişkin kararın kesinleşmesinin beklenmesinde fayda vardır. Zira mühletin kaldırıldığı bir konkordato sürecinde tasdik kararı verilemez. Ayrıca mühletin kaldırılmasına ilişkin karar kesinleştiğinde mühlet hükümleri de sona erer (Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 187-188; Balcı, **a. g. e.**, s. 174).

²⁸ Atalı, **a. g. m.**, s. 105; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 169; Simil, **a. g. e.**, s. 251.

²⁹ Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 705; Budak, Tunç Yücel, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 323-324; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 170-171; Sarısözen, **Konkordato**, s. 298; Simil, **a. g. e.**, s. 242. İlk derece mahkemesi kararına karşı hem istinaf hem de temyiz yolunun açık olması mühletin kaldırılmasıyla beraber iflâsa karar verilmiş olmasının bir sonucudur. Nitekim mühletin kaldırılmasına ilişkin talebin reddi hâlinde ilgili karara karşı kanun yolunun kapalı olduğu kabul edilirken (İİK m. 293/f. 1); mühletin kaldırılmasına karar verilmesine rağmen iflâs kararı verilmemesi hâlinde de borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklının kararın kendilerine tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna gidebileceği ve istinaf incelemesi sonucunda verilen kararın kesin olduğu ileri sürülmüştür (Simil, **a. g. e.**, s. 243; Yardım, **a. g. m.**, s. 125).

mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hâllerde İcra ve İflâs Kanunu m. 164 uygulanır (İİK m. 293/f. 3). Ancak kanun yoluna başvurulması iflâs masasının oluşmasını engellemez. Yalnızca ikinci alacaklılar toplantısı, iflâsa ilişkin karar kesinleşmeden yapılamaz³⁰.

Öğretide, istinaf aşamasında mahkemenin re'sen araştırma ilkesi kapsamında istinaf sebepleriyle bağlı olmaksızın inceleme yapması ve konkordatonun başarı şansını değerlendirmesi gerektiği ifade edilmiştir³¹.

Geçici mühlet talebinin reddedilmesi üzerine kanun yoluna başvurulup başvurulamayacağı noktasında özel bir düzenleme mevcut değildir. Öğretide geçici mühlet talebinin bir geçici hukukî koruma önlemi olması sebebiyle bu karara karşı istinaf yolunun açık olduğu, ayrıca bu noktada İcra ve İflâs Kanunu m. 293/f. 3'ün de uygulama alanı bulabileceği ifade edilmiştir³². Ancak geçici mühlet talebinin reddiyle beraber borca batıklık sebebiyle borçlunun iflâsına karar verilmişse hem istinaf hem de temyiz yoluna başvurulabilir.

C. Konkordatonun Tasdiki Talebinin Reddi Hâlinde İflâs Kararı Verilmesinde Uygulanacak Usûl

Mahkeme konkordatonun tasdikine ilişkin yargılamaya İcra ve İflâs Kanunu'nun 304. maddesi uyarınca komiserin gerekçeli raporunu sunmasıyla başlar. Konkordatonun tasdikini komiser talep eder³³. Konkordato komiseri tasdik yargılaması için sunduğu raporda, borçlunun konkordato teklifi hakkındaki düşüncelerini de bildirmelidir. Diğer bir ifadeyle, konkordatonun tasdik talebinin

³⁰ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 170; Coşkun, **a. g. e.**, s. 111. Mahkeme daha öncesinde malvarlığının korunmasına ilişkin tedbir kararı vermişse ayrıca kaldırılmadığı sürece tedbir kararları etkisini sürdürür (Yardım, **a. g. m.**, s. 124-125).

³¹ Toroman, **a. g. m.**, s. 225.

³² Toroman, **a. g. m.**, s. 218. Bununla beraber borçlu için alacaklının konkordato talep etmiş olması hâlinde borçlunun belgeleri ibraz etmemesi üzerine geçici mühlet talebinin reddine karar verilmesi üzerine teorik olarak kanun yoluna başvurulabileceği ifade edilse de borçlu belgeleri ibraz etmediği sürece istinaf mahkemesinin nasıl bir karar verebileceği belirsizdir (Toroman, **a. g. m.**, s. 219).

³³ Sarısözen, **Konkordato**, s. 494; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 254.

kabulü veya reddine ilişkin iradesini açıklamalıdır³⁴. Ancak mahkeme konkordatonun tasdikine ilişkin yargılamada komiserin raporuyla bağlı değildir³⁵.

Konkordatonun tasdik şartlarını taşıyamaması hâlinde dahi komiserin konkordato dosyasını ve raporu mahkemeye sunması gerekir. Örneğin, konkordato gerekli çoğunluk tarafından kabul edilmemiş olsa bile komiser, dosyayı ve raporu mahkemeye sunar. Zira konkordatonun reddine mahkeme karar verir³⁶.

Mahkeme, komiseri dinledikten sonra kısa bir zamanda ve herhâlde kesin mühlet içinde kararını vermek zorundadır (İİK m. 304/f. 1)³⁷. Ancak kesin mühlet içerisinde karar verilemeyeceği anlaşıyorsa mahkeme karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir. Bu süre altı aydan fazla olamaz (İİK m. 304/f. 2)³⁸.

Mahkeme konkordatonun tasdikini duruşma yaparak inceler³⁹. Nitekim öğretide konkordatonun tasdiki için aranan çoğunluğun oluşmaması hâlinde dahi duruşma açmadan dosya üzerinden karar verilmesinin caiz olmadığı ileri sürülmüştür⁴⁰. Ancak diğer bir görüşe göre konkordatonun esasına ilişkin inceleme yapılması gerekli değilse mahkeme duruşma yapmadan konkordato talebinin reddine karar verebilir⁴¹.

³⁴ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 44; dn. 313; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 257-258; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 130, 242.

³⁵ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 256.

³⁶ Belgesay, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 25; Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 554; Ansay, **a. g. e.**, s. 347; Postacioğlu, **Konkordato**, s. 92; Kuru, **El Kitabı**, s. 1486; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 458, dn. 176; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3708; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 190; Önen, **a. g. m.**, s. 75; Kale, **a. g. e.**, s. 44-45; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 259; Doğan, **a. g. e.**, s. 215.

³⁷ 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerden önceki dönemde mahkemenin beş aylık mühlet süresi içinde konkordatonun tasdikine ilişkin kararını vermesinin zor olduğu ve bu durumun konkordato kurumunu işlevsiz hâle getirdiği ileri sürülmüştü (Kuru, **El Kitabı**, s. 1490; Tanrıver, **Adi Konkordato**, s. 74, 86).

³⁸ Konkordato dosyasını ve raporunu alan mahkeme, incelemeyi mümkün olduğu kadar kısa bir sürede bitirmelidir (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 45). Öğretide bir sene olan kesin mühletin İİK m. 289 uyarınca altı ay uzatılmasının yanında ayrıca İİK m. 304 uyarınca altı aylık bir uzatma süresi daha verilmesi eleştirilmiştir (Sarisözen, **Konkordato**, s. 499).

³⁹ Kale, **Adi Konkordato**, s. 249; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 253; Akil, **Adi Konkordato**, s. 194; Sarisözen, **Konkordato**, s. 370; Doğan, **a. g. e.**, s. 229; Coşkun, **a. g. e.**, s. 187.

⁴⁰ Altay, **Eskicak, a. g. e.**, s. 344.

⁴¹ Tanrıver, **Deynekli, a. g. e.**, s. 70; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 253; Akil, **Adi Konkordato**, s. 194; Konkordato dosyasının makul sayılmayacak bir gecikmeyle gönderilmesi, alacaklılar toplantısı

Mahkemenin konkordatonun tasdikine ilişkin kararını verirken konkordato komiserini dinlemesinin zorunlu olup olmadığı hususunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. İcra ve İflâs Kanunu m. 304’de mahkemenin konkordatonun tasdikine ilişkin kararını komiseri dinledikten sonra vereceği düzenlenmiştir. Öğretide de tasdik yargılamasında komiser dinlenmeden tasdik kararı verilemeyeceği ifade edilmiştir⁴². Bununla beraber ileri sürülen diğer bir görüşe göre, komiserin dinlenmesi tasdik yargılaması açısından zorunlu değildir⁴³. Bu sebeple, komiserin raporunun açık olması ve mahkemenin de gerekli görmemesi hâlinde komiser dinlenmeden karar verilebilir⁴⁴. Ancak mahkeme komiserin dinlenmesi gerektiği kanaatindeyse, komiseri duruşmaya davet edebilir gelmemesi hâlindeyse Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 245.maddesi kıyasen uygulayarak komiserin zorla getirilmesini sağlayabilir⁴⁵.

Mahkemenin karar vermek için tayin ettiği duruşma günü, İİK m. 288 uyarınca ilân edilir. Konkordatoya itiraz eden alacaklıların, itiraz sebeplerini duruşma gününden en az üç gün önce yazılı olarak bildirmek kaydıyla duruşmada hazır bulunabilecekleri de ilâna yazılır (İİK m. 304/f. 1). Alacağını hiç veya vaktinde yazdırmayan alacaklılar da konkordatonun tasdiki yargılamasında itiraz edebilirler⁴⁶. Ancak bu durumda mahkeme öncelikle ilgilinin alacaklı olup olmadığına karar verir⁴⁷. Benzer şekilde konkordato projesinde oy kullanmayan (İİK m. 302/4) alacaklılar da itiraz edebilir⁴⁸. Alacağı rehinle temin edilmiş alacaklılar ise konkordatoya itiraz edemez⁴⁹.

yapılmamış olması gibi hâlde mahkeme duruşma yapmadan kararını verebilir (Kuru, *El Kitabı*, s. 1487; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 70; Sarısözen, **Konkordato**, s. 492).

⁴² Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 520.

⁴³ Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 71; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 344-345; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 252; Akil, **Adi Konkordato**, s. 194. *Pekcanitez/Erdönmez’e* göre, komiser dinlenmeksizin konkordato tasdik edilebilir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 124).

⁴⁴ Postacioğlu, **Konkordato**, s. 91; Kuru, *El Kitabı*, s. 1489; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3717; Tanrıver, **a. g. e.**, s. 239-240; Budak, Kale, **Komiser**, s. 26.

⁴⁵ Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 71; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 521; Sarısözen, **Konkordato**, s. 492; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 254; Akil, **Adi Konkordato**, s. 194; Doğan, **a. g. e.**, s. 237.

⁴⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 125; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 138.

⁴⁷ Kuru, *El Kitabı*, s. 1488; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 253.

⁴⁸ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 125.

⁴⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 125; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 253.

Konkordatonun tasdikine itiraz eden alacaklıların duruşma gününden en geç üç gün önce yazılı olarak bildirmemeleri hâlinde duruşmada dinlenmeleri mümkün değildir. Ancak bu alacaklılar duruşmada dinlenmeyecek olsalar da itirazlarını ileri sürebilirler. Mahkemenin de bu itirazları karar verirken göz önünde bulundurması gerekir. Belirtilen süre içinde itirazlarını sunmamış olmaları yalnızca mahkemede sözlü olarak dinlenmeleri açısından sonuç doğurur⁵⁰. Nitekim bu düzenleme yargılamanın daha hızlı bir şekilde sonuçlanmasını amaçlar⁵¹.

Borçlunun tasdik yargılamasında hazır bulunmasına ilişkin bir düzenleme mevcut değildir. Nitekim tasdik yargılaması çekişmesiz yargı işi olması sebebiyle taraf teşkili söz konusu olmaz ve ilgililerin duruşmaya gelmemesi üzerine dosya işleminden kaldırılmaz⁵². Konkordatonun tasdikinin bir çekişmesiz yargı işi olduğunu dikkate alan öğretideki bir görüşe göre, borçlu duruşmaya gelmese bile yargılamaya devam edilecek ancak borçlunun mazeretsiz olarak duruşmaya gelmemesi onun dürüst olmadığı yönünde karine oluşturacaktır⁵³. Konkordatonun tasdik talebinin reddiyle borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi için borçlunun dinlenmesinin gerekip gerekmediğine ilişkin farklı yönde yargı kararları verilmiştir⁵⁴.

Alacaklıların konkordatonun tasdikine itiraz etmesi hâlinde çekişmesiz yargı işinin çekişmeli yargıda görülen bir davaya dönüşüp dönüşmeyeceği hususu

⁵⁰ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 123-124; Sarisözen, **Konkordato**, s. 496.-497; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 214; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 252; Akil, **Adi Konkordato**, s. 193; Doğan, **a. g. e.**, s. 240-241.

⁵¹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 123-124; Sarisözen, **Konkordato**, s. 496.-497.

⁵² Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 283; Sarisözen, **Konkordato**, s. 491; Sarisözen, **Yenilikler**, s. 211.

⁵³ Kuru, **El Kitabı**, s. 1489; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 464; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3717; Coşkun, **a. g. e.**, s. 188; Doğan, **a. g. e.**, s. 239.

⁵⁴ “Kabule göre de İİK’nın 287/5. maddesi uyarınca geçici mühletle kıyasen uygulanan 292 madde uyarınca iflâs kararı verilebilmesi için 292/son fıkrası uyarınca borçlunun mahkemece dinlenilmesi gerekir. Bu hükmeye uyulmadan iflâs kararı verilmesi de doğru olmamıştır.” Y. 15. HD., E.2021/4018, K.2021/2256, T.26.5.2021 (Lexpera, E.T. 02.10.2022). “İİK’nın 308.maddesi uyarınca borçlunun iflâsa tabi şahıslardan olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde mahkeme, borçlunun iflâsına resen karar verir. Doğrudan doğruya iflâs İİK’nın 177.maddesinde düzenlemiştir. Kanunun 177/3. fıkrasında ise İİK’nın 308. maddesindeki şartların varlığı doğrudan doğruya iflâs hali olarak sayılmıştır. Bu durumda 308. madde gereğince iflâs kararı verilebilmesi 177. maddenin şartlarına tabi kılınmıştır... 308. madde uyarınca iflâs kararı verilmeden önce İİK’nın 177/4. maddesi gereğince borçlunun dinlenilmesi gerektiği sonucuna varmak gerekir.” Y. 6.HD., E.2021/2009, K. 2022/364, T. 31.1.2022 (Lexpera, E.T. 02.10.2022).

tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, konkordatonun tasdiki yargılamasında alacaklıların itirazları yargılamayı çekişmeli hâle dönüştürmez⁵⁵. Diğer bir görüşe göre, yalnız itiraz edilmesi çekişmesiz yargıyı çekişmeli hâle getirmez. Ancak ilgilerin itirazlarını bir dava şeklinde ileri sürmesi hâlinde çekişmeli yargıdan bahsedilebilir⁵⁶. Aksi görüşe göre ise tasdik yargılaması sırasında, tasdik şartlarının bulunmadığına yönelik itiraz edilmesi hâlinde çekişmeli yargıya dönüşür⁵⁷. Konkordato yargılamasının itiraz üzerine çekişmeli yargıya dönüşüp dönüşmeyeceğinin tespiti önemlidir. Çünkü bu tespite göre, yargılama kararı sonucunda verilecek kararın kesin hüküm teşkil edip etmeyeceği ve karara karşı yargılamanın yenilenmesi yoluna başvurulup başvurulmayacağı hususları belirlenir⁵⁸.

Tasdik yargılamasında re'sen araştırma ilkesi geçerlidir⁵⁹. Bu sebeple mahkeme konkordato şartlarına ilişkin bir eksiklik olup olmadığını alacaklıların itirazıyla bağlı olmaksızın kendiliğinden inceler⁶⁰. Mahkeme bu incelemeyi yaparken her türlü delilden faydalanabilir⁶¹. Bu noktada komiserin ve itiraz eden alacakların duruşmada dinlenmesi sağlıklı bir inceleme yapılması için önemlidir⁶².

⁵⁵ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 74-75; Ali Cem Budak, “*Türk Hukukunda Çekişmesiz Yargı*”, **Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı- IV**, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2005, s. 158; Doğan, **a. g. e.**, s. 210; Balcı, **a. g. e.**, s. 227. *Simil*, konkordato talebine itiraz üzerine konkordato yargılamasının çekişmeli hâle gelmeyeceğini belirtmiştir. Nitekim bir iş ancak münhasıran ihtilaf yokluğu kıstasına göre çekişmesiz yargı işi olduğu hal llerde itiraz üzerine çekişmeli hâle gelebilir (*Simil*, **a. g. e.**, s. 233-234).

⁵⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 143-144; Sarısözen, **Konkordato**, s. 494.

⁵⁷ Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 75; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 540-541; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 505; Kale, **a. g. e.**, s. 45; Kale, *Adi Konkordato*, s. 250; Coşkun, **a. g. e.**, s. 185; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 261; Aslı Aras, **Çekişmesiz Yargıda Yargılama Usulü**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2017, s. 140, dn.130. Ayrıca bkz. Baki Kuru, Ali Cem Budak, “*Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Getirdiği Başlıca Yenilikleri*”, **İBD**, C. 85, S. 5, 2011, s. 28-29. Kale, alacaklılardan birinin itirazı üzerine konkordatonun tasdiki yargılaması çekişmeli yargıya dönüştüğü için bu aşamadan sonra fer’i müdahaleye izin verilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Kale, *Adi Konkordato*, s. 250).

⁵⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 540-541; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 252; Akil, **Adi Konkordato**, s. 192; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 231. Bununla beraber konkordato talebi reddedilen borçlunun yeniden konkordato talep edebilir.

⁵⁹ Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 463; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 45; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 69.

⁶⁰ Kuru, **El Kitabı**, s. 1490; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 46; Ulukapı, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 536.

⁶¹ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 46.

⁶² Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 70.

Tasdik yargılamasında mahkeme öncelikle usûle ilişkin daha sonra ise tasdik şartlarına ilişkin hususları incelemelidir⁶³. Ayrıca mahkeme konkordato projesine ilişkin işlemlerin zamanında ve kanuna uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığını da denetler⁶⁴.

Tasdik talebini inceleyen asliye ticaret mahkemesi şartlarının oluşmadığını tespit ederse tasdik talebinin reddine karar verir. Mahkeme somut olayda hangi şartların gerçekleşmediğini, konkordato neden tasdik edilmediğini açıkça ortaya koymalıdır⁶⁵.

Konkordatonun tasdik talebini reddeden mahkemenin doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olup olmadığını da kendiliğinden incelemesi gerekir (İİK m. 308)⁶⁶. Şartları oluşmuşsa, iflâsa tâbi borçlu hakkında konkordatonun reddiyle birlikte iflâs kararı verilir. Bu noktada mahkemenin özellikle borca batıklık incelemesini yaparken güncel değerler üzerinden değerlendirme yapması gerekir⁶⁷.

⁶³ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 45.

⁶⁴ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 254. Öyle ki, mahkemenin duruşma gününden önce konkordato dosyasını ve komiserin raporunu incelemesi gerektiği, bir eksik görmesi hâlinde gerekirse ek rapor aması gerektiği veya bilirkişi incelemesi yaptırabileceği ileri sürülmüştür (Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 69-70).

⁶⁵ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 144; Sarısözen, **Konkordato**, s. 522. Bununla beraber tasdik şartlarının mevcut olduğunu tespit eden mahkeme konkordatonun tasdikine karar verir. Mahkeme tasdik kararını verirken hem konkordato şartlarının mevcudiyetini hem de varsa alacaklıların itirazlarını neden kabul etmediğini açıklamalıdır (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 139). Bu kararlar birlikte kesin mühletin sonuçları da kendiliğinden ortadan kalkar (Simil, **a. g. e.**, s. 247). Konkordatonun tasdik talebinin reddine karar verilmesi hâlinde borçlunun mutlaka dinlenmesi gerektiği ifade edilmiştir (Eroğlu, **a. g. e.**, s. 260).

⁶⁶ “Ancak burada İİK 308. maddesinin uygulama kabiliyetinin, alacaklılar toplantısının gerçekleşmesi ve İİK 305. Maddede belirtilen tasdik şartları gerçekleştirilmesi nedeniyle konkordatonun tasdik edilmemesi durumunda geçerlidir. Oysa somut olayda alacaklılar toplantısı gerçekleşmemiş, konkordatonun tasdik şartları değerlendirilmemiştir. Mahkemece, konkordato tasdik edilmediğinden değil, konkordatonun başarıya ulaşmayacağı gerekçesiyle davacının konkordato talebi reddedilmiştir. O halde borçlu şirketin iflâsına karar verilebilmesi için İİK 292. maddesindeki şartların gerçekleşmesi gerekmektedir.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2020/1994, K. 2021/208, T.24.2.2021 (Lexpera, E.T. 01.10.2022).

⁶⁷ “... borca batık olup olmadığının tereddüte yer bırakmayacak şekilde belirlenmesi ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik incelemeye ve yanlışlı gereğe dayalı olarak davacı şirketin iflâsına karar verilmesi doğru olmamıştır.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/62 K. 2021/741, T. 7.7.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022). “Dava teorisindeki genel ilkenin bir istisnası olarak, borca batıklık sadece dava tarihi itibarıyla değil, yargılama safhasındaki olumlu veya olumsuz gelişmeler de dikkate alınarak belirlenmelidir. İstanbul BAM, 17. HD., E.2020/2106, K.2020/2190, T.17.12.2020 (Lexpera, E.T. 01.10.2022).

Konkordatonun tasdiki talebi reddedilmesine rağmen borçlu hakkında iflâs kararı verilmemişse, alacaklılar borçlu aleyhine takip başlatabilir veya mevcut takiplerine devam edebilir⁶⁸.

Mahkeme tasdik talebinin reddine ilişkin kararı İcra ve İflâs Kanunu m. 288 uyarınca ilân eder⁶⁹. Ayrıca iflâsın açılmasına ilişkin karar da İcra ve İflâs Kanunu m. 166 çerçevesinde ilân edilir. Bu ilânlar birlikte de yapılabilir⁷⁰.

Konkordatonun tasdikine ilişkin verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı kararın tebliğinden itibaren, itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren 10 gün içinde istinafa başvurabilir⁷¹. Bölge adliye mahkemesinin verdiği karara karşı ise 10 gün içinde temyiz kanun yoluna başvurulabilir (İİK m. 308/a).

Alacaklılardan birinin kanun yoluna başvurması için hukuki yararı bulunmalıdır. Örneğin, konkordatoya itiraz eden alacaklının konkordato talebinin reddi hâlinde kanun yoluna başvurmasında kural olarak hukukî yarar yoktur⁷². Ancak konkordatoya kabul oyu vermiş alacaklı bakımından somut olayın özelliklerine göre konkordatonun tasdiki talebinin reddi hâlinde hukukî yarar bulunması mümkündür⁷³.

⁶⁸ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 275. Önceki dönemden farklı olarak, tasdik talebinin reddiyle birlikte mahkemenin re'sen ihtiyati hacze karar vermemesi, bu sebeple ihtiyati haciz için alacaklıların talebine ve teminat yatırmasına ihtiyaç duyulması öğretilde eleştirilmiştir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 146-147; Sarısözen, **Konkordato**, s. 522; Doğan, **a. g. e.**, s. 309).

⁶⁹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 144; Sarısözen, **Konkordato**, s. 522.

⁷⁰ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 563; Sarısözen, **Konkordato**, s. 523; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 275; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 276.

⁷¹ “Dosyanın incelenmesinde, tasdik kararının 01.10.2020 tarihinde ilan edildiği, istinaf dilekçesinin işbu alacaklı .. vekili tarafından İİK. m. 293’de öngörülen yasal 10 günlük sürenin sona ermesinden sonra 22.10.2020 tarihinde verildiği, dolayısıyla istinaf başvuru süresinin kaçırıldığı görülmüştür.” Ankara BAM, 23. HD., E.2020/1961, K. 2021/642, T.20.4.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022).

⁷² Simil, **a. g. e.**, s. 247.

⁷³ Simil, **a. g. e.**, s. 248. Öğretilde konkordato tasdik talebinin reddi hâlinde sadece borçlunun kanun yoluna başvurabileceği ifade edilmiştir (Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 157). “... davacının borca batık durumda olmadığını, borçlu şirket hakkında iflâs kararı verilmesi hâlinde alacaklıların mevcut alacakları katlanarak artacağını bu nedenle davacı firma hakkında iflâs kararının kaldırılmasını ve konkordato talebinin reddi yönünde yeniden hüküm tesis edilmesini talep etmiştir.” İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/5, K.2021/703, T. 30.6.2021 (Lexpera, E.T. 26.07.2022). Konkordato projesi kendileri için bağlayıcı olmayan alacaklıların, konkordatonun tasdik edilmiş olma ihtimalinde kanun yoluna başvuruda hukuki yararı mevcut değildir. “SGK Başkanlığının prim ve idari para cezası alacakları kamu alacağı niteliğinde olduğundan konkordato adı geçen kuruluş için bağlayıcı

Konkordato komiseri ise yalnızca kendi ücret hakkına ilişkin olarak kanun yoluna başvurulabilir⁷⁴. Alacaklılar kurulunun ise kanun yoluna başvurması mümkün değildir⁷⁵. Ayrıca konkordatonun tasdiki yargılamasının itiraz üzerine çekişmeli hâle geleceği görüşü kabul edilirse, verilen karara karşı yargılamanın yenilenmesi yoluna başvurulabilir⁷⁶.

D. Konkordatonun Feshi Yargılaması

Konkordatonun tamamen feshi, tasdik kararı veren asliye ticaret mahkemesinden talep edilir (İİK m. 308/f). İlgili yargı çevresinde birden fazla daire varsa, tasdik kararını veren dairenin konkordatonun tamamen feshine bakması isabetli olur⁷⁷.

Konkordatonun feshi, mühletin kaldırılması ve konkordatonun tasdiki yargılamaları gibi bir çekişmesiz yargı faaliyeti olmayıp bir davadır. Konkordatoya tâbi olan her alacaklı konkordatonun feshini talep edebilir, diğer bir ifadeyle

*değildir. Bir diğer ifade ile SGK Başkanlığının sözü edilen alacakları borçlu tarafından vadesinde ve tam ödenecektir. Bu yasal düzenlemeler ışığında SGK Başkanlığının ilk derece mahkemesinde konkordatonun tasdikine ilişkin olarak verdiği kararı istinaf etmekte hukuki yararı bulunmamaktadır.” Adana BAM, 9.HD., E.2021/794, K.2021/794, T.30.12.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). Aynı yönde bkz. Ankara BAM, 23. HD., E.2020/1760, K.2021/753, T.25.5.2021 (Lexpera, E.T. 21.07.2022). Yine konkordatoya itiraz etmemiş veya kabul oyu vermiş alacaklıların tasdik kararına karşı kanun yoluna başvuramayacağı kabul edilmektedir (Pekcanitez, Erdönmez, a. g. m., s. 141; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 522; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 278; Akil, **Adi Konkordato**, s. 217; Toroman, a. g. m., s. 221; Eroğlu, a. g. e., s. 262). “Bu hale göre; istinaf eden bu alacaklılar tasdik edilen konkordato projesine itiraz eden alacaklı (olumsuz oy kullanan) olmadığından, kararı istinaf etme hakkına haiz alacaklılardan değildirler. Bu nedenle istinaf başvurularının ayrı ayrı usulden reddine karar vermek gerekmiştir.” Sakarya BAM, 7.HD., E.2021/753, K. 2021/753, T. 27.9.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022). “Somut dosyamızda müdahil ... Bankası ve ... vekillerinin alacaklılar toplantısına katıldıkları halde red oyu kullanmadığı, müdahil ... A.Ş.'nin de toplantıya katılmadığı gibi iltihak süresi içinde de red oyu kullanmadığı anlaşılarak istinaf dilekçelerinin HMK'nun 352/1-ç maddesi uyarınca usulden reddine karar verilmesi gerektiği anlaşılmıştır.” Adana BAM, 9.HD., E.2021/794, K.2021/794, T.30.12.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022); İstanbul BAM, 45. HD., E.2021/1144, K. 2021/931, T. 6.10.2021 (Lexpera, E.T. 25.07.2022).*

⁷⁴ Pekcanitez, Erdönmez, a. g. e., s. 148; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a. g. e., s. 540; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 278-279; Akil, **Adi Konkordato**, s. 217; Sarısözen, **Konkordato**, s. 524-525; Simil, a. g. e., s. 247; Coşkun, a. g. e., s. 228. Ancak bu konuda öğretide komiserin kamusal bir faaliyet gerçekleştirdiği ve görevi sırasında kamu görevlisi olduğu için kendi ücretine ilişkin olarak dahi kanun yoluna başvuramayacağı da ileri sürülmüştür (Toroman, a. g. m., s. 219).

⁷⁵ Toroman, a. g. m., s. 219.

⁷⁶ Tanrıver, Deynekli, a. g. e., s. 160-161.

⁷⁷ Bolayır, a. g. m., s. 269.

konkordatonun feshi davasında davacı olabilir⁷⁸. Alacağını konkordatoya yazdıran ve alacaklı tarafından kabul edilen alacaklılar ve borçlunun sunduğu bilançodan alacaklı olduğu anlaşılanlar konkordatonun tamamen feshini talep edebilir. Alacağını süresi içinde yazdırmamış olan alacaklılar da konkordatonun tamamen feshini talep edebilir zira bu kişilerin alacakları da konkordatoya tâbidir⁷⁹. Çekişmeli alacakların alacaklılarının konkordatonun feshini talep edebilmesi için tasdik kararının ilânından itibaren bir ay içinde dava açmış olmaları gerekir⁸⁰. Alacağı konkordatoya tâbi olmayan alacaklıların ise konkordatonun tamamen feshinde hukukî yararı yoktur. Bu sebeple dava açamayacakları kabul edilmektedir⁸¹.

Alacaklılar, konkordato projesinde konkordatonun feshini talep hakkından feragat edemez⁸². Bununla beraber konkordatonun tasdiki yargılamasında itiraz hakkını kullanmayan alacaklıların sonrasında konkordatonun feshini talep edememesi gerekir⁸³. Ancak konkordatonun tasdikinden sonra öğrenilen fesih nedenleri bu kapsamda değerlendirilmemelidir⁸⁴. Benzer şekilde, tasdik yargılamasına kusuru

⁷⁸ Örneğin konkordato projesinin yerine getirilmesine ilişkin teminat verenler, konkordatonun tamamen feshini talep edemez (Berkin, **Konkordato**, s. 96; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi** s. 239).

⁷⁹ Kuru, **El Kitabı**, s. 1474; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 509, dn. 313; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku-C. IV**, s. 3845; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 237-238; Kale, **a. g. e.**, s. 82-83; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 143, 314-318; Akil, **Adi Konkordato**, s. 246; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 254; Bolayır, **a. g. m.**, s. 270; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 312; Coşkun, **a. g. e.**, s. 267; Uyar, **a. g. e.**, s. 152. *Ulukapı*, konkordatoya alacağını yazdırmayan alacaklıların, borçlunun sunduğu belgelerden alacaklı olduğu anlaşılması hâlinde, konkordatonun feshini isteyebileceklerini ifade etmiştir (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 160).

⁸⁰ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 654-655; Bolayır, **a. g. m.**, s. 270. Aksi yönde bkz. Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 315. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre süresi içinde dava açan (İİK m. 308/b) çekişmeli alacaklılar ancak bu dava sonuçlandıktan sonra konkordatonun tamamen feshini talep edebilir (Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 238).

⁸¹ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 239; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 176; Kale, **a. g. e.**, s. 83. Kale, **Adi Konkordato**, s. 266; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 318-319; Sarısözen, **Konkordato**, s. 434; Bolayır, **a. g. m.**, s. 271; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 312. Öğretide imtiyazlı alacaklıların da konkordatonun tamamen feshini talep edebileceği ifade edilmiştir (Deynekli, **a. g. m.**, s. 233).

⁸² Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 163, dn. 356; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 278.

⁸³ Postacioğlu, **Konkordato**, s. 136; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 509, dn. 312; Üstündağ, **a. g. e.**, s. 263-264; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 213; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 179; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 659; Bolayır, **a. g. m.**, s. 261.

⁸⁴ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 659.

bulunmaksızın katılamamış ve bu sebeple itirazlarını ileri sürememiş alacaklılar konkordatonun feshini talep edebilir⁸⁵.

Birden fazla alacaklının konkordatonun feshini ihtiyari dava arkadaşı olarak talep etmesi mümkündür. Yine alacaklıların aynı borçlu hakkında ayrı ayrı açtığı konkordatonun feshi davaları birleştirilerek incelenebilir. Bir alacaklı tarafından açılan konkordatonun feshi davasına diğer alacaklılar fer'î müdahil olabilir⁸⁶.

Konkordatonun feshi davasında, davalı konkordato borçlusudur⁸⁷. Borçlu dışındaki üçüncü kişiler, örneğin borçlu lehine alacaklılara menfaat sağlayan veya vaatte bulunanlar, davalı olamaz⁸⁸. Nitekim konkordato komiseri de davalı olamaz. Öğretide konkordato projesinin yerine getirilmesi konusunda taahhütte bulunan üçüncü kişinin fer'î müdahil olarak davaya katılmada menfaatinin bulunduğu ifade edilmiştir⁸⁹.

Konkordatonun feshi davası basit yargılama usûlüne göre görülür⁹⁰. Bu yargılamada re'sen araştırma ilkesi uygulanır⁹¹. Yargılama duruşmalı olarak yapılır⁹². Nitekim yargılama sırasında davacı alacaklı ile borçlunun dinlenmesi gerekir. Ancak görevsizlik ve yetkisizlik gibi durumlarda mahkemenin dosya üzerinden karar verebileceği kabul edilmektedir⁹³.

⁸⁵ Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 509, dn. 312; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 171-172; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 659-660; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 213; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 246; Bolayır, **a. g. m.**, s. 261.

⁸⁶ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 582; Kuru, **El Kitabı**, s. 1528; Kuru, **İflâs ve Konkordato**, s. 509-1510, dn. 313; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3845; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 239; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 418; Balcı, **a. g. e.**, s. 477. Öğretide olması gereken hukuk açısından; konkordato alacaklılarından birinin konkordatonun tamamen feshi için dava açması hâlinde diğer konkordato alacaklılarının da mahkeme tarafından re'sen davet edilmesi isabetli olacağı ifade edilmiştir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 173; Bolayır, **a. g. m.**, s. 275, dn. 102).

⁸⁷ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 653; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 239-240; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 315; Bolayır, **a. g. m.**, s. 272.

⁸⁸ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 240; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 315; Akil, **Adi Konkordato**, s. 247; Coşkun, **a. g. e.**, s. 267.

⁸⁹ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 240.

⁹⁰ Bolayır, **a. g. m.**, s. 272.

⁹¹ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 251.

⁹² Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 250.

⁹³ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 251.

Tarafların usûlüne uygun biçimde duruşmaya gelmemesi üzerine dosyanın işleminden kaldırılması kararı verilir. Bu kapsamda taraflardan birisinin duruşmaya gelmemesi hâlinde davaya diğer tarafın yokluğunda devam edilir⁹⁴. Davalı borçlunun makul bir mazereti bulunmaksızın duruşmaya gelmemesi aleyhine değerlendirilebilir⁹⁵.

Konkordatonun tamamen feshi davasında, fesih sebeplerinin oluştuğuna ilişkin ispat yükü davacı alacaklıdadır⁹⁶. Ancak konkordatonun tamamen feshi talebini inceleyen mahkemece, re'sen araştırma ilkesi çerçevesinde inceleme yapabilir⁹⁷.

Konkordatonun tamamen feshi hâlinde, konkordatonun hükümleri ortadan kalkacağı için alacaklılardan her biri, borçlu aleyhine haciz veya iflâs yoluyla takip başlatabilir veya derdest bir takip varsa o takibe kaldığı yerden devam edebilir⁹⁸.

Konkordato projesinin tasdiki için daha önce gösterilen teminatlarının akıbeti öğretide tartışmalıdır. Bir görüşe göre, teminatların sebebi ortadan kalkmıştır ve iadesi gerekir⁹⁹. Nitekim Kanun'da konkordatonun kısmen feshinden farklı olarak, alacaklıların konkordato ile kazanılmış haklarını koruyacağına ilişkin bir düzenleme de yoktur¹⁰⁰. Diğer bir görüşe teminatın amacı bazı alacaklıların alacaklarını güvence altına almak olduğu için konkordatonun tamamen feshi hâlinde de alacaklıların bu teminattan yararlanabilmesi gerekir¹⁰¹.

⁹⁴ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 251.

⁹⁵ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 251; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 418.

⁹⁶ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 251; Bolayır, **a. g. m.**, s. 272; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 316; Akil, **Adi Konkordato**, s. 248; Coşkun, **a. g. e.**, s. 269.

⁹⁷ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 252; Bolayır, **a. g. m.**, s. 273; Coşkun, **a. g. e.**, s. 269. Aksi için bkz. Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 418.

⁹⁸ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 317; Bolayır, **a. g. m.**, s. 277. Ayrıca konkordatonun tamamen feshi hâlinde, konkordato projesi kapsamında Türk lirasına çevrilen yabancı para alacakları tekrar yabancı para cinsinden talep edilebilir. Para alacağına dönüştürülen alacakların ise aynen ifası istenebilir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 173-174; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 150; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 316; Akil, **Adi Konkordato**, s. 248, Bolayır, **a. g. m.**, s. 276; Uyar, **a. g. e.**, s. 154).

⁹⁹ Arar, **a. g. e.**, s. 332; Kuru, **El Kitabı**, s. 1529; Altay, Eskiocak, **Konkordato**, s. 421; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 319; Akil, **Adi Konkordato**, s. 250-251; Eriş, **a. g. e.**, s. 915; Bükem, **a. g. e.**, s. 55; Doğan, **a. g. e.**, s. 170.

¹⁰⁰ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 319.

¹⁰¹ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 174; Bolayır, **a. g. m.**, s. 278.

Tasdik edilen konkordato projesi tamamen yerine getirilmiş olsa bile feshedilebilir¹⁰². Ancak konkordatonun tamamen feshi, 10 yıllık zamanaşımı süresi (TBK m. 146) içinde istenmelidir. Bu süre tasdik kararının kesinleşerek ilân edilmesinden itibaren işler¹⁰³. Bu şekilde başlangıç anı tüm alacaklılar için de ortak olur¹⁰⁴. Konkordatonun tamamen feshi için tasdik kararının kesinleşmesini aramayan görüş benimsenirse zamanaşımı süresi de tasdik kararının ilânıyla başlar¹⁰⁵.

Konkordatonun tamamen feshi kararına karşı kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde istinaf ve istinaf mahkemesinin kararına karşı da on gün içinde temyiz yoluna gidilebilir¹⁰⁶.

¹⁰² Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 583; Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 135; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3846; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 247; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 213; Kale, **a. g. e.**, s. 87; Kale, **Adi Konkordato**, s. 266-267; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 316; Akil, **Adi Konkordato**, s. 248; Rüzgaresen, **a. g. e.**, 426; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 315; Balcı, **a. g. e.**, s. 477.

¹⁰³ Kuru, **El Kitabı**, s. 1528; Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku- C. IV**, s. 3845; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 172; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 149; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 248; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 418; Kale, **a. g. e.**, s. 87; Kale, **Adi Konkordato**, s. 266; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 321; Akil, **Adi Konkordato**, s. 252; Coşkun, **a. g. e.**, s. 269; Balcı, **a. g. e.**, s. 477. *Belgesay*, zamanaşımı süresinin alacaklının hileyi öğrendiği tarihten itibaren bir; konkordatonun tasdikinden itibaren on yıl olduğunu ifade etmiştir (*Belgesay*, **İcra ve İflâs Hukuku**, s. 34; *Belgesay*, **Şerh**, s. 520). Belirtmek gerekir ki yazar EBK m. 60'da düzenlenen genel zamanaşımı süresini dikkate almıştır. TBK m. 72'de bu süre iki yıla, on yıl olarak düzenlenmiştir. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre ise zamanaşımı kararın kesinleşmesiyle başlar (Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 662; Uyar, **a. g. e.**, s. 154; Bilgen, **a. g. e.**, s. 349). Diğer bir görüşe göre zamanaşımı, son edim tarihinden işlemeye başlayacaktır (Eroğlu, **a. g. e.**, s. 314).

¹⁰⁴ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 321.

¹⁰⁵ Bolayır, **a. g. m.**, s. 272. “... ancak İİK m. 308/e ve İİK m. 308/f hükümlerinin işletilebilmesi için konkordato tasdik kararının kesinleşmesi gerektiği, konkordato tasdik kararının henüz kesinleşmediği hallerde ödemelerin tatil edildiği iddiasının sabit görülmesi hâlinde iflâs kararı verilip verilemeyeceği veya konkordato tasdik kararında belirtilen ödemelerin yapılmaması hâlinde iflâs kararı verilip verilemeyeceği konusunda açık bir düzenleme bulunmadığı, ancak kararın kesinleştiği hallerde dahi kanun koyucunun konkordatoya tabi bir alacak nedeniyle iflâsa gidilebilmesi için öncelikle konkordato perdesinin kaldırılması gerektiği yönündeki düzenlemeleri nazara alındığında konkordato süreci devam ederken İİK m. 177/2'ye dayalı olarak da iflâs talep edilemeyeceğinin değerlendirildiği,... Yargıtay 'nin 2019/3262 Esas, 2020/4528 Karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere kural olarak konkordato davası devam ederken iflâs kararı verilemeyeceği, davalı şirketin Gaziantep 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2018/691 Esas - 2020/475 Karar sayılı dosyası ile konkordato talep ettiği ve davalı şirketin konkordato talebinin kabul edildiği, kararın halen temyiz aşamasında olduğu, konkordato süreci halen devam ettiğinden davalı şirket hakkında bu aşamada iflâs kararı verilemeyeceği... kararın usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu anlaşıldığından davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermek gerekmiştir.” Gaziantep BAM, 11. HD., E.2021/1231, K. 2021/1231, T. 30.9.2021 (Lexpera, E.T. 30.09.2022).

¹⁰⁶ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 274; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 419; Bolayır, **a. g. m.**, s. 273-274.

II. İFLÂSIN HUKUKÎ SONUÇLARI

Konkordato sürecinde borçlu hakkında iflâs karar verilmesiyle iflâsın hukuki sonuçları ortaya çıkar¹⁰⁷. Ancak çalışmamız kapsamında sadece konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesi hâlinde özellik arz eden hususlar değerlendirilecektir.

Konkordato talep eden borçlu hakkında iflâs kararı verilmesiyle borçlunun haczi kabil malları nerede bulunursa bulunsun bir masa teşkil eder (İİK m. 184). Bununla birlikte konkordato mühleti içinde¹⁰⁸ komiserin onayıyla doğan borçlar, masa borcu oluşturur¹⁰⁹. Böylelikle üçüncü kişiler, konkordato sürecinde olan borçluyla faaliyette bulunmaya teşvik edilmiş ve koruma altına alınmıştır¹¹⁰. Borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlarına aykırı davranması sebebiyle geçersiz sayılan ve karşı taraf için tazminat alacağı oluşturan işlemlerden doğan borçlar ise konkordatoya tâbidir¹¹¹. Bu sebeple anılan borçlar, konkordatonun iflâsla sonuçlanması hâlinde, iflâs alacağı teşkil eder.

Borçlunun konkordato mühletinden önce taraf olduğu ve mühlet sürecinde devam eden sürekli borç ilişkilerinden doğan borçlar (İİK m. 296; İİK m. 308/c, f. 4

¹⁰⁷ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 563; Yardım, **a. g. m.**, s. 124.

¹⁰⁸ Borçlunun konkordato talebiyle kendisine geçici mühlet verilmesi arasında geçen sürede doğan borçlar, İİK m. 308/c- f. 4 kapsamında değerlendirilmez (Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 65; Simil, **a. g. e.**, s. 159; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1526).

¹⁰⁹ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 563; Simil, **a. g. e.**, s. 261. Bu yöndeki düzenleme 4949 sayılı Kanun ile getirilmiştir. İlgili değişiklikten önceki dönemde öğretide Tanrıver, bu yönde bir düzenleme yapılarak iflâs hâlinde bu borçların masa borcu sayılmasıyla mühlet sürecinde komiserin denetim sürecinde daha etkili olmasının sağlanacağına dikkat çekmişti (Tanrıver, Konkordato Prosedürünün Islahı, s. 6).

¹¹⁰ Serdar Kale, *“İflas Hukukunda Masa Yükümlülüğü Kavramı”*, Prof. Dr. Necmeddin Berkin’e Armağan, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2021, s. 615-616; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 605; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1521, 1524; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 302-303; Kaman, **a. g. e.**, s. 49-50. 7101 sayılı Kanun’un 37. maddesi ile getirilen İİK m. 308/c hükmünün gerekçesi (Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) ve Adalet Komisyonu Raporu, Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 3, Sıra Sayısı 524, s. 16-17 (Çevrimiçi: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, E.T. 10.10.2022).

¹¹¹ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 600.

son cümle)¹¹² ve mühlet içinde komiserin izniyle akdedilen sözleşmeden doğan borçlar, masa borcu teşkil eder¹¹³. Ancak İcra ve İflâs Kanunu m. 296/f. 2 uyarınca borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkisi feshedilmişse, sözleşmenin diğer tarafının tazminat alacağı iflâs alacağı oluşturur¹¹⁴.

Öğretide “komiserin izni” kavramının anlamı tartışmalıdır. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre mühlet içinde doğan bir borcun İİK m. 308/c kapsamında değerlendirilebilmesi için komiserin açık izni gereklidir¹¹⁵. Bu kapsamda borçlunun günlük işlerinde doğan borçlar için de açık izin bulunmalıdır¹¹⁶. Komiserin ilgili işlem yapıldıktan sonra onay vermesi suretiyle de bu koşul yerine getirilmiş olur¹¹⁷. Her ne kadar komiserin izni olmaksızın yapılan işlemler kural olarak hukuken geçerli olsa da İcra ve İflâs Kanunu m. 308/c/f. 2 kapsamında değerlendirilmesi için komiserin açık izni şarttır. Böylelikle komiserin konkordato sürecindeki etkinliği de arttırılmış olur.

¹¹² Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 67; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1537-2538; Akil, Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi, s. 231; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 176. Bu sürekli borç ilişkileri kapsamında mühletten önce doğan borçlar konkordatoya tâbidir, diğer bir ifadeyle İİK m. 308c/f. 2 ve 4 kapsamında değildir (Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1536-1537).

¹¹³ Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 616. Mühlet içinde borçlunun sebepsiz zenginleşme veya haksız fiilden doğan borçları İİK m. 308/c kapsamında değildir (Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1535). Madde metninde “*kredi kurumları tarafından verilen krediler*” ayrıca belirtilmiştir (İİK m. 308/c-f. 4). Ancak burada kredi kurumlarına yönelik bir ayrıcalık söz konusu olmayıp sadece bahsi geçen ifade vurgulanmıştır. Nitekim konkordato sürecinde kredi kurumlarının borçluya karşı tutumları sürecin başarıya ulaşması açısından önem arz eder (Sarısözen, **Konkordato**, s. 544; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1536).

¹¹⁴ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 131; Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 616; Kale, Adi Konkordato, s. 239; Akil, Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi, s. 222; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 402. Nitekim sürekli borç ilişkisinin feshi sebebiyle oluşan tazminat alacakları, konkordato kapsamında da konkordatoya tâbidir. Diğer bir ifadeyle konkordato alacağıdır (Kuru, Aydın, **a. g. e.**, s. 512; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özokes, **a. g. e.**, s. 516; Atalı, Ermenek, Erdoğan, **a. g. e.**, s. 677; Yıldırım, Deren-Yıldırım, **a. g. e.**, s. 627; Akil, Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi, s. 230; Ermenek, Kartal, **a. g. m.**, s. 492, 504; Kaman, **a. g. e.**, s. 90).

¹¹⁵ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 63; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1530-1531; Sarısözen, **Konkordato**, s. 545; Köksoy, **a. g. e.**, s. 180. Bu kapsamda komiserin izni işleme yönelik genel bir izin değil içeriğine ve miktarına yönelik bir izin olmalıdır. Ayrıca bu iznin yazılı olması gerektiği ifade edilmiştir (Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1531).

¹¹⁶ Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1531; Köksoy, **a. g. e.**, s. 178. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre, komiserin onayına ihtiyaç olmaksızın gerçekleştirilen günlük işlemler konkordatoya tâbi olur (Direnisa, Takas, s. 523).

¹¹⁷ Kurt, Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1533.

Öğretide ileri sürülen diğer bir görüşe göre, komiserin ilgili işleme onay vermesi açık veya örtülü şekilde olabilir. Bu kapsamda komiserin işleme açıkça karşı çıkmaması örtülü olarak onay verdiği anlamına gelir¹¹⁸. Diğer bir ifadeyle komiserin emir ve talimatlarına aykırı olmayan bu tarz işlemler konkordatoya tâbi tutulmamalıdır¹¹⁹. Yine borçlunun günlük işlerinden kaynaklanan borçların, komiserin iznine tâbi tutulmadığı gözetilerek, konkordatoya tâbi tutulmaması ve olası bir iflâs hâlinde masa borcu olarak kabul edilmesi gerekir¹²⁰.

İşletmenin yürütülmesinin borçluya bırakılması hâlinde de komiserin işlemlerinden doğan borçlar da masa borcu olarak kabul edilir¹²¹.

Mahkeme veya alacaklılar kurulu onayıyla kurulan sözleşmelerden doğan borçların masa borcu oluşturmadığı ifade edilmiştir¹²². Kanaatimizce İcra ve İflâs Kanunu m. 297/f. 2 kapsamında mahkemenin izniyle yapılan işlemlerden doğan borçların masa borcu olarak kabul edilmesi gerekir. Şöyle ki, bu işlemler açısından kanun koyucu komiserin onayını dahi yeterli kabul etmeyerek mahkeme izni aramıştır. Bu kapsamda komiser izniyle yapılan işlemlere sağlanan korumanın dışında bırakılmalarının isabetli olmayacağı kanaatindeyiz.

Konkordato yargılama masrafları ve komiserin ücreti de masa borcu oluşturur¹²³. Konkordato mühletinden önceki döneme ait alacaklar ve konkordato

¹¹⁸ Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 616. Aksi yönde bkz. Kurt, Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1532.

¹¹⁹ Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 603; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 294; Akil, **Adi Konkordato**, s. 229.

¹²⁰ Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 290; Yeşilova, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 604-605; Şahin, **a. g. e.**, s. 217; Coşkun, **a. g. e.**, s. 234; Akyürek, Akyürek, **a. g. e.**, s. 299.

¹²¹ Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 616-617; Simil, **a. g. e.**, s. 261. İİK m. 308c/f.son: *Kredi kurumları tarafından verilen krediler de dâhil olmak üzere geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, adi konkordatoda konkordato şartlarına tabi değildir, temerrüt hâlinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilir ve 206'ncı madde kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenir; malvarlığının terki suretiyle konkordatoda yahut sonraki bir iflâsta 248 inci madde kapsamında masa borcu sayılır. Aynı kural karşı edimin ifasını komiserin izniyle kabul eden borçlunun taraf olduğu sürekli borç ilişkilerindeki karşı edimler için de geçerlidir.*

¹²² Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 616. Mühletten sonra mahkeme izniyle yapılan işlemlerin konkordatoya tâbi olmayacağı ileri sürülmüştür (Direnisa, Takas, s. 523).

¹²³ Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 615; Simil, **a. g. e.**, s. 261; Toroman, **a. g. m.**, s. 219.

mühletinden sonra komiserin izni olmaksızın doğan alacaklar ise iflâs alacağıdır¹²⁴. Bu sebeple diğer iflâs alacaklarına nazaran herhangi bir öncelikleri bulunmaz.

Masa borçları sıra cetveline geçirilmez ve iflâs alacaklarından önce ödenir¹²⁵. Böylelikle konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanması hâlinde, mühlet içinde komiser izniyle oluşan bu borçlara öncelik tanınmış olur. İflâs alacaklarının ise, bir borcun masa borcu niteliğinde olmadığını şikâyet yoluyla belirtebilecekleri ifade edilmiştir¹²⁶.

Konkordatonun tasdiki aşamasında veya feshedilmesi hâlinde iflâs kararı verilmişse, konkordatonun tasdik şartlarından olan İcra ve İflâs Kanunu m. 305 uyarınca yatırılması gereken teminatlar iflâs masasına dâhil olur¹²⁷. Üçüncü kişilerin gösterdiği teminatlar ise serbest kalır¹²⁸.

Özellik arz eden diğer bir husus faiz alacaklarına ilişkindir. İflâsın faizlere etkisi İcra ve İflâs Kanunu m. 195'te düzenlenmiştir. İlgili madde uyarınca iflâsın açıldığı güne kadar işlemiş faiz anaparaya dâhil olur. Borçluya mühlet verilmesiyle aksi konkordato projesiyle kararlaştırılmadıkça mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş alacaklara faiz işlemesi durur (İİK m. 294/f. 3; İİK m. 288/f. 1). Konkordato mühletinin kaldırılması¹²⁹, tasdik edilmemesi¹³⁰ veya tamamen feshedilmesi¹³¹ hâllerinde mühlet içinde duran faiz alacakları geçmişe yönelik olarak işler. Bu durumda iflâsın açıldığı güne kadar işlemiş faiz anaparaya dâhil olacaktır. Sonrasında iflâsın açılmasıyla iflâs masasına giren alacaklara faiz işlemeye devam

¹²⁴ Simil, **a. g. e.**, s. 261.

¹²⁵ Kale, Masa Yükümlülüğü, s. 618; Kurt Konca, Selçuk, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1551.

¹²⁶ Kurt Konca, Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar, s. 1552.

¹²⁷ Simil, **a. g. e.**, s. 255.

¹²⁸ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 564; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 275-276; Akil, **Adi Konkordato**, s. 214.

¹²⁹ Kale, Adi Konkordato, s. 233; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 184; Coşkun, **a. g. e.**, s. 121; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 193.

¹³⁰ Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 564; Kale, **a. g. e.**, s. 23; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 184; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 276; Coşkun, **a. g. e.**, s. 221.

¹³¹ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 184; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 316; Bolayır, **a. g. m.**, s. 276; Coşkun, **a. g. e.**, s. 270; Eroğlu, **a. g. e.**, s. 315.

eder (İİK m. 196/f. 1). Ancak iflâs açıldıktan sonra işleyen faizlerin ödemesi anapara ödemelerinden sonra yapılır (İİK m. 196/f. 3).

Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komiserine bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir (İİK m. 294/f. son)¹³². İflâsta da benzer yönde bir düzenleme mevcuttur. Konusu para olmayan alacakların ona eşit kıymette para alacağına çevrilmesi gerekir. Ancak iflâs idaresi taahhüdün aynen ifasını üstlenebilir (İİK m. 198). Bu durumda kanaatimizce konkordatonun hükümleri ortadan kalktığı için konusu para olmayan alacakların iflâs kararı verildikten sonra yeniden eski hâliyle ifa edilmesi gerekir. İflâs kararı verildikten sonra, iflâs idaresi İcra ve İflâs Kanunu m. 198 uyarınca takdir hakkına sahiptir.

Benzer bir durum yabancı para alacakları için de geçerlidir. Yabancı para alacakların konkordatoda ne şekilde kaydedileceklerine ilişkin açık bir düzenleme İcra ve İflâs Kanunu'nda mevcut değildir¹³³. Öğretide konusu para olmayan alacaklarda olduğu gibi yabancı para alacaklarının da Türk lirasına çevirerek kaydedileceği ileri sürülmüştür¹³⁴. Borçlunun iflâsı hâlinde ise yabancı para alacakları iflâsın açıldığı

¹³² Öğretide konusu para olmayan alacaklar açısından, hepsinin mühletin verildiği tarihteki değer üzerinden konkordatoya kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir (Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 479; Kale, **Adi Konkordato**, s. 236; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 178-179; Köksoy, **a. g. e.**, s. 249; Duran, **a. g. e.**, s. 258). Buna karşılık geçici mühletin ilân tarihinin esas alınması gerektiği de ileri sürülmüştür (Coşkun, **a. g. e.**, s. 133).

¹³³ Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 117.

¹³⁴ Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 56; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 272; Tunç Yücel, **a. g. e.**, s. 117; Kale, **a. g. e.**, s. 59; Uyar, **a. g. e.**, s. 105. Yabancı para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden paraya çevrileceğine ilişkin öğretide farklı görüşler ileri sürülmüştür. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre yabancı para alacakları konkordato mühletinin verildiği tarihteki kur üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir (Kuru, **El Kitabı**, s. 1474; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 532; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 103; Börü, **Adi Konkordatoda Alacaklılar**, s. 179-180). Bir başka görüşe göre, geçici mühletin ilân tarihi esas alınmalıdır (Coşkun, **a. g. e.**, s. 133). Diğer bir görüşe göre, yabancı para alacağı mümkün olduğu kadar geç çevrilmelidir. Bu sebeple konkordatonun tasdik tarihi esas alınabilir (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 56; Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. m.**, s. 145; Kale, **a. g. e.**, s. 60; Akkaya, **Yabancı Para**, s. 832 vd.; Şahin, **a. g. e.**, s. 159). Nitekim konkordato tasdik hâlindeki şartlara göre ödenmesi gerektiği, aksi hâlde tasdik anıyla ödeme anı arasındaki döviz dalgalanması sebebiyle önemli değişiklikler söz konusu olabileceği ileri sürülmüştür (Pekcanitez, Erdönmez, **a. g. e.**, s. 117). Bir başka görüşe göre, konkordatonun tasdiki için gerekli çoğunluğun oluşup oluşmadığının tespit edilebilmesi için yabancı para alacaklarının bir an önce paraya çevrilmesi gerekir. Bu sebeple Kanun'da düzenlenen alacak kaydı süresinin son günü esas alınabilir (Öztek, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 468-469; Kaman, **a. g. e.**, s. 57). Bir diğer görüşe göre yabancı para alacakları konkordatoya kayıt tarihindeki kur

andaki değeri üzerinden Türk lirasına çevrilerek iflâs masasına kaydedilmesi gerekir¹³⁵. Bu durumda konkordato sürecinde borçlunun iflâsına karar verilmesi hâlinde yabancı para alacağı iflâsın açıldığı andaki Türk lirası karşılığı üzerinden kaydedilmelidir¹³⁶.

İflâsın kamu hukuku bakımından sonuçlarını da ayrıca değerlendirmek gerekir. Zira konkordato sürecinin iflâsla sonuçlandığı bazı hâllerde taksirli veya hileli iflâs söz konusu olabilir. Şöyle ki borçlunun önceki bir konkordato şartlarını ifa etmeden yeniden iflâsına hükmolunması taksirli iflâs sebebidir (İİK m. 310/b. 9)¹³⁷. Bunun yanı sıra borçlunun konkordato haricinde alacaklılara menfaat sağlaması hileli iflâs sebebi oluşturur (İİK m. 311/ f. 1- b. 7). Örneğin, borçlunun alacaklıya konkordato dışı vaatte bulunması sebebiyle (İİK m. 306) konkordatonun tamamen feshedilmesi hâlinde hileli iflâs oluşur¹³⁸.

III. KONKORDATO SONRASI İFLÂS TASFİYESİNİN ARZ ETTİĞİ ÖZELLİKLER

Konkordato süreci iflâsla sonuçlanması üzerine, iflâs kararını veren mahkeme tasfiyenin basit veya adî tasfiye usûlüne göre yapılmasına ve uygun gördüğü takdirde adî tasfiyenin komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verir. Bu hâlde iflâs idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılır (İİK m. 308/f. 2)¹³⁹.

üzerinden Türk lirasına çevrilmelidir (Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 545; Altay, Eskiocak, **a. g. e.**, s. 252; Sarısözen, **Yenilikler**, s. 239; Uyar, **a. g. e.**, s. 105; Doğan, **a. g. e.**, s. 137). Bununla beraber öğretide yabancı para alacaklarının Türk Lirasına çevrilmemesi gerektiği de ifade edilmiştir (Eroğlu, **a. g. e.**, s. 300). İflâs içi konkordatoda, müflisin yabancı para borçları iflâs tarihi esas alınarak Türk Lirasına çevrildiği için konkordato teklifi üzerine tekrar Türk Lirasına çevrilmesi gerekmez (Hakan Pekcanitez, **Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukunda Yabancı Para Alacaklarının Tahsili**, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 1998, s. 267; Muşul, **İflâs ve Konkordato**, s. 541).

¹³⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, **a. g. e.**, s. 452.

¹³⁶ Akkaya, Yabancı Para, s. 835. Konkordatonun feshi hâlinde yabancı para alacaklarının iflâs tarihindeki kur üzerinden kaydedilmesi gerektiği kabul edilmektedir (Pekcanitez, **a. g. e.**, s. 266; Kale, **a. g. e.**, s. 91; Kale, Adi Konkordato, s. 267-268; Akkaya, Yabancı Para, 836).

¹³⁷ Önen, **a. g. m.**, s. 93.

¹³⁸ Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 194; Kiraz, **a. g. m.**, s. 870-871; Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 189-190.

¹³⁹ İflâs davası üzerine iflâs kararı vermesi hâlinde; iflâs kararını veren asliye ticaret mahkemesi, iflâs kararını yargı çevresinde bulunan iflâs dairesine bildirir (İİK m. 166/1). Bu bildirim üzerine iflâs dairesi öncelikle iflâs kararını İİK m. 166'ya göre ilân eder. Ayrıca borçlunun malvarlığının defterini tutar ve malvarlığının muhafazası için gerekli tedbirleri alır (İİK m. 208/1) ve sonrasında

Tasfiye şeklinin belirlenmesine ilişkin bu düzenleme; İcra ve İflâs Kanunu m. 308’de yer alsa da hükmün lafzı gereği, konkordato sürecinin iflâsla sonuçlandığı tüm hâllerde uygulanır. Bu kapsamda İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uyarınca mühletin kaldırılarak borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi söz konusu olduğunda da mahkemenin tasfiye türünü belirlemesi gerekir¹⁴⁰. Mahkemenin tasfiye türünü belirlemesi bir zorunluluktur¹⁴¹. Konkordato sürecinde hazırlanan ve mahkemeye sunulan belgeler tasfiye türünü belirlerken mahkemeye yol gösterir¹⁴².

Müflisin iflâs masasına giren malları adi tasfiye masraflarını karşılayacak durumdaysa mahkeme adi tasfiyeye karar verir. Mahkeme adi tasfiye türüne karar vermişse, bu hususu iflâs kararıyla birlikte ilân edebilir¹⁴³. Adi tasfiyeye karar veren mahkeme, konkordato komiserlerini iflâs idaresi yerine görevlendirebilir (İİK m. 308/f. 2). Ancak mahkemenin tasfiye türüne karar vermesi zorunlu olsa da komiserlerin iflâs idaresi olarak görevlendirilmesi noktasında takdir hakkı mevcuttur. Mahkeme somut olayın özelliklerini göz önünde tutarak karar vermelidir. Komiserin müflisin ekonomik durumuna hâkim olması, iflâs idaresi yerine görevlendirilmesinde

malvarlığının durumuna göre tasfiye türüne karar verir. İflâs dairesinin borçlunun malvarlığına ilişkin değerleri tespit ettikten sonra en fazla iki ay içinde tasfiye usûlünü belirlemesi gerekir. İflâs dairesi; borçlunun defteri tutulan malları adi tasfiye giderlerini karşılıyorsa adi tasfiyeye, karşılamıyorsa basit tasfiyeye karar verecektir. (İİK m. 218). Borçlunun iflâs masasına dâhil olabilecek malının bulunmaması hâlinde tasfiyenin tatiline karar verilir (İİK m. 217). Tasfiyenin tatiline ilişkin karar ilân edilir. İflâs alacaklıları 30 gün içerisinde iflâs masasının tasfiyesi için gerekli giderleri yatırmazsa iflâsın kapatılmasına karar verilir. İflâs dairesinin görevi, kural olarak borçlu hakkında iflâs kararı verilip iflâs dairesine bildirilmesiyle başlar. Detaylı bilgi için bkz. Seda Özümücü, Mustafa Mert Dicle, “*Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun Bir Kararı Çerçevesinde İflas Kurumu İle İlgili Bazı Tespitler*”, Prof. Dr. Hâluk Burcuoğlu’na Armağan, C. II, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2020, s. 1600 vd.

¹⁴⁰ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a. g. e., s. 667-668. Öğretide her ne kadar uygulamada en azından geçici mühlet alabilmiş bir borçlu hakkında tasfiyenin tatilinin söz konusu olması düşük bir ihtimâl de olsa müflis hakkında tasfiyenin tatiline de karar verilebileceği ifade edilmiştir (Evren Koç, Cengiz Serhat Konuralp, Mehmet Ünsal Candemir, **7327 Sayılı Kanun ile 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu’nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi**, İstanbul, Sümer Kitabevi, 2021, s. 35, 52-53).

¹⁴¹ Mahkeme tasdik talebinin reddiyle birlikte iflâs kararı vermiş olmasına rağmen tasfiye usûlüne karar vermemişse HMK m. 305 uyarınca hükmün tamamlanması yoluna başvurulabilir (Koç, Konuralp, Candemir, Konkordato, a. g. e., s. 34-35).

¹⁴² Koç, Konuralp, Candemir, a. g. e., s. 35.

¹⁴³ Koç, Konuralp, Candemir, a. g. e., s. 57. Nitekim iflâs dairesinin adi tasfiye usûlüne karar vermesi hâlinde, bu hususu on gün içinde ilân etmesi gerekir (İİK m. 219).

önemli bir etkidir. Örneğin henüz geçici mühlet aşamasında iflâs kararı veriliyorsa komiserin iflâs idaresi olarak görev yapmasında özel bir fayda yoktur¹⁴⁴.

Konkordato süreci üç komiser tarafından yürütülmüşse mahkemenin bu komiserleri iflâs idaresi olarak görevlendirmesi mümkündür¹⁴⁵. Nitekim iflâs idaresi üç kişiden oluşur (İİK m. 223). Bu durumda konkordato sürecinin tek komiser tarafından yürütülmesi hâlinde iflâs idaresinin oluşma şekline ilişkin herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f. 2’de *komiserler* ibaresi kullanılmıştır. Kanaatimizce İcra ve İflâs Kanunu m. 223 ve İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f. 2 birlikte değerlendirildiğinde tek kişinin iflâs idaresi olarak görev yapması mümkün değildir¹⁴⁶. Öğretide tek kişinin komiser olarak görev yaptığı konkordato sürecinde mahkemenin iki komiser daha atayabileceği ileri sürülmüştür¹⁴⁷.

Adi tasfiyenin konkordato komiserleri tarafından yürütülmesi hâlinde İcra ve İflâs Kanunu m. 166/2 uyarınca yapılması gereken bildirim ve ilânlar yine iflâs dairesi tarafından yapılır¹⁴⁸.

Konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanması hâlinde tasfiye türü mahkeme tarafından belirleneceği için iflâs dairesinin kural olarak borçlunun mallarının defterini tutmakla yükümlü olmadığı ancak konkordato sürecinde defter tutulmamışsa iflâs dairesi tarafından defter tutulması gerektiği ileri sürülmüştür¹⁴⁹.

Adi tasfiyenin ilânından itibaren bir ay içinde iflâs alacaklıları masaya başvurarak alacaklarını kaydettirebilir (İİK m. 219/1). Konkordatoda iflâs kararı verilmişse, daha önce konkordato mühleti içinde alacak kaydı yaptıran alacaklıların

¹⁴⁴ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 36-37.

¹⁴⁵ Öğretide teorik olarak mahkemenin konkordato sürecini yürüten komiserlerden farklı komiserleri de iflâs olarak görevlendirebileceği ancak böyle bir tercihin kanun düzenlemesinin amacına uygun olmayacağı ileri sürülmüştür. Nitekim bu hükümle amaçlanan borçlunun ekonomik durumuna hâkim komiserlerce sürecin daha hızlı yürütülmesidir (Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 76).

¹⁴⁶ Benzer doğrultuda; Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 75. Ancak yazarlar tek komiserin görevli olması hâlinde iflâs idaresi olarak bir kişinin görevlendirilmesi hususunda mahkemenin takdir hakkı olduğu ifade etmiştir.

¹⁴⁷ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 75-76.

¹⁴⁸ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 56.

¹⁴⁹ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 57.

yeniden iflâs masasına alacak kaydı yapmasına gerek olup olmadığı ayrıca değerlendirilmelidir. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre iflâs ve konkordato prosedürünün ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekir. Bu kapsamda konkordato mühleti içerisinde alacak kaydı yaptırmayan alacaklıların iflâs hâlinde alacak kaydı yaptırmaması mümkündür. Bu görüşe göre, mühlet sürecinde alacak kaydı yaptırmış olan alacaklı iflâsta da alacak kaydı yaptırmalıdır. İflâsta yeniden alacak kaydı yaptırmamışsa sıra cetveline alınmamalıdır¹⁵⁰. Aksi görüşe göre ise konkordatoda alacaklarını kaydettiren alacaklıların iflâs kararı verilmesi hâlinde ayrı bir kayıt yaptırmalarına gerek yoktur. İflâs idaresi bu alacakları konkordato dosyası üzerinden tespit eder¹⁵¹.

İflâs idaresi yerine komiserin süreci yürütmesine karar verilirse birinci alacaklılar toplantısının ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Birinci alacaklılar toplantısının en önemli görevi iflâs idaresine aday seçmektir. Ancak bu durumda iflâs idaresine aday seçilmesi gerekmez¹⁵². Bununla birlikte komiserlerin iflâs idaresi olarak görevlendirilmesi hâlinde de acele işler hakkında karar verilmesi gerekebileceği bu kararların komiserler tarafından verilemeyeceği zira olağan iflâs durumunda da bu yetkinin iflâs idaresinde olmadığı ileri sürülmüştür¹⁵³.

Konkordato sürecinde iflâs kararı verilmesi hâlinde, iflâs idaresi olarak görevlendirilmeleri üzerine iflâs idaresi tarafından yürütülen görevleri komiserler üstlenir. İflâs idaresinin alacak kaydına ilişkin görevleri¹⁵⁴, üçüncü kişilerin istihkak iddialarına ilişkin görevleri¹⁵⁵, sıra cetvelinin hazırlanmasına ilişkin görevleri¹⁵⁶, ikinci

¹⁵⁰ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 58.

¹⁵¹ Kuru, **İflâs ve Konkordato Hukuku**, s. 479, dn. 230; Budak, Kale, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 564; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 276; Akil, **Adi Konkordato**, s. 215; Coşkun, **a. g. e.**, s. 221. Konkordato sürecinde bir alacağın çekişmeli hâle gelmesi borçlunun beyanına bağlıdır. Diğer bir ifadeyle komiserin bir alacağı çekişmeli hâle getirme yetkisi yoktur (İİK m. 300). Ancak konkordato komiserlerinin iflâstan sonra iflâs idaresi olarak görevlendirilmesi hâlinde sıra cetvelini düzenlerken alacakları kabul veya reddetme yetkisi mevcuttur (İİK m. 230) (Kale, **Adi Konkordato**, s. 242).

¹⁵² Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 58

¹⁵³ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 58-60.

¹⁵⁴ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 63. Geç alacak kayıtları için bkz. Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 66-67.

¹⁵⁵ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 60-63.

¹⁵⁶ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 63 vd. İki aylık sıra cetvelinin hazırlanması süresinin uzatılmasına ilişkin talebin, icra mahkemesi tarafından değil, asliye ticaret mahkemesi tarafından değerlendirilmesi gerekir (İİK m. 232; Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, 63). Ayrıca sıra cetvelinin konkordato komiseri tarafından hazırlanması durumunda sıra cetveline karşı şikâyet talebi de asliye

alacaklılar toplantısına daveti¹⁵⁷, masa mallarının paraya çevrilmesi¹⁵⁸, iflâsın kapanmasına ilişkin talebi¹⁵⁹, konkordato komiserleri iflâs idaresi olarak yerine getirir.

Konkordato sürecinin iflâsla sonuçlanması hâlinde komiserler iflâs idaresi olarak asliye ticaret mahkemesi tarafından görevlendirildiği için tasfiye süreci ticaret mahkemesinin gözetiminde devam eder. Komiserlerden herhangi birinin görevinin sona ermesi hâlinde yeni komiser yine asliye ticaret mahkemesi tarafından atanmalıdır¹⁶⁰. Bu doğrultuda yetkide paralellik ilkesi gereğince adi tasfiye sürecinde komiserlerin azline ancak asliye ticaret mahkemesi karar vermelidir¹⁶¹.

İflâsın kapanması kararının kesinleşmesiyle komiserlerin görevi sona erecektir. İflâsın kapanması kararından sonra müflise ait yeni bir mal bulunması hâlinde bu malın tasfiyesini iflâs dairesi gerçekleştirir (İİK m. 255). Benzer şekilde iflâsın kaldırılmasına karar verilmesi hâlinde de komiserlerin görevi sona erer (İİK m. 182)¹⁶².

ticaret mahkemesine yöneltilmelidir. Zira konkordato komiserini görevlendiren merci asliye ticaret mahkemesidir (Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 64). Sıra cetveline karşı açılan kayıt kabul davası açılması hâlinde davalı iflâs masası komiserler tarafından temsil edilecektir (Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 65-66). Ancak burada incelenmesi gereken husus konkordato sürecinde çekişmeli olan bir alacağın konkordato nisabına katılıp katılmayacağına ilişkin bir karar veren mahkeme açısından aynı alacak için sıra cetveline itiraz yoluna başvurulması hâlinde ihsası reyin söz konusu olup olmayacağıdır. Öğretide mahkemenin daha önce verdiği kararın ihtiyati tedbir niteliğinde olduğu ve kanunen gerektiği için kanaatini açıkladığı ve bu sebeple hâkimin reddi sebebinin oluşmayacağı ileri sürülmüştür (Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 66).

¹⁵⁷ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 67-68.

¹⁵⁸ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 68-70.

¹⁵⁹ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 71. İİK m. 254/f. 2 uyarınca iflâsın kapanması talebi üzerine asliye ticaret mahkemesi iflâs tasfiyesinin usûlüne uygun olarak yapılıp yapılmadığını inceler ve bir eksiklik veya hata görmesi hâlinde bu durumu icra mahkemesine bildirir (İİK m. 254/2). Bunun üzerine icra mahkemesi iflâs dairesinden bu eksikliklerin ve hataların düzeltilmesini ister. Asliye ticaret mahkemesi bu eksiklik ve hataların giderilmesi üzerine iflâsın kapanmasına karar verir. Komiserlerin iflâs idaresi olarak görevlendirilmesi hâlinde asliye ticaret mahkemesinin tasfiyedeki eksiklik veya hataların giderilmesi için doğrudan komiserlere başvurması gerektiği ileri sürülmüştür (Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 71-72).

¹⁶⁰ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 78.

¹⁶¹ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 78. İİK m. 308/f. 2 kapsamında kalan istisnai durum dışında iflâs idaresi birinci alacaklılar toplantısının gösterdiği adaylar arasından icra mahkemesi tarafından seçilir (İİK m. 223).

¹⁶² Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 77.

İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f. 2 kapsamında mahkemenin basit tasfiyeye karar vermesi hâlinde tasfiyenin yürütülmesi açısından özellik arz eden bir durum oluşmaz. Bu hâlde basit tasfiye İcra ve İflâs Kanunu m. 218 vd. hükümlerine göre yürütülür¹⁶³.

İflâs açıldıktan sonra altı ay içinde adi tasfiye sona ermezse alacaklılar basit tasfiye uygulanmasına karar verebilir (İİK m. 256). İcra ve İflâs Kanunu m. 308/f. 2 uyarınca mahkeme adi tasfiyeye karar vermesi ve tasfiye altı ay içinde sona ermemesi hâlinde alacaklıların basit tasfiye uygulanmasına karar verip veremeyecekleri ayrıca değerlendirilmelidir. Öğretide konkordato komiserinin yürüttüğü adi tasfiye usûlünde; adi tasfiyeye ticaret mahkemesinin karar vermesi ve komiserlerin tasfiye sürecinde alacaklıların değil ticaret mahkemesinin nezaretinde olması sebebiyle, alacaklıların bu yönde bir karar verememesi gerektiği ileri sürülmüştür¹⁶⁴.

İflâs içi konkordatoda tasdik talebinin reddi hâlinde, mahkemenin ret kararını iflâs idaresine veya iflâs dairesine bildirmesi hâlinde tasfiye kaldığı yerden devam eder. Ancak tasfiyenin kaldığı yerden devam edebilmesi için tasdik talebinin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinin aranıp aranmayacağı hususunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. İleri sürülen bir görüşe göre, tasfiyeye devam edilmesi için tasdik talebinin reddine ilişkin kararın kesinleşmenin gerçekleşmesi gerekmez¹⁶⁵. Ancak tasfiye devam etse de satış aşamasına geçilememesi gerekir¹⁶⁶. Diğer bir görüşe göre ise ilgili karar kesinleşmeden tasfiyeye devam edilememesi gerekir¹⁶⁷.

İflâs içi konkordatonun feshi hâlinde konkordato kararı verilmeden önce var olan tasfiyenin devam edip etmeyeceği hususunda bir düzenleme mevcut değildir. Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre iflâs içi konkordatonun tamamen feshine karar verilmesi hâlinde mahkemenin ayrıca iflâs kararı vermesi gerekmez, iflâs hâli geri

¹⁶³ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 54. Ancak iflâs alacaklıları, İİK m. 218 uyarınca gerekli masrafları peşin vererek adi tasfiye uygulanmasını talep edebilir. Öğretide İİK m. 218 uyarınca alacaklıların talebiyle adi tasfiye uygulanması durumunda iflâs kararı mahkemenin dosyayı yeniden ele alarak tasfiyenin komiserler tarafından yürütülmesine karar verememesi gerektiği ileri sürülmüştür (Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 54).

¹⁶⁴ Koç, Konuralp, Candemir, **a. g. e.**, s. 77.

¹⁶⁵ Kuru, **El Kitabı**, s. 1538; Tanrıver, Deynekli, **a. g. e.**, s. 152.

¹⁶⁶ Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 443.

¹⁶⁷ Buroğlu, Reyna, **a. g. e.**, s. 134,

gelir¹⁶⁸. Diğer bir ifadeyle iflâs tasfiyesi kaldığı yerden devam eder¹⁶⁹. Öğretide ileri sürülen diğer görüşe göre, iflâs içi konkordatonun feshi hâlinde mahkemenin yeniden iflâs kararı vermesi gerektiği için konkordatodan önce mevcut olan tasfiye sürecine devam edilmez¹⁷⁰.

¹⁶⁸ Kuru, **El Kitabı**, s. 1541; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 253; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 341; Rüzgaresen, **a. g. e.**, s. 444. *Postacıoğlu*, mahkemenin iflâsın kaldırılmasına ilişkin kararı geri alması gerektiğini ifade etmiştir (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 157).

¹⁶⁹ Kuru, **El Kitabı**, 1541; Kale, **a. g. e.**, s. 111. *Postacıoğlu*'na göre, öncesinde düzenlenen sıra cetveli geçerliliğini korur ancak iflâs idaresi yeniden seçilir (Postacıoğlu, **Konkordato**, s. 157).

¹⁷⁰ Berkin, **İflâs Hukuku**, s. 582-583; Ansay, **a. g. e.**, s. 352-353; Gürdoğan, **a. g. e.**, s. 214, dn. 599; Öztekin, Tunç Yücel, **Öztekin-Konkordato Şerhi**, s. 723; Ulukapı, **Konkordatonun Feshi**, s. 277; Akil, **Sorularla Konkordato**, s. 318; Akil, **Adi Konkordato**, s. 249-250; Kiraz, **a. g. m.**, s. 869.

SONUÇ

Borçlarını vadesinde ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi bulunan herhangi bir borçlu konkordatoya başvurabilir. Konkordatonun temel amacı borçlunun borçlarını alacaklılarıyla anlaşmak suretiyle tasfiye etmesini sağlamaktır. Bununla beraber konkordato borçlunun malî durumunu iyileştirmesine de hizmet eder.

Konkordato sürecinde kural olarak borçlunun tasarruf yetkisi kısıtlanmaz. Ancak bazı işlemlerin geçerliliği mahkeme iznine tâbi tutulmuştur (İİK m. 297/f. 2). Ayrıca konkordato sürecinde borçlunun iş ve işlemlerine nezaret etmesi için komiser atanır (İİK m. 287/f. 3; İİK m. 289/f. 3). Borçlunun işlemlerinin geçerliliği kural olarak komiser izin veya onayına bağlı değildir. Ancak mahkeme bazı işlemlerin geçerliliğini komiserin iznine bağlı kılabilir (İİK m. 297/f. 1). Yine mahkemenin, borçlu yerine komiserin işletmeyi yönetmesine karar vermesi de mümkündür (İİK m. 297/f. 1)

Konkordato sürecinde esas olan borçlunun iflâsını engellemektir. Bununla beraber konkordatonun başarısız olması hâlinde borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi mümkündür. Nitekim konkordato mühletinin kaldırılması (İİK m. 292), konkordatonun tasdik edilmemesi (İİK m. 308) ve konkordatonun tamamen feshi (İİK m. 308/f. f. 3; İİK m. 308) hâllerinde borçlunun iflâsına karar verilebilir. Ayrıca alacaklıların doğrudan doğruya borçlunun iflâsını talep edebileceği hâlleri düzenleyen İcra ve İflâs Kanunu m. 177 hükmünde konkordatonun tasdik edilmemesine yer verilmiştir.

7101 sayılı Kanun'la beraber konkordato sürecinde iflâs kararı verilmesine ilişkin hükümlerde önemli değişiklikler yapılmıştır. Mevcut düzenlemeler çerçevesinde konkordato sürecinde iflâs kararı verilmesi için borçlunun iflâsa tâbi kişilerden olması gerekir. 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerden önce iflâsa tâbi olmayan borçlular hakkında da iflâs kararı verilmesi mümkündü. Kanaatimizce iflâsa tâbi olmayan bir borçlu hakkında konkordatodan kaynaklanan sebeplerle iflâs kararı verilmemesi isabetli olmuştur. Bu şekilde iflâsa tâbi olmayan borçlunun

konkordatosunun başarısız olması hâlinde hakkında iflâs kararı verilmek suretiyle cezalandırılmasının önüne geçilmiştir.

Konkordato mühletinin kaldırılması, konkordatonun tasdik edilmemesi ve konkordatonun tamamen feshi hâllerinde, şartları mevcutsa, mahkemenin borçlu hakkında iflâsa re'sen karar vereceği düzenlenmiştir. Bu husus iflâs hukukumuz açısından istisna oluşturur. Zira iflâs hukukunda borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi, kural olarak, alacaklılardan birinin veya borçlunun talebine bağlıdır.

7101 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle beraber, mühletin kaldırılması ve tasdik talebinin reddi hâlinde borçlunun iflâsına karar verilmesi birbirinden farklı şartlara tâbi tutulmuştur. Şöyle ki, konkordatonun tasdik edilmemesi ve tamamen feshedilmesi üzerine iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin bulunması gerekir. Ancak mühletin kaldırılması aşamasında borçlunun iflâsına karar verilmesi için ayrıca doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması gerekli değildir. Diğer bir ifadeyle mühletin kaldırılması sebepleri aynı zamanda birer iflâs sebebi olarak kabul edilmiştir. Fakat konkordatonun tasdik talebinin reddi ve tamamen feshi hâllerinde iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin varlığı aranmıştır. Kanaatimizce konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde borçlunun iflâsına karar vermek için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden biri aranırken, daha önceki bir aşama olan mühletin kaldırılmasında mahkemenin başka bir şart aramadan borçlunun iflâsına karar vermesi özellikle bazı kaldırma sebepleri bakımından isabetli olmamıştır.

Mühletin kaldırılmasına yol açan hâllerden biri olan *borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatifin feragati* üzerine, mahkemenin re'sen iflâs kararı vermesi noktasında kanaatimizce herhangi bir sakınca mevcut değildir. Zira sermaye şirketi ve kooperatifler için borca batıklık zorunlu iflâs sebebidir. Diğer taraftan İcra ve İflâs Kanunu m. 292/f. 1-d hükmüne göre borca batık sermaye şirketleri ve kooperatifler dışındaki borçluların mühlet içinde konkordatodan feragat etmeleri hâlinde onlar hakkında iflâs kararı verilemez. Bu yönde bir düzenlemeyle borca batık sermaye şirketi veya kooperatifler dışındaki borçlular hakkında sadece feragat edilmiş olmasına

dayanarak iflâs kararı verilemeyeceği açıklığa kavuşturulmuştur. Zira 7101 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerden önceki dönemde konkordatodan feragatin, mühletin kaldırılması ve tasdik talebinin reddiyle aynı sonucu doğurduğu ve bu sebeple alacaklıların borçlunun iflâsını talep edebilecekleri öğretide ağırlıklı olarak kabul edilmişti.

Borçlunun komiser talimatlarına ve tasarruf yetkisinin sınırlarına aykırı davranması ile alacaklıları zarar uğratma amacıyla hareket etmesi hâlinde mahkeme somut olayın özelliklerine göre ve ölçülülük prensibi çerçevesinde borçlunun tasarruf yetkisini kısıtlayabilir veya konkordato mühletini kaldırarak iflâs kararı verir. Borçlunun bir yandan mühlet hükümlerinden faydalanırken diğer yandan mühlet sürecinin gereklerini yerine getirmemesi üzerine mühletin kaldırılmasıyla birlikte iflâs kararı verilmesinde kanaatimizce herhangi bir sakınca bulunmaz. Nitekim bu bent kapsamında kalan hâllerde, alacaklının doğrudan doğruya iflâs talep edebileceği *borçlunun alacaklıların haklarını ihlal eden davranışlarda bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi* de gündeme gelecektir.

Borçlunun malvarlığının korunması için iflâsının açılması gerekiyorsa mühlet kaldırılarak borçlu hakkında iflâs kararı verilir. Borçlunun malvarlığının durumu, iflâs kararı verilmesi bakımından kural olarak önemli değildir. Sermaye şirketi ve kooperatiflerin borca batık olması (İİK m. 179) ile diğer borçlular açısından İcra ve İflâs Kanunu m. 178/f. 3’te düzenlenen hâl dışında borçlu hakkında malvarlığının durumuna dayanarak iflâs kararı verilemez. Bu sebeple kanaatimizce konkordato aşamasında *borçlunun malvarlığının korunması için iflâsına karar verilmesinin gerekmesi* ifadesi dar yorumlanmalı ve bu hâller çerçevesinde değerlendirilmelidir.

Konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması hâlinde konkordato mühleti kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilir. Konkordatonun tasdik talebinin reddi hâlinde borçlu hakkında iflâs kararı verilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebebi aranırken, henüz mühlet aşamasında konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması üzerine mühletin kaldırılmasıyla iflâs kararı verilmesi isabetli olmamıştır.

Konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlinin ne şekilde değerlendirilmesi gerektiği tartışmalıdır. Tartışmalar esas olarak, borç tasfiye amacı olmaksızın sadece malî durumunun iyileşmesi ihtimâline binaen borçluya kesin mühlet verilir verilemeyeceği ve sonrasında mühletin devam edip etmeyeceğine ilişkindir. Kanaatimizce borçlunun tasfiye amacı olmaksızın sadece malî durumunu düzeltmek için konkordatoya başvurması mevcut düzenlemeler çerçevesinde mümkün değildir. Bununla beraber kesin mühletin kaldırılması yargılamasında konkordatonun başarıya ulaşma ihtimâlinin bulunmadığının anlaşılması için hem konkordatonun tasdik ihtimâlinin hem de borçlunun malî durumunun iyileşme ihtimâlinin bulunmaması gerekir. Mevcut hükümler çerçevesinde bu şekilde bir yorum yapılarak konkordatonun başarısız olması hâlinde mühlet kaldırılması üzerine iflâs kararı verilmesinin sakıncaları bir ölçüde giderilmiş olur.

Kanaatimizce mühletin kaldırılması üzerine iflâs kararı verilmesi (İİK m. 292) ve konkordatonun tasdik edilmemesi üzerine iflâs kararı verilmesi (İİK m. 308) arasında paralellik sağlanması gerekmektedir. Kanun koyucunun modern anlayış çerçevesinde borçlunun iflâsını zorlaştırma amacı göz önünde tutulduğunda mühletin kaldırılması üzerine iflâs kararı verilmesinde de doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birisinin aranması isabetli olacaktır. Özellikle konkordatonun başarıya ulaşmayacağıının anlaşılması üzerine iflâs kararı verilmesi bağlamında bu yönde bir paralellik kurulması gerekmektedir. Diğer kaldırma sebepleri bakımından yukarıda da açıklandığı üzere doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması olasıdır.

İcra ve İflâs Kanunu m. 292’de her ne kadar kesin mühlet içinde mühletin kaldırılması ve borçlunun iflâsına karar verilmesi düzenlenmiş olsa da bu hüküm geçici mühlette de uygulanır (İİK m. 287/f. 5). Bu sebeple geçici mühlet aşamasında da mühletin kaldırılarak borçlunun iflâsına karar verilmesi mümkündür.

Geçici mühlet talebinin reddi hâlinde kural olarak borçlunun iflâsına karar verilemez. Ancak geçici mühlet talebi reddedilen borçlunun borca batık bir sermaye şirketi veya kooperatif olması hâlinde iflâs kararı verilmesi mümkündür. Ayrıca sermaye şirketi ve kooperatifler dışındaki borçlular açısından İcra ve İflâs Kanunu m.

178/f. 3'te düzenlenen durumun mevcut olması hâlinde mahkemenin iflâs kararı vermesi mümkündür. Diğer taraftan kesin mühlet talebinin reddi aynı zamanda geçici mühletin de kaldırılması sonucunu doğurduğu için İcra ve İflâs Kanunu m. 292 uyarınca borçlunun iflâsına karar verilebilir.

Konkordatonun tasdik talebinin reddi üzerine iflâs kararı verilmesi İcra ve İflâs Kanunu m. 308'de düzenlenmiştir. Diğer taraftan İcra ve İflâs Kanunu m. 177'de bu düzenlemeye atıf yapılmıştır. Ancak İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 3 ile İcra ve İflâs Kanunu m. 308 arasında çelişki mevcuttur. Şöyle ki bahsi geçen maddelerde bir yandan konkordatonun tasdik edilmemesi hâlinde mahkemenin re'sen borçlunun iflâsına karar verebilmesi için doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin bulunması aranmış (İİK m. 308), diğer taraftan *İİK m. 308'teki hal varsa* (İİK m. 177/f. 1-b. 3) alacaklıların borçlunun doğrudan doğruya iflâsını talep edebileceği düzenlenmiştir. Kanaatimizce bu iki hüküm birbirine uygun değildir ve kanun değişikliği yapılmalıdır. Zira iflâs sebepleri sınırlı sayıdadır ve kanunda açıkça düzenlenmesi gerekir. İflâs sebepleri bakımından böyle bir belirsizlik olması ve bu belirsizliğin yorum yoluyla çözülmesi beklenemez. İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 2- b. 3'ün yürürlükten kaldırılması bu bağlamda isabetli olacaktır.

Konkordatonun tamamen feshinde de İcra ve İflâs Kanunu m. 308 uygulanır (İİK m. 308/f-f. 3) Diğer bir ifadeyle doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin mevcut olması hâlinde borçlunun iflâsına karar verilir. Bununla beraber konkordatonun tamamen feshedilmesi hâlinde aynı zamanda İcra ve İflâs Kanunu m. 177/f. 1-b. 1 kapsamında *borçlunun alacaklıların haklarını ihlal eden davranışlarda bulunması veya bunlara teşebbüs etmesi* söz konusu olur.

Konkordato yargılamasında görevli mahkeme asliye ticaret mahkemesidir. İflâsa tâbi borçlular bakımından borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer mahkemesi, iflâsa tâbi olmayan borçlular bakımından borçlunun yerleşim yeri mahkemesi kesin yetkilidir. Borçluya konkordato mühleti verilmesi ve konkordatonun tasdiki çekişmesiz yargı işidir. Kural olarak re'sen araştırma ilkesi ve basit yargılama usulü uygulanır.

Borçlunun iflâsına karar verilmesi hâlinde; konkordato mühletinde komiserin izniyle doğan borçlar, komiser ücreti ve konkordato yargılamasına ilişkin masraflar masa borcu sayılır. Bu sebeple konkordato sürecinde borçlunun tasarruf yetkisinin sınırları, mahkemenin hangi işlemleri komiserin onayına tâbi tuttuğu, komiserin borçlunun hangi işlemlerine onay verip vermediği önem arz eder. Zira konkordato mühletinde komiserin izniyle doğan borçlar konkordato sürecinde konkordatoya tâbi olmayacağı gibi olası bir iflâs hâlinde de masa borcu sayılır.

Konkordato sürecinde iflâs kararı verilmesi hâlinde mahkemenin tasfiye türüne de karar vermesi gerekir (İİK m. 308/f. 2). Bu düzenleme, tasfiye türünün belirlenmesi noktasında istisna teşkil eder.

Konkordato sürecinde iflâs kararı verilmesi hâlinde mahkemenin konkordato komiserlerini iflâs idaresi olarak görevlendirmesi mümkündür. Ancak mahkeme bu yönde bir karar vermek zorunda değildir. Somut olayın özelliklerine göre mahkeme, komiserlerin tasfiye sürecini daha hızlı ve başarılı bir şekilde yürüteceği kanaatindeyse bu yönde bir karar verebilir.

KAYNAKÇA

Akil, Cenk:

Sorularla Konkordato Hukuku, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020. (Anılış: Sorularla Konkordato)

Sorularla Adi Konkordato, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019. (Anılış: Adi Konkordato)

“Salt Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olmasının Re’sen İflâs Kararı Verilmesini Gerektirip Gerektirmediği”, **Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan**, C. I, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, sa. 47-60. (Anılış: Konkordatonun Tasdik Edilmemiş Olması)

“Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Konkordato Tasfiye Memuru”, **AÜHFD**, C. 61, S. 3, 2012, sa. 819-858. (Anılış: Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato)

“Konkordato Prosedürü Çerçevesinde Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi (İİK m. 196, II)”, **TBBD**, S. 143, 2019, sa. 221-233. (Anılış: Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi)

Akkaya, Tolga:

“Konkordatonun Tasarrufun İptali Davasına Etkisi”, **YBHD**, Y.6, S. 2021/1, sa. 221-252. (Anılış: Tasarrufun İptali)

“Konkordatoda Yabancı Para Alacakları”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 80, S. 3, 2022, sa. 819-846. (Anılış: Yabancı Para)

Akyol Aslan, Leyla:

“7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Adi Konkordatoda Borçlunun Doğrudan Doğruya İflâsına Karar Verilebilecek Haller”, **MİHDER**, C. 15, S. 42, 2019/1, sa. 41-104.

Medeni Usul Hukukunda Davadan Feragat, Ankara, Yetkin Yayınları, 2011.

Akyürek, Ayhan
Akyürek Remziye:

Konkordato Hukuku, Ankara, Yetkin Yayınları, 2019.

Albayrak, Hakan:

İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Ankara, Yetkin Yayınları, 2020.

“Konkordato Mühletinde Mahkeme Tarafından Takdir Edebileceği Tasarruf

Sınırlamalarının Değerlendirilmesi”,
TFMHD, C. 7, S. 2, 2021, sa. 193-211.

Ansay, Sabri Şakir:

Hukuk İcra ve İflâs Usulleri, 5. Bası,
Ankara, İstiklal Matbaası, 1960.

Altay, Sümer
Eskiocak, Ali

**Konkordato ve Yeniden
Yapılandırma Hukuku**, 5. Baskı,
İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2019.

Arar, Kemal:

İcra ve İflâs Hükümleri, C. II: İflâs,
Ankara, İdeal Basım ve Ciltevi, 1945.

Aras, Aslı:

Çekişmesiz Yargıda Yargılama Usulü,
Ankara, Yetkin Yayınları, 2017.

Arslan, Ramazan
Yılmaz, Ejder
Taşpınar Ayvaz, Sema
Hanağası, Emel:

İcra ve İflâs Hukuku, 8. Baskı, Ankara,
Yetkin Yayınları, 2022.

Arslan, Ramazan:

“Adi Konkordatoda Borçlunun Alacaklı
Lehine Tesis Edilmiş Borçlarının
Yapılandırılması”, **Prof. Dr. Sabih
Arkan’a Armağan**, İstanbul, On İki
Levha Yayınları, 2019.

Atalay, Oğuz:

Borca Batıklık ve İflâsın Ertelenmesi,
İzmir, Güncel Yayınevi, 2007.

“Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özkes, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2018, sa. 111-134. (Anılış: Konkordato Reformu)

“Konkordato Projesinin Hazırlanması”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, sa. 93-105. (Anılış: Konkordato Projesi)

“İflasın Ertelenmesi”, **Bankacılar Dergisi**, S. 47, 2003, s. 95, sa. 93-98. (Anılış: İflasın Ertelenmesi)

“Konkordato Hukukundaki Değişiklikler”, **Bankacılar Dergisi**, S. 47, 2003, sa. 99-106. (Anılış: Değişiklikler)

Atalı, Murat:

“*Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları*”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özkes, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2018, sa. 85-109.

Pekcanıtez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. III, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 15. Bası, 2017.

Atalı, Murat
Ermenek, İbrahim
Erdoğan, Ersin:

İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2022.

Aşık, İbrahim
Oruç, Yakup
Tok, Ozan
Saçar, Ömer Faruk:

İcra ve İflâs Hukuku, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2022.

Aydemir, Efrail:

Konkordato ve Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2019.

Balcı, Şakir:

Türk Hukukunda Konkordato, İzmir, Güncel Yayınevi, 2007.

Başözen, Ahmet:

Müflisin Tasarruf Yetkisi, Ankara, Turhan Kitabevi, 2005.

Başözen, Ahmet,
Üçer, Mehmet:

“Cessio Bonorum” Ya da Bilinen İsmiyle “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, **EÜHFD**, C. 7, S. 3-4, sa. 209-266.

Belgesay, Mustafa Reşit:

İcra ve İflâs Hukuku I Sentetik Bölüm, C. 2, 2. Baskı, İstanbul,

Fakülteler Matbaası, 1953. (Anılış: İcra ve İflâs Hukuku)

İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, C. 2, İstanbul, M. Sıralar Matbaası, 1955. (Anılış: Şerh)

Berkin, Necmeddin M.:

İflâs Hukuku, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1972. (Anılış: İflâs Hukuku)

İflâs Hukukunda Konkordato, İstanbul, İsmail Akgün Matbaası, 1949. (Anılış: Konkordato)

Biçer, Levent

Şua, Mehmet Fethi:

“Borca Batık Olmayan Bir Sermaye Şirketinin Konkordato Talebinin Başarıya Ulaşmayacağı Kesin Mühlet İçinde Anlaşıldığında Mahkeme Re’sen ve Başka Bir İnceleme Yapmaksızın İflâsa Karar Vermeli Midir?”, **YÜHFD**, C. 18, 2021/2, sa. 727-741.

Bilgen, Mahmut:

Konkordato İflas ve Yargılama Usulü, 3.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020.

Bolayır, Nur:

“İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordatonun Tamamen İptali”, **Prof. Dr. Necmettin M.Berkin’e Armağan**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2021, sa. 241-283.

Börü, Levent:

“Borçlunun Malî Durumunun İyileşme Ümidi Olmadığının Açıkça Anlaşılması Durumunda Konkordato Mühletinin Kaldırılarak İflâsına Karar Verilmesi Gerektiğine İlişkin İsviçre Federal Temyiz Mahkemesi Kararı Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, **MİHDER**, C. 16, S. 26, 2020/2, sa. 515-532. (Anılış: Mühletin Kaldırılması)

“Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 10, S. 1, 2019, sa. 173-186. (Anılış: Adi Konkordatoda Alacaklılar)

Börü, Levent

Parlak Börü, Şafak:

“Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S. 3, 2020, sa. 1239-1277.

Budak, Ali Cem:

“Türk Hukukunda Çekişmesiz Yargı”, **Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı- IV**, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2005.

Budak, Ali Cem

Tunç Yücel, Müjgan:

“İflas, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato İle İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflâs Kanunu Değişiklikleri”, **MİHDER**, C. 11, S. 31, 2015/2, sa. 21-38.

Budak, Ali Cem

Kale, Serdar:

Konkordato Komiserinin Kontrol Listesi, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019.
(Anılış: Komiser)

Buroğlu, Enver

Reyna, Yuda:

Konkordato Hukuku ve Tatbikat, İstanbul, Yörük Matbaası, 1968.

Bükem, Zeynel Abidin:

Tatbikatta Konkordato, İstanbul, Kocamanoğlu Yayınevi, 1963.

Candemir, Mehmet Ünsal:

“Adi Konkordato Talebinden Feragat”, **TAAD**, Y.13, S. 49, 2022, sa. 323-348.

Coşkun, Mahmut:

Konkordato ve İflas, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2019.

Deynekli, Adnan:

Konkordatonun İşçi Alacaklarının Tahsiline Etkisi, **Prof. Dr. Saim Üstündağ’a Armağan**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020, sa. 219- 233.

Direnisa, Efe:

“Konkordatoda Takas” **BUHFD**, C. 15, S. 189-190, 2020, sa. 493-548. (Anılış: Takas)

“Corporate Reorganization In Turkish Law Compared With The United States Chapter 11, **YÜHFD**, C. 2, S. 1, 2005, sa. 165-214.

Doğan, Emsalgül:

Konkordatonun Tasdiki Yargılaması,
Ankara, Yetkin Yayınları, 2020.

Duran, Rukiye:

**Konkordato Mühleti ve Alacaklılar
Bakımından Sonuçları,** Ankara, Yetkin
Yayınları, 2020.

Ercan, İbrahim:

**İcra ve İflâs Hukukunda
Malvarlığının Terki Suretiyle
Konkordato,** Konya, Mimoza
Yayınları, 2008.

Erdönmez, Güray:

“Yeni Konkordato Düzenlemesi
Hakkında Bazı Tespitler”, **7101 Sayılı
Kanunda Konkordato ve Elektronik
Tebliğat Konularında Getirilen
Yenilikler,** İstanbul, On İki Levha
Yayıncılık, 2018, sa. 137-147. (Anılış:
Yeni Konkordato)

“Borçlunun Alacaklıları Zarara Uğratma
Amacıyla Hareket Ettiği Hâllerde
Konkordato Mühletinin Kaldırılması”,
Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan, C.
II, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, sa.
1183-1208. (Anılış: Alacaklıları Zarara
Uğratma Amacı)

**Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla
Yapılan Tasarrufların İptali,** 2. Baskı,
İstanbul On İki Levha Yayınları, 2019.

Eriş, Gönen:

Uygulamalı İflâs ve Konkordato Hukuku, Ankara, Aydın Yayınları, 1991.

Ermenek, İbrahim:

İflâsın Ertelenmesi, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010.

“Borca Batıklık Nedenine Dayalı Konkordatoda Geçici Mühletin Kaldırılması”, **AD**, S. 64, 2020/1, sa. 507-530.

Ermenek, İbrahim
Kartal, Bünyamin:

“Konkordatonun Amacı Kapsamında COVID-19 Salgınının Sürekli Borç İlişkilerinin Feshine Etkisi, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S. 2, 2020, sa. 485-516.

Ermenek, İbrahim,
Özdemir, Ufuk,
Özalp, Ali Rıza

“Bir Konkordato Nedeni Olarak Borca Batıklığın Tespiti ve Borca Batıklık Halinin Konkordato Sürecine Etkileri”, **ÇÜHFD**, C. 5, S. 1, 2020, sa. 1351-1381.

Eroğlu, Orhan:

“İflâs Dışı Adi Konkordato Mühleti İçerisinde Borçlunun İflâsına Karar Verilebilecek Durumlar”, **SÜHFD**, C. 27, S. 3, 2019, sa. 785-807.

Uygulamada Konkordato, 4. Baskı,
Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2021.

Görgün, L. Şanal
Börü, Levent
Kodakoğlu, Mehmet:

İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, Ankara,
Yetkin Yayınları, 2022.

Güneysu- Güngör, Selin:

“Milletlerarası Özel Hukukta İflâs İçi
Konkordato”, **AÜHFD**, C. 44, S. 1, 995,
sa. 293-312.

Gürdoğan, Burhan:

İflâs Hukuku Dersleri, Ankara, Ajans-
Türk Matbaası, 1966.

Kale, Serdar:

Sorularla Konkordato, İstanbul, On İki
Levha Yayıncılık, 2017.

“İsviçre İcra ve İflâs Kanunun Adi
Konkordato Hükümlerine Genel Bir
Bakış”, **İMÜHFD**, C. 4, S. 2, 2017, sa.
153-169. (Anılış: İsviçre Konkordato
Hükümleri)

“7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda
Değişiklik Yapışmasına Dair Kanun
Çerçevesinde İflâs Dışı Adi
Konkordato”, **İMÜHFD**, C. 5, S. 1,
2018, sa. 213-269. (Anılış: Adi
Konkordato)

“İflas Hukukunda Masa Yükümlülüğü Kavramı”, **Prof. Dr. Necmeddin Berkin’e Armağan**, İstanbul Filiz Kitabevi, 2021, s. 603-623. (Anılış: Masa Yükümlülüğü)

“*Tartışmalar*”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, s. 176.

Kaman, Münir:

Konkordatonun Hüküm ve Sonuçları, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2021.

Karakaş, Cemal Fazıl:

“Konkordato Başvurusu ve Başvuruya Eklenecek Belgeler”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, sa. 29-40.

“Konkordatodan Vazgeçme”, **BUHFD**, C. 15, S. 195-196, 2020, sa. 1637-1660. (Anılış: Konkordatodan Vazgeçme)

“Borca Batık Olmayan Borçlunun Tenzilat Konkordatosu İstemi ve Seçenekli Konkordato Projesi”, **MİHDER**, C. 16, S. 47, 2020/3, sa. 767-802. (Anılış: Tenzilat Konkordatosu)

Kaplan, İbrahim:

Yeni Türk Konkordato Hukuku,
Ankara, Yetkin Yayınevi, 2019.

Karslı, Abdurrahim:

İcra ve İflas Hukuku, 4. Baskı,
İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022.

Keser, Leyla:

“Dürüstlük Kuralı ve Konkordato
Mühleti Bakımından Önemi”, **Prof. Dr.
Mahmut Tefik Bırsel’e Armağan**,
İzmir, 2001, sa. 253-265.

Kılıçoğlu, Evren:

“İflasın Ertelenmesinin Konkordato ve
Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma
Kurumlarıyla Karşılaştırılması”, **Prof.
Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan**,
İstanbul, Alkım Yayınevi, 2007.

Kırtıloğlu, Serhat:

İflâs Davası, Ankara, Adalet Yayınevi,
2009.

Kiraz, Taylan Özgür:

“Konkordatoya İlişkin Doğrudan
Doğruya İflâs Halleri”, **Nuri Çelik’e
Armağan**, C. 1, İstanbul, Beta Yayınevi,
2011, sa. 855-873.

Kodakoğlu, Mehmet:

“Konkordato Taleplerinde Görevli
Mahkeme Kavramı ve İş Dağılımı
Sorunu”, **AHBVÜHFD**, C. 16, S. 2,
2022, sa. 73-122.

Kumkale, Rüknettin:

Konkordato, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2018.

Kuru, Baki

İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 6.

Aydın, Burak:

Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021.

Kuru, Baki:

İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2.

Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2013.

(Anılış: El Kitabı)

İcra ve İflâs Hukuku, C. IV, 3. Baskı,

İstanbul, Alfa Yayınevi, 1997. (Anılış:

İcra ve İflâs Hukuku- C. IV)

İcra ve İflâs Hukuku, C. III, 3. Baskı,

Ankara, Seçkin Yayınevi, 1993. (Anılış:

İcra ve İflâs Hukuku- C. III)

İflâs ve Konkordato Hukuku, İstanbul,

Evrin Yayınevi, 1988. (Anılış: İflâs ve

Konkordato)

Kuru, Baki

“Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun

Budak, Ali Cem:

Getirdiği Başlıca Yenilikleri”, **İBD**, C.

85, S. 5, 2011, sa. 2-43.

Kurt Konca, Nesibe

“Geçici Mühletten Sonra Konkordato

Selçuk, Seyhan:

Komiserinin İzniyle Akdedilen

Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçların

Hukukî Durumu (İİK m. 308/c, 4)”,

Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan, C.

III, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2022, sa. 1519- 1561. (Anılış: Konkordato Komiserinin İzniyle Akdedilen Sözleşmelerden Kaynaklanan Borçlar)

Adi Konkordatoda Rehinli Malın Satış Yasağı ve İstisnaları” **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Y.9, S. 18, Aralık 2021, sa. 145-189. (Anılış: Adi Konkordato)

Koç, Evren,
Konuralp, Cengiz Serhat,
Candemir, Mehmet Ünsal:

7327 Sayılı Kanun ile 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu’nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi, İstanbul, Sümer Kitabevi, 2021.

Köksoy, Mesut:

“İcra ve İflâs Kanunu’nun 297’nci Maddesinin İkinci Fıkrasında Öngörülen Tasarruf Sınırlamaları Bakımından Üçüncü Kişinin İyiniyetinin Korunması Sorunu”, **AHBVÜHFD**, C. 26, S. 2, 2022, sa. 259-286.

Adi Konkordatoda Geçici Mühlet Kararının Etkileri, Ankara, Adalet Yayınevi, 2022.

Köroğlu, Anıl:

“Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m.

295)”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S. 1, 2020, sa. 139-160.

Muşul, Timuçin:

İflâs ve Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019. (Anılış: İflâs ve Konkordato)

İflâsın Ertelenmesi, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2010 (Anılış: İflâsın Ertelenmesi).

Namlı, Mert:

“Türk ve İsviçre Hukuku’nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler”, **Yargıtay Dergisi**, C. 44, S. 4, 2018, sa. 1479-1552. (Anılış: Konkordato Reformu)

Oruç, Murat,
Çatıkkaş, Özgür
Şuekinici, Cafer:

Hukuki ve Malî Yönleriyle Konkordato, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020.

Önen, Ergun:

“İflâstan Sonra Konkordato”, **BATİDER**, C. 8, S. 3, 1976, sa. 77- 100.

Özekes, Muhammet:

“Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör: Muhammet Özekes, İstanbul, On

İki Levha Yayıncılık, 2018, sa. 43-83.
(Anılış: Konkordatoya Başvuru)

Özmumcu, Seda:

“Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, **Prof. Dr. Zahit İmre’ye Armağan**, İstanbul, Der Yayınları, 2009, sa. 311-342.

Özmumcu, Seda

Dicle, Mustafa Mert:

“Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun Bir Kararı Çerçevesinde İflas Kurumu İle İlgili Bazı Tespitler”, **Prof. Dr. Hâluk Burcuoğlu’na Armağan**, C. II, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2020, sa. 1571-1605.

Öztek, Selçuk:

İflâsın Ertelenmesi, İstanbul, Arıkan Yayınları, 2007.

“Türk Hukukunda ve Uygulamasında Ödeme Güçlüğü İçindeki İşletmelerin Rehabilitasyonu: İmkanlar, Aksaklıklar ve Çözüm Önerileri”, **Türk, İngiliz ve ABD Hukukunda İşletmelerin Ödeme Güçlüğü Sorunları ve Banka İlişkileri Sempozyumu**, İstanbul Sanayi Odası Yayınları, İstanbul 1993.

Öztek, Selçuk,

Budak, Ali Cem,

Tunç Yücel, Müjgan,

Yeni Konkordato Hukuku, Editör: Selçuk Öztek, 2. Baskı, Ankara, Adalet

Kale, Serdar,
Yeşilova, Bilgehan:

Yayınevi, 2019. (Anılış: Öztekin-
Konkordato Şerhi)

Pekcanıtez, Hakan:

**Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukunda
Yabancı Para Alacaklarının Tahsili,**
3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları,
1998.

“İcra Hukukunda Yapılan Yeni
Düzenlemeler”, **Bankacılar Dergisi**, S.
43, 2007, sa. 83- 92. (Anılış: Yeni
Düzenlemeler)

“İflâsın Ertelenmesi”, **İBD**, C. 79, S.
2005/2. (Anılış: İflâsın Ertelenmesi)

Pekcanıtez, Hakan,
Atalay, Oğuz,
Sungurtekin Özkan, Meral,
Özekes, Muhammet:

İcra ve İflâs Hukuku, 9. Bası, İstanbul,
On İki Levha Yayıncılık, 2022.

Pekcanıtez, Hakan
Erdönmez, Güray:

Konkordato, İstanbul, Vedat Kitapçılık,
2018.

“7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren
Konkordato Hükümlerinin
Değerlendirilmesi”, **Bankacılar
Dergisi**, S. 105, 2018, sa. 108-156.

Postacıoğlu, İlhan:

Konkordato, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1965. (Anılış: Konkordato)

İflâs Hukuku İlkeleri, Cilt: 1.İflâs, İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1978. (Anılış: İflâs)

Rüzgaresen, Cumhur:

İflâs Sebepleri, Ankara, Adalet Yayınevi, 2011.

Sarisözen, M. Serhat:

Konkordato, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021. (Anılış: Konkordato)

İcra- İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2019. (Anılış: Yenilikler)

“Geçici ve Kesin Mühlet Kararı”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, sa. 41-73.

Simil, Cemil:

Konkordato Mühletinin Borçlu Bakımından Sonuçları, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020.

Stachelin, Daniel:

“İsviçre İcra İflas Hukukunda Aciz Hukukunda Yapılan Yeniliklere İlişkin Değerlendirmeler” (Çeviren:

Abdurrahman Kavasoglu, Ömer Çon),
SDÜHFD, C. 8, 2018, sa. 35- 48.

Şahin, Çağatay Serdar:

**Amerikan Hukuku İle Karşılaştırmalı
Olarak Konkordato Mühletinin
Alacaklılar Yönünden Sonuçları**,
İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020.

Tanrıver, Süha

Konkordato Komiseri, Ankara, Yetkin
Yayınları, 1993.

“Konkordato Mühletinin Kaldırılması”,
YD, 1995/4, sa. 491-499. (Anılış:
Mühletin Kaldırılması)

“Konkordato Prosedürünün Islahı İle
İlgili Bazı Düşünceler”, **AÜHFD**, C. 50,
S. 3, 2001, sa. 1-9. (Anılış: Konkordato
Prosedürünün Islahı)

“Konkordatonun Tasdiki Şartı Olarak
Dürüstlük Koşulu”, **BATİDER**, C. 14,
S. 4, 1994, sa. 65-73. (Anılış: Dürüstlük
Koşulu)

“4949 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu’nda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un
Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde
Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti
ve Değerlendirilmesi”, **TBBD**, 2004/51,
sa. 67-90. (Anılış: Adi Konkordato)

“İflâs Dışı Konkordato Bakımından Tasdik Şartı Olarak Teminat”, **AÜHFD**, C. 44, S. 1, 1995, sa. 209-220. (Anılış: Teminat)

“İflâs Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları”, **MİHBİR 13. Antalya Toplantısı**, Ankara, 2017, sa. 247-268.

Tanrıver, Süha
Deynekli, Adnan

Konkordatonun Tasdiki, Ankara, Yetkin Yayınları, 1996.

Taşpınar, Sema:

“Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, **BATİDER**, C. 22, S. 2, Aralık 2003, sa. 49-92. (Anılış: Adi Konkordato)

Taşpınar Ayvaz, Sema:

İcra- İflâs Hukukunda Yeniden Yapılandırma, Ankara, Yetkin Yayınları, 2006.

“Konkordatonun Tamamen Feshi”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, **MİHBİR 16. Antalya Toplantısı**, Ankara, 2018, sa. 197-205. (Anılış: Konkordatonun Feshi)

Toroman, Barış:

İcra ve İflâs Kanunu'na Göre Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin İflâsın Ertelenmesi Talebi, Ankara, Yetkin Yayınları, 2007.

“Konkordato Müessesesi Hakkında 7101 Sayılı Kanun’la Getirilen Yeniliklerin Kanun Yollarına İlişkin Hükümleri Bakımından Değerlendirilmesi”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, Ankara, 2018, sa. 207-229.

Tunç Yücel, Müjgan:

Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2020. (Anıls: Konkordato Mühleti)

Tunç Yücel, Müjgan
Kale, Serdar:

“Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Prosedür ve Yetkili Organlar”, **Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan**, İstanbul, Alkım Yayınevi, 2007.

Ulukapı, Ömer:

Konkordatonun Feshi, Konya, Mimoza Yayınları, 1998.

İcra ve İflâs Hukuku, Konya, Mimoza Yayınları, 2015

Umar, Bilge:

İktisatçılar İçin Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukuku, İzmir, Sobe Matbaası, 1973. (Anılış: Usul-İcra)

İcra ve İflâs Hukukunun Tarihî Gelişmesi ve Genel Teorisi, İzmir, İstiklal Matbaası, 1973. (Anılış: Genel Teori)

Uyar, Talih:

Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları:369, 2019.

Üstündağ, Saim:

İflâs Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, 2009.

Yardım, M. Ertan:

“İİK m. 192 Çerçevesinde Konkordato Mühletinin Kaldırılması Prosedürü”, **MİHDER**, C. 16, S. 45, 2020, sa. 71-132.

Yıldırım, Mehmet Kâmil

Deren-Yıldırım, Nevhis:

İcra ve İflas Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2021.

Yılmaz, Ejder:

“İflâs ve Konkordato Uygulamasıyla İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler”, **TBBD**, 1995/1, sa. 92-109.